

ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙
วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

สำนักrayงานการประชุมและชวเลข
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการตรวจแล้ว วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สภารับรองในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่..... วัน.....เดือน..... พ.ศ.

สารบัญ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙

วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ตึกรัฐสภา

	หน้า
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี	๑
ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี	๑
ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว	
๓.๑ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อน	๑
การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง	
<u>ผู้อภิปราย</u>	
- นายกษิต ภิรมย์	๒ ๒๑ ๒๖
- นายคำคุณ สีหิสมาน	๓
- นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	๖
- นายเสรี สุวรรณภานนท์	๗ ๒๐ ๒๓ ๒๕ ๒๗
- นายสมพงษ์ สระกวี	๙
- นายจรูญจิต นาครทรรพ	๒๔
ผลการตรวจสอบองค์ประชุม	๓๐
ผลการลงมติ	๓๑

๓.๒ รายงานของคณะกรรมการข้าราชการชั้นเคลื่อน	๓๒
การปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการปกครองท้องถิ่น	
<u>ผู้อภิปราย</u>	
- นางนินนาท ชลิตานนท์	๓๔ ๖๖
- นายรัชชัย เทอดเผ่าไทย	๓๕ ๖๘
- นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	๔๘
- นายศุภจิต นาครทรรพ	๕๔
- นางถวิลวดี บุรีกุล	๕๘
- นายสุรินทร์ จิรวินิชย์	๖๒ ๖๓
- นายกษิต ภิรมย์	๗๓
ผลการตรวจสอบองค์ประชุม	๗๔
ผลการลงมติ	๗๕
ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี	๗๖
ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี	๗๖
ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ	๗๖
<u>ผู้อภิปราย</u>	
- นายเสรี สุวรรณภานนท์	๗๖ ๗๘ ๗๙ ๘๐
- นายกษิต ภิรมย์	๗๗
- พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	๗๙

รายชื่อสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ที่มา ลา ขาดในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙
วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๐๑	พลโท กมล สุภาพ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๒	นายกฤษฎา จินะวิจารณ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๓	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๔	นายกลิ่นท์ สารสิน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๕	นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๖	นายกษิติศ อาชวคุณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๗	นายกษิต ภิรมย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๘	นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	✓			ลงชื่อย้อนหลัง
๐๐๙	นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล		✓		
๐๑๐	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๑	นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๒	นายเกรียงยศ สุดลาภา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๓	พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๔	นายขวัญชัย ดวงสถาพร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๕	พลอากาศเอก ขวัญชัย เขี่ยมรักษา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๖	นายเข้มชัย ชูติวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๗	พลโท คณิต แจ่มจันทร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๘	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๙	พลเอก คณิต อุทิศสาร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๐	นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๑	พลอากาศเอก คราทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๒	นายคำณูณ สิทธิสมาน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๓	นายคุรุจิต นาครทรรพ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๒๔	หม่อมราชวงศ์จักรธร จิตรพงศ์		✓		
๐๒๕	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๖	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๗	พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๘	พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๙	นายจุมพล สุขมัน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๐	นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๑	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องาม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๒	นายเฉลิมพล ประทีปะวงนิช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๓	นายเฉลิมศักดิ์ ออบสุวรรณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๔	พลเรือเอก ชรินทร์ ชุมทรัพย์พันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๕	นายชัย ชิดชอบ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๖	พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๗	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๘	นายชาติ เอียดสกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๙	พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๐	นายชูชัย ศุภวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๑	นายชูชาติ อินสว่าง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๒	นายชูศักดิ์ เกวี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๓	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๔	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวิทย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๕	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๖	นายธำปบุตร ชมเสวี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๗	พลเอก ฐิติวัฒน์ กำลิ่งเอก	✓			
๐๔๘	นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๙	พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๐	พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๕๑	นายณัฐ ชพานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๒	นายดำรงค์ พิเดช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๓	ศาสตราจารย์ดุสิต เครื่องงาม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๔	นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๕	พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๖	นายเดชาภิววัฒน์ ณ สงขลา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๗	นายตระกุล วินิจฉัยภาค	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๘	พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๙	นายต่อพงศ์ เสลานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๐	พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๑	นางถวิลวดี บุรีกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๒	พลอากาศเอก ทวีเตนศ อังศุสิงห์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๓	นายทวีศักดิ์ กอนันตกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๔	ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๕	นายธงชัย ลีอดุลย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๖	พลโท ธงชัย สาระสุข	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๗	พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๘	นายธเนศพล ธนบุญวัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๙	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๐	พลเอก ธวัช จารุกุลัส	✓			
๐๗๑	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๒	นายธวัชชัย พักอังกฤษ	✓			ลงชื่อย้อนหลัง
๐๗๓	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๔	นายธานินทร์ ผะเอม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๕	พลตำรวจโท ธีรจิตร อุตมะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๖	พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์		✓		
๐๗๗	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

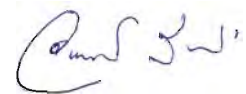
เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๗๘	นางนรรัตน์ พิมเสน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๙	นายนิกร จำนง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๐	นางนินนาท ชลิตานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๑	พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๒	นายบวรเวท รุ่งรุจี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๓	นายบัญชา ปรมีสถาภรณ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๔	พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๕	นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๖	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๗	นางประภา เภตรระกุล ศรีนวลนัด	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๘	นายประภาศ คงเอียด	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๙	นายประมนต์ สุธีวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๐	ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๑	นายประยูร เขียววัฒนา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๒	นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๓	พลเอก ปราการ ชลยุทธ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๔	นายปรีชา บุตรศรี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๕	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๖	นางปัทมา เรียรวิศิษฏ์สกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๗	นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๘	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐ์บาทูกา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๙	นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๐	พลอากาศเอก เผด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๑	นายพงศ์ศักดิ์ สุขสันต์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๒	นายพนม ศรีศิลป์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๓	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๔	คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๐๕	นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์		✓		
๑๐๖	พลเอก พหล สง่าเนตร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๗	พลเอก พอพล มณีรินทร์		✓		
๑๐๘	พลเรือเอก พระจุนด์ร ตามประทีป	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๙	พลตำรวจตรี พิสิทธิ์ เปาอินทร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๐	นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๑	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๒	พลเอก ภิญญา แก้วปลั่ง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๓	พลเอก ภูติศ ทัดตียโชติ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๔	พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๕	นายมนู เลียวไพโรจน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๖	นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษดิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๗	นางเมธินี เทพมณี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๘	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ	✓			
๑๑๙	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๐	พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๑	นางรวิวรรณ ภูริเดช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๒	นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๓	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๔	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๕	นายเลิศปัญญา บุรณบัณฑิต		✓		
๑๒๖	พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช		✓		
๑๒๗	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๘	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๙	นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ		✓		
๑๓๐	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๑	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๓๒	พลโท วรार्ท บุญญะสิทธิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๓	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๔	พลเอก วัฒนา สรรพานิช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๕	พลอากาศเอก วัธน มณีน้อย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๖	นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๗	นายวันชัย สอนศิริ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๘	นายวัลลภ พริ้งพงษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๙	พลเอก วิชิต ยาทิพย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๐	นายวิเชียร ชาลิต		✓		
๑๔๑	พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๒	นายวิทยา แก้วภราดัย		✓		
๑๔๓	นายวินัย ตะหลั่น	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๔	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๕	นายวิรัช ชินวินิจกุล		✓		
๑๔๖	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	✓			
๑๔๗	นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๘	พลเอก วุฒินันท์ สีสายุทธ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๙	นายไวภูณท์ ทองอร่าม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๐	พลตำรวจเอก ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล		✓		
๑๕๑	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๒	นายศิริชัย ไม้งาม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๓	นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๔	พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๕	นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๖	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๗	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๘	นายสมชาย พุฒิกัลป์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

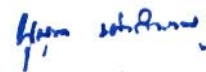
เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๕๙	พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๐	นายสมเดช นิลพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๑	นายสมพงษ์ สระทวี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๒	นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์		✓		
๑๖๓	พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๔	พลโท สสิน ทองภักดี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๕	นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๖	นายสันตศักดิ์ จรุงญางามพิเชษฐ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๗	พลตรี สิริสวัสดิ์ นาคทอง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๘	นายสุชน ชาลีเครือ		✓		
๑๖๙	พันเอก สุชาติ จันทระโชติกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๐	นายสุนชัย คำบุญเศรษฐ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๑	นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๒	พลโท สุรเดช เพ็ญเจริญ		✓		
๑๗๓	นายสุรินทร์ จิรวินิชย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๔	พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๕	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๖	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๗	นายเสรี สุวรรณภานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๘	นายเสรี อดิภัทชะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๙	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๐	พลอากาศเอก อนาวิน ภิรมย์รัตน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๑	พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๒	นายอนุสร จิรพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๓	นายอนุสิษฐ์ คุณากร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๔	นายอภิชาติ จงสกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๕	พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๘๖	นายอภิวัฒน์ ชื่อธามวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๗	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๘	นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๙	นายอรุณ จิรชวาลา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๐	นายอลงกรณ์ พลบุตร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๑	ศาสตราจารย์อึศรา ศานติศาสน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๒	นายอักรินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๓	นายอับลกุลฮาติม มินซาร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๔	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๕	พลตำรวจโท อาจิม โชติวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๖	พันตรี อาณันย์ วัชรไทย์		✓		
๑๙๗	พลตำรวจโท อำนวย นิมมะโน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๘	นายอำพล จินดาวัฒนะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๙	นายอุทัย เลาหวิเชียร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๒๐๐	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
รวม ๒๐๐		๑๘๔	๑๖	-	

นางสาววรรณภัสสร รุจิกุลศิริ

ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

นางบุญพา เฝ้าสำราญ

ตำแหน่ง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙

วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๒ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๑๘๔ คน

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
สวัสดีครับ เรียนท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ขณะนี้มีสมาชิกลงชื่อมาประชุม ๑๑๓ ท่าน
ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อดำเนิน
การประชุมตามระเบียบวาระนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

๓.๑ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

รายงาน

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
เรื่อง “ระบบพรรคการเมือง”

☆☆☆
(๔/๖/สปช.)

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ (สปท) ๑๕๓๑/๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองนั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายสุชน ชาลีเครือ	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๙. นายคำคุณ สิทธิสมาน	กรรมการ
๑๐. พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	กรรมการ
๑๑. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมการ
๑๒. นายนิกร จำนง	กรรมการ
๑๓. พลโท วรวิทย์ บุญญะสิทธิ์	กรรมการ
๑๔. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมการ
๑๕. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมการ
๑๖. นายสมพงษ์ สระกวี	กรรมการ
๑๗. นายอรุณ จิรชวาลา	กรรมการ
๑๘. พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	กรรมการ
๑๙. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๐. นางนรรรัตน์ พิมเสน	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

อนึ่ง ในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๘ เมื่อวันอังคารที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายดำรงค พิเศษ เป็นกรรมการ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

บัดนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้พิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “ระบบพรรคการเมือง” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง เสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดตั้ง การจัดตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) เสรี สุวรรณภานนท์

(นายเสรี สุวรรณภานนท์)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการเมือง

สำนักกรรมการ ๒

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๐ - ๔๑

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๒

สำเนาถูกต้อง

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพิชิต์ สุขะนันท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

สุคนธ์/ร่าง
ตรีทิพย์นิภา/พิมพ์
ปรียาภรณ์/ตรวจ

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

	หน้า
๑. ความเป็นมา	๑
๒. หลักการและเหตุผล	๓
๓. แผนการปฏิรูป	๔
๔. วิธีการปฏิรูป	๕
๕. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๙
๖. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๙
๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๙
๘. ข้อเสนอแนะ	๑๐
๙. ร่างพระราชบัญญัติ	๑๐
ตารางรายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง	๑๑

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง ซึ่งตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ กรรมการ
คณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ฐิติวัฒน์ กำลังเอก	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายสุชน ชาลีเครือ	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๙. นายคำคุณ สิทธิสมาน	กรรมการ
๑๐. นายดำรงค์ พิเดช	กรรมการ
๑๑. พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมการ
๑๓. นายนิกร จำนง	กรรมการ
๑๔. พลโท วรวิทย์ บุญญะสิทธิ์	กรรมการ
๑๕. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมการ
๑๖. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมการ
๑๗. นายสมพงษ์ สระกวี	กรรมการ
๑๘. นายอรุณ จิรชวาลา	กรรมการ
๑๙. พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	กรรมการ
๒๐. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๑. นางนรรรัตน์ พิมเสน	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้มีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้ความเห็นชอบและจัดทำความเห็น และข้อเสนอแนะประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนำไปประกอบการพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบกับที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ ได้มีมติเห็นชอบรายงาน เรื่อง แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ซึ่งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองดังกล่าวมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๙/๒ ประกอบมาตรา ๒๗ ซึ่งกำหนดให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ดำเนินการให้เกิดการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ สืบต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ และข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ กำหนดไว้ว่า ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านการเมือง มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนด เวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการเมืองให้สัมฤทธิ์ผล โดยคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองคำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนและสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูป ในระยะเวลาที่เหลืออยู่ และเป็นแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองในช่วงเวลา ๑ ปีครึ่ง (ในช่วงรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) และ ๒๐ ปี ในช่วงรัฐบาลต่อ ๆ มา เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและ ประชาชนโดยรวม

ทั้งนี้ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง ที่เสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย ๖ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
๒. ระบบพรรคการเมือง
๓. การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม
๔. การกำกับควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
๕. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
๖. การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง

ซึ่งตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการเมืองข้างต้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง ได้วางแนวทางการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง โดยมีเป้าหมาย สำคัญเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็น “สถาบันทางการเมืองของประชาชน” ประกอบกับคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเห็นว่า การปฏิรูประบบพรรคการเมือง เป็นประเด็นหนึ่ง ที่จะต้องมีการพิจารณาศึกษา เนื่องจากพรรคการเมืองเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การปฏิรูปการเมืองสามารถ บรรลุผลสำเร็จได้ ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองสัมฤทธิ์ผล ซึ่งในคราวประชุม คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง วันอังคารที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยอาศัยอำนาจ ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๘๑ วรรคสอง ที่ประชุมคณะกรรมการ ได้พิจารณาและมีมติตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรคการเมือง เพื่อพิจารณาศึกษา วิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรคการเมือง ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และ ยกร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบพรรคการเมือง โดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน การปฏิรูประบบพรรคการเมือง ประกอบด้วย

๑. นายสมพงษ์ สระกวี	ประธานอนุกรรมการ
๒. พลตำรวจโท ตรีนทศ รณฤทธิ์วิชัย	รองประธานอนุกรรมการ
๓. พลเอก ฐิติวัฒน์ กำลังเอก	อนุกรรมการ
๔. นางนรรรัตน์ พิมพ์เสน	อนุกรรมการ
๕. นายดำรงค์ พิเดช	อนุกรรมการ
๖. นายภูวเดช อินทวงศ์	อนุกรรมการ
๗. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	อนุกรรมการ
๘. นายสุชัยสิทธิ์ อัดถาววงศ์	อนุกรรมการ
๙. นายวิทยา แก้วภราดัย	อนุกรรมการ
๑๐. นายอนุพร อรุณรัตน์	อนุกรรมการ
๑๑. ร้อยตำรวจเอก ชาร์ฟ มะมิง	อนุกรรมการ
๑๒. นางสาวฉัตรทิพย์ กวีวัฒนา	อนุกรรมการ

๑๓. นายปกรณ์ อาภาพันธุ์	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาวทิพภานิดา ปาลกะวงศ์	เลขานุการอนุกรรมการ
๑๕. พลตรี สุรพล ตาปนานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นายกษิต ภิรมย์
๒. นายชัย ชิดชอบ
๓. นายสุชน ชาลีเครือ
๔. นายนิกร จำนง
๕. พลเอก ธีรชัย สมุทรสาคร
๖. ศาสตราจารย์สมบัติ อึ้งรังษีวงศ์
๗. นายบุญเลิศ คชายุทธเดช
๘. นายธงชาติ รัตนวิชา
๙. นายสุรทิน พิจารณ์
๑๐. นายธนวิษณุ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา

บัดนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางในการปฏิรูประบบพรรคการเมือง โดยการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงาน เรื่อง “ระบบพรรคการเมือง” โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๒. หลักการและเหตุผล

การปฏิรูประบบพรรคการเมือง เป็นประเด็นหนึ่งที่สำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เนื่องจากประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ยุคแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ และมีการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นต้นมา โดยพรรคการเมืองของไทยในสมัยแรก ๆ เกิดขึ้นจากกลุ่มนักคิดและผู้ควบคุมกำลัง พรรคการเมืองที่เกิดขึ้นจากประชาชนและเป็นของประชาชนจริง ๆ จึงมีน้อยมาก พรรคการเมืองส่วนใหญ่ไม่มีความยั่งยืน และไม่สามารถดำเนินการตามเจตนารมณ์และความประสงค์ที่แท้จริงของประชาชนได้ เนื่องจากสาเหตุหลายประการ อาทิ พรรคการเมืองจัดตั้งขึ้นโดยบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจทางการบริหารหรืออำนาจทางการเงิน พรรคการเมืองไม่มีอุดมการณ์ พรรคการเมืองถูกครอบงำโดยนายทุน ขาดการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน ขาดความพร้อมในการดำเนินการทางการเมือง พรรคการเมืองบางพรรคใช้วิธีซื้อเสียงและซื้อตัวผู้สมัคร สมาชิกพรรคการเมืองขาดวินัย ประชาชนขาดความศรัทธาและความเชื่อมั่นในพรรคการเมือง เป็นต้น จากสาเหตุที่กล่าวมาแล้ว ส่งผลให้พรรคการเมืองไทยยังไม่เป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งและยังไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จึงได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาพร้อมจัดทำข้อเสนอแนะ และวิธีการปฏิรูประบบพรรคการเมือง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองสัมฤทธิ์ผล ซึ่งการปฏิรูประบบพรรคการเมืองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย และทำให้การปฏิรูปการเมืองบรรลุผลสำเร็จได้ และพรรคการเมืองเป็นสถาบันที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ควรมีการปฏิรูปให้เป็นสถาบันทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรมและให้มีความต่อเนื่อง

๑

ให้พรรคการเมืองเป็นของประชาชนอย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำจากนายทุน ให้ประชาชนให้ความสำคัญในการเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และให้ประชาชนมีอำนาจ มีบทบาท เป็นเจ้าของพรรคการเมือง

ในการพิจารณาศึกษาแนวทางการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้นำข้อมูลแผนการปฏิรูปพรรคการเมืองไม่เป็นของนายทุน คณะกรรมาธิการปฏิรูปการเมือง สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ รายงานการวิจัยเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบพรรคการเมือง มาเป็นแนวทางในการพิจารณา เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรคการเมืองสัมฤทธิ์ผล และสอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ฉบับลงประชามติ) ตามมาตรา ๔๕ ดังนี้

“มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งจะต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระ ไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้ง มาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง”

และตามมาตรา ๒๕๘ ก. ด้านการเมือง (๒) และ (๓) ดังนี้

“มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลดังต่อไปนี้

ก. ด้านการเมือง

(๑) ...

(๒) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณา นโยบาย ที่มีไว้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสียหายอย่างรอบด้าน

(๔) ...

(๕) ...”

๓. แผนการปฏิรูป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

สภาพปัญหา

๑) ที่ผ่านมามีปรากฏให้เห็นว่า พรรคการเมืองไม่เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริง ระบบทุนการเมืองเข้าครอบงำพรรคการเมือง มีการผูกขาดและกำหนดทิศทางของพรรค โดยกลุ่มทุนการเมือง หรือกลุ่มธุรกิจทางการเมือง มีการลงทุนทางการเมือง มีการตั้งกลุ่มขึ้นภายในพรรคการเมืองโดยมีการจ่ายเงินหรือแบ่งผลประโยชน์กันภายในกลุ่มของตน

๒) ประชาชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองหรือการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง ทั้งนี้ ด้วยภาพลักษณ์ของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่ตกต่ำ มีภาพลักษณ์ในทางลบ เลวร้าย ถูกมองว่าเป็นแหล่งผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบพรรคการเมือง พรรคการเมืองยังขาดวิธีการและแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วม กับพรรคการเมือง รวมทั้ง สถานภาพการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองยังเป็นอุปสรรคต่อการดำรงสถานภาพอื่นในสังคมอย่างไม่เป็นธรรม

๓) โครงสร้างการบริหารพรรคการเมือง ที่ผ่านมาจากความเป็นประชาธิปไตย การตัดสินใจรวมศูนย์อยู่ที่ผู้นำหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพล ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่และอำนาจในการบริหาร ทำให้การบริหารไม่มีประสิทธิภาพและพรรคการเมืองอ่อนแอ สาขาพรรคการเมืองไม่เข้มแข็ง ขาดการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินการตามนโยบายของพรรคและการขยายสาขา

สมาชิกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ขาดการเชื่อมโยงกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการแก้ไขปัญหาของประชาชน

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกพรรคการเมือง ไม่สะท้อนความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค ไม่มีปากมีเสียง ไม่สามารถแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ของพรรคการเมือง

๔) พรรคการเมืองขาดระบบการบริหารจัดการในพรรค ทำให้ผู้บริหารพรรคกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นกลุ่มบุคคลเดียวกัน จึงเกิดการผูกขาดความเป็นเจ้าของพรรคการเมือง

๕) นโยบายของพรรคการเมืองไม่สะท้อนปัญหาที่แท้จริงของประเทศชาติและประชาชน ทั้งยังสร้างปัญหาต่องบประมาณแผ่นดิน ทำให้เกิดการทุจริตเชิงนโยบาย ขาดนโยบายบริการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน

๖) ที่ผ่านมามีบทบัญญัติของกฎหมายที่ก่อให้เกิดการยุบพรรคการเมืองได้โดยง่าย

๔. วิธีการปฏิรูป

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของพรรคการเมือง คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการปฏิรูประบบพรรคการเมือง โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็น “สถาบันทางการเมืองของประชาชน” จึงกำหนดวิธีการปฏิรูป ดังนี้

๔.๑ ปฏิรูปพรรคการเมืองโดยตระหนักว่าพรรคการเมืองคือสถาบันสำคัญที่เคียงคู่กับระบอบประชาธิปไตย จึงปฏิรูปพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกันอย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำจากนายทุน

๔.๒ ปฏิรูปสมาชิกพรรคการเมือง โดยทำให้ประชาชนให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และทำให้สมาชิกพรรคการเมืองมีบทบาทความเป็นเจ้าของพรรคการเมือง

๔.๓ ปฏิรูปโครงสร้างการบริหารของพรรคการเมืองให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค

๔.๔ ปฏิรูปพรรคการเมืองให้มีพันธสัญญาประชาคมโดยนโยบายของพรรคการเมือง

๔.๕ ปฏิรูปการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และการยุบพรรคการเมือง

โดยวิธีการปฏิรูประบบพรรคการเมืองข้างต้นนั้น มีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ ปฏิรูประบบพรรคการเมือง โดยตระหนักว่าพรรคการเมืองคือสถาบันสำคัญที่เคียงคู่กับระบอบประชาธิปไตย จึงปฏิรูประบบพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกันอย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำจากนายทุน

๔.๑.๑ พรรคการเมืองต้องสร้างและประกาศอุดมการณ์ที่เด่นชัด สร้างค่านิยม ทศนคติ และวัฒนธรรมทางการเมืองในฐานะสถาบันทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนศรัทธา เชื่อถือ และเข้าร่วมกิจกรรมของพรรคด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่น

๔.๑.๒ ให้ประชาชนเป็นเจ้าของพรรคการเมือง ผ่านการสนับสนุนเงินทุนให้กับพรรคการเมืองจากสมาชิกและประชาชนในวงกว้าง ให้พรรคการเมืองมีสถานะเป็นพรรคมหาชนด้วยการบริจาคและการชำระค่าธรรมเนียมสมาชิกให้พรรค โดยให้รัฐมีมาตรการสร้างแรงจูงใจ ดังนี้

๑) ให้สมาชิกพรรคการเมืองชำระค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองรายปี รายละไม่เกิน ๒๐๐ บาท ต่อปี และให้รัฐมีมาตรการสร้างแรงจูงใจโดยการอุดหนุนเงินเพิ่มเติมให้แก่พรรคการเมืองอีกหนึ่งเท่าของค่าธรรมเนียมที่สมาชิกแต่ละรายชำระ โดยพรรคการเมืองมีหน้าที่ทำหนังสือให้สมาชิกเดิมแจ้งยืนยันยืนยันความเป็นสมาชิกของพรรค และให้ประชาชนตรวจสอบสถานะความเป็นสมาชิกพรรคได้ด้วยระบบฐานข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นอย่างสะดวกรวดเร็ว

๒) ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี แต่ละคนสามารถแจ้งความจำนงของตนเองที่จะบริจาคเงินให้พรรคการเมืองได้จำนวนหนึ่งพรรค รายละ ๒๐๐ บาทต่อปี หรือไม่บริจาคให้พรรคใดก็ได้ โดยรัฐจะจัดสรรงบประมาณรายปีให้กับพรรคการเมืองนั้น ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งและกระทรวงการคลัง

๓) บุคคลหรือนิติบุคคลมีสิทธิบริจาคเงินให้พรรคการเมืองได้ไม่เกินร้อยละ ๕ ของรายได้พึงประเมินและสามารถนำจำนวนเงินที่บริจาคไปลดหย่อนภาษีได้ตามที่จ่ายจริง

๔) พรรคการเมืองขนาดเล็กพึงได้รับการพิจารณารับเงินสนับสนุนเพื่อวัตถุประสงค์การพัฒนาพรรคการเมืองจากหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมหรือสนับสนุนพรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ควรมีตัวแทนพรรคการเมืองเป็นกรรมการในกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และควรพิจารณาวงเงินสนับสนุนจากจำนวนคะแนนเสียงที่ได้รับเลือกตั้ง

๔.๑.๓ การจะทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ควรมีการกำหนดกฎเกณฑ์ หลักเกณฑ์ กิจกรรมที่ระบุชัดเจนให้พรรคการเมืองนั้น ๆ ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ควรให้มีการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนเข้าใจระบบพรรคการเมือง มีความสนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และชำระเงินในการเป็นสมาชิกให้กับพรรคการเมืองอย่างเต็มใจ ตลอดจนทำให้ประชาชนมีความรู้สึกต้องการที่จะจ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตนเองให้กับพรรคการเมือง

๔.๒ ปฏิรูปสมาชิกพรรคการเมือง โดยทำให้ประชาชนให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และทำให้สมาชิกพรรคการเมืองมีบทบาทความเป็นเจ้าของพรรคการเมือง

เพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง พรรคการเมืองจะต้องดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ สนับสนุนให้ประชาชนเป็นสมาชิกพรรคการเมืองโดยสมัครใจ ไม่มีการเกณฑ์หรือว่าจ้างให้เข้าเป็นสมาชิกพรรค สร้างทัศนคติและค่านิยมในหมู่ประชาชนให้เห็นคุณค่าในการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น ให้เห็นว่าการเป็นสมาชิกพรรค คือการเสียสละ มีเกียรติ เป็นการทำให้ประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ เป็นการค้ำจุนระบอบประชาธิปไตย และเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบพรรคการเมือง

๔.๒.๒ พรรคการเมืองต้องมีบทบาทและมีกิจกรรมเคลื่อนไหวในมิติด้านต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงเจตจำนงต่อเรื่องที่เป็นประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ที่สอดคล้องกับประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนที่หลากหลายเข้าสู่การมีบทบาทร่วมกับพรรคการเมือง

รัฐมีหน้าที่จัดเวที และสนับสนุนให้พรรคการเมืองได้ใช้สื่อสารมวลชนของรัฐ เพื่อนำเสนอนโยบายและการดำเนินการตามนโยบายของพรรคการเมืองให้ประชาชนรับทราบ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

๔.๒.๓ สมาชิกพรรคการเมืองระดับบริหาร อาทิ ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรค ผู้มีตำแหน่งทางการเมือง ถือเป็นบุคคลสาธารณะที่ต้องประพฤติตนเป็นบุคลากรแบบอย่าง เป็นตัวแทนของพรรคการเมืองและสมาชิกพรรคการเมือง ต้องประพฤติตนอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกล้าหาญตรวจสอบได้ ถือเป็นบุคลากรแบบอย่างที่จะสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับพรรคการเมือง

สมาชิกพรรคการเมืองและผู้บริจาคเงินให้พรรคสามารถร่วมกันเข้าชื่อ ๕๐ คน เพื่อเสนอการพิจารณาเรื่องความผิดตามพรรคหรือความบกพร่องด้านคุณธรรม จริยธรรมหรือวินัยของสมาชิกพรรคในระดับบริหารและสมาชิกพรรคที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อกรรมการบริหารพรรค เพื่อตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและพิจารณาโทษ โดยเร็ว และเปิดเผยตามระเบียบที่พรรคการเมืองได้กำหนดขึ้น โดยมีมาตรการถึงการขับออกจากพรรค โดยมติที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกพรรคการเมือง

๔.๒.๔ พรรคการเมืองต้องมีกระบวนการให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วมและมีบทบาท ให้มีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถที่ซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อไปเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๔.๒.๕ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้สมาชิกพรรคในเขตเลือกตั้งนั้นพึงเป็นผู้คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขต ด้วยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) เพื่อเป็นการคัดกรองและได้รับการยอมรับจากสมาชิกพรรคในแต่ละเขตเลือกตั้ง ก่อนนำเสนอเพื่อการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารพรรคส่วนกลาง พรรคการเมืองที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ต้องมีสมาชิกพรรค จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

๔.๒.๖ ผู้ประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ ต้องดำเนินการตามข้อบังคับข้อต่อพรรคการเมืองที่ตนสังกัด ดังต่อไปนี้

๑) แสดงแบบรายการเสียภาษีเงินได้ ย้อนหลัง ๓ ปี

๒) แสดงเจตจำนงเพื่อประกาศให้สมาชิกพรรคและประชาชนในเขตเลือกตั้งทราบล่วงหน้า ๑ ปี

๓) ผ่านการฝึกอบรมการเป็นนักการเมืองตามหลักสูตรที่กฎหมายกำหนด

๔.๒.๗ ให้ความรู้ ให้การศึกษา สร้างค่านิยมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงผลกระทบต่อการซื้อสิทธิขายเสียงที่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติและส่วนรวม และกำหนดมาตรการป้องกันไม่ให้มีพฤติกรรมการซื้อเสียงในการเลือกตั้งทุกระดับ ซึ่งจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่มีโทษรุนแรงเพื่อลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน

๔.๒.๘ การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ถือเป็นสถานภาพที่มีเกียรติ จะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าดำรงตำแหน่งในองค์กร สมาคม และสถานภาพการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ในฐานะของประชาชนทั่วไปอย่างเป็นธรรม

๔.๓ ปฏิรูปโครงสร้างการบริหารของพรรคการเมืองให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค

๔.๓.๑ พรรคการเมืองต้องจัดโครงสร้างการบริหารจัดการภายในพรรค ไม่ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของพรรคครอบงำพรรค ควรมีการแยกผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้บริหารพรรคการเมืองออกจากกันอย่างชัดเจน ให้มีความเป็นอิสระจากกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้งานทางการเมืองของพรรคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ยึดโยงกับตำแหน่งทางการเมือง

๔.๓.๒ พรรคการเมืองต้องยึดหลักความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการกำหนดการบริหารและการดำเนินการได้อย่างแท้จริง

กรรมการบริหารพรรคการเมือง ต้องประกอบด้วยตัวแทนที่ได้รับเลือกจากสมาชิกพรรคจากแต่ละภาค ภาคละไม่น้อยกว่า ๕ คน

พรรคการเมือง พึงคัดเลือกเสนอบุคคลที่เหมาะสมเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและคณะกรรมการต่าง ๆ โดยมติของกรรมการบริหารพรรค

ให้สมาชิกพรรคมีอำนาจในการเข้าชื่อเพื่อการตรวจสอบผู้บริหารพรรคและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของพรรคในด้านจริยธรรมและการดำเนินงานของพรรค

๔.๓.๓ พรรคการเมืองต้องให้ความสำคัญกับการจัดตั้ง การขยายสาขาพรรค การขยายสมาชิกพรรค ในการทำกิจกรรมของสาขาพรรค ถือเป็นภารกิจสำคัญของพรรคการเมือง ให้สาขาพรรคได้มีบทบาท และมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอในเรื่องการจัดหาสมาชิก การจัดประชุมรายเดือน การจัดประชุมรายปี และการเสนอนโยบายของพรรคต่อประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

๔.๔ ปฏิรูปพรรคการเมืองให้มีพันธสัญญาประชาคมโดยนโยบายของพรรคการเมือง

๔.๔.๑ พรรคการเมืองควรมุ่งเน้นการแข่งขันทางการเมืองด้วยนโยบายของพรรค และนโยบายของพรรคการเมืองควรได้รับการเสนอและได้รับความเห็นชอบโดยการลงมติจากที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

๔.๔.๒ พรรคการเมืองต้องรับผิดชอบต่อการนำเสนอนโยบายที่ได้รับการวิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสียหายรอบด้าน และนโยบายของพรรคการเมืองจะต้องไม่สร้างปัญหาต่อระบบการเงินการคลังของประเทศ

พรรคการเมือง พึงให้ความสำคัญกับคณะกรรมการนโยบายพรรค ที่จะระดมความคิดและความร่วมมือจากบุคคลและองค์กรภายนอกอย่างกว้างขวาง

๔.๔.๓ พรรคการเมืองต้องสร้างความเชื่อถือศรัทธาให้เกิดขึ้นกับสมาชิกพรรคการเมืองและประชาชนทั่วไป ด้วยการนำเสนอนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง โดยต้องมีแนวทางในการนำนโยบายของพรรคไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๕ ปฏิรูปการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และการยุบพรรคการเมือง

๔.๕.๑ งบประมาณของพรรคการเมือง อาทิ ค่าธรรมเนียมสมาชิกพรรค เงินที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ เงินที่ได้จากการบริจาค และรายได้อื่นของพรรค ต้องจัดทำบัญชีและเปิดเผยต่อสาธารณะ

๔.๕.๒ พรรคการเมืองต้องเสนอการใช้งบประมาณของพรรคต่อที่ประชุมใหญ่พรรค ให้สมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไปสามารถมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลการใช้งบประมาณของพรรคการเมืองได้ บัญชีรายรับรายจ่ายของพรรค ต้องเปิดเผยและได้รับการตรวจสอบจากสมาชิกพรรคได้โดยง่าย ระบบ การตรวจสอบบัญชีและผู้ตรวจสอบบัญชีต้องเทียบเคียงได้กับการตรวจสอบบัญชีบริษัทมหาชน

๔.๕.๓ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบายของพรรค การเมืองอย่างจริงจัง คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือองค์กรอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบจะต้องมีการ ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์อย่างเข้มงวด

๔.๕.๔ ห้ามมิให้ยุบพรรคการเมือง เว้นแต่พรรคการเมืองที่กระทำความผิดอันเป็นการล้มล้าง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทำลายความมั่นคงของชาติ ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

๕. กำหนดเวลาการปฏิรูป

ช่วงเวลานับแต่รายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจะได้จัดทำร่างกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง เพื่อเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จนถึงวันมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมืองฉบับใหม่ และประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรก ภายหลังจาก รัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ

๖. แหล่งที่มาของงบประมาณ

๖.๑ งบประมาณแผ่นดิน

๖.๒ งบประมาณจากการสนับสนุนของบุคคลและนิติบุคคล

๖.๓ งบประมาณจากการบริจาคของประชาชน

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

แก้ไขคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗

เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป

๗.๒ คณะรัฐมนตรี

การจัดสรรงบประมาณ

๗.๓ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จัดทำร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรค การเมือง

๗.๔ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๗.๕ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๗.๖ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

รับผิดชอบในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๗.๗ พรรคการเมืองทุกพรรคที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พรรคการเมืองทุกพรรคทำให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ไม่ถูกรวบงำโดยนายทุน

๘. ข้อเสนอแนะ

ขอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แก้ไขคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป

เพื่อผ่อนคลายให้พรรคการเมืองได้มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองภายในพรรค ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ และให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นพรรคการเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ร่วมกันอย่างแท้จริง

๙. ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

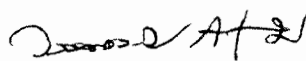
ในการนำเสนอรายงานของคณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมืองนี้ เห็นควรให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๙.๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๙.๒ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

๙.๓ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จึงขอเสนอรายงาน เรื่อง ระบบพรรคการเมือง เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วย ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ)

เลขาธิการกรรมการสิทธิการ

รายงานของคณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พระราชบัญญัติ หรือร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญ (ถ้ามี)
ระบบ พรรค การเมือง	แผนการปฏิรูป ประเทศ ด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรค การเมือง	๑. ปฏิรูปพรรคการเมือง โดยตระหนักว่าพรรคการเมือง คือสถาบันสำคัญที่เคียงคู่กับ ระบอบประชาธิปไตย จึงปฏิรูป พรรคการเมืองให้เป็นสถาบัน ทางการเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน อย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำ จากนายทุน ๒. ปฏิรูปสมาชิกพรรคการเมือง โดยทำให้ประชาชนให้ความสำคัญ สำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรม ทางการเมืองและเป็นสมาชิก พรรคการเมืองและทำให้ สมาชิกพรรคการเมืองมีบทบาท	ช่วงเวลานับแต่รายงาน ของคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง เรื่อง ระบบ พรรคการเมือง ได้รับ ความเห็นชอบจากที่ประชุม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จะได้จัดทำร่างกฎหมาย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพรรค การเมือง เพื่อเสนอต่อสภา ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จนถึงวันมีพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย	๑. งบประมาณ แผ่นดิน ๒. งบประมาณ จากการสนับสนุน ของบุคคลและ นิติบุคคล ๓. งบประมาณ จากการบริจาค ของประชาชน	๑. คณะรักษาความสงบ แห่งชาติ (คสช.) ๒. คณะรัฐมนตรี ๓. สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ๔. สภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ ๕. คณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ ๖. คณะกรรมการ การเลือกตั้ง (กกต.) ๗. พรรคการเมือง ทุกพรรคที่ได้รับการ จัดแจ้งการจัดตั้ง ตามพระราชบัญญัติ	ขอให้คณะรักษาความสงบ แห่งชาติ (คสช.) แก้ไขคำสั่ง ของคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับ มีผลบังคับใช้ต่อไป เพื่อผ่อนคลายให้พรรค การเมืองได้มีการดำเนิน กิจกรรมทางการเมือง ภายในพรรค ให้การดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมือง เป็นไปโดยเปิดเผยและ ตรวจสอบได้ และให้พรรค การเมืองพัฒนาเป็นพรรค	คณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศด้านการเมือง จะได้พิจารณาและ จัดทำหรือปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับระบบ พรรคการเมือง ดังต่อไปนี้ ๑) พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง ๒) ประมวลรัษฎากร ๓) กฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง

๘

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พระราชบัญญัติ หรือร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญ (ถ้ามี)
		<p>ความเป็นเจ้าของพรรคการเมือง</p> <p>๓. ปฏิรูปโครงสร้างการบริหาร ของพรรคการเมืองให้มีประสิทธิภาพ และมีความเป็นประชาธิปไตย ภายในพรรค</p> <p>๔. ปฏิรูปพรรคการเมืองให้มี พันธสัญญาประชาคมโดย นโยบายของพรรคการเมือง</p> <p>๕. ปฏิรูปการควบคุมและ ตรวจสอบการดำเนินงานของ พรรคการเมือง และการยุบ พรรคการเมือง</p> <p>๖. เพื่อให้การขับเคลื่อนการ ปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่องระบบพรรคการเมือง ตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น สัมฤทธิ์ผล จำเป็นต้องเสนอ ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย</p>	<p>พรรคการเมืองฉบับใหม่ และ ประกาศให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นครั้งแรก ภายหลังจาก รัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีผล บังคับ</p>		<p>ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง</p>	<p>การเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ร่วมกัน อย่างแท้จริง</p>	

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พระราชบัญญัติ หรือร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญ (ถ้ามี)
		ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ๑) พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๒) ประมวลรัษฎากร ๓) กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง					

๑

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ด้วยครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
กษิต ภิรมย์ ครับ

นายกษิต ภิรมย์ : ท่านประธานครับ ขอกราบขอบพระคุณระหว่างที่รอ
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองขึ้นมานั่งที่บัลลังก์ ผมขอเรียน
ปรึกษาท่านประธานเรื่องเดียวเท่านั้นเองครับ คือมันมีข่าวคราวออกมาเป็นระยะ ๆ
ในบทบรรณาธิการในคอลัมน์ (Column) ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ แล้วก็การให้สัมภาษณ์ของ
บุคคลต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ ว่าสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศของเราไม่ได้ทำอะไรแล้วก็ไม่มี
ผลงาน อันนี้ทั้งที่เรามีโฆษณา แล้วเราก็มีศูนย์ข่าวของสภา ผมอยากจะขอกราบเรียนเสนอให้
ท่านประธานสั่งการให้ทีมโฆษก แล้วก็ฝ่ายข่าวของรัฐสภานั้นออกข่าวทุกวันได้ไหมครับ
ทั้งเรื่องที่ได้ผ่านมติไปแล้วที่นี้แล้วก็ส่งไปให้รัฐบาลแล้ว แล้วก็เล่าสู่กันฟังให้ประชาชนทราบว่า
เรื่องที่เรากำลังจะทำอยู่ ผมว่าอันนี้เป็นเรื่องสำคัญครับ เพราะว่ามันเสริมสร้างการไม่ได้รู้
อย่างกว้างขวาง การไม่ได้ออกข่าวมันทำให้มีความเข้าใจผิดในเชิงดูหมิ่นดูแคลน เหมือนกับ
เรามานั่งกันอยู่ที่นี่ก็ใช้เงินภาษีราษฎรก็สนุกสนานกันดี ผมคิดว่ามันเป็นหน้าที่รับผิดชอบ
ร่วมกัน แล้วมันก็ไม่ใช่ว่ามติที่ได้ผ่านสภาแล้วก็ส่งไปให้รัฐบาลมันจะไม่ดีนะครับ มันอาจจะ
มีความต่างกันในที่นี้ แต่อย่างน้อยมันก็เป็นผลงานในระดับหนึ่งที่แค่เป็นส่วนหนึ่งเพราะว่า
ต้องส่งต่อให้ทางคณะรัฐบาลแล้วก็แม่น้ำอีก ๓ สาย ๔ สาย มันน่าจะมีการโหมโรงในเรื่อง
ของการประชาสัมพันธ์อย่างหนักหน่วงมากกว่านี้ -----

แล้วก็ผมว่าเราปรึกษาหารือกันที่น้ำมันก็ไม่ได้มีเรื่องความลับอะไร ก็ให้ผู้สื่อข่าวมานั่งฟังได้ตลอดเวลา นะครับ มันก็จะช่วยการทำงานของเรานะครับ แล้วก็ที่สำคัญคือประชาชนโดยทั่ว ๆ ไป จะได้รับรู้เรื่องด้วย ผมก็เป็นห่วงเหมือนกันนะครับว่าบางทีเราก็คงจะมีข้อเห็นต่างขัดแย้งกันเองแล้วมันก็จะกลายเป็นทับถมสถานะของ สปท. แล้วก็อาจจะต้องขอกราบเรียนท่านประธานไปยังเพื่อนสมาชิกเราต้องช่วยกันคิดช่วยกันทำด้วยนะครับ เพราะว่า การอภิปรายในแต่ละเรื่องมันอาจจะถูกจำกัดด้วยเวลา ๑๐ นาทีหรือเปล่า มันถึงได้มีคนพูดประมาณ ๑๐ คนต่อเรื่อง ให้มันกว้างขวางกว่านี้ได้ไหม และดังที่ผมได้กราบเรียนท่านประธานไว้แต่ต้น มันมีเรื่องที่คุณะรัฐบาลเขาได้มีมติมันจะมีเรื่องสำคัญ ๆ ที่มันเกี่ยวข้องกับเรื่องการปฏิรูป เรื่องไอยูยู (IUU) เรื่องของทีป (TRIPS) ทีปนะครับ ล่าสุดก็การมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของท่าน ออง ซาน ซูจี ขาวมันก็ออกมาในเชิงลบมาก ๆ แล้วก็มีความคลั่งชาติ ชาตินิยม ทั้ง ๆ ที่เราก็มีแรงงานอยู่ทั่วโลก แล้วเราต้องการให้แรงงานไทยได้ปฏิบัติอย่างเที่ยงธรรม เคารพในเรื่องสิทธิมนุษยชน แต่มันก็มีบางเสียงในประเทศไทยไม่ว่าผู้นำประเทศใดเขาจะพูดอะไรเกี่ยวกับประเทศไทยมันก็ต้องมีปฏิกริยาในเชิงลบ และในเชิงโกรธแค้น ซึ่งเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มันต้องเอามาพูดกันในที่ประชุมใหญ่ด้วย ปรึกษาหารือกัน แสดงความคิดเห็น มันอาจจะมียุติที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อทางฝ่ายคสช. แล้วก็ทางฝ่ายรัฐบาล ผมได้กราบเรียนท่านประธานหลายครั้งว่า หลาย ๆ เรื่องที่มันอยู่นอกสมานันมันเกี่ยวกับเรา แล้วจะปล่อยให้คณะกรรมการไปพิจารณามันก็ไม่ได้ มันน่าจะมาว่ากันในที่ประชุมใหญ่นะครับ เรื่องที่เกี่ยวกับบ้านเมือง เรื่องสำคัญ ๆ ของบ้านเมือง และบางทีทางรัฐบาลก็มีมติไป ขณะที่เรากำลังพิจารณาว่าจะปฏิรูปในเรื่องเดียวกันนี้อย่างไร มันก็ยังคงเรื่องของ การขาดการประสานงาน แล้วก็การทำงานที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ ก็ขอกราบเรียนปรึกษาท่านประธานครับ ขอขอบคุณมากครับ

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
ขอขอบพระคุณความเห็นที่มีคุณค่า ผมขอรับไปพิจารณาครับ ท่านคำณูณ

นายคำณูณ สิทธิสมาน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม คำณูณ สิทธิสมาน สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในฐานะ ๑ ใน ๔ ของคณะโฆษก สภาสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่ท่านประธานได้กรุณาแต่งตั้งขึ้น ก็กราบเรียนขอขอบพระคุณในความห่วงใยในความเห็นของท่านสมาชิกนะครับ แล้วก็ขอกราบเรียนว่าเรื่องนี้

ท่านประธานไม่ต้องสั่งอีกนะครับ เพราะว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในคำสั่งแต่งตั้งโฆษกทั้ง ๔ ท่านแล้ว และคณะโฆษกนี้ก็พยายามทำหน้าที่อย่างเต็มกำลัง แม้ว่าจะได้ผลเป็นที่พอใจบ้าง ไม่พอใจบ้างของทุกฝ่าย เราก็พยายามที่จะทำหน้าที่อย่างดีที่สุด การแถลงข่าวนี้ นะครับ ผมในฐานะที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้วย ก็ได้มีการแถลงข่าวกันทุกวันพฤหัสบดีหลังเสร็จสิ้นการประชุมวิป (Whip) เป็นปกติอยู่

๒. ถ้ามีประเด็นก่อนที่จะเข้าสู่ระเบียบวาระในวันจันทร์นี้นะครับ ก็จะใช้เวลาแถลงในวันอาทิตย์ แล้วหลังจากนั้นในช่วงวันจันทร์ วันอังคารที่มีการประชุม ก็ถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นการประชุมที่เปิดเผยถ่ายทอดสดนี้นะครับ ก็ไม่ได้มีการแถลงซ้ำอีกครั้งหนึ่ง แต่ว่าก็ได้มีการประสานงานกับคณะโฆษกของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ อยู่เนือง ๆ ถ้าสุดท้ายได้มีการประชุมในเชิงปฏิบัติการระหว่างทีมโฆษกกับโฆษกคณะกรรมการชุดต่าง ๆ แล้วก็ได้แจ้งผลในการประชุมในการกระชับการทำงานให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ทราบโดยตลอด โดยในคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนั้นก็ประกอบไปด้วยประธานกรรมการประจำสภาทั้ง ๑๒ คณะ แล้วก็ได้ทราบเรียนท่านถึงแนวทางที่จะต้องมีการแถลงเพื่อทำความเข้าใจกันอย่าง ต่อเนื่อง นะครับ -----

ซึ่งเรื่องนี้ท่านโฆษกอีกท่านหนึ่ง ท่านสุวัฒน์ จิราพันธุ์ ก็ได้รับเป็นแม่งานนะครับ ในขณะที่เดียวกันนอกเหนือจากงานของโฆษกแล้วก็ป็นงานที่ท่านประธานและท่านรอง ทั้งสองคนก็ได้จัดให้มีการแถลงข่าวประจำเดือนที่เรียกว่า มิสเตอร์เพรส (Mr. Press) ทุกเดือนต่อเนื่องกันมา แล้วก็ยังมีคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่ทางท่านประธานได้แต่งตั้งขึ้นก็ได้ ดำเนินการต่อเนื่องไปนะครับ แต่ว่าทั้งสิ้นทั้งปวงนั้นผลที่ออกมาแม้กระทั่งท่านประธานเอง ก็ได้ลงไปแถลงข่าวด้วยตัวท่านเองในครั้งที่วันที่ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. จะเข้าสู่ที่ประชุมของ สนช. ซึ่งเป็นผลงานที่ปรากฏออกมาเป็นจริง ท่านก็ได้ลงไปแถลงนะครับ แต่อย่างไรก็ตามแต่ความหวังใจของท่านสมาชิก ทางคณะโฆษกก็จะรับไว้พิจารณาแล้วก็นำไปพิจารณาถ่ายทอดกันในวงประชุมของ คณะโฆษกกับโฆษกคณะกรรมการชุดต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ดีก็ขอกราบเรียนผ่านไปยัง ท่านประธานคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ทั้ง ๑๒ ชุด แล้วก็โฆษกทั้ง ๑๒ ชุดด้วยว่าในบางครั้ง ในบางเรื่องนั้นทางคณะโฆษก ๔ คนเองถ้าจะแถลงงานที่เป็นเนื้อหาในรายละเอียดซึ่งมีความลึกซึ้ง แล้วก็ในบางกรณีก็มีความสลับซับซ้อนอยู่ตามสมควรก็อาจจะก่อให้เกิด ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องนัก เพราะฉะนั้นถ้าเผื่อว่าท่านประธานแต่ละชุดจะได้มอบหมายให้ ทางประธานอนุหรือกรรมการที่เป็นคณะทำงานนั้นร่วมกันแถลงเมื่อก่อนเรื่องจะเข้าสู่ ที่ประชุม หรือว่าหลังจากเรื่องที่ผ่านออกมาที่ประชุมแล้วอีกครั้งหนึ่งก็น่าจะเป็นประโยชน์ ซึ่งโดยทางความเป็นจริงที่ถ้าพวกเราติดตามฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ รัฐสภาก็จะได้รับทราบอยู่ อย่างเป็นต้นว่าเมื่อเข้านี้บังเอิญผมก็ได้ฟังอยู่ ท่านสมพงษ์ สระกวี ขออนุญาตเอ่ยนาม ซึ่งก็เป็นประธานอนุในส่วนของกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมืองซึ่งกำลังจะรายงานวาระสำคัญในวันนี้ ท่านก็ได้กรุณาให้สัมภาษณ์ด้วยความชัดเจน ถูกต้อง ก็เผยแพร่ออกไปอย่างทั่วถึงตามสมควรนะครับ แล้วถ้าผ่านไปผมก็ เชื่อว่าทางโฆษกของคณะกรรมการก็จะได้นำดำเนินการเผยแพร่อีกครั้งหนึ่ง จึงขอกราบเรียน ผ่านที่ประชุมมา แล้วก็ยินดีที่จะรับฟังความคิดเห็นของท่าน อันนี้เป็นส่วนแรกที่ท่านพูดถึง แต่ส่วนที่จะนำเรื่องใด ๆ เข้ามาหารือในที่ประชุมแห่งนี้ก็นอกจากรายงานการปฏิรูปหรือไม่ ประการใดนั้น อันนี้ก็สุดแท้แต่ท่านประธาน แล้วก็ขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้วก็ข้อบังคับการประชุมสภาว่าจะเปิดช่องไว้ได้แค่ไหน เพียงไร กราบขอบพระคุณครับ

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
 ขอขอบคุณครับ ขอเรียนเชิญท่านสุวัฒน์ จิราพันธ์

นายสุวัฒน์ จิราพันธ์ : กราบขอบพระคุณท่านประธานครับ ที่ท่านกษิต
 ขออนุญาตเอ่ยชื่อ ข้อห่วงกังวลตัวนั้นกระผมกับทีมงานโฆษกก็ได้ตระหนักดีตรงนั้น แล้วก็
 ในช่วงระยะ ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมาเรามีการประชุมกับกลุ่มโฆษกจากคณะกรรมการต่าง ๆ
 ก็อย่างที่ท่านคำนวณได้เรียนไปข้างแล้วว่าตอนนี้เราล่าสุดก็ออกมาเป็นผังออกอากาศนะครับ
 ทั้งในแง่วิทยุ โทรทัศน์ แล้วก็ตามสื่อต่าง ๆ โดยที่เชิญทางประธานกรรมการหรือเจ้าของ
 เรื่องนั้น ๆ ที่จะออกไปดำเนินการ อันนี้ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ก็พยายามจะทำอยู่ในส่วนนี้ที่จะให้
 มันเห็นภาพได้ชัดเจนว่าเรื่องของกรปฏิรูปนั้นมีอะไรที่คืบหน้าแล้วอะไรที่จะเป็นประโยชน์
 ต่อประชาชน ก็ขอเรียนต่อที่ประชุมเพียงเท่านี้ครับ อีกอันหนึ่งก็คืออยากจะขออย่าง
 ที่ท่านคำนวณพูดไว้ก็คือว่าขอความร่วมมือจากคณะกรรมการต่าง ๆ ด้วยนะครับว่าเรื่องต่าง ๆ
 มีประเด็นที่จะเป็นในการประชาสัมพันธ์นั้นทางทีมงานก็จะได้ประสานเพื่อจะขอผู้เชี่ยวชาญ
 ในเรื่องนั้น ๆ ไปออกอากาศไปช่วยกันชี้แจงครับ ขอขอบคุณครับ

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
 ขอขอบคุณครับ ต่อไปก็จะเป็นเรื่องของคณะกรรมการนะครับ

ด้วยประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้มี
 หนังสือขออนุญาตให้ท่านทิพภานิดา ปาลกะวงศ์ เลขาธิการอนุกรรมการขับเคลื่อน
 การปฏิรูประบบพรรคการเมือง ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลและตอบ
 ประเด็นข้อซักถามของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งผมได้พิจารณาแล้วได้อนุญาตนะครับ
 จึงขอเชิญผู้มีรายชื่อดังกล่าวเข้าร่วมประชุมชี้แจงต่อที่ประชุมด้วย สำหรับรายชื่อผู้เสนอและ
 ชี้แจงก็มีดังนี้ ๑. ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
 ด้านการเมือง อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตสมาชิกวุฒิสภา อดีตรองประธานสภา
 ร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ๒. ท่านสมพงษ์ สระกวี ประธานอนุกรรมการขับเคลื่อน
 การปฏิรูประบบพรรคการเมือง อดีตสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดสงขลา ขอเรียนท่านเสรีครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ขอเสนอรายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง ต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อพิจารณา โดยคณะกรรมาธิการขอเสนอรายงานโดยใช้เพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) และแจกเอกสารข้อมูลดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศดังกล่าว ขออนุญาตท่านประธานด้วยนะครับ

(เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการเปิดพรีเซนเทชัน (Presentation))

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ตามที่คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้เสนอแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ประกอบด้วย ๖ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
๒. ระบบพรรคการเมือง
๓. การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม
๔. การควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
๕. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
๖. การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง

ซึ่งคณะกรรมาธิการได้เสนอรายงานเรื่องการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปแล้วเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙ และเสนอรายงานเรื่องการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่ผ่านมานั้น ในการนี้คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้จัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะการปฏิรูประบบพรรคการเมืองตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง โดยคำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนและสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่ และเป็นแผนปฏิรูปประเทศด้านการเมืองในห้วง ๑ ปีครึ่ง ในช่วงรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา และ ๒๐ ปีในช่วงรัฐบาลต่อ ๆ มา เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชนโดยรวม และเพื่อพัฒนาพรรคการเมือง

ให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน จึงควรที่จะมีการปฏิรูประบบพรรคการเมือง เพื่อให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม และให้มีความต่อเนื่อง

ดังนั้นเพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปการเมืองบรรลุเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ และสมประโยชน์อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และเพื่อการปฏิรูประบบพรรคการเมืองสัมฤทธิ์ผล คณะกรรมาธิการจึงได้ตั้งอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรคการเมืองโดยมีท่านสมพงษ์ สระกวี กรรมาธิการเป็นประธานอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรคการเมือง และเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจึงกำหนดวิธีการปฏิรูปไว้ดังนี้

๑. ปฏิรูประบบพรรคการเมืองโดยตระหนักว่าพรรคการเมืองคือสถาบันสำคัญเคียงคู่กับระบอบประชาธิปไตยจึงปฏิรูปพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันการเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกันอย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำจากนายทุน

๒. ปฏิรูปสมาชิกพรรคการเมืองโดยทำให้ประชาชนให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และทำให้สมาชิกพรรคการเมืองมีบทบาทความเป็นเจ้าของพรรคการเมือง

๓. ปฏิรูปโครงสร้างการบริหารพรรคการเมืองให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค

๔. ปฏิรูปพรรคการเมืองให้มีพันธสัญญาประชาคมโดยนโยบายของพรรคการเมือง

๕. ปฏิรูปการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และยุบพรรคการเมือง พัฒนาการให้ดำเนินการการปฏิรูประบบพรรคอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ในส่วนข้อเสนอของกรรมาธิการได้มีการศึกษาในประเด็นเรื่องของการพัฒนาพรรคการเมืองให้ดีขึ้น แต่ไม่มีข้อเสนออย่างที่มีการกล่าวถึงกันในเรื่องเกี่ยวกับการที่จัดระบบพรรคการเมืองเสียใหม่ หรือที่เรียกกันว่า เซตซีโร (Set zero) เราในกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการเมืองไม่มีการเสนอในขั้นนั้น แต่เพื่อให้พรรคการเมืองแต่ละพรรคการเมืองนั้นได้มีโอกาสเท่าเทียมกัน และเป็นการตรวจสอบส่วนที่ผู้ที่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในรายงานก็จะมีข้อเสนอในการที่จะให้มีการตรวจสอบความเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในแต่ละพรรคที่มีอยู่เดิม เพื่อการที่จะให้โอกาสพี่น้องประชาชนได้สามารถเข้ามีส่วนร่วมในพรรคการเมืองมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การนำเสนอรายงานในเรื่องการปฏิรูประบบพรรคการเมืองเป็นไปด้วยความรวดเร็วและครอบคลุมทุกประเด็น จึงขออนุญาตท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศขอให้ท่านสมพงษ์ สระกวี ในฐานะประธานอนุกรรมาธิการและท่านกรรมาธิการนำเสนอรายงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต่อไป ขออนุญาตครับ

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
ขอบคุณครับ ขอเรียนเชิญท่านสมพงษ์ สระกวี

นายสมพงษ์ สระกวี (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ เพื่อนสมาชิก สปท. ผู้ทรงเกียรติทุกท่านครับ วันนี้ก็ได้มีโอกาสได้คุยเรื่องปัญหาการเมืองกันตั้งแต่เช้าเลยนะครับ ซึ่งภารกิจของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่ท่านเสรี เป็นประธานนั้น ก็ได้มอบหมายให้ทางคณะอนุกรรมาธิการคณะผมได้ทำการศึกษา เรื่องการปฏิรูปพรรคการเมืองอันเป็นสถาบันที่สำคัญเคียงคู่กับระบอบประชาธิปไตย อีกไม่กี่วันข้างหน้าประเทศเราก็จะต้องก้าวเข้าสู่การเลือกตั้ง การมีพรรคการเมือง การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองและการตรวจสอบการใช้อำนาจทางการเมือง ดังนั้นสภาพปัญหาของพรรคการเมืองที่เคยเป็นอยู่และที่จะต้องเป็นไปในวันข้างหน้า จึงเป็นเรื่องสำคัญเป็นภารกิจที่รออยู่ตรงหน้าที่เราต้องปฏิรูป ในการปฏิรูปการเมืองของบ้านเรานั้น ของประเทศเรานั้น ถ้าละเว้นไม่พูดถึงหรือไม่คิดจะปฏิรูปพรรคการเมืองนะครับ ก็คิดว่า ปัญหาทางการเมืองของบ้านเราก็คงจะไม่จบสิ้นหรือไม่ลุล่วง แล้วก็จะมีปัญหาขึ้นมาอีก

ท่านประธานครับ แต่ที่จริงก็คงไม่ต้องกล่าวให้เนิ่นนานหรือมากความ เพื่อนสมาชิก
ก็คงตระหนักดีอยู่แล้วว่าสภาพของพรรคการเมืองที่เคยเป็นอยู่ และยังคงต้องเป็นอยู่
ถ้าไม่มีการปฏิรูป ก็คือพรรคการเมืองยังเป็นพรรคการเมืองที่เราบอกว่าเป็นพรรคการเมือง
ของนายทุน เป็นพรรคการเมืองที่ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ -----

เป็นพรรคการเมืองที่มีลักษณะเหมือนเป็นบริษัทส่วนตัว เป็นพรรคที่มีหลงจู้ และเป็นสถาบันที่เป็นทางของนายทุนคนที่มีเงินที่เรียกว่าระบอบประชาธิปไตยคือเงินเป็นใหญ่ ใช้เงินซื้อพรรค ใช้เงินซื้อ ส.ส. ลงทุนในทางการเมืองแล้วก็มาถอนทุนทางการเมือง ซึ่งเป็นวัฏจักรที่นำมาสู่ความเสื่อมทรามเสื่อมโทรมของระบอบประชาธิปไตยของประเทศ และถ้ากล่าวอย่างถึงที่สุดแล้วก็นำมาสู่สภาพปัญหาที่เราเห็นอยู่ทุกวันนี้ คือการเข้ามาของการปฏิวัติรัฐประหารโดยกองทัพ ซึ่งเรื่องนี้พูดไปก็กลับไปกลับมาอย่างที่เพื่อนสมาชิกได้ทราบ คณะทหารก็บอกว่าถ้าการเมืองเป็นประชาธิปไตยบริสุทธิ์ ยุติธรรม เป็นการเมืองของประชาชนแล้วก็ไม่มีความจำเป็นที่ทหารจะเข้ามา ดังนั้นโจทย์ข้อนี้จึงเป็นโจทย์ข้อใหญ่ที่เป็นภารกิจของคณะปฏิรูปเราซึ่งได้เห็นพ้องต้องกันละครับว่าประเทศเราจะต้องเป็นระบอบประชาธิปไตยและไม่มีใครอยากเห็นการปฏิวัติรัฐประหารการยึดอำนาจเกิดขึ้นอีก เพราะฉะนั้นการสถาปนาระบอบประชาธิปไตยจึงยอมหลีกเลี่ยงไม่พ้นจากการสถาปนาสถาบันทางระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหนึ่งในจำนวนนั้นก็คือสถาบันพรรคการเมือง ดังนั้นการปฏิรูปพรรคการเมืองจึงเป็นภารกิจเฉพาะหน้าที่วางอยู่รอการเลือกตั้งที่จะมาถึงในปี ๒๕๖๐ และการส่งทอดอำนาจจากคณะรัฐประหารไปสู่อำนาจของประชาชนโดยผ่านการเลือกตั้งและผ่านระบอบพรรคการเมือง ท่านประธานที่เคารพครับ ดังนั้นคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจึงได้เห็นถึงความสำคัญของเรื่องนี้ว่าจะทำอย่างไรที่จะปฏิรูปพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน เป็นพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ และที่สำคัญเป็นรูปธรรมที่สุดจะต้องเป็นพรรคการเมืองที่ไม่ถูกครอบงำ ถูกกำกับจากนายทุน ฟังดูก็ดูดีนะครับ แต่หลายเสียงอาจจะบอกว่าแล้วมันจะง่ายนักหรือนะครับ การจะให้พรรคการเมืองเป็นของประชาชนจากนายทุนซึ่งเป็นเจ้าของพรรคเป็นเรื่องง่ายนักหรือท่านประธานครับ อันนี้ครับจึงเป็นภารกิจของการปฏิรูปของกรรมการการเมืองที่ได้ถูกกำหนดขึ้นและได้มอบหมายและที่จะนำเสนอต่อเพื่อนสมาชิก สปท. ในวันนี้

ในประการที่ ๒ ครับ สิ่งที่จะต้องเป็นลูกก็คือพรรคการเมืองจะต้องประกอบด้วยสมาชิก แต่ที่ผ่านมานั้นดังที่ท่านทราบกันคืออยู่ว่าสมาชิกของพรรคการเมืองหาได้มีความเป็นสมาชิกที่จะเป็นที่คาดหวังอะไรได้พอ ๆ กับพรรคการเมืองนั้นแหละ ก็คือสมาชิกพรรคก็ถูกกะเกณฑ์ให้ไปเป็นสมาชิก เป็นสมาชิกพรรคก็พาไปเที่ยว แจกเสื้อยืด เรียกว่าชักชวนกันด้วยอามิสสินจ้างเพื่อระดมคนให้ไปเป็นสมาชิกพรรค เมื่อสมาชิกพรรค

๑๒

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

ศิริพร ๖/๒

เข้าร่วมกิจกรรมโดยขาดจิตสำนึกเช่นนั้นแล้วก็จึงคาดหวังไม่ได้ว่าจะเรียกร้องให้สมาชิกพรรค
ไปมีบทบาทในพรรคการเมืองก็จึงเป็นธุระไม่ใช่ ประเทศเรามีสมาชิกพรรคถึง ๗๗ พรรค
นี่เป็นเรื่องที่จะว่าแย่มากหรือว่าดีเหลือเกินก็ได้ -----

- ๗/๑

แต่เท่าที่รู้จักก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ย้ำเต็มที่ เห็นพรรคการเมือง เห็นการจัดตั้งพรรคการเมือง เป็นเรื่องเล่น ๆ เป็นเรื่องโก้โก้ หรือว่าเป็นเรื่องจตพรรค เอาหัวพรรคการเมืองไว้ชายก็มี ดังนั้นในการปฏิรูปนั้นเราจึงประสงค์ที่จะให้ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่าง มีจิตสำนึก โดยการเข้าไปเป็นสมาชิกพรรค เหมือนอย่างที่เราเคยได้ยินนะครับว่าเขา เรียกร้องให้เราเข้าไปเป็นสมาชิกพรรค เพราะถ้าพรรคการเมืองไม่ดีก็ต้องรีบเข้าไปเป็น สมาชิกเสียแต่วันนี้จะช่วยทำให้พรรคการเมืองเป็นพรรคการเมืองที่ดี แต่ถ้าพรรคการเมือง ดีอยู่แล้วก็ก็ต้องรีบเข้าไปช่วยพรรคการเมืองนั้นเพื่อทำให้พรรคการเมืองที่ดีได้เป็น พรรคการเมืองที่เคียงคู่กับระบอบการเมืองของประเทศเรา เพราะฉะนั้นจิตสำนึกเช่นนี้ นะครับว่าในการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นนี่เป็นเรื่องที่ต้องเสียสละ เป็นเรื่องที่มี เกียรติ เป็นเรื่องที่มีจิตสำนึกที่เราเห็นคุณค่าของสถาบันในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่า พรรคการเมืองจะดีหรือไม่ดี เพื่อนสมาชิก สปท. อยู่ที่นี่ถ้าเมื่อไรท่านคิดได้แล้วข้าพเจ้าจะ เข้าไป ถ้าพรรคไม่ดีข้าพเจ้าจะไปทำให้พรรคการเมืองดี และถ้าพรรคดีอยู่แล้วข้าพเจ้า ก็จะได้ไปเสริมสร้างให้พรรคการเมืองนั้นได้เป็นตัวแทนอำนาจของประชาชนที่แท้จริง เพราะฉะนั้นการปฏิรูปสมาชิกพรรคการเมืองจึงเป็นเรื่องสำคัญอีกเป็นประเด็นที่ ๒

ในประการที่ ๓ อันนี้สะท้อนสภาพเดิมของพรรคการเมืองได้อย่างแท้จริง นั่นก็คือจะต้องมีการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารของพรรคการเมืองให้มีประสิทธิภาพ มีความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ ตั้งแต่คนที่ถูก คัดเลือกไปเป็นรัฐมนตรี เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรี เป็นผู้สมัคร ส.ส. พรรตี่ลิสต์ (Party list) หรือผู้สมัคร ส.ส. เขต ต่าง ๆ เหล่านี้ต้องผ่านการมีส่วนร่วมของสมาชิกพรรค หรือผ่าน การตัดสินใจของสมาชิกพรรค ซึ่งเพื่อนสมาชิกก็คงทราบดีไม่ต้องอธิบายกันมากในประเด็นนี้ ว่าการปฏิรูปโครงสร้างภายในพรรคให้เป็นประชาธิปไตยนั้นสะท้อนปัญหาที่สุุดว่า พรรคการเมืองเป็นของประชาชนหรือเป็นของนายทุน ที่ผ่านมาพรรคที่เขาเมื่อนายทุนเป็น เจ้าของหรือเป็นบริษัทส่วนตัว จึงเป็นหน้าที่ของนายทุนพรรคที่จะชี้ว่าใครควรจะไปเป็น รัฐมนตรี ใครควรจะได้ลงพรรตี่ลิสต์ (Party list) และใครควรจะได้เป็น ส.ส. ในเขตไหน ซึ่งเรื่องนี้ก็เป็นปัญหาที่พูดกันมากและนำมาสู่การปฏิรูปในครั้งนี้เช่นเดียวกัน

ส่วนประการที่ ๔ ก็คือจะต้องให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่สะท้อน การแก้ปัญหาของชาติบ้านเมืองโดยผ่านนโยบายของพรรคการเมือง ให้การเลือกตั้งเป็น

การแข่งขันกันทางการนำเสนอนโยบายสู่ประชาชน ไม่ใช่แข่งขันกันชื่อเสียงดังที่เคยเป็นมา

และประการสุดท้าย เมื่อคาดหวังได้ว่าจากการปฏิรูปประชาชนได้เข้าร่วมส่วนเป็นเจ้าของพรรคมากขึ้น เสียเงินค่าสมาชิกให้กับพรรค มีความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค จะต้องมีการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยให้จงได้ และทำให้พรรคการเมืองเป็นพรรคของมหาชนและการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งการเงินของพรรคจะต้องได้รับการตรวจสอบดุจเดียวกับบริษัทมหาชน

ท่านประธานที่เคารพครับ จากหลักการทั้ง ๔ ประการนี้จึงเห็นได้ว่าคงจะมีคำถามอยู่ในใจของเพื่อนสมาชิก สปท. ว่าโลกสวยไปหรือเปล่า ก็อยากจะเรียนท่านสมาชิกว่าเป็นความจริงครับ ว่าสิ่งที่เราจะพูดกันในวันนี้มีอยู่ ๒ เรื่อง เรื่องแรก ก็คือสภาพที่เป็นอยู่จริงของพรรคการเมืองไทยที่ผ่านมาและที่เป็นอยู่ แต่สิ่งที่กรรมการจะนำเสนอในวันนี้ควบคู่กันไปว่าจากสภาพที่เป็นจริงเช่นนั้นแหละ แต่สิ่งที่ควรจะเป็นนั้นควรจะเป็นเช่นไร และเราจะมีมาตรการอย่างไร และเราจะเดินไปข้างหน้าให้ได้ตามภารกิจการปฏิรูปพรรคการเมือง ซึ่งเป็นภารกิจที่นำเสนอต่อเพื่อนสมาชิก สปท. ในวันนี้ ดังนั้นสิ่งที่เป็นอย่างจริงกับสิ่งที่ควรจะเป็นจึงเป็นเรื่องที่ทำทนาย จึงเป็นภารกิจที่เราเรียกว่า ภารกิจเพื่อการปฏิรูปที่นำเสนอกับท่านประธานในวันนี้ ท่านประธานครับ โจทย์ข้อแรกทำให้พรรคการเมืองเป็นของประชาชน จากพรรคการเมืองที่บอกว่าเป็นของนายทุนทำได้อย่างไร แนวทางการปฏิรูปที่เสนอต่อเพื่อนสมาชิกในวันนี้ก็คือการทำให้ประชาชนเป็นเจ้าของพรรคการเมืองนั้น จะต้องวัดกันด้วยการเป็นสมาชิกพรรคที่ชำระเงินค่าสมาชิกให้กับพรรคการเมือง แต่เดิมพรรคการเมืองไม่สนใจสมาชิกก็ได้ แต่เดิมเงินทุนในการบริหารพรรคการเมืองมาจากนายทุน ดังที่พวกท่านทราบกันอยู่ดีและนิทานกันอยู่ทุกวี่ทุกวัน แต่ต่อไปนี้นั้นจะต้องเปลี่ยนมิติของพรรคการเมืองให้มีหุ้นส่วนของพรรคเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนเป็นล้าน ๆ คน สามารถเอ่ยนามก็ได้ บางพรรคการเมืองนั้นะครับ มีสมาชิกถึง ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน ท่านประธานครับ จากมติการปฏิรูปในครั้งนี้ความเป็นสมาชิกพรรคนั้นจะต้องแสดงออกด้วยการเป็นเจ้าของพรรคด้วยการเสียเงินค่าบำรุงพรรค หรือเสียค่าสมาชิก สมาชิกพรรคที่มีอยู่ถึง ๓,๐๐๐,๐๐๐ คนของบางพรรคนั้นนี้ ถ้าเสียกันคนละ ๑๐๐ บาทต่อปี ซึ่งไม่มากเลยเงิน ๑๐๐ บาทต่อปี ถ้ามีจิตศรัทธาในทางการเมือง บริจาคให้พรรคการเมือง สมาชิกพรรค ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน ก็สามารถเสียค่าสมาชิกให้พรรคการเมืองได้ปีหนึ่งถึง ๓๐๐ ล้านบาท อันนี้เราก็เห็นชัดครับว่าเงิน ๓๐๐ ล้านบาทนี้ไม่ใช่เงินนายทุนแล้ว แต่เป็นเงินของสมาชิกพรรค ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน คนละ ๑๐๐ บาท เมื่อพรรคการเมืองมีเจ้าของ มีหุ้นส่วน เป็นบริษัทมหาชนที่สมาชิกพรรคถึง ๓,๐๐๐,๐๐๐ คนเป็นเจ้าของ ความเป็นเจ้าของพรรคก็จะเริ่มเปลี่ยนจากพรรคของนายทุนเพียง ๑๐ คน ๒๐ คน ที่บริจาคคนละ ๕๐ ล้านบาท ๑๐๐ ล้านบาทมาเป็นประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของถึง ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน นอกจากนั้นครับท่านประธาน รัฐบาลหรือรัฐซึ่งปรารถนาอย่างยิ่งที่อยากจะเห็นพรรคการเมืองเป็นสถาบันของประชาชน แต่ความปรารถนาอย่างเดียวไม่พอ

๑๖

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

ศรีธนรัตน์ ๘/๒

หรือมีว่านายทุนว่ามาลงทุนเพื่อจะถอนทุนในพรรคการเมืองอย่างเดียวไม่พอ คำถามว่าพรรคจะสามารถสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมาเป็นหุ้นส่วนเจ้าของพรรคการเมืองได้ด้วยวิธีใดบ้าง ในมิติที่น่าเสนอต่อเพื่อนสมาชิกท่านประธานครับ ในวันนี้มีอยู่ ๓ แนวทาง

- ๘/๑

แนวทางที่ ๑ สมาชิกพรรคที่บริจาคให้พรรคการเมืองปีละ ๑๐๐ บาท ผมยกตัวอย่างนะครึบ รัฐจะสร้างแรงจูงใจเพื่อให้พรรคการเมืองได้หาสมาชิกเยอะ ๆ นะครึบ มีคนจ่ายเงินค่าสมาชิกเยอะ ๆ รัฐจะช่วยสนับสนุนเงินค่าสมาชิกนี้ให้อีกครึ่งหนึ่งของเงินที่สมาชิกได้จ่ายให้กับพรรคการเมือง

แนวทางที่ ๒ พรรคจะสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนทั่วไปว่าถ้าผู้ใดบริจาคเงินให้พรรคการเมือง คือการบริจาคเงินให้กับสถาบันประชาธิปไตยที่มีคุณค่า การบริจาคเงินให้พรรคการเมืองให้คิดในมิติว่าเป็นเหมือนกับการบริจาคเงินให้กับมูลนิธิ เหมือนกับการบริจาคเงินให้กับกิจกรรมทางการกีฬา และเหมือนกับการบริจาคเงินให้กับโรงเรียนหรือวัดเพื่อการศึกษา ผู้ที่บริจาคเงินให้กับพรรคการเมืองในวงเงินที่ตามกฎหมายจะกำหนด สมมุติว่าไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี สามารถนำเงินที่บริจาคให้พรรคการเมืองนี้ไปหักลดหย่อนภาษีเงินรายได้ปลายปีได้ อันนี้เพื่อแสดงเจตจำนงของรัฐว่าการสนับสนุนหรือบริจาคเงินให้พรรคการเมืองนั้นเป็นหน้าที่อันสำคัญที่ประชาชนในประเทศนี้พึงช่วยกันคนละไม้คนละมือ มิฉะนั้นก็มานั่งบ่นอีกครึบ ถ้าไม่คิดจะสร้างแรงจูงใจก็เป็นนายทุน พรรคนายทุน แต่รัฐนี้ในมิติการปฏิรูปนั้นจะต้องเปิดโอกาสสร้างแรงจูงใจว่าใครบริจาคเงินให้พรรคการเมือง คือการบริจาคเงินเช่นเดียวกับวัดหรือสาธารณกุศลอื่น ๆ ที่สามารถไปหักลดหย่อนภาษีได้

ส่วนแนวทางที่ ๓ ก็เป็นเรื่องเก่าไม่ใช่เรื่องใหม่แต่มาปรับปรุงนิดหน่อย ท่านประธานครึบ ก็คือผู้เสียภาษีให้กับรัฐซึ่งมีอยู่ประมาณปีละ ๔,๐๐๐,๐๐๐ คน ที่ยื่นภาษีแล้วก็มีภาษีรายได้ที่ต้องเสียให้กับรัฐ รัฐก็สร้างแรงจูงใจว่าเงินภาษีที่ท่านเสียให้กับรัฐนั้นรัฐจะบริจาคเงินนี้ตามเจตจำนงของท่านตามสิ่งที่ท่านต้องการว่าจะบริจาคให้พรรคการเมืองใด ท่านประธานครึบ แต่เดิมนั้นสามารถหักได้ปีละ ๑๐๐ บาท ในยุคปฏิรูปพรรคการเมืองเพื่อให้พรรคการเมืองได้เป็นสมบัติของประชาชนหมู่มากนั้นก็ขอเพิ่ม ขอแก้กฎหมายเพิ่มประมวลรัษฎากรอะไรนั้นะครึบ แค่มเพิ่มเป็น ๒๐๐ บาท ท่านประธานครึบ แต่ประเด็นไม่ได้จบอยู่แค่นั้น เพราะจากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา จากบทเรียนที่ผ่านมาผู้ที่ยื่นแบบเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปลายปี ปีหนึ่งประเทศไทยมีอยู่ ๔,๐๐๐,๐๐๐ คน ที่เสียภาษีให้รัฐปรากฏว่ารัฐบอกว่าคุณมีสิทธิที่จะระบุว่าบริจาคเงินให้พรรคการเมืองใด ๑๐๐ บาท ปรากฏว่ามีคนระบุว่าบริจาคให้พรรคการเมืองนั้นแค่ ๒๐ เปอร์เซนต์ คือประมาณ

๑๘

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

ฉันทญา ๙/๒

๔๐๐,๐๐๐ รายเท่านั้นเองครับ ส่วนที่เหลือกูไม่ให้ ทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่เงินในกระเป๋าเลยนะครับ รัฐสร้างแรงจูงใจเพื่อสนับสนุนพรรคการเมือง แต่ว่าผู้เสียภาษีก็ไม่บริจาคให้ ซึ่งประเด็นนี้ ไม่ใช่ความผิดของผู้เสียภาษี แต่อย่างน้อยที่สุดเราก็ได้บอกว่าพรรคการเมืองจะต้องปฏิรูปตัวเอง พรรคการเมืองจะได้ตระหนักว่าต่อไปนี้รัฐก็ได้สร้างแรงจูงใจเปิดโอกาสให้คนบริจาค ไปหักลดภาษีปลายปีได้ เปิดให้บริจาคโดยรัฐจ่ายแทนให้ แต่ในเมื่อพรรคการเมืองไม่ได้สนใจประชาชน พรรคก็ต้องเลิกอยู่ต่อไป พรรคก็ต้องอยู่ภายใต้อุ้มมือของนายทุนอยู่ต่อไป -----

- ๑๐/๑

ท่านประธานครับ จะเห็นว่าเมื่อรัฐได้สร้างแรงจูงใจที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้เป็นเจ้าของพรรค ได้เป็นหุ้นส่วนของพรรค ได้เป็นผู้บริจาคให้กับพรรค สร้างภาพลักษณ์ให้เห็นว่าพรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน และหลังจากนั้นเมื่อประชาชนเป็นเจ้าของพรรคอย่างแท้จริงก็จะเกิดคลื่นการปฏิรูปครั้งสำคัญขึ้นมา

ท่านประธานลองนึกภาพดูสิครับว่าทันทีที่ประชาชนเสียเงินให้กับพรรคจะเกิดอะไรขึ้น

๑. จะเกิดคำถามแรกก่อนว่าเรื่องอะไรที่ผมจะเสียเงินให้พรรค พรรคโหลยโท่ยใช้ไม่ได้ ไม่สามารถเป็นตัวแทน ไม่สามารถเป็นความหวังได้คนเขาก็ไม่จ่ายสตางค์หรือครับ เหมือนกับที่ผ่านมาเขาก็ไม่จ่ายสตางค์ เพราะฉะนั้นพรรคจะต้องปฏิรูปตัวเองถ้าอยากจะได้เงินของประชาชน เช่นเดียวกันครับไม่ว่าการเป็นสมาชิก ไม่ว่าจะเงินบริจาค หรืออะไรทั้งสิ้นเมื่อพรรคปรับปรุงตัวเอง ปฏิรูปตัวเอง เปิดรับสมาชิก เปิดรับการบริจาคจากประชาชนจำนวนมาก นั่นก็คือพรรคก็จะแปรสภาพกลายเป็นพรรคมหาชนที่ประชาชนเป็นเจ้าของพรรค ต่อจากนั้นด้วยมาตรการที่จะถูกกำหนดขึ้นในกฎหมายพรรคการเมือง กฎหมายของ กกต. กฎหมายเลือกตั้ง หรืออะไรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง ก็จะสามารถกำหนดให้สมาชิกพรรคมีบทบาทความเป็นเจ้าของ มีบทบาทในการเลือกหัวหน้าพรรค เลขาธิการพรรค กรรมการบริหารพรรค มีบทบาทในการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตต่าง ๆ เป็นการเลือกตั้งที่เรียก ไพรมารีโหวต (Primary vote) หรือว่ามีสิทธิในการคัดเลือก ไม่ใช่ทำให้หัวหน้าพรรคจิ้มเอาตามว่าใครจ่ายสตางค์ให้พรรคมากที่สุดก็ได้รับสิทธิที่จะได้ลงเลือกตั้ง ดังนี้ เป็นต้น ท่านประธานครับ ด้วยความคาดหวังต่าง ๆ ดังนี้ เราก็หวังว่าแนวทางการปฏิรูปพรรคการเมืองซึ่งมีหัวใจสำคัญอยู่ ๓-๔ ประการ ดังที่ท่านประธานกรรมาธิการท่านประธานเสรีได้กล่าวแต่เบื้องต้นแล้วว่าเราจะต้องทำให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนให้จงได้ ซึ่งอันนี้คือภารกิจของการปฏิรูปครั้งสำคัญในครั้งนี้ และก็หวังว่าในรายละเอียดอื่น ๆ เพื่อนสมาชิก สปท. ก็คงจะได้คิดแล้วก็ฝากทางคณะกรรมการและทางคณะท่านประธานก็คงจะต้องทำงานหนักในวิป (Whip) ต่อเพื่อที่จะขับเคลื่อนออกมาเป็นกฎหมายพรรคการเมือง กฎหมายประมวลรัษฎากร หรือสิ่งต่าง ๆ หลายประการ ซึ่งต้องเรียนเพื่อนสมาชิกว่าเราโชคตินิดหนึ่งนะครับ ไม่ใช่โชคตินิดหนึ่ง ในการปฏิรูปการเมืองนั้นเราโชคดีอย่างสำคัญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญในฉบับที่รอการลงประชามตินี้มันได้บรรจุเนื้อหาการปฏิรูปการเมืองและพรรคการเมืองไว้อย่างชัดเจน

นั่นก็หมายความว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้มีเจตจำนงอันแน่วแน่ และได้บรรจุภารกิจไว้อย่างชัดเจนชัดแจ้งว่าจะต้องให้มีการปฏิรูปการเมืองและปฏิรูปพรรคการเมืองขึ้นเป็นเส้นทางอันสำคัญ เพราะฉะนั้นท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติที่เคารพครับ ก็หวังว่าในวันนี้ในการนำเสนอเรื่องการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเรื่องระบบพรรคการเมืองที่นำเสนอต่อทุกท่านในวันนี้ ก็หวังว่าเราจะได้มีเจตจำนงร่วมกันที่อยากจะเห็นสถาบันพรรคการเมืองเป็นที่พึ่งที่หวัง จะได้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนเคียงคู่กับระบอบประชาธิปไตยของประเทศเราตลอดไป ขอขอบคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านประธานเสรีครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ ในส่วนของกรรมาธิการเองก็ได้จัดทำเป็นข้อเสนอแนะเอาไว้ส่วนท้ายนะครับ ซึ่งตามรายงานที่ท่านประธานสมพงษ์ได้กรุณาให้ความเห็นเสนอรายงานต่อสภาดังกล่าวนั้น ในกรรมาธิการเรามีข้อเสนอแนะครับ ข้อเสนอแนะดังกล่าวก็คือ -----

ขอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือที่เรียกว่า คสช. ก็ขอให้ท่านแก้ไขคำสั่งของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลใช้บังคับต่อไป เพื่อผ่อนคลายให้พรรคการเมืองได้มีการดำเนิน กิจกรรมทางการเมืองภายในพรรค ให้การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองเป็นไปโดย เปิดเผยและตรวจสอบได้ และให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นพรรคการเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ร่วมกันอย่างแท้จริง ซึ่งข้อเสนอดังกล่าวนี้ก็ไปสอดคล้องกับแนวความคิดเห็น ของ คสช. ที่ปรากฏอยู่ในหน้าข่าวสารว่าหลังจากที่ได้มีการทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับดังกล่าวนี้แล้ว ถ้าหากร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวผ่านความเห็นชอบจากประชาชนก็จะ ผ่อนคลายให้พรรคการเมืองได้สามารถประชุมเพื่อที่จะวางแนวทางในการที่จะดำเนินการ กิจกรรมทางการเมืองในส่วนที่สามารถทำได้อันสมควรต่อไปนะครับ ซึ่งจะสอดคล้องกัน นอกจากนี้ะครับ ขอกราบเรียนทางที่ประชุมว่าในส่วนข้อ ๙ นั้นะครับ จริง ๆ แล้วอยู่ใน ข้อเสนอแนะ เดียวอย่างไรก็ตามนะครับ ผมก็ขออนุญาตกราบเรียนที่ประชุมว่าขอไปปรับ ถ้อยคำเล็กน้อยเพื่อให้รายงานดังกล่าวนี้มีข้อเสนอแนะที่สมบูรณ์ต่อไปครับ ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญท่านสมาชิกได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นนะครับ โดยใช้เวลา ท่านละไม่เกิน ๑๐ นาที ขอเชิญครับ ท่านกษิต ภิรมย์ เชิญครับ อดีตรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการต่างประเทศ

นายกษิต ภิรมย์ : ขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผม กษิต ภิรมย์ สปท. ลำดับ ๗ คือที่จริงผมอยากจะพูดเป็นคนสุดท้าย เพราะว่าผมก็เป็นที่ปรึกษาของ คณะอนุกรรมาธิการด้วย มันจะเสียมารยาท แต่เมื่อไม่มีท่านสมาชิกผู้ใดประสงค์ที่จะพูด ผมขอพูดก็แล้วกันได้เลยไหมครับ ผมยินดีจะพูดเป็นคนสุดท้าย

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ก็ตอนนี้คนสุดท้ายแล้วครับ เพราะยังไม่มีสมาชิกแสดงความจำนงเพิ่มเติม

นายกษิต ภิรมย์ : คือผมเห็นด้วยกับสาระเนื้อหาทั้งหมดนะครับที่อยู่ ในเอกสาร แล้วก็ที่ท่านประธานเสรีและท่านประธานสมพงษ์ได้กล่าวไว้ แต่ว่าผมจะขอพูด ในเชิงปรึกษา เพราะว่าเรื่องที่ได้ผ่านสภา สปท. ๕๐ กว่าเรื่องที่ได้มีการส่งไปที่รัฐบาลแล้ว ผมคิดว่าทั้ง ๑๐๐ เปอร์เซนต์เป็นเรื่องที่ทางคณะรัฐบาล แล้วก็ คสช. จะต้องไปดำเนินการ

กับบรรดาหน่วยราชการทั้งหลายทั้งหมด แต่ว่าเรื่องนี้ะครับ เรื่องการปฏิรูปพรรคการเมือง แล้วก็ก่อนหน้านี้นี้ระบบการเลือกตั้งที่ท่านสุชน ชาลีเครือ เป็นประธาน แล้วก็เรื่องของวัฒนธรรมทางการเมืองที่ผมได้เป็นประธานนั้น มันมีความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ส่วนเรื่องการปฏิรูปพรรคการเมืองมันเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ๑๐๐ เปอร์เซนต์ และเมื่อสักครู่นี้ท่านเสรีก็ได้เสนอข้อเสนอแนะให้มีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำในมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ถ้าผมเข้าใจถูกต้อง คำถามที่ผมอยากจะขอเรียนปรึกษาท่านประธานแล้วก็ที่ประชุมก็คือว่าระหว่างที่เรากำลังจะส่งเอกสารอันนี้ไปให้รัฐบาล และเมื่อถึงมือรัฐบาลแล้วใครจะเป็นผู้ประสานกับทางฝ่ายพรรคการเมือง ทาง สปท. โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ยังมีสิทธิแล้วก็หน้าที่ในการจะประสานกับพรรคการเมืองหรือไม่ เพราะว่าพรรคการเมืองควรจะได้พิจารณาอย่างน้อยเอกสาร ๓ ฉบับ คือเรื่องการเลือกตั้งที่เที่ยงธรรม วัฒนธรรมทางการเมือง แล้วก็เรื่องของพรรคการเมืองที่อยู่ต่อหน้าเราในขณะนี้ เพื่อให้เรื่องมันดำเนินไปได้แล้วก็ทางพรรคการเมืองเขาจะได้ศึกษาพิจารณา เพราะว่าในที่สุดแล้วเขาจะเป็นผู้ใช้นะครับ เรื่องที่กำลังได้พิจารณามาแล้ว ๒ เรื่อง และที่กำลังจะพิจารณาในขณะนี้ ผมก็อยากจะปรึกษาหาหรือวิธีทางเพื่อให้พรรคการเมืองเขาได้ศึกษา แล้วจะได้มีปฏิกิริยาข้อคิดเห็นกลับมา เราก็จะได้ทำงานกันอย่างต่อเนื่อง จะโดยเราเอง สปท. หรือจะคู่ขนานกับหน่วยงานใดก็ตามที่ทาง ครม. -----

๒๓

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

จกณอม ๑๒/๑

แล้วก็ คสช. จะได้มอบหมายนะครับ อันนี้เป็นเรื่องที่น่าจะมีความกระจ่าง แล้วน่าจะได้รับการปรึกษาหารือหาข้อยุติได้ ไม่อย่างนั้นแล้วก็ทำมาไม่มีประโยชน์ต้องไปรอนจนกระทั่งจะมีอะไรครับ กฎหมายพรรคการเมือง แล้วก็เตรียมการเลือกตั้ง สมมุติว่าอีก ๑๖ เดือน ๑๘ เดือนข้างหน้า เอกสารนี้มันก็จะไปไม่ถึงพรรคการเมือง ผมคิดว่ามันไม่ทันกาล แล้วมันก็ไม่เป็นการสมควรที่จะเป็นเช่นนั้น ก็ขอขอบคุณมากครับ ท่านประธานครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านประธานเสรี สุวรรณภานนท์ ตอบประเด็นนี้ก่อน แล้วก็เดี๋ยวจะมีท่านครุจิตจะอภิปรายนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานกรรมาธิการ) : เรียนท่านประธานครับ คือในส่วนที่ท่านกษิต ขออนุญาตเอ่ยนามได้พูดถึง ต้องกราบเรียนทำความเข้าใจซึ่งจะทำให้สภาเราได้ทราบด้วย ก็คือหลังจากที่รายงานต่าง ๆ ที่คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่ผ่านไปแล้วก็จะส่งไปพิจารณาในกรรมการ ๓ ฝ่าย ที่ทางรัฐบาลได้ตั้งขึ้น ก็จะพิจารณาในส่วนของเนื้อหาสาระของรายงานดังกล่าวนี้ แล้วส่งต่อไปกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนั้นก็จะมีกรรมการ ๒ ฝ่าย ซึ่งประชุมกันระหว่าง สปท. กับ สนช. ที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่ารายงานดังกล่าวนี้จะมีส่วนมีผลในการที่จะออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ก็คือกฎหมายเกี่ยวกับพรรคการเมืองต่อไปข้างหน้า แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าหากว่าพิจารณาจากตัวร่างรัฐธรรมนูญที่กำลังทำประชามติอยู่ในร่างดังกล่าวก็จะให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นคนจัดทำเสนอร่างกฎหมายดังกล่าว แต่ในทางปฏิบัติเท่าที่ทราบว่าในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ทาง กรธ. เองได้ส่งให้กับ กกต. ช่วยยกร่างให้ ดังนั้นเนื้อหาสาระตามรายงานดังกล่าวนี้คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ถ้าสภาได้เห็นชอบแล้วก็ต้องมีการจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะอยู่ในข้อเสนอแนะที่เขียนว่าข้อ ๙ ที่ขอแก้ไขอยู่ในข้อเสนอแนะว่าจะมีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร แล้วก็กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นรายงานนี้เมื่อผ่านแล้วก็จะเอารายละเอียดนำเสนอสู่การพิจารณาให้ออกกฎหมายต่อไป ซึ่งจะผ่านกรรมการ ๓ ฝ่าย และกรรมการ ๒ ฝ่ายของทั้ง ๒ สภานี้ แต่สิ่งที่ท่านกษิตเป็นห่วงว่าอยากจะให้พรรคการเมืองมีส่วนร่วมหรือส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นด้วย ท่านดูในวรรคสุดท้าย จะเขียนไว้ชัดเจนครับว่า

คณะกรรมการฯ ขัดเคื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจึงขอเสนอรายงาน เรื่อง ระบบพรรคการเมืองเพื่อให้สภาฯ ขัดเคื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาฯ ขัดเคื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วยขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมือง ตรงนี้รับพรรคการเมืองที่ได้รับการจดทะเบียนแจ้งการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ส่วนนี้ถ้าสภาเห็นชอบเราก็จะส่งสำเนารายงานนี้ให้บรรดาพรรคการเมืองต่าง ๆ เพื่อจะรับทราบ แล้วก็เสนอความคิดเห็นต่อไปด้วย ขอขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาฯ ขัดเคื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านครูจิต นาครทรรพ อดีตปลัดกระทรวงพลังงาน แล้วก็อดีตสมาชิกสปช. เชิญครับ

นายครูจิต นาครทรรพ : กราบเรียนท่านประธานสภาฯ ขัดเคื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ กระผม ครูจิต นาครทรรพ ต้องขอขอบพระคุณคณะกรรมการฯ ขัดเคื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่เสนอรายงาน เรื่อง ปฏิรูประบบพรรคการเมือง ผมก็ได้รับฟังมารอบหนึ่งในวิป (Whip) แล้ว ท่านสมพงษ์นำเสนอได้ฉะฉานดีมากจนไม่กล้าถามเลยจริง ๆ ผมก็ว่าจะไม่อภิปรายแล้ว แต่ประหลาดใจมากกว่าไม่มีคนเข้าชื่ออภิปรายเลย ก็กลัวจะไม่ถึงเที่ยง และโดยทั่วไปก็ได้ฟังที่ท่านสมพงษ์บรรยายในวิป (Whip) แล้วก็อ่านคู่มือก็เห็นด้วยในหลักการกับรายงานฉบับนี้นะครับ -----

แต่อยากจะขอคอมเมนต์ (Comment) ในจุดที่ผมคิดว่าให้ความสำคัญเป็นพิเศษก็คือเรื่องของการปฏิรูประบบการเงินบริจาคเข้าพรรคการเมือง ท่านสมพงษ์ก็ได้บรรยายในวิป (Whip) ผมจำได้ว่า สรุปก็คือไม่อยากจะให้พรรคการเมืองเป็นระบบเก่าแก่ มีนายทุนอยู่คนสองคนแล้วก็ควบคุมอำนาจในพรรคทั้งหมดเพราะว่าเป็นผู้จ่ายสตางค์ให้พรรคทั้งหมด เพราะฉะนั้นเรื่องของระบบการรับบริจาคเงินเข้าพรรคการเมืองนี้ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่สำคัญแล้วก็ควรจะทำให้โปร่งใส แล้วก็ควรจะทำให้ถูกกฎหมาย เหมือนครั้งหนึ่งเราจะทำห่วยได้ดินให้เป็นห่วยบนดินนะครับ ก็คือแทนที่จะต้องไปแอบให้กันก็มาให้โดยเปิดเผย ต่างประเทศเขาก็มีข้อจำกัดหรือมีกฎหมายเลยว่าคนสามารถจะบริจาคเงินให้กับพรรคการเมืองได้เท่าไรได้กี่ล้านก็ว่าไปเลย แต่ห้ามเกินเท่าไร เพราะฉะนั้นถ้าคนเห็นด้วยกับนโยบายของพรรคเห็นกับคุณค่า คุณภาพของคนในพรรค และสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์กับประเทศเขาก็มีสิทธิที่จะบริจาค แล้วเงินเหล่านี้ก็เป็นเงินที่บริสุทธิ์ พรรคการเมืองก็เอาไปใช้จ่าย เพราะต้องยอมรับว่าพรรคการเมืองก็มีค่าใช้จ่าย เงินเดือน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าติดโปสเตอร์ ค่าเดินทางที่ต้องไปพูดที่โน่นที่นี่ เพราะฉะนั้นคิดว่าอยากจะฝากคณะกรรมการด้านการเมืองนี้ไปศึกษาในเรื่องของปฏิรูประบบการเงินของพรรคการเมืองให้มันเป็นการยกระดับเพื่อการเมืองจะได้ไม่กลับไปสู่วังวนดั้งเดิมที่มีนายทุนมาจ่ายเงินให้พรรค แล้วก็ไปเป็นพรรคของเก่าแก่แบบเดิม อันนี้ผมอ่านดูแล้วข้อเสนอนี้ยังเป็นข้อเสนอแบบเจเนอรัล (General) อยู่ เป็นพูดถึงหลักการหรือแอสไพเรชัน (Aspiration) ที่ท่านอยากจะเป็น แต่วิธีการที่จะไปเป็นอย่างนั้นมันยังไม่ได้ลงรายละเอียด ซึ่งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองของท่านก็ประกอบด้วยบุคคลจากหลายพรรคที่มาจากพรรคใหญ่ ๆ ทั้งนั้นก็น่าจะทราบปัญหาได้ดีกว่าผม จริง ๆ ผมก็ไม่ค่อยกล้าจะอภิปรายในเรื่องของการเมืองเท่าไรหรอก แต่เห็นไม่มีใครลงชื่ออภิปรายเลย กลัวว่าเดี๋ยวท่านจะรู้สึกที่ไม่ให้เกียรติก็ต้องอภิปรายสักนิด ก็เลยฝากในเรื่องของปฏิรูประบบการเงินการคลังของพรรคการเมืองขอขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ทางกรรมการจะตอบไหมครับ เชิญท่านเสรี

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ ต้องขอบคุณท่านครุจิตนะครับที่อภิปรายฆ่าเวลา จริง ๆ แล้วท่านครุจิตก็ให้ความกรุณา

มากตั้งแต่ตอนประชุมในคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ นะครับว่าข้อเสนอดังกล่าวนี้น่าจะมีบทบัญญัติทางกฎหมายที่เป็นข้อเสนอที่ชัดเจนว่าจะมีกฎหมายอย่างไร ในกรรมาธิการก็เห็นด้วยนะครับ ก็เลยนำเสนออยู่ในส่วนท้ายนี้ะครับ ที่บอกว่าจะมีกฎหมายส่วนใดที่จะต้องเกิดขึ้น ก็นำไปบัญญัติแล้ว ส่วนที่ท่านครุจิตได้ให้ความกรุณาเสนอความเห็นดังกล่าวผมคิดว่าก็เป็นเรื่องที่ดี จริง ๆ แล้วแนวคิดต่าง ๆ นั้น ก็เสนอกันเป็นประเด็นเป็นข้อไว้ ส่วนจะให้ป็นรูปธรรมนั้นก็จะเอาความเห็นของท่านครุจิตรวมเสนอแล้วก็จะนำเสนอไปในช่วงของการจัดทำกฎหมาย ซึ่งก็จะสามารถทำให้ปรากฏในเชิงปฏิบัติได้อย่างชัดเจนขึ้นนะครับ ขอขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ท่านกษิต ภิรมย์ ครับ เชิญครับ

นายกษิต ภิรมย์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตขอพูดอีกครั้งครับ ผม กษิต ภิรมย์ สปท. เบอร์ ๗ คือผมทราบว่าในแผนนี้ รายงานนี้มีการระบุชื่อพรรคการเมืองผู้ที่จะได้รับเอกสารนี้ด้วย แต่ว่านั้นจะไปขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของ คสช. ของคณะรัฐบาล แต่คราวนี้ในสภาพแห่งความเป็นจริงก็คือว่าในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมืองนั้นก็มีผู้แทนจากพรรคการเมืองอยู่ประมาณ ๕-๖ พรรคด้วยกัน ที่ไม่ได้อยู่ด้วยก็นั่งอยู่ในนี้ด้วยอีก ๒-๓ พรรค และเราก็ได้ร่วมทำเอกสารนี้ ได้ร่วมอภิปราย แล้วก็มีการอยู่ในมือ แต่คราวนี้อีก ๗๐ พรรคละครับ หรืออีกประมาณ ๖๐ พรรค เขาอยู่ข้างนอกนี้มันก็ไม่ได้ได้รับสิทธิอันทัดเทียม คราวนี้ผมก็อยากจะขอกราบเรียนปรึกษาท่านประธานว่าจะเป็นไปได้ไหมว่าในเมื่อมีประมาณ ๑๐ พรรคการเมืองได้เอกสารนี้ไว้ในมือแล้ว เราจะส่งไปให้เสียเลยหรือไม่ อันนี้เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี จะขออนุมัติของ ครม. หรือว่า คสช. เป็นการภายในหรือว่าขอให้ตกลงกันเสียก่อน -----

เพราะว่าผมอยากจะช่วยกันเสริมสร้างบรรยากาศระหว่างแม่น้ำ ๕ สายกับบรรดาพรรคการเมือง เพราะมันก็ขุ่น ๆ เคือง ๆ กันอยู่ ดังที่ทราบกันดีอยู่ และเมื่อวานมันก็มีประเด็นปัญหาว่าจะพบพรรคการเมืองหรือไม่อย่างไร ผมเองที่จริงได้ยกร่างหนังสือแล้วที่จะถึงพรรคการเมืองทั้งหมด เพื่อจะส่งเอกสารว่าด้วยการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองไปให้พรรคทุกพรรค และจะเชิญหารือเพื่อจะอธิบายให้เขาฟังด้วย ก็เลยต้องยุติการแสดงนะครับ ไปไม่ได้เพราะไม่รู้ว่าจะเอาอย่างไรกัน แต่ผมคิดว่าอะไรที่จะให้พรรคการเมืองซึ่งจะเป็นผู้ใช้เป็นผู้ปฏิบัติ ได้รับทราบแต่ล่วงหน้า มันเป็นเรื่องที่ดีมันไม่น่าจะมีความเห็นที่ต่างกันว่าที่ ครม. ที่ คสช. และที่ สปท. ในเมื่อเราบอกว่าอยากจะให้ทุกคนมีส่วนร่วม และเรื่องนี้เท่านั้นที่มันเกี่ยวกับพรรคการเมืองโดยตรง อีก ๕๐ กว่าเรื่องที่เราได้พิจารณาผ่านมติไปแล้ว มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับหน่วยราชการ และผมก็แน่ใจว่าอีก ๖๐ เรื่อง ๗๐ เรื่องที่จะเหลืออยู่ก่อนที่จะหมดวาระหมดอายุของ สปท. มันก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับหน่วยราชการทั้งสิ้น มันไม่มีเรื่องใดที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองครับ เพราะฉะนั้นไม่น่าจะรีรอและน่าที่จะมีข้อยุติกันได้โดยเร็ว การเสนอไปแบบนี้แล้ว ครม. นั่งเฉยหรือ คสช. นั่งเฉยแล้วก็ปฏิเสธ ความบาดหมางความเข้าใจกันระหว่างแม่น้ำ ๕ สายกับบรรดาพรรคการเมืองมันก็จะมิต่อไปไม่สิ้นสุดนะครับ ก็อยากจะขอความกรุณาท่านประธานว่ามันจะเร่งรัดอย่างไรให้เอกสารนี้ไปถึงมือบรรดาพรรคการเมืองโดยตรงให้มีส่วนร่วม อันนี้เป็นเรื่องที่สำคัญนะครับ เราไม่สามารถที่จะปฏิเสธกลุ่มคนใด เพราะมันไม่ได้แค่จำนวนของพรรคการเมือง ๗๐ นะครับ บวกสมาชิกของเขาไปด้วยมันก็เป็นล้าน ๆ คน ก็เท่ากับว่าคน ๒,๐๐๐,๐๐๐-๓,๐๐๐,๐๐๐ คนที่เป็นคนไทยเป็นพลเมืองไทย ถูกกันออกไปจากเวทีของการปฏิรูปทั้งหมดเลย มันไม่ถูกต้องนะครับ ท่านประธาน ขอฝากประเด็นนี้ไว้ให้ท่านประธานช่วยพิจารณาด้วยดี ผมไม่ต้องการคำตอบที่นี้ นะครับ ท่านผู้หลักผู้ใหญ่ของ สปท. ช่วยขอความกรุณาปรึกษาหารือแล้วก็มีช่องทางพิเศษนะครับเรดไลน์ (Red line) ไปที่ คสช. แล้วก็ ครม. ด้วย ขอกราบขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านเสรีครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ ขออนุญาตทำความเข้าใจนะครับว่าสิ่งที่กรรมาธิการได้รายงานนี้ นะครับมีความชัดเจนว่าจะส่งไปให้พรรคการเมืองด้วย เมื่อสภาแห่งนี้ได้มีมติเห็นชอบแล้วนะครับ ไม่ต้องรอให้ไป

ผ่านกรรมการ ๓ ฝ่าย กรรมการ ๒ ฝ่าย ผ่าน ครม. ผ่านอะไรทั้งสิ้นนะครับ ส่วนที่จะส่งไปตามนั้นก็ส่งไปตามปกติ แต่ส่วนของพรรคการเมืองนี่นะครับก็ส่งไป ส่งไปได้เลยนะครับ เหมือนกับรายงานก่อน ๆ ที่ผ่านมานะครับ อาจจะมีลึกลงไปนะครับ เราก็ขอให้ส่งไปที่พรรคการเมืองเลย อย่างเช่นเรื่องการเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรมก็ส่งไปให้กับทุกพรรค นะครับ แต่ผมจำไม่ได้นะครับว่าคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเสริมสร้าง วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยหรือเปล่า แต่เข้าใจว่าน่าจะส่งนะครับ อย่างไรก็ตามนี่นะครับเพื่อเป็นคำยืนยันนะครับ ผมเจอท่านหัวหน้าอภิสิทธิ์ ผมก็ถามว่า เอกสารดังกล่าวนี้ได้รับหรือยัง ท่านก็บอกได้รับแล้ว แล้วส่งให้ท่านจรินทร์เป็นผู้พิจารณาต่อไปนะครับ อันนี้เพื่อยืนยันให้สบายใจได้ว่าหลังจากที่ประชุมแห่งนี้ได้เห็นชอบแล้วก็จะส่ง ให้กับบรรดาพรรคการเมืองทั้งหลายทันทีครับ ขอขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณท่านประธานกรรมการ ผมเรียนขั้นตอนนิดหนึ่งนะครับ คือโดย กระบวนการของการส่งแผนปฏิรูปหรือร่างกฎหมายที่จำเป็นต่อการปฏิรูป เมื่อเราได้ให้ ความเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการไม่ว่าชุดใดก็ตาม ก็จะมีเวลาในการปรับปรุง ไม่เกิน ๗ วันนะครับ หลังจากนั้นก็จะส่งไปที่ท่านนายกรัฐมนตรีนะครับ ท่านก็จะให้ กรรมการประสานงาน รวม ๓ ฝ่าย ที่ประกอบไปด้วยคณะรัฐมนตรี สนช. และ สปท. พิจารณา ก็จะมีการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องนะครับ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการหรือว่าองค์กรใด แต่ว่า ยังไม่เคยมีแผนปฏิรูปเกี่ยวกับพรรคการเมืองนะครับ เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ดูว่าในส่วน กรรมการประสานงาน รวม ๓ ฝ่ายจะเชิญมาหรือไม่ จากนั้นก็จะไป ๒ ทาง ทางที่ ๑ ก็คือ นำข้อสังเกตความเห็นของส่วนราชการและฝ่ายเกี่ยวข้องประกอบรายงานแผนปฏิรูปที่ ๓ ฝ่ายเห็นชอบให้ขับเคลื่อนต่อหน้าครับ -----

ไปยังท่านนายกรัฐมนตรีเพื่อที่จะขับเคลื่อนผ่านทางกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ๖ คณะ ขณะเดียวกันล่าสุดท่านนายกรัฐมนตรีก็ได้ปรับปรุงเพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนั้นเร็วขึ้น แล้วก็มีส่วนร่วมมากขึ้น เมื่อผ่านความเห็นชอบคณะกรรมการประสานงาน รวม ๓ ฝ่ายแล้ว ก็ให้ส่งไปที่กระทรวงเลย โดยให้แต่ละกระทรวงตั้งมิสเตอร์รีฟอร์ม (Mr. Reform) ครับ คือผู้ประสานงานหลักในกระทรวงนั้น และต้องรายงานความคืบหน้าการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต่อท่านนายกรัฐมนตรีทุก ๑๕ วัน อันนี้ก็เป็นกระบวนการ ขณะเดียวกันในส่วนของเราเรียกว่าบุคคลที่ไม่ใช่หน่วยงานรัฐก็แล้วกัน ขณะนี้เท่าที่มีการพิจารณาผ่านมาก็ยังไม่ได้มีการเชิญในชั้นของกรรมการประสานงานรวม ๓ ฝ่าย ซึ่งประชุมทุกเช้าวันพุธที่ทำเนียบรัฐบาล แต่ว่าอย่างไรก็ตามผมก็เห็นด้วยในหลักในเรื่องของการมีส่วนร่วม การสร้างความเข้าใจนะครับ อีกทางหนึ่งกรรมการประสานงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่ท่านประธานแต่งตั้งผมเป็นประธานที่มีหน้าที่ในการประสานทุกภาคีเครือข่ายนะครับ หรือคณะกรรมการบริหารเครือข่ายร่วมขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ก็มีหน้าที่ในการประสานเพื่อสร้างความร่วมมือ ความเข้าใจ สร้างช่องทางการสื่อสารให้ได้มากที่สุดนะครับ เพราะว่าท่านประธานยึดหลักกว่านี้คือการปฏิรูปประเทศของเราที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วม ดังนั้นในส่วนของเราแผนปฏิรูประบบพรรคการเมืองความจริงเท่าที่ระดับรับฟังก็หมายถึงว่าเรามีผู้แทนพรรคการเมืองกลุ่มการเมืองอยู่ส่วนหนึ่งแล้ว แล้วก็เห็นว่าเป็นการสืบต่อจากรายงานของสภาพปฏิรูปแห่งชาติครับ ผมเองอยู่ในอนุกรรมการชุดจัดทำการปฏิรูประบบพรรคการเมืองตอนเป็นสปช. ซึ่งตอนนั้นต้องเรียนว่าก็ได้มีการจัดสัมมนาครับ เชิญตัวแทนพรรคการเมืองมาแล้วก็มารับฟังความคิดเห็น แล้วก็สรุปเป็นรายงาน ส่วนใหญ่หลักการทั้งหลายในส่วนนี้ก็จะสานต่อพอมาถึงชุด สปท. โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองก็มีอนุกรรมการแล้วก็นำมาคิดว่ารายงานนี้ได้ผ่านการสรุปความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็นมาแล้วก็เสนอเป็นแผนปฏิบัติการปฏิรูปดังที่ได้เสนอวันนี้ละครับ แต่ว่าอย่างไรก็ตามผมคิดว่าอีกส่วนหนึ่งก็จะหารือกันดูครับว่าในการส่งไปให้กับทุกพรรคการเมือง เพราะทุกพรรคจะใหญ่เล็กเสมอภาคเท่ากันหมดครับ แล้วเขาก็ควรมีสิทธิในการที่จะได้รับความคืบหน้า ตอนนั้นมันก็ผ่านมาหลายเดือนแล้ว สมัย สปช. นะครับ ก็หารือกับท่านประธานเพื่อลองไปพิจารณากันดูว่าจะส่ง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขอให้ผ่านความเห็นชอบ

ที่นี้ก่อนให้เป็นทางการนระครับ แล้วก็เมื่อปรับปรุ้งแล้วก็จะดำเนิการตรงนั้นก็ลองปรึกาหารือ โดยผมเองก็จะปรึกาท่านปรธานและท่านรอนนระครับว่าจะส่งไป ก็ไม่เสียหายอะไร ยิ่งให้รู้แล้วก็มีส่วนร่วมนระครับ อยางไรก็หลังยุคแม่น้ำ ๕ สาย ก็เข้าสู่การเลือกตั้ง บรรดาพรรคการเมืองจะเล็กจะใหญ่ก็ต้องรับผิดชอบบ้านเมืองต่อไปนระครับ มีสมาชิก็จะอภิปรายอีกไหมครับ ถ้าไม่มีเพิ่มเติม ผมขอปิดการอภิปรายนระครับ แล้วทางกรรมาธิการก็จะมีการชี้แจงอะไรเพิ่มเติมไหมครับ ถ้าไม่มีผมจะขอมติ ท่านเสรีมีไหมครับ ไม่มีแล้วนระครับ เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงาน เรื่อง ระบบพรรคการเมืองแล้ว ก่อนที่จะขอมติจากที่ประชุมผมขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อนนระครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุม)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านสมาชิใช้สิทธิแสดงตนโปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนครับ

(สมาชิทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ช่วงเช้าก็เป็นประจันนระครับ มีการประชุมอยู่หลายตึก หลายห้อง เพราะฉะนั้นก็รอท่านสมาชิกำลังเดินทางมานนระครับ ท่านสมาชิได้ใช้สิทธิแสดงตนครบถ้วนกันแล้วนระครับ เพิ่งมาท่าน พลเอก จูติวิจน์เชิญครับ ถ้ามีบัตรขัดข้องหรือเสียบบัตรผิด หรือบัตรไม่ทำงานก็ขานชื่อได้นนระครับ ท่านสมาชิได้ใช้สิทธิแสดงตนครบถ้วนนระครับ คุณวรวิทย์อีกท่านหนึ่ง อันนี้น้องเหล็กนระครับ ปันจักรยานวันหนึ่งหลายสิบกิโลเมตร สักครู่ท่าน พลเอก พหลเรียวร้อยไหมครับ เตียวรอสักครู่กันนระครับ ท่านสมาชิกำลังใช้สิทธิกันอยู่เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ มีผู้เข้าร่วมประชุมนระครับ ๑๕๒ ท่าน เป็นอันว่าครบองค์ประชุม

๓๑

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

อารีรัตน์ ๑๖/๑

ต่อไปผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นชอบกับรายงาน เรื่อง ระบบพรรคการเมืองหรือไม่ ซึ่งหากเห็นชอบคณะกรรมการจะได้นำความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกไปปรับปรุงก่อนที่จะส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีและองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปนะครับ ต่อไปจะเป็นการลงมติตามข้อบังคับข้อ ๖๐ นะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน ผู้ใดเห็นชอบโปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ผู้ใดไม่เห็นชอบโปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียงโปรดกดปุ่ม งดออกเสียง ขอเชิญใช้สิทธิลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : สมาชิกท่านใดที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิลงคะแนนบ้างไหมครับ ถ้ามี ขอเชิญใช้สิทธิ ถ้าไม่มี ผมขอปิดการลงคะแนนนะครับ ขอทราบผลการลงคะแนนนะครับ ผลของการลงคะแนन्दังนี้ครับ จำนวนผู้เข้าประชุม ๑๕๓ ท่านนะครับ เห็นด้วย ๑๔๐ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๑ ท่าน งดออกเสียง ๑๒ ท่าน ไม่ลงคะแนนเสียงไม่มีนะครับ

๓๒

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

อารีรัตน์ ๑๖/๒

เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง ซึ่งคณะกรรมการจะได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงนะครับ เป็นอันว่าจบการรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองแล้วนะครับ ขอขอบคุณท่านประธานกรรมการ กรรมการและผู้ชี้แจงทุกท่านนะครับ

ต่อไปเป็นการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นนะครับ

รายงาน
ของ
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการปกครองท้องถิ่น
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น”

☆☆☆

(๔/๖/สปช.)

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่(สปท) ๑๘๒๙ / ๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองโน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการฯ จำนวน ๑ ชุด (๔/๖/สปช.)

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน
๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้
ประกอบด้วย

๑. นางนินนาท ชลิตานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเกรียงยศ สุดลาภา	โฆษกกรรมการ
๕. นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	กรรมการ
๖. นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	กรรมการ
๗. นายธวัชชัย พิทักษ์กุล	กรรมการ
๘. พลเอก นคร สุขประเสริฐ	กรรมการ
๙. พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	กรรมการ
๑๐. นายปรีชา บุตรศรี	กรรมการ
๑๑. นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	กรรมการ
๑๒. นายสมชาย พงษ์กัลป์	กรรมการ
๑๓. พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	กรรมการ
๑๔. พันเอก สุชาติ จันทร์โชติกุล	กรรมการ
๑๕. นายอัปเดตฮาติม มินฮาร์	กรรมการ
๑๖. พลตรี สิริวิทย์ นาคทอง	กรรมการและเลขานุการ
๑๗. นายชาติ เอียดสกุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

บัดนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นเสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นินนาท ชลิตานนท์

(นางนินนาท ชลิตานนท์)

ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการปกครองท้องถิ่น

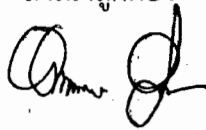
สำนักกรรมาธิการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๗-๔๘

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๘

สำเนาถูกต้อง

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพิชิต์ สุขะนันท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๒

.....3 กันยายน/ ร่าง
ชลธิชา/พิมพ์
...../ ตรวจ

สารบัญ
รายงานของคณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการปกครองท้องถิ่น
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น”

	หน้า
๑. แผนการปฏิรูป	๑
๒. วิธีการปฏิรูป	๕
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๙
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๙
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๙
๖. ข้อเสนอแนะ	๙
๗. ร่างกฎหมายและแนวทางการดำเนินงาน	๑๐

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก หมวด..การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น
- ภาคผนวก ข ร่างแนวทางการดำเนินงาน “ประชาคมท้องถิ่น”
- ภาคผนวก ค ร่างแนวทางการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ภาคผนวก ง มาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น (ระดับพื้นฐาน)

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการปกครองท้องถิ่น
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น”

๑. แผนการปฏิรูป

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น”

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ วรรคสอง (๔) ซึ่งกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นางนินนาท ชลิตานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเกรียงยศ สุดลาภา	โฆษกกรรมการ
๕. นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	กรรมการ
๖. นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	กรรมการ
๗. นายธวัชชัย พิทักษ์กุล	กรรมการ
๘. พลเอก นคร สุขประเสริฐ	กรรมการ
๙. พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	กรรมการ
๑๐. นายปรีชา บุตรศรี	กรรมการ
๑๑. นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	กรรมการ
๑๒. นายสมชาย พงษ์กัลป์	กรรมการ
๑๓. พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	กรรมการ
๑๔. พันเอก สุชาติ จันทโรชิตกุล	กรรมการ
๑๕. นายอัปเดตฮาติม มินซาร์	กรรมการ
๑๖. พลตรี สิริวัตร นาคทอง	กรรมการและเลขานุการ
๑๗. นายชาติ เอียดสกุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูปพร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

ทั้งนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น โดยมีคณะอนุกรรมการการบริหารงานบุคคล การกำกับดูแล ตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ประกอบด้วย

ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

๑. นางนินนาท ชลิตานนท์
๒. นายวัลลภ พริ้งพวงษ์
๓. พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ

๔. ผศ.ดร. อรทัย ก๊กผล
๕. นายสุธน ชี้อประเสริฐ

อนุกรรมการ

๑) นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	ประธานอนุกรรมการ
๒) นายสยามพร ลิ้มไทย	รองประธานอนุกรรมการ
๓) พลโท สมชาย ลั่นประเสริฐ	อนุกรรมการ
๔) พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	อนุกรรมการ
๕) พลตรี สิริวิตร นาคทอง	อนุกรรมการ
๖) ศาสตราจารย์ดิเรก ปัทมศิริวัฒน์	อนุกรรมการ
๗) นายธนา ยันตรโกวิท	อนุกรรมการ
๘) นายธวัชชัย สวัสดิ์สาส์	อนุกรรมการ
๙) นายธีรศักดิ์ พานิชวิทย์	อนุกรรมการ
๑๐) นายนพคุณ ดิลกภากรณ์	อนุกรรมการ
๑๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วีระศักดิ์ เครือเทพ	อนุกรรมการ
๑๒) นางสาวดา รังสินันท์	อนุกรรมการ
๑๓) นายสุรเกียรติ์ ฐิตะฐาน	อนุกรรมการ
๑๔) นายเอนก เกษมสุข	อนุกรรมการ
๑๕) นายศิริวัฒน์ บุปผาเจริญ	อนุกรรมการและเลขานุการ

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น” เสร็จเรียบร้อยแล้ว และคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นว่าเป็นประเด็นสมควรปฏิรูป เพราะมีความสำคัญเร่งด่วนและสามารถสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่ จึงควรนำเสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินได้กำหนดให้มีการจัดระเบียบการบริหารราชการเป็น ๓ ส่วน คือ ระเบียบการบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักการกระจายอำนาจการบริการสาธารณะจากหน่วยงานราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับ ตรวจสอบและดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอยู่บนแนวคิดพื้นฐาน ดังนี้

๑. ไม่มีใครรู้ปัญหาความต้องการในการพัฒนาดีกว่าประชาชนเจ้าของปัญหาและพื้นที่ดำเนินงาน
๒. การแก้ปัญหาและการพัฒนาที่เสนอจากประชาชนบนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริงนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่ตรงกับความเป็นจริง
๓. การใช้จ่ายงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดเป็นไปด้วยความประหยัดและมีประสิทธิภาพ
๔. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง

สภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยคณะกรรมการการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น จึงได้จัดทำรายงานการศึกษาและมีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ซึ่งคณะอนุกรรมการด้านการปฏิรูปการกำกับ ตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นได้มีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

๑. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการเผยแพร่ข้อมูล การจัดประชุม อบรม สัมมนาและการให้การศึกษาเกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมต่างๆ ของประชาชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น ตั้งแต่ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และภายหลังกการดำเนินการ

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีการบริการประชาชนให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนและจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยประชาชนไม่ต้องร้องขอ

๓. กำหนดให้มีสมัชชาพลเมืองในการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้เป็นองค์กรทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น คำแนะนำแก่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติ รวมทั้งการตรวจสอบการดำเนินงานถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหารและสภาท้องถิ่น โดยมีการกำหนดที่มาและองค์ประกอบของสมัชชาพลเมืองในการปกครองท้องถิ่นให้ชัดเจนและวางกลไกให้รอบคอบเพื่อป้องกันไม่ให้สมัชชาพลเมืองประกอบไปด้วยบุคคลที่มาจากกลุ่มการเมือง

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเงินการคลังท้องถิ่น ยังได้ศึกษาและมีข้อเสนอให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ โดยกระบวนการในการจัดทำงบประมาณจะต้องมีลักษณะที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการงบประมาณเพื่อนำมาให้หน่วยงานในพื้นที่จัดบริการ รวมทั้งเปิดให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลว่าพื้นที่ของตนได้รับงบประมาณเท่าใด โดยมีข้อเสนอ ดังนี้

๑. การสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญให้กระบวนการการกำหนดพัฒนาหมู่บ้าน/แผนชุมชนมีการใช้ข้อมูลอย่างเข้มข้น จริงจัง

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนที่มีคุณภาพ ตลอดจนการใช้ข้อมูลและกระบวนการการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของประชาชน เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

๓. นำข้อเสนอของชุมชนในแผนชุมชนมาพิจารณาอย่างจริงจัง เพื่อบรรจุไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณท้องถิ่น จึงสมควรศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิรูป “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น”

ปัญหา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและการปกครองได้มีการกำหนดเป็นแนวนโยบายของรัฐอย่างชัดเจนต่อเนื่องนับแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยบัญญัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมให้ข้อมูล ตัดสินใจ ติดตามตรวจสอบ ถอดถอนผู้ทุจริต การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐ โดยในส่วนของ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา ๘๗ ให้รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการจัดบริการสาธารณะ รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มาตรา ๒๘๗ ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย “ประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. (ฉบับลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙) ได้กำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในหลายมาตรา โดยในมาตรา ๗๘ กำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความ

เข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงตลอดทั้งการตัดสินใจ ทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน”

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นจะมีกฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สามารถดำเนินการได้ในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ และมีการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการ แต่ก็ยังคงมีปัญหาสำคัญที่ปรากฏให้เห็น ๒ ประการ คือ

ประการแรก โครงสร้างกฎหมาย ยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเพียงพอ โดยมีประเด็นสำคัญ จำแนกได้ดังนี้

๑. บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นทั้งในด้านการกำกับตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดสัดส่วนจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนฯ และสัดส่วนจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนฯ มีจำนวนที่สูงมาก เป็นผลให้การใช้สิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเกิดขึ้นได้น้อยมาก ซึ่งนับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ถึงปัจจุบัน มีประชาชนในท้องถิ่นเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวม ๑๔ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๗ จากจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยสามารถถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นได้เพียง ๔ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗ ของจำนวนที่มีการเข้าชื่อถอดถอน หรือร้อยละ ๐.๐๕ ของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ซึ่งมีจำนวน ๗,๘๕๓ แห่ง

๒. บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น มีการกำหนดจำนวนผู้เข้าชื่อในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ค่อนข้างมาก กล่าวคือ ต้องมีราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นร่วมเข้าชื่อเพื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ทั้งยังกำหนดให้ราษฎรผู้เข้าชื่อต้องเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งต้องมีข้อกำหนดที่ชัดเจนว่า มีความประสงค์จะออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องใดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมาด้วย จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามกฎหมายดังกล่าวเกิดขึ้นได้ยาก โดยนับแต่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน ยังไม่เคยปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้มี การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด

๓. บทบัญญัติแห่งกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลไก วิธีการดำเนินงาน และกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน การเปิดเผยข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น การจัดให้มีการออกเสียงลงประชามติ และการรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕/๑ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๕๐ พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๙/๑ ได้กำหนด ให้การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดทำงบประมาณ

การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เท่านั้น
 ประเด็นข้อ ๑ และข้อ ๒ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นได้เสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศขอแก้ไขกฎหมายทั้งสองฉบับไปแล้ว

ประการที่สอง กลไกการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีประสิทธิภาพ โดยมีประเด็นสำคัญ จำแนกได้ดังนี้

๑. ประชาคมท้องถิ่น ซึ่งเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมายังไม่มีรูปแบบ องค์กรประกอบ และกลไกวิธีการดำเนินงานที่เป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง เป็นเพียงกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของฝ่ายจัดกระบวนการเท่านั้น และยังไม่มีความชัดเจนในการตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามกระบวนการประชาคมท้องถิ่น

๒. การบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกระบวนการในการนำปัญหา ความต้องการของประชาชนที่จัดทำเป็นแผนชุมชนสำหรับกำหนดทิศทางและจัดทำโครงการ กิจกรรมใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน เข้าสู่ระบบการวางแผนพัฒนาและการจัดทำงบประมาณเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีเทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล จำนวน ๖,๒๓๘ แห่ง จากทั้งหมด ๗,๗๗๕ แห่ง หรือร้อยละ ๘๐.๐๓ นำโครงการ กิจกรรมจากแผนชุมชน จำนวนร้อยละ ๓๐ เข้าสู่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและมีโครงการ กิจกรรมจากแผนชุมชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นร้อยละ ๒๐ เท่านั้นที่นำมาสู่การจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งยังมีข้อจำกัดในการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งกระบวนการจัดทำแผนชุมชนที่มีประสิทธิภาพ การบูรณาการแผน และการสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. มาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ซึ่งที่ผ่านมาไม่ได้กำหนดให้มีตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นที่มีความครอบคลุมทุกบทบาทการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ไม่ทราบว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วหรือไม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมาน้อยเพียงใด บุคลากรท้องถิ่นไม่มีมาตรฐานกลางในการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วม ทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการที่จะต้องพัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย รูปแบบกลไกการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงได้จัดทำแผนปฏิรูป “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น” ที่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาคอขวดที่เป็นโครงสร้างกฎหมาย และกลไกขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าว

๒. วิธีการปฏิรูป

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยคณะอนุกรรมการการบริหารงานบุคคล การกำกับดูแล ตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ได้นำข้อเสนอจากสภาปฏิรูปแห่งชาติมาศึกษา วิเคราะห์ และได้จัดทำข้อเสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้

๒.๑ วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง เกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิรูป

๒.๑.๑ ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น จากรายงานการศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิรูปการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น ของคณะกรรมการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น สภาปฏิรูปแห่งชาติ ความคิดเห็นและข้อเสนอของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดทิศทางการปฏิรูปและแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยตรงประเด็นปัญหา

๒.๑.๒. รับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิรูปให้เป็นไปได้ด้วยความรอบคอบ

๒.๑.๓. นำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษามาประมวลผลเพื่อกำหนดวิธีการในการปฏิรูปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

๒.๒ แนวทางแก้ไข

๒.๒.๑ โครงสร้างกฎหมาย

บทบัญญัติแห่งกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การแก้ไข บัญญัติหมวดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ในร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สาระสำคัญ มีข้อกำหนดการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

(๑) หลักการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น โดยกำหนดว่า ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ต้องเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินการให้ประชาชนทราบ รวมทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วยซึ่งเป็นหลักการที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙) มาตรา ๒๕๓

(๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการให้บุคคลและชุมชนมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในเรื่องต่างๆ ตามที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙)

(๓) กิจกรรมอันเป็นเรื่องสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วม

(๔) วิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) กระบวนการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๖) การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยวิธีการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบ

(๗) การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยวิธีการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ

(๘) การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยวิธีการสอบถามความคิดเห็น

(๙) การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงาน

(ร่างมาตรา ๑๐)

(๑๐) การมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยวิธีการลงประชามติ

(๑๑) ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดทำประชามติ

(๑๒) หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๑๓) การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย

รายละเอียดตามภาคผนวก ก

๒.๒.๒ กลไกขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑) จัดทำแนวทางการดำเนินงานประชาคมท้องถิ่น โดยพิจารณาผลการศึกษาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง สมัชชาพลเมือง ที่มีลักษณะเป็นกลไกเชิงอำนาจในทางปฏิบัติ พัฒนาให้เป็นพื้นที่ในการ

สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมาร่วมกันคิด กำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสู่การร่วมแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและการดำเนินงานร่วมกันด้วยความเห็นพ้องต้องกันที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ดังนี้

การแก้ไข

(๑) ปรับปรุงกระบวนการประชาคมท้องถิ่น ให้มีความชัดเจนในด้านรูปแบบ องค์ประกอบ และกลไกวิธีการดำเนินงานที่เป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

(๒) สร้างความชัดเจนในการตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามกระบวนการประชาคมท้องถิ่น

สาระสำคัญ

ประการแรก การกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามกระบวนการประชาคมท้องถิ่นที่เน้นการรวมตัวของประชาชนในการมีส่วนร่วมแบบไม่เป็นทางการในการแสดงความคิดเห็นที่ไม่แทรกแซงอำนาจบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้รูปแบบที่มีอยู่หลายระดับซึ่งมีองค์ประกอบที่ให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนในการดำเนินงานตั้งแต่ก่อนการจัดประชุมประชาคมถึงหลังการจัดประชุมประชาคม ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่น ดังนี้

(๑) หลักการสำคัญของ “ประชาคมท้องถิ่น” เป็นการเน้นกระบวนการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมต่อปัญหาสาธารณะที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบในท้องถิ่น โดยผ่านกลไกของผู้แทนกลุ่มต่างๆ และเครือข่ายของกลุ่มที่มีความหลากหลาย โดยเป็นการรวมตัวแบบไม่เป็นทางการจากประเด็นปัญหาในท้องถิ่นที่ประชาชนมีความคิดเห็นร่วมกันในแต่ละเรื่อง

(๒) บทบาทของประชาคมท้องถิ่น ไม่แทรกแซงการใช้อำนาจบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ทำหน้าที่สะท้อนปัญหา ความต้องการ ข้อเสนอแนะของภาคประชาชนเกี่ยวกับปัญหาสาธารณะในท้องถิ่นต่อฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการ

(๓) รูปแบบของประชาคมท้องถิ่นมีหลายระดับ ตั้งแต่ประชาคมตำบล ประชาคมเมืองและประชาคมจังหวัด เป็นรูปแบบที่ไม่ตายตัวแต่เป็นแนวทางที่แต่ละท้องถิ่นสามารถนำไปพิจารณาปรับใช้ให้เหมาะสม

(๔) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสามารถเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของประชาคมท้องถิ่นได้อย่างจริงจังโดยมีกฎหมายและระเบียบรองรับ

(๕) องค์ประกอบของประชาคมท้องถิ่น จะมีลักษณะที่ให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนที่เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานในพื้นที่อย่างสมดุล ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารและสภาท้องถิ่น ฝ่ายปกครองท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายนักวิชาการ ผู้ทรงภูมิปัญญา ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ฝ่ายองค์กรชุมชน องค์กรศาสนา กลุ่มอาชีพ กลุ่มสถานภาพ (ผู้สูงอายุ เยาวชน ผู้พิการ) ภาคธุรกิจเอกชน ในเขตพื้นที่ฝ่ายหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องที่มีการจัดประชาคมท้องถิ่น

(๖) ให้ความสำคัญกับขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานทั้ง ๓ ระยะ ได้แก่ ก่อนการจัดประชุมประชาคม ระหว่างการจัดประชุมประชาคม และหลังการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ประการที่สอง การกำหนดแนวทางปฏิบัติให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของประชาคมท้องถิ่นได้ โดยออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยเพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน องค์กรภาคชุมชน ภาคเอกชนทำหน้าที่ขับเคลื่อนกระบวนการประชาคมให้ประสบความสำเร็จ โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษาสนับสนุนข้อมูลองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดตามภาคผนวก ข

๒) จัดทำ “แนวทางบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น” เพื่อให้หน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องกำหนดเป็นแนวทางการดำเนินงานในการส่งเสริม สนับสนุนการนำแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

การแก้ไข ปรับปรุงแผนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาระบบการบูรณาการแผนชุมชนสู่การจัดทำงบประมาณท้องถิ่นและพัฒนากลไกการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สาระสำคัญ

(๑) การให้ความสำคัญในการที่ต้องใช้แผนชุมชน ที่สะท้อนปัญหาความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เป็นฐานของการวางแผนพัฒนาในระดับท้องถิ่น และระดับอื่นๆที่สูงขึ้น

(๒) ระบบความสัมพันธ์ของแผนชุมชนกับการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการแก้ปัญหาความยากจนตามนโยบายของรัฐบาล

(๓) กลไกการเชื่อมต่อแผนชุมชนกับกระบวนการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าวิธีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้แผนชุมชนเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) สะท้อนปัญหาอุปสรรคในทางนโยบายและทางปฏิบัติต่อการนำโครงการ/กิจกรรมที่มีอยู่ในแผนชุมชนสู่การจัดทำแผนพัฒนาและระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อสนับสนุนให้กระบวนการขับเคลื่อนแผนชุมชนสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รายละเอียดตามภาคผนวก ค

๓) จัดทำ “มาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น”

เป็นตัวชี้วัดการพัฒนาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่พัฒนามาจากตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายตามจุดมุ่งหมายการวัดของแต่ละหน่วยงานหรือองค์กร และยังไม่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ นำมาปรับปรุงจัดระบบให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

การแก้ไข จัดให้มีมาตรฐานกลางการวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

สาระสำคัญ

(๑) กำหนดเป็นเกณฑ์ขั้นพื้นฐานการวัดการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินงานให้ผ่านเกณฑ์การวัด

(๒) กำหนดให้มีจำนวน ๑๐ ตัวชี้วัด ๔ ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ระดับการร่วมแสดงความคิดเห็นของประชาชน ระดับการร่วมตัดสินใจ และระดับการร่วมปฏิบัติหรือร่วมดำเนินงาน โดยในแต่ละระดับจะมีตัวชี้วัดย่อยในกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการซึ่งมีการกำหนดคะแนนสำหรับจำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการผ่านเกณฑ์

(๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการผ่านเกณฑ์ทั้งหมดจึงจะผ่านการวัดการดำเนินงานให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นระดับพื้นฐาน รายละเอียดตามภาคผนวก ง

๒.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การกำหนดให้มีแนวทางการดำเนินงานประชาคมท้องถิ่น กระบวนการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนปัญหาความต้องการของประชาชนสู่การ

พัฒนาท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง โดยทั้งนี้มาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น จะเป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จของการดำเนินงานในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ซึ่งถ้าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดได้มีการดำเนินงานได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์แล้วจะนำไปสู่เจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่นที่ตั้งอยู่บนรากฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนและนำไปสู่ประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง

๓. กำหนดระยะเวลาการปฏิรูป

ระยะที่ ๑ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น ทำการศึกษา วิเคราะห์กฎหมาย ข้อมูล แนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการปรับปรุงกฎหมาย จัดทำแนวทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป โดยให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและจัดทำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายท้องถิ่น ให้มีหมวด... ว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น การจัดทำแนวทางประชาคมท้องถิ่น แนวทางการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น และการจัดทำมาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น โดยดำเนินงานร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และรับฟังข้อคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ ๒ ยกร่างบทบัญญัติว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบประมวลกฎหมายท้องถิ่นและจัดทำร่างแนวทางการดำเนินงานและรับฟังความคิดเห็น กำหนดระยะเวลา ๕ เดือน (เดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๕๙)

ระยะที่ ๓ ปรับปรุงร่างบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบประมวลกฎหมายท้องถิ่น และร่างแนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชน กำหนดระยะเวลา ๑ เดือน (เดือนมิถุนายน ๒๕๕๙)

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น อยู่ระหว่างปรับปรุงร่างกฎหมายให้เหมาะสม ส่วนร่างแนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมนำร่างดังกล่าวเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิรูป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

๖. ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ รับทราบการกำหนดให้มีการบัญญัติกฎหมาย หมวดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นที่มีหลักการสำคัญกำหนดการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ต้องเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ไว้ในร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่คณะกรรมาธิการ

ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น (คณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป) จะได้เสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณาต่อไป

๖.๒ นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ กำหนดกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย “แนวทางประชาคมท้องถิ่น” ที่เป็นวิธีการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการร่วมแสดงความคิดเห็นประกอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “แนวทางการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น” ที่เป็นกระบวนการพัฒนาระบบการจัดทำแผนชุมชนโดยภาคประชาชนที่สามารถเชื่อมต่อกับระบบการวางแผนและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ “มาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น” ที่เป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จในการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การดำเนินงาน “แนวทางประชาคมท้องถิ่น” ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยสร้างความเข้าใจและเผยแพร่แนวทางการดำเนินงานให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการดำเนินงานในระดับพื้นที่ รวมทั้งวางระเบียบ หรือวิธีการจัดตั้งงบประมาณการจัดประชุมประชาคมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) การดำเนินงาน “แนวทางการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น” ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการเพื่อให้เกิดการนำแผนชุมชนไปสู่การจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

(๒.๑) แก้ไขปัญหาการจัดทำแผนชุมชนให้มีการพัฒนาคุณภาพนำไปสู่การปฏิบัติได้ทุกหมู่บ้าน ชุมชน

(๒.๒) วางระบบการบูรณาการแผนชุมชนกับแผนพัฒนาและระบบงบประมาณท้องถิ่น และใช้กระบวนการประชาคมท้องถิ่นเป็นกลไกการบูรณาการแผนและจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒.๓) ดำเนินการให้มีระบบงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งการพัฒนาศักยภาพผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดทำและบูรณาการแผนในระดับพื้นที่

(๓) การดำเนินงาน “มาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น” ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กำหนดเป็นตัวชี้วัดการดำเนินงานให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นในระดับพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพัฒนาให้มีมาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในระดับที่สูงขึ้นและสร้างแรงจูงใจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

๗. ร่างกฎหมายและแนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ ร่าง ประมวลกฎหมายท้องถิ่น หมวด... การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

๗.๒ ร่าง แนวทางการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย

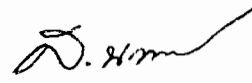
(๑) แนวทางการดำเนินงานประชาคมท้องถิ่น

(๒) แนวทางบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น

(๓) มาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นขอเสนอรายงานเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรด
พิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วย ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี
เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

พลตรี

(สิระวิตร นาคทอง)

เลขานุการกรรมการ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หมวด..การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

หมวด...

การมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑ ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ต้องเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินการให้ประชาชนทราบ รวมทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามวรรคหนึ่ง โดยทำเป็นประกาศ ปิดไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเผยแพร่ในระบบสารสนเทศด้วย

มาตรา ๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการให้บุคคลและชุมชนมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยอย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูหรือส่งเสริมศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติและจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

(๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการ และได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติ

(๓) เข้าชื่อเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และให้แจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณา ด้วยวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติ

(๔) จัดให้มีระบบสวัสดิการชุมชน

(๕) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งจัดให้มีกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดทำบริการสาธารณะระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

มาตรา ๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามมาตรา ๑ วรรคหนึ่ง อย่างน้อยเมื่อจะดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๒) การเสนอของบประมาณรายจ่าย

(๓) การประชุมสภาท้องถิ่น

(๔) การดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นกำหนด

มาตรา ๔ วิธีการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นตามมาตรา ๑ วรรคสอง อาจกระทำได้ด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้

- (๑) การเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (๒) การแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ
- (๓) การสอบถามความคิดเห็นของประชาชน
- (๔) การเข้ามีส่วนร่วมในฐานะกรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงาน
- (๕) การจัดให้มีการลงประชามติ
- (๖) การเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่น
- (๗) วิธีการอื่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดโดยเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

การเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในเรื่องใดโดยวิธีการอย่างใด ให้เป็นไปตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศกำหนดตามมาตรา ๑ วรรคสอง

มาตรา ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยกระบวนการประชาคมท้องถิ่น หรือกระบวนการอื่นใด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๖ การเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบตามมาตรา ๔ (๑) ในเรื่องใดให้เปิดเผยข้อมูลทั้งปวงที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นที่มีใช่เป็นความลับของทางราชการโดยจัดทำเป็นรายงานสรุปให้ประชาชนได้ทราบ และกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน้อยต้องมีข้อมูลโดยสรุปในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) งบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งต้องมีรายการเปรียบเทียบระหว่างประมาณการรายรับกับรายรับจริง และประมาณการรายจ่ายกับรายจ่ายจริงของแต่ละรายการ รวมทั้งเงินสะสมและเงินกู้

(๒) รายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนเงินที่ใช้ ที่มาของเงินดังกล่าว และผลที่ประชาชนได้รับ

(๓) ผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน องค์กรตรวจสอบ หรือองค์กรอิสระอื่นๆ ในกรณีที่มีการทักท้วงจากหน่วยงานดังกล่าวในเรื่องใด ต้องเปิดเผยคำทักท้วงนั้นด้วย

รายงานตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศด้วย ทั้งนี้ การจัดทำและเปิดเผยรายงานดังกล่าว ไม่เป็นการตัดสิทธิประชาชนในท้องถิ่นนั้นที่จะขอตรวจสอบข้อมูลอื่นใดตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๗ การแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะตามมาตรา ๔ (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกระทำได้โดยวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดให้มีการประชุมประชาชนในท้องถิ่น เพื่อรับฟังความคิดเห็นในเรื่องที่เห็นสมควร

(๒) การจัดให้มีและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงช่องทางที่ประชาชนจะสามารถมีหนังสือเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่หรือการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) การชี้แจงข้อสอบถามหรือข้อสงสัยของประชาชน ที่สอบถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๘ การจัดให้มีการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นตามมาตรา ๔ (๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกระทำได้ตามที่เห็นสมควร แต่อย่างน้อยต้องจัดให้มีการสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการใดที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนอย่างรุนแรงด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสุขภาพหรือกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ

(๒) เมื่อประชาชนในท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบหรือห้าพันคนสุดแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า เข้าชื่อกันร้องขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะหรือการกำหนดนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลคำชี้แจง เหตุผลความจำเป็น และผลกระทบของการดำเนินงาน ผลดีและผลเสียที่อาจเกิดขึ้น มาตรการป้องกัน แก้ไข และเยียวยา ตลอดจนจรรยาบรรณอื่นใดที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบถึงลักษณะการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างเพียงพอ

มาตรา ๙ เมื่อได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นตามมาตรา ๘ แล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำผลการสอบถามความคิดเห็นมาใช้ประกอบในกระบวนการตัดสินใจด้วย

มาตรา ๑๐ การจัดให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงานตามมาตรา ๔ (๔) จะแต่งตั้งให้ประชาชนเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัสดุหรือหน้าที่อื่นใดที่จะทำให้ต้องรับผิดชอบในทางแพ่งหรือทางอาญาโดยตรงไม่ได้

มาตรา ๑๑ การจัดให้มีการลงประชามติตามมาตรา ๔ (๕) ให้ดำเนินการในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องมีการลงประชามติระดับท้องถิ่น

(๒) กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการใดที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนอย่างกว้างขวาง หรือประชาชนในท้องถิ่นมีข้อโต้แย้งหรือมีความเห็นขัดแย้งกันอย่างรุนแรง ผู้บริหารท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น จะจัดให้มีการลงประชามติของประชาชนในท้องถิ่นก็ได้

การลงประชามติตามวรรคหนึ่ง ต้องมิใช่การให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องตัวบุคคล เชื้อชาติ ศาสนา หรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ

มาตรา ๑๒ เมื่อจะจัดให้มีการลงประชามติ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดวันลงประชามติซึ่งต้องเป็นวันเดียวกันในทุกพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๑๓ ก่อนถึงกำหนดวันลงประชามติไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนทราบกำหนดวันลงประชามติ พร้อมทั้งรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่จะให้ลงประชามติซึ่งต้องมีเนื้อหาชัดเจนและเพียงพอที่จะทำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงประชามติมีความเข้าใจเพื่อให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบได้

(๒) วันเวลาและสถานที่ที่จะลงประชามติ

(๓) กำหนดเวลาและสถานที่ที่ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อหรือให้ถอนชื่อ

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้ประกาศไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานที่อื่นที่ประชาชนในท้องถิ่นสามารถรับทราบได้โดยสะดวกและทั่วถึง

มาตรา ๑๔ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติ ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยตรงและลับ และต้องมีผู้มาออกเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด หากมีผู้มาออกเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด ให้การออกเสียงประชามตินั้นเป็นอันตกไปโดยไม่ต้องนับบัตรออกเสียง

ในกรณีที่เสียงข้างมากของผู้ที่มาออกเสียงมีมติไปในทางใด ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปตามมตินั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการการลงประชามติ การนับคะแนน การประกาศผล และการอื่นที่จำเป็นเกี่ยวกับการลงประชามติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวจะต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๑๕ ในการดำเนินการจัดทำประชามติ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำประชามติรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายในการออกเสียงทั้งหมด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๑) ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำประชามติ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๑๖ ให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่ ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามกฎหมายนี้ รวมทั้งมีอำนาจ ในการออกระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์เพื่อเป็นกลไกในการปฏิบัติตามกฎหมายนี้

มาตรา ๑๗ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในการออกเสียงประชามติของประชาชนในท้องถิ่น โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่น

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ทั้งนี้ เฉพาะเมื่อข้อบัญญัติท้องถิ่นได้กำหนดให้มีโทษโดยจะกำหนดให้มีโทษน้อยกว่าโทษดังกล่าวก็ได้

มาตรา ๑๘ บรรดาความผิดตามข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๑๗ ให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในเวลาสามสิบวันแล้ว ให้คดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๑๙ บรรดาค่าปรับที่ได้รับจากการกระทำผิดข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๑๗ หรือค่าปรับจากการเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๑๘ ให้ตกเป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคผนวก ข

ร่างแนวทางการดำเนินงาน “ประชาคมท้องถิ่น”

(ร่าง)
แนวทางการดำเนินงาน
“ประชาคมท้องถิ่น”

คำนำ

การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของตนเองผ่านการเลือกผู้บริหารที่มาจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ให้ทำหน้าที่ในการวางแผนนโยบายและจัดทำงานงบประมาณในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นกระบวนการในการร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในการร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่นของตนเองให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

แนวทางการดำเนินงานประชาคมท้องถิ่น เป็นรูปแบบของกระบวนการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ทั้งในระดับการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตลอดถึงการตัดสินใจและการร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกัน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น โดยคณะอนุกรรมการการบริหารบุคคล การกำกับดูแล ตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จึงได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด และหน่วยงานรวมทั้งภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นให้สามารถบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงาน

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลทางวิชาการและแนวทางการดำเนินงานจากเอกสารนี้จะนำไปสู่การสนับสนุนการสร้างเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ หากจะมีการนำไปใช้ในการศึกษาเพิ่มเติมในภายหน้าที่สถานการณ์การปกครองท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป ก็จะมีประโยชน์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในภายหน้าได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะอนุกรรมการการบริหารบุคคล
การกำกับดูแล ตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชน
สำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น	
๑. ความหมาย องค์ประกอบและระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน	๑
๒. ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน	๓
๓. ปัญหาและข้อเสนอการแก้ไขปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชน	๘
๔. กรอบแนวคิดประชาคมท้องถิ่น	๙
ส่วนที่ ๒ ประชาคมท้องถิ่น	
๑. หลักการแนวคิดและเป้าหมายของประชาคม	๑๑
๒. ความหมายลักษณะและองค์ประกอบ	๑๑
๓. วิธีการจัดกระบวนการประชาคมท้องถิ่น	๑๖
๔. ระบบงบประมาณสนับสนุนและบทบาทภารกิจของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	๑๙
ส่วนที่ ๓ ปัจจัยความสำเร็จ	๒๐
ภาคผนวก ๑ กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น	
ภาคผนวก ๒ ตัวอย่างพื้นที่ประชาคมประชาคมท้องถิ่น รูปแบบสภาเมืองขอนแก่น	

ส่วนที่ ๑

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชน

๑.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง การปกครอง และการพัฒนาประเทศและชุมชนท้องถิ่น เป็นองค์ประกอบรากฐานที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและการบริหารงานในทุกระดับของการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

คำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองและการบริหารงานภาครัฐมีการให้ความหมายและความสำคัญในทางที่สอดคล้องกันในลักษณะที่ “เป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่างๆ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรแล้วดำเนินการในกิจกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน” ดังจะเห็นได้จาก

ดร.ถวิลวดี บุรีกุล (๒๕๕๒) ได้ให้ความหมายของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม คือการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองและการบริหาร มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ในระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน อำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ นั้น จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน มีการเพิ่มการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ (๒๕๕๒) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการแผ่นดินไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีเหตุผลและสมดุลกับอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินนั้น จะช่วยทำให้การบริหารราชการแผ่นดินตอบสนองและตรงกับความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง เนื่องจากประชาชนเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการบริหารราชการแผ่นดิน จึงควรเป็นผู้ที่มีส่วนสะท้อนความต้องการให้ผู้ดำเนินการได้รับทราบเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการต่อไป

จากคู่มือการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชน ” “การกระจายอำนาจ” และ “หลักธรรมาภิบาล” โดยคณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา (๒๕๔๘) ได้สรุปนิยามความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง กระบวนการสื่อสารสองทางซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินงานและการร่วมรับผลประโยชน์ บนเงื่อนไขพื้นฐานของความมีอิสรภาพ มีความเสมอภาค และมีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม”

กล่าวโดยสรุป “การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ อันจะนำไปสู่กระบวนการดำเนินงานและการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมและยอมรับร่วมกัน”

๑.๒ องค์ประกอบและระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน

เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในการให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดโดยจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบในเรื่องนั้นให้ชัดเจน รวมทั้งต้องมีการกำหนดว่าจะให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในระดับใด ดังนี้

๑.๒.๑ องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

๑) ต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายชัดเจน โดยในกิจกรรมการให้ประชาชนเข้าร่วม ในกิจกรรมหนึ่งๆ จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะทำไปเพื่ออะไร และผู้เข้าร่วม จะได้ประโยชน์อะไรในการเข้าร่วมในแต่ละครั้งซึ่งจะตัดสินใจดีกว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

๒) ต้องมีกิจกรรมการมีส่วนร่วมที่เป็นเป้าหมาย การจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต้อง ระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบ ลักษณะและวิธีการในการที่เข้าร่วมอย่างไร

๓) ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มคนเป้าหมาย การจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะต้องระบุ กลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน โดยพื้นฐานแล้วจะพิจารณาผู้เข้าร่วมจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้อาจได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ตลอดจน ผู้สนใจอีกด้วย

๑.๒.๒ ระดับขั้นกระบวนการของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีการจัดระดับขั้นของการเข้าร่วมในหลายระดับโดยเริ่ม จากระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต่ำสุดถึงระดับของการมีส่วนร่วมสูงสุด ดังนี้

๑) ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการมีส่วนร่วมของ ประชาชน เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบายหรือดำเนินการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ ประชาชนในสิ่งที่จะดำเนินการ แต่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใดๆ วิธีการให้ข้อมูล อาจกระทำได้หลายวิธี เช่น การแถลงข่าวการแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูล เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ตลอดจน การใช้สื่ออื่นๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สื่อบุคคล และหอกระจายข่าว เป็นต้น

๒) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน เป็นระดับขั้นของการมีส่วนร่วมที่สูง กว่าระดับแรก กล่าวคือ ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้ดำเนินการเชิญชวนให้ประชาชน แสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ ข้อมูลมากขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่างๆ และการรับฟังความ คิดเห็นผ่านช่องทางต่างๆ ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นนี้จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็ต่อเมื่อประชาชนผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียได้มีข้อมูลที่ถูกต้องและพอเพียง

๓) ระดับการร่วมตัดสินใจของประชาชน เป็นระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ สูงกว่าการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นกระบวนการเจรจากันอย่างเป็นทางการระหว่างผู้กำหนด นโยบายและผู้ดำเนินการกับประชาชน เพื่อกำหนดการตัดสินใจว่าจะดำเนินการหรือไม่ โดยจะมีลักษณะการ ให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่เป็นส่วนนโยบาย เป็นต้น

๔) ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบนโยบายหรือดำเนินงานกับประชาชน ร่วมกันดำเนินการ โดยนำสิ่งที่มีการตัดสินใจร่วมกันตามนโยบายหรือโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานนั้น ไปดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งอาจจะมีลักษณะการแยกกันทำตามศักยภาพหรือทำ ร่วมกัน มีการแบ่งปันผลสำเร็จหรือผลเสียหายที่ได้จากการทำงานร่วมกัน

๕) ระดับการร่วมติดตามตรวจสอบและประเมินผล เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ประชาชน ผู้เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบสามารถมาคอยติดตามการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ได้ รูปแบบของการติดตาม ตรวจสอบหรือประเมินผล อาจอยู่ในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลที่มาจากหลายฝ่าย การสอบถามประชาชนโดยทำการสำรวจเพื่อให้ประชาชนประเมิน การประเมินผลนี้มีความสำคัญมาก เพราะ จะมีผลต่อการพิจารณาจัดสรรประโยชน์ การยุติหรือคงไว้ ตลอดจนปรับปรุงนโยบายหรือโครงการ

๒. ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) จากรัฐบาลไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีผู้บริหารและสมาชิกสภาเป็นตัวแทนจากประชาชน ทำหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตที่กำหนดตามกฎหมาย บนฐานความคิดว่าตัวแทนประชาชนดังกล่าวจะเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่และประชาชน ย่อมรู้ปัญหา ความต้องการของประชาชนและสามารถกำหนดทิศทาง กิจกรรมการพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากกว่าองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆในระดับพื้นที่

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น เป็นกลไกสำคัญในการบริหารงาน การพัฒนา และแก้ไขปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่ประชาชน โดยมีลักษณะ รูปแบบ และกฎหมายระเบียบ แผนหรือแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๒.๑ ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑) การมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นสิทธิ ซึ่งเป็นอำนาจอันชอบธรรมหรืออำนาจตามที่มีกฎหมายรองรับให้กระทำใดๆ ได้อย่างอิสระโดยไม่กระทบถึงสิทธิของผู้อื่น

๒) การมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นหน้าที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องทำด้วยความรับผิดชอบ

๒.๒ รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น แบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่

๑) รูปแบบที่เป็นทางการ (Formal Organization) เป็นการมีส่วนร่วมลักษณะที่เป็นองค์กรมีการจัดโครงสร้างอย่างเป็นระเบียบแบบแผน เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน หรือสภาองค์กรชุมชน

๒) รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ (Informal Organization) เป็นลักษณะของการรวมตัวกันโดยมีเป้าหมายจุดร่วมเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันในรูปแบบพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน ไม่มีการจัดโครงสร้างภายในที่ตายตัว แต่จะเป็นโครงสร้างลักษณะการแบ่งงานกันทำตามความสามารถของแต่ละภาคส่วน เช่น ประชาคม กลุ่มพัฒนา หรือชมรมต่างๆ

๒.๓ กฎหมาย ระเบียบ แผนหรือแนวทางการพัฒนาที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมา จะมีกลไกให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในหลายระดับและหลายกิจกรรม ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังจะเห็นได้จากกฎหมาย และระเบียบ แผนการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่วนที่ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐ ดังนี้

มาตรา ๘๗ รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมรวมถึงการจัดบริการสาธารณะ รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

มาตรา ๒๘๗ ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนการทำการเป็นเวลาพอสมควร...

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายและผลดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓/๑ กำหนดให้การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ...ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน

๓) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๗ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๘ ตรี กำหนดว่า ในหมู่บ้านหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักที่ทำหน้าที่ในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน

ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ ซึ่งได้แก่ เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีกลไกคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรภาคประชาชนทำหน้าที่เชื่อมต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔) พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑ กำหนดให้ผู้แทนองค์กรชุมชนในแต่ละเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถรวมตัวกันจัดตั้ง จัดตั้งสภาองค์กรชุมชน เพื่อดำเนินการตามภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกองค์กรชุมชนทำหน้าที่ในการดูแลชุมชนท้องถิ่นของตนเอง และเสนอแนะปัญหา แนวทางการแก้ไขและพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐส่งเสริม สนับสนุนและให้ความร่วมมือสภาองค์กรชุมชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สภาองค์กรชุมชนอยู่ในเขตอาจให้การอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนได้ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดภายใต้การหารือร่วมกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

ปัจจุบันมีการจัดตั้งจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนรวมทั้งสิ้น ๔,๙๑๗ แห่ง (ข้อมูลสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ณ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘)

๕) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ หมวด ๒ การบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน กำหนดสาระสำคัญให้ส่วนราชการจะต้องดำเนินการโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากรัฐ และจะต้องมีแนวทางการบริหารราชการในกรณีที่ภารกิจใดจะมีผลกระทบต่อประชาชน ส่วนราชการต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจนั้น

๖) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๘ - ฉบับที่ ๑๐ (๒๕๔๐ - ๒๕๕๔) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่การวางรากฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ถึงการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม

ฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้กำหนดใช้กลไกการขับเคลื่อนโดยให้ความสำคัญในการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ในการรองรับผลกระทบแนวโน้มของบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ส่งผลกระทบต่อสังคมประเทศไทยทั้งทางด้านเศรษฐกิจโลก การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และความไม่สมดุลของพื้นที่การผลิตอาหารและพลังงาน

๗) แผนแม่บทมหาดไทย ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔ แผนงานย่อยพัฒนาองค์กรและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กำหนดให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นทุกรูปแบบส่งเสริมให้ชุมชนเมือง จัดตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้นโดยการรวมตัวกันของประชาชนในชุมชนและกำหนดรูปแบบชุมชนย่อยเพื่อความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาของชุมชนนั้น

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมให้สุขาภิบาล และเทศบาล ดำเนินการประชุมทำความเข้าใจกับประชาชนแบ่งพื้นที่ออกเป็นชุมชนย่อยๆ ตามขอบเขตที่มีวิถีความเป็นอยู่ร่วมกันหรือมีกิจกรรมการดำเนินงานร่วมกัน และดำเนินการให้มีการเลือกคณะกรรมการชุมชนชุมชนโดยเฉลี่ยละ ๕ - ๙ คน ทำหน้าที่เป็นตัวแทนประชาชนเชื่อมต่อการทำงานกับเทศบาลในการสะท้อนปัญหาความต้องการของประชาชนในชุมชนเข้าสู่ระบบการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและเป็นสื่อกลางในการเชื่อมต่อข้อมูลข่าวสาร และภารกิจงานของท้องถิ่นสู่ประชาชนในชุมชน โดยในปี ๒๕๔๒ มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๒ มีผลให้สุขาภิบาล ๙๘๐ แห่งยกฐานะเป็นเทศบาลทั่วประเทศ ปัจจุบันมีเทศบาล ๒,๔๔๑ แห่งจัดตั้งชุมชนทั้งสิ้น ๓๓,๐๕๑ แห่ง

๘) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่กำหนดให้มีกระบวนการประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานสำหรับองค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล จัดประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ชุมชน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนในภาพรวมของตำบล ชุมชนเมือง ชุมชนนครและชี้แจงทำความเข้าใจยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมจัดลำดับความสำคัญของโครงการพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริงของหมู่บ้าน ชุมชน และในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีการจัดประชุมประชาคมระดับจังหวัดก่อนที่จะประกาศใช้แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

๙) กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายและการใช้จ่ายงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (หนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนมากที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๗๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๓) ในการอุดหนุนแก่องค์กรประชาชน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนเพื่ออุดหนุนแก่องค์กรประชาชน ซึ่งหมายถึง กลุ่ม หรือชุมชน ที่มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ และมีสถานะเป็นกลุ่มหรือชุมชนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยจัดทำเป็นโครงการ/กิจกรรม ที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มหรือชุมชน โดยมีลักษณะของการแก้ปัญหาความยากจนและส่งเสริมประชาชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาขององค์กรประชาชนในโอกาสต่อไปด้วยตนเอง เสนอขอรับเงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๐) กระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการพัฒนาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในระดับของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และระดับของการร่วมตัดสินใจในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่าน

กลไกการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติราชการ และนิเทศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย รวมทั้งกระบวนการในการนำปัญหาความต้องการของประชาชนเข้าสู่การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านระบบแผนชุมชนและประชาคมท้องถิ่น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ พบว่าเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ ๘๐ มีการนำโครงการจากแผนชุมชนมากกว่า ร้อยละ ๒๐ เข้าสู่กระบวนการวางแผนและระบบงบประมาณการพัฒนาท้องถิ่น

๑๑) ข้อเสนอจากรายงานการศึกษาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

โดยคณะอนุกรรมการด้านการปฏิรูปการกำกับ ตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ได้มีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นจากรายงานการศึกษา ดังนี้

(๑) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในหลายๆ รูปแบบทั้งการเผยแพร่ข้อมูล การจัดประชุม อบรมสัมมนาและการให้การศึกษาเกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมต่างๆ ของประชาชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น ตั้งแต่ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และภายหลังการดำเนินการ เช่น การออกเสียงประชามติระดับท้องถิ่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นตน

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีการบริการประชาชนให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนและจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยประชาชนไม่ต้องร้องขอ เช่น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางการสื่อสารอย่างหลากหลายและช่องทางอินเทอร์เน็ต

(๓) กำหนดให้มีมีสมัชชาพลเมืองในการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้เป็นองค์กรทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น คำแนะนำแก่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติ รวมทั้งการตรวจสอบการดำเนินงานถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหารและสภาท้องถิ่น โดยมีการกำหนดที่มาและองค์ประกอบของสมัชชาพลเมืองในการปกครองท้องถิ่นให้ชัดเจนและวางกลไกให้รอบคอบเพื่อป้องกันไม่ให้อสมัชชาพลเมืองประกอบไปด้วยบุคคลที่มาจากกลุ่มการเมือง

คณะอนุกรรมการ ด้านการปฏิรูปการเงินการคลังท้องถิ่น ได้มีข้อเสนอให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ โดยกระบวนการในการจัดทำงบประมาณจะต้องมีลักษณะที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการที่ต้องการงบประมาณมาให้หน่วยงานในพื้นที่จัดบริการ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ว่าพื้นที่ของตนได้รับงบประมาณ โดยมีข้อเสนอ ดังนี้

(๑) การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญให้กระบวนการทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/แผนชุมชนมีการใช้ข้อมูลอย่างเข้มข้น จริงจัง

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนที่มีคุณภาพ ตลอดจนการใช้ข้อมูลและกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของประชาชน เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๓) นำข้อเสนอของชุมชนในแผนชุมชนมาพิจารณาอย่างจริงจัง เพื่อบรรจุไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณท้องถิ่น

นอกจากนี้แล้วยังพบว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่จะมีการลงประชามติเพื่อพิจารณาใช้เป็นรัฐธรรมนูญของประเทศไทย ยังได้กำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้อง พิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการ ที่กฎหมายบัญญัติ

(๔) จัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน

สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

มาตรา ๕๗ รัฐต้อง

(๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

(๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์ อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการ และได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการ ให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐ ก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อ ประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการ เยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและ โดยไม่ชักช้า

มาตรา ๕๙ รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของ หน่วยงานของรัฐที่มีข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่ กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก

มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐ

ต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๗๘ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจ ทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

มาตรา ๒๕๓ ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้ง มีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

๓. ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

ถึงแม้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นจะเป็นสิ่งสำคัญที่มีการพัฒนากระบวนการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความสำคัญในการบริหารงานด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนบทบาทภาคประชาชน และองค์กรชุมชน ให้เห็นความสำคัญและเข้าร่วมดำเนินงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่จากรายงานการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ยังพบว่ามีประเด็นปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๓.๑ ปัญหาในส่วนของประชาชน

ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญในการเข้ามีส่วนร่วม โดยมีสาเหตุหลายประการ ดังนี้

๑) การไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างไม่เพียงพอ ไม่ทั่วถึงหรือเท่าเทียมกันทุกกลุ่มองค์กรที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์ของปัญหา

๒) การที่ประชาชนไม่เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของตนเองว่ามีบทบาทต่อการพัฒนาท้องถิ่นมากน้อยแค่ไหนคิดเพียงว่ามีผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ก็เพียงพอแล้ว

๓) การไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหลายๆ กิจกรรม ที่จำเป็นจะต้องร่วมมือกันโดยอาจเป็นเพราะเงื่อนไขข้อจำกัดด้านเวลาที่ไม่ตรงกัน หรือบางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

๔) การที่ประชาชนปฏิเสธไม่เข้าไปมีส่วนร่วมด้วยเหตุผลต่างๆ เช่น ไม่มีเวลา ต้องทำมาหากินหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว

๓.๒ ปัญหาในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรบางส่วน ไม่เห็นถึงความสำคัญในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของประชาชนดำเนินงานเพียงเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติหรือข้อสั่งการของหน่วยงานในระดับนโยบายเท่านั้น

(๒) ความไม่เข้าใจในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ วิธี และแนวทางการปฏิบัติในกระบวนการจัดตั้งงบประมาณเพื่อการดำเนินงานในกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน สูงไปกว่าระดับของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทำให้ดำเนินงานผิดพลาดในขั้นตอนปฏิบัติทำให้เกิดการเสี่ยงต่อความผิดจากการถูกตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบต่างๆ

(๓) รูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนดำเนินงานในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ยังไม่ชัดเจนที่จะสามารถนำไปเป็นตัวอย่างการดำเนินงาน

๔. ข้อเสนอในการแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน

คณะอนุกรรมการการบริการงานบุคคล การกำกับดูแล ตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอหลักการสำคัญในการแก้ไขปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยยึดหลักการสำคัญ ๓ หลัก ดังนี้

หลักการตามกฎหมาย คือการมีข้อกำหนดทางกฎหมายที่กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วม จะมีกลไก การดำเนินงานอย่างไรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการพัฒนา คือการมีส่วนร่วมในลักษณะที่ประชาชนเป็นเจ้าของพื้นที่รู้ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาได้ดีกว่า จะต้องพัฒนารูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีอยู่ให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

หลักการเสริมพลัง คือกระบวนการในการมีระบบการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาครัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน

โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑) มีกลไก กระบวนการที่ให้ภาคีทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมทางความคิดในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการปกครองท้องถิ่น

๒) จัดทำ ปรับแก้ระเบียบ กฎหมาย แนวทางการดำเนินงานที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓) พัฒนารูปแบบกระบวนการให้มีระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

๔) พัฒนาคนให้เป็นพลเมืองที่สามารถเป็นผู้นำ นำพาการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นภาคประชาชนได้อย่างต่อเนื่องจากรุ่นสู่รุ่นไม่ขาดตอน

๕) มีระบบการติดตามประเมินผลที่เป็นมาตรฐานการวัดผลการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๕. กรอบแนวความคิดและหลักการของกระบวนการประชาคมท้องถิ่น

จากสภาพปัญหาและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมา ดังกล่าว คณะอนุกรรมการการบริการงานบุคคล การกำกับดูแล ตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบของกระบวนการประชาคมท้องถิ่น เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและสามารถปรับปรุงใช้ได้กับทุกท้องถิ่น โดยมีกรอบแนวความคิดและหลักการ ดังนี้

๑) เน้นกระบวนการเคลื่อนไหว (Movement) ของภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมต่อปัญหาสาธารณะที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อในท้องถิ่น โดยผ่านกลไกของผู้แทนกลุ่มต่างๆ และเครือข่ายของกลุ่ม (Network) ที่มีความหลากหลาย

๒) เป็นองค์กรภาคประชาชนที่มีการรวมตัวแบบไม่เป็นทางการ (Informal Organization) แต่รวมตัวกันจากประเด็นปัญหาในท้องถิ่นที่ประชาชนมีความคิดเห็นร่วมกันในแต่ละเรื่อง และมีความประสงค์ที่จะสะท้อนปัญหาดังกล่าวให้ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นได้รับทราบ เพื่อนำไปสู่การพิจารณาดำเนินการ

๓) บทบาทของประชาคมท้องถิ่น ทำหน้าที่สะท้อนปัญหา ความต้องการ ข้อเสนอแนะของภาคประชาชนเกี่ยวกับปัญหาสาธารณะในท้องถิ่นต่อฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการโดยไม่เข้าไปแทรกแซงการใช้อำนาจบริหาร

๔) รูปแบบของประชาคมท้องถิ่นมีหลายระดับ ตั้งแต่ประชาคมตำบล ประชาคมเมือง และประชาคมจังหวัด เป็นรูปแบบที่ไม่ตายตัว แต่เป็นแนวทางที่แต่ละท้องถิ่นสามารถนำไปพิจารณาปรับใช้ให้เหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น ทั้งในพื้นที่ชนบท พื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบท และพื้นที่ท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยศึกษาจากรูปแบบในหลายท้องถิ่นที่ดำเนินการมาแล้วและประสบความสำเร็จ (Best Practices) รวมทั้ง ได้นำผลการศึกษาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง สมัชชาพลเมืองมาประกอบการพิจารณาด้วย โดยคณะอนุกรรมการการบริหารงานบุคคล การกำกับดูแลตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป เห็นว่า รูปแบบของสมัชชาพลเมืองมีความแข็งแกร่งมากขึ้น เพราะมีการจัดตั้งเป็นองค์กรแบบเป็นทางการ (Formal Organization) ไม่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ จะเป็นภาระด้านงบประมาณแก่รัฐบาล และมีบทบาทอำนาจหน้าที่ซึ่งอาจก้าวล่วงเข้าไปแทรกแซงการใช้อำนาจบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

๕) ปัจจัยสำคัญที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขไปพร้อมกัน เพื่อให้กระบวนการประชาคมท้องถิ่นดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสามารถเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของประชาคมท้องถิ่นได้อย่างจริงจัง โดยมีระเบียบและกฎหมายรองรับอย่างชัดเจนอย่างน้อย ๒ ประการ คือ

ประการแรก การกำหนดแนวทางปฏิบัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของประชาคมท้องถิ่นได้ โดยออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยเพื่อการนี้

ประการที่สอง การกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามกระบวนการประชาคมท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖) กระบวนการประชาคมท้องถิ่นจึงเป็นความเคลื่อนไหวของภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเองในระดับต่างๆ ตั้งแต่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเสนอแนะปัญหา ความต้องการผ่านระบบงบประมาณของท้องถิ่นและแผนชุมชน การติดตามประเมินผลการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำประชาพิจารณ์ การออกเสียงแสดงประชามติ เป็นต้น เพื่อให้ฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำไปประกอบการพิจารณาดัดสันใจให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนร่วมมากที่สุด

ส่วนที่ ๒ ประชาคมท้องถิ่น

๑. หลักการแนวคิดและเป้าหมายของประชาคมท้องถิ่น

ประชาคม เป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมในรูปแบบการรวมตัวของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนฐานของการเคารพความแตกต่าง และความหลากหลาย ในมิติต่างๆ ของผู้คนในสังคม ตั้งแต่การเมือง วิถีชีวิตและวัฒนธรรม

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ลักษณะรูปแบบ “ประชาคมท้องถิ่น” อยู่บนฐานความคิดของกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนในการปกครองท้องถิ่นแต่ละรูปแบบได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจที่เหมาะสมในการกำหนดทิศทาง แนวทาง กระบวนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมตลอดถึงการเข้าร่วมดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองภายใต้ขอบเขตหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนที่ผ่านกระบวนการสร้างการยอมรับร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหมายถึงกระบวนการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ระดับพื้นฐานถึงระดับสูงสุดที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นเจ้าของร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. ความหมาย

ประชาคมท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้แทนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และการแก้ปัญหาในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาร่วมกันคิด กำหนดทิศทางและพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ไปสู่ในระดับที่สูงขึ้นในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและการดำเนินงานร่วมกัน

ประชาคมท้องถิ่น เป็นกระบวนการทางความคิด หรือการทำงานร่วมกันที่ไม่ใช่การจัดตั้งองค์การบริหารจัดการขึ้นมาใหม่

๓. ลักษณะและองค์ประกอบของกระบวนการประชาคมท้องถิ่น

ประชาคมท้องถิ่น มีรูปแบบและองค์ประกอบที่หลากหลายตามลักษณะความเป็นชุมชนท้องถิ่น วิธีการอยู่ร่วมกันของประชาชนในพื้นที่การปกครองท้องถิ่น ดังนี้

๓.๑ ประชาคมตำบล

เป็นรูปแบบการดำเนินงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีลักษณะสภาพพื้นที่ชนบท และกึ่งเมืองกึ่งชนบท ที่ยังคงมีกลไกฝ่ายปกครองทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านอยู่ในพื้นที่ มีหน่วยงานภาครัฐในระดับภูมิภาคที่ดำเนินงานกับประชาชนโดยตรงที่เชื่อมโยงนโยบายกับราชการส่วนกลาง

องค์ประกอบของประชาคมตำบล ในการจัดให้มีกระบวนการประชาคมตำบลแต่ละครั้งอย่างน้อยควรประกอบด้วยผู้เข้าร่วมจากภาคส่วนสำคัญ ๕ ภาคส่วน ซึ่งเป็นเครื่องจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาในเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีลักษณะสภาพพื้นที่คล้ายกัน ได้แก่

ภาคส่วนที่ ๑ เป็นภาคส่วนของฝ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- ๑) นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) สมาชิกสภาท้องถิ่น
- ๓) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ
- ๔) ส่วนการบริหารงานที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

ภาคส่วนที่ ๒ เป็นภาคส่วนของฝ่ายปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย

- ๑) กำนัน (ถ้ามี)
- ๒) ผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องการจัดประชาคมแต่ละครั้ง

ภาคส่วนที่ ๓ นักวิชาการ ผู้ทรงภูมิปัญญา ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เช่น

- ๑) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ๒) ด้านการพัฒนาสังคม
- ๓) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- ๔) ด้านการพัฒนาสาธารณสุข
- ๕) ด้านการพัฒนาศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมประเพณี

ภาคส่วนที่ ๔ องค์กรชุมชน องค์กรศาสนา และภาคธุรกิจเอกชน ในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหลักของการจัดประชาคมในแต่ละครั้ง เช่น

- ๑) ผู้แทนสภาองค์กรชุมชน (ถ้ามี)
- ๒) ผู้แทนศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.)
- ๓) ผู้แทนกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล
- ๔) ผู้แทนกรรมการพัฒนาสตรีตำบล
- ๕) ผู้แทนกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล
- ๖) ผู้แทนคณะกรรมการชุมชน (กรณีเทศบาลตำบลที่มีการจัดตั้งชุมชน)
- ๗) ผู้แทนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- ๘) ผู้แทนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- ๙) ผู้แทนกลุ่มอาชีพต่างๆ
- ๑๐) ผู้แทนกลุ่มสถานภาพต่างๆ อาทิเช่น เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
- ๑๑) ผู้แทนกลุ่มอาสาสมัครต่างๆ ในพื้นที่ อาทิเช่น อสม. อปพร. อพม.
- ๑๒) ผู้แทนองค์กรศาสนา
- ๑๓) ผู้แทนองค์กรสาธารณะประโยชน์แต่ละองค์กร
- ๑๔) ผู้แทนองค์กรภาคธุรกิจเอกชนแต่ละองค์กร
- ๑๕) ผู้ทรงคุณวุฒิ และอื่นๆ ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควร

ภาคส่วนที่ ๕ องค์กรภาครัฐ เช่น หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถานศึกษา สถาบันการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องที่มีการจัดประชาคมในแต่ละครั้ง

๓.๒ ประชาคมเมือง

เป็นลักษณะการดำเนินงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสภาพความเป็นชุมชนเมืองซึ่งมีประชาชนอาศัยหนาแน่น ไม่มีกลไกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นพื้นที่การปกครองท้องถิ่นที่ประชาชนส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ในลักษณะสังคมเมือง บทบาทการพัฒนาและแก้ไขปัญหาส่วน

ใหญ่อยู่ภายใต้การดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก หน่วยงานของรัฐมีบทบาทน้อยในกระบวนการพัฒนาและแก้ไขปัญหา

องค์ประกอบของประชาคมเมือง ในการจัดให้มีกระบวนการประชาคมเมืองแต่ละครั้งอย่างน้อยควรประกอบด้วยผู้เข้าร่วมจากภาคส่วนสำคัญ ๔ ภาคส่วน ดังนี้

ภาคส่วนที่ ๑ เป็นภาคส่วนของฝ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- ๑) นายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๓) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔) ส่วนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคส่วนที่ ๒ เป็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

- ๑) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ๒) ด้านการพัฒนาสังคม
- ๓) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- ๔) ด้านพัฒนาสาธารณสุข
- ๕) ด้านการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมประเพณี

ภาคส่วนที่ ๓ องค์กรชุมชน องค์กรศาสนา และภาคธุรกิจเอกชน ในเขตพื้นที่ประกอบด้วย

- ๑) ผู้แทนสภาองค์กรชุมชน
- ๒) ผู้แทนกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาล
- ๓) ผู้แทนกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
- ๔) ผู้แทนคณะกรรมการชุมชน ชุมชนที่เกี่ยวข้อง
- ๕) ผู้แทนคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองชุมชนที่เกี่ยวข้อง
- ๖) ผู้แทนกลุ่มออมทรัพย์ทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง
- ๗) ผู้แทนกลุ่มอาชีพต่างๆ
- ๘) ผู้แทนกลุ่มสถานภาพต่างๆ อาทิเช่น เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
- ๙) ผู้แทนกลุ่มอาสาสมัครต่างๆ ในพื้นที่ อาทิเช่น อสม. อปพร. อพม.
- ๑๐) ผู้แทนองค์กรศาสนา
- ๑๑) ผู้แทนองค์กรสาธารณะประโยชน์แต่ละองค์กร
- ๑๒) ผู้แทนองค์กรภาคธุรกิจเอกชนแต่ละองค์กร
- ๑๓) ผู้แทนนิติบุคคลอาคารชุด หรือหมู่บ้านจัดสรรแต่ละอาคารหรือหมู่บ้าน
- ๑๔) ผู้ทรงคุณวุฒิ และอื่นๆ ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควร

ภาคส่วนที่ ๔ หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถานศึกษา สถาบันการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องที่มีการจัดประชาคมในแต่ละครั้ง

๓.๓ ประชาคมจังหวัด

เป็นลักษณะการดำเนินงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ซึ่งมีขอบเขตพื้นที่ดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่จังหวัด และมีความสัมพันธ์โดยตรงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และหน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาค มีความซับซ้อนในโครงสร้างการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่

องค์ประกอบของประชาคมจังหวัด ในการจัดให้มีกระบวนการประชาคมจังหวัดแต่ละครั้งอย่างน้อยควรประกอบด้วยผู้เข้าร่วมจาก ๕ ภาคส่วนสำคัญ ดังนี้

ภาคส่วนที่ ๑ เป็นภาคส่วนของฝ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- ๑) นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๓) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

ภาคส่วนที่ ๒ เป็นภาคส่วนของฝ่ายปกครองท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

ภาคส่วนที่ ๓ เป็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิสภาวิชาการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

- ๑) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ๒) ด้านการพัฒนาสังคม
- ๓) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- ๔) ด้านการพัฒนาสาธารณสุข
- ๕) ด้านการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมประเพณี

ภาคส่วนที่ ๔ องค์กรชุมชน องค์กรศาสนา และภาคธุรกิจเอกชน ในเขตพื้นที่ประกอบด้วย ผู้นำหรือผู้แทนองค์กร เช่น

- ๑) สมาชิกสภาพัฒนาการเมือง
- ๒) ผู้แทนสภาองค์กรชุมชนตำบล ในระดับจังหวัด หรือพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง
- ๓) ผู้แทนศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนตำบล(ศอช.ต.) พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง
- ๔) ผู้แทนเครือข่ายองค์กรสวัสดิการชุมชนระดับจังหวัด
- ๕) ผู้แทนกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด หรือพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง
- ๖) ผู้แทนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง พื้นที่ที่เกี่ยวข้องหรือตาม

ความเหมาะสม

- ๗) ผู้แทนกลุ่มอาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามจำนวนที่เหมาะสม
- ๘) ผู้แทนกลุ่มสถานภาพต่างๆ เช่น สภาเยาวชน องค์กรผู้สูงอายุ องค์กรผู้พิการ
- ๙) ผู้แทนกลุ่มอาสาสมัครต่างๆ เช่น อสม. อปพร. อพม.
- ๑๐) ผู้แทนองค์กรศาสนาพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง
- ๑๑) ผู้แทนเครือข่ายองค์กรสาธารณะประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง
- ๑๒) ผู้แทนองค์กรภาคธุรกิจเอกชน
- ๑๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ และอื่นๆ ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควร

ภาคส่วนที่ ๕ องค์กรภาครัฐ ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถานศึกษา สถาบันการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องที่มีการจัดประชาคมในแต่ละครั้ง

๔. วิธีการจัดกระบวนการประชาคมท้องถิ่น

๔.๑ ก่อนการจัดประชาคมท้องถิ่น การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดประชุมประชาคมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของกระบวนการประชาคม ทั้งระบบงบประมาณดำเนินงาน ข้อมูลที่สมบูรณ์ จำนวนคนที่ครบถ้วน สถานที่ที่เหมาะสม และการทำให้การประชุมมีความต่อเนื่องสั่นไหว โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑ การจัดเตรียมงบประมาณ

ในแต่ละปีก่อนปีงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเตรียมงบประมาณให้ครอบคลุมกิจกรรมตามขอบเขตที่จะต้องจัดประชุมประชาคม ที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย และกิจกรรมการดำเนินงาน ให้มีจำนวนครั้งและจำนวนคนให้ครอบคลุมภารกิจงานที่จำเป็นต้องจัดประชาคม นำเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำเป็นเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติงบประมาณท้องถิ่น เป็นประจำทุกปี โดยมีแนวทางประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑) การจัดทำโครงการ “จัดประชุมประชาคมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- (๑) กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนครอบคลุมกิจกรรมที่จะดำเนินการ เช่น
- เพื่อบริหารปัญหาและความต้องการของประชาชนเข้าสู่ระบบการจัดทำแผนและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของประชาชนต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการปกครองท้องถิ่น
 - เพื่อจัดทำข้อกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบายสาธารณะในการอยู่ร่วมกันของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - เพื่อติดตามและรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่มีการดำเนินงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) วิธีการดำเนินงาน ให้กำหนดว่าจะจัดประชุมประชาคมปีละกี่ครั้ง ในเรื่องอะไรบ้าง ครั้งละกี่วัน ในแต่ละครั้งจำนวนผู้เข้าร่วมจำนวนเท่าใด(โดยประมาณ)

(๓) กลุ่มเป้าหมาย ให้ระบุกลุ่มคนในองค์ประกอบของประชาคมทั้งหมด

(๔) ระยะเวลาดำเนินการ ระบุให้ครอบคลุมช่วงระยะเวลาของกิจกรรมทั้งหมดที่จะต้องจัดประชุมประชาคมภายในปีงบประมาณนั้นๆ

(๕) งบประมาณดำเนินงาน ให้รวมงบประมาณทั้งหมดที่ต้องจัดประชุมประชาคม โดยอาจแยกรายการเป็นการจัดประชุมแต่ละครั้งให้ชัดเจน

๒) เสนอโครงการจัดประชุมประชาคม เข้าแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำเข้าจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นในแต่ละปี

๔.๑.๒ การกำหนดประเด็นเรื่องสำคัญที่จะจัดประชุมประชาคม

การจัดให้มีกระบวนการประชาคมท้องถิ่นแต่ละครั้ง ควรตั้งอยู่บนฐานความจำเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ มีส่วนร่วมในการในการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลประกอบการดำเนินงาน การตัดสินใจ โดยมีเรื่องที่จะจัดประชุมประชาคม ดังนี้

๑) เรื่องที่เป็นผลจากการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่อง เช่น

(๑) การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญต่อวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น การบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น

(๒) การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผู้เสียประโยชน์หรือได้ความความกระทบ เช่น การก่อสร้างระบบกำจัดขยะ หรือระบบบำบัดน้ำเสีย

(๓) การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว เช่น การจัดการน้ำชุมชนทั้งน้ำท่วม และน้ำแล้ง

(๔) ความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อการตัดสินใจ เช่น การนำเสนอนโยบายของผู้บริหารก่อนการปฏิบัติงานในการเข้ารับตำแหน่ง

๒) เรื่องที่เป็นการกฎเกณฑ์ กติกา ที่เป็นนโยบายสาธารณะในการอยู่ร่วมกันของทุกภาคส่วนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้ประโยชน์สุขของประชาชน เช่น ตำบลปลอดเหล้า หรือเทศบาลไร้ขยะ

๓) เรื่องที่เป็นผลกระทบจากกระบวนการพัฒนาหรือปัญหาที่มาจากภายนอก ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจเอกชน ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยรวมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔) เรื่องติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องรายงานต่อประชาชน เช่น การรายงานการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) เรื่องที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การแบ่งเขตชุมชน หรือการก่อสร้างฝายกั้นลำน้ำ

๖) เรื่องอื่นๆ ที่ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่ องค์กรชุมชนปรึกษาหารือร่วมกัน และมีความเห็นว่าสมควรต้องจัดให้มีกระบวนการประชาคม

๔.๑.๓ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องนั้นๆ

เป็นกระบวนการแยกแยะให้เห็นถึงบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดที่มีผลต่อการตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ ซึ่งจะสามารถแสดงให้เห็นถึงจำนวนกลุ่มคนที่เข้าประชาคมและแนวโน้มความสำเร็จหรือการปฏิเสธในเรื่องนั้นๆ ซึ่งจะประกอบด้วย

๑) ผู้ได้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

๒) ผู้ได้รับผลกระทบหรือเสียประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

๓) ผู้ดำเนินงานหรือผู้ดำเนินโครงการ หรือผู้ที่ทำให้เกิดผลประโยชน์หรือผลกระทบ

๔.๑.๔ การเตรียมสถานที่

การกำหนดสถานที่ในการจัดประชุมประชาคม ควรมีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนคนที่สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ อาจต้องมีสถานที่สำรองในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแยกกลุ่มย่อยออกไปประชุมเป็นการเฉพาะกิจเพื่อให้ได้ข้อสรุปเบื้องต้นของประเด็นหลักที่มีอยู่ในประชาคมโดยมีหลักการ ดังนี้

๑) กรณีการประชุมประชาคมที่เป็นเรื่องความขัดแย้งหรืออาจนำไปสู่ความขัดแย้ง ควรจัดหาสถานที่ซึ่งเป็นพื้นที่เปิด โล่งแจ้ง หรือถ้าเป็นห้องประชุมต้องให้คนในห้องสามารถมองออกไปนอกห้องได้อย่างสะดวกเพื่อสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย

๒) กรณีการประชุมประชาคมที่ต้องการข้อสรุปทางวิชาการ สถานที่ควรมีลักษณะที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมมีสมาธิในการประชุม ซึ่งปราศจากสิ่งรบกวนจากภายนอก

๔.๑.๕ การเตรียมความพร้อมบุคลากรในองค์กร

เป็นการแบ่งบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดประชาคมในแต่ละครั้ง เช่น การประชาสัมพันธ์ การเชิญคนเข้าร่วม การจัดทำข้อมูล การดำเนินการในเวทีประชุม การสรุปจัดทำข้อมูลความเห็น และการติดตามผลการจัดประชาคม

๔.๑.๖ การเชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชาคม

หัวใจสำคัญของการเชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุมประชาคม ประกอบด้วย

๑) ไม่กั้นใครไว้ล่วงหน้า (ไม่เลือกเฉพาะพวกพ้องของตนเอง) เป็นการดึงทุกคนที่เกี่ยวข้องมาหาข้อยุติร่วมกันในเวที การปล่อยไว้ล่วงหน้าจะไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้

๒) รู้ข้อมูลทั่วถึง เท่าเทียม ทันสถานการณ์ หมายถึงทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรู้อย่างทั่วถึงกันหมด ในเวลาพร้อมๆกัน ไม่มีใครรู้ก่อนรู้หลัง (ให้ความสำคัญเท่ากัน) และมีการเชิญล่วงหน้าในระยะเวลาที่ผู้ได้รับเชิญสามารถเตรียมตัวได้ทัน (ก่อนการจัดประชุม ๗ - ๑๕ วัน)

๓) มีการให้ข้อมูลรายละเอียดล่วงหน้าในเรื่องที่จัดประชุมประชาคม และหากมีเอกสารที่ผู้เข้าร่วมประชุมต้องนำมาในวันประชุมให้แจ้งให้ทราบไปพร้อมกันกับการเชิญประชุม

๔.๑.๗ การประสานงานและประชาสัมพันธ์

๑) ดำเนินการประสานผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้เป็นประธาน วิทยากร เพื่อให้เกิดความพร้อมล่วงหน้า

๒) จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้โดยทั่วกันเป็นการล่วงหน้าทุกกระบวนการสื่อสาร โดยวิธีการสื่อสารที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงาน และผลที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชน เช่นจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ หรือรถวิ่งประชาสัมพันธ์

๔.๑.๘ การเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประชุมหรือก่อนล่วงหน้าอย่างไม่เป็นทางการ

เป็นการเตรียมหาข้อสรุปความเห็นเบื้องต้น วิเคราะห์สถานการณ์ และเตรียมข้อมูลเพิ่มเติม ป้องกันกรณีนี้อาจมีเหตุการณ์เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในการประชุมนั้น

๔.๑.๙ การเตรียมรูปแบบเวทีและวิทยากรดำเนินการบนเวที

เป็นการเตรียมกำหนดล่วงหน้าว่า การดำเนินการบนเวทีจะมีลักษณะอย่างไร จะใช้สื่ออะไรบ้าง เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ เช่น

- ๑) การนำเสนอข้อมูลโดยเจ้าของเรื่องในเวลาที่เหมาะสมแล้วเปิดเวทีแลกเปลี่ยน
ข้อระวังคือการเสนอข้อมูลใช้เวลามากไป จนไม่มีเวลาแลกเปลี่ยนจากผู้เข้าร่วม
- ๒) การกำหนดวิทยากรผู้ดำเนินรายการ วิทยากรผู้ช่วย วิทยากรผู้ให้ข้อมูล

๔.๑.๑๐ การเตรียมใช้สื่อ และอุปกรณ์ประกอบการประชุมที่เหมาะสม

ในเวทีการประชุมไมโครโฟน จำนวนที่มากพอต่อการแสดงความคิดเห็น กระดาษฟลิปชาร์ท สำหรับการระดมความเห็น หรือบัตรคำสำหรับให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน

๔.๒ การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น

๔.๒.๑ การลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชาคม เอกสารการลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชาคมต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การจัดเวทีประชุมประชาคมเรื่อง.....วัน เวลา สถานที่ จัดประชุมประชาคม ที่ต้องระบุไว้ทุกหน้ากระดาษ

๒) ชื่อผู้เข้าร่วมประชุม บ้านเลขที่ หมู่ที่ กลุ่ม/เครือข่าย (เลขประจำตัวประชาชน ถ้าเป็นเวทีที่ต้องแสดงประชามติ) หมายเลขโทรศัพท์ และลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

๔.๒.๒ การทำความรู้จักผู้เข้าร่วมประชุมประชาคม

เป็นกระบวนการเบื้องต้นของการเปิดเวทีประชาคม เพื่อสร้างความคุ้นเคย สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการดำเนินการประชุม สร้างให้เห็นความสำคัญของการประชุมโดย

- ๑) วิทยากรแนะนำตัวเอง เป็นใครมาจากไหน ได้รับมอบให้มาทำอะไร
- ๒) วิทยากรแนะนำมีเกียรติที่ผู้มาร่วมประชุม ผู้มาให้ข้อมูล
- ๓) ให้ผู้เข้าร่วมประชุมแนะนำตัวเอง (วิทยากรต้องมีข้อมูลว่ามีกลุ่มไหนมาบ้าง) โดยอาจใช้วิธีการแนะนำเป็นกลุ่มๆ ให้ครบทุกกลุ่ม จะเป็นการสร้างให้เกิดพลังในเวทีประชุม

๔.๒.๓ การชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประชุมประชาคม

เป็นขั้นตอนที่สองที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รู้ว่าตัวเองมีบทบาทอะไรในการประชุม ที่ประชุมต้องการบรรลุอะไร ซึ่งอาจต้องทำอะไรต่อไปอีกข้างหน้า

๔.๒.๔ การกำหนดกติกา กฎเกณฑ์ในการประชุม

เป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้เวทีการประชุมเดินไปข้างหน้าได้อย่างราบรื่น ได้แก่

- ๑) ระยะเวลาที่จะใช้ในการประชุมทั้งหมดในวันนี้
- ๒) รูปแบบของการประชุมในวันนี้เป็นอย่างไร
- ๓) มีเครื่องมืออะไรบ้างที่เราจะใช้ในการประชุม เช่น บัตรคำสำหรับเขียนความเห็น
- ๔) การอยู่ร่วมกันในเวทีประชุมโดยไม่ออกจากห้องประชุมถ้าไม่มีเหตุฉุกเฉิน
- ๕) การให้ออกาสในการพูดของแต่ละคนอย่างเท่าเทียม เสมอภาคกัน
- ๖) ทุกความเห็นมีคุณค่าไม่มีถูกหรือผิด และจะได้รับการบันทึกไว้
- ๗) กติกาที่ต้องยอมรับร่วมกันที่ทุกอย่างหาข้อสรุปร่วมกันในเวทีประชุมแห่งนี้ ใครที่มีข้อโต้แย้ง ให้เสนอในห้องประชุมนี้เท่านั้น (ป้องกันการนำไปพูดลับหลังให้เกิดความแตกแยก)
- ๘) เรื่องที่จะนำไปปฏิบัติจะเป็นเรื่องที่เห็นพ้องต้องกันเท่านั้น
- ๙) เรื่องที่ยังไม่เห็นพ้องต้องกันจะมีการจัดทำข้อมูลเพิ่มเติมและจัดประชุมใหม่

๔.๒.๕ การนำเสนอข้อมูลประกอบการประชุม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นอย่างเท่าเทียมกัน ควรมีการนำเสนอข้อมูลทั้งในรูปแบบวิทยากรจากหน่วยงานเจ้าของเรื่อง นำเสนอโดยสื่อวีดิทัศน์ หรือนำเสนอโดยรูปแบบเสวนา ทั้งนี้ควรต้องมีเอกสารประกอบ และเวลาของการนำเสนอต้องมีความกระชับ ไม่เยิ่นเย้อ และต้องมีเวลาเหลือมากพอที่จะให้มีประเด็นการซักถามเพิ่มเติม

๔.๒.๖ การแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชาคม สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การยกมือแล้วถามทางไมโครโฟนโดยตรง การเขียนคำถามใส่กระดาษแล้วให้ผู้ให้ข้อมูลตอบ ทั้งนี้ ควรเปิดให้มีช่องแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมทางอื่นๆ หลังจากการจบเวทีประชุมประชาคมแล้ว

๔.๒.๗ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่จดบันทึกข้อมูลในระหว่างที่มีการประชุมประชาคม เป็นสิ่งสำคัญที่ฝ่ายจัดประชุมต้องจดทุกประเด็นที่นำเสนอ ประเด็นคำถามและคำตอบ และข้อสรุปที่ได้ในแต่ละประเด็น

๔.๒.๘ การสรุปผลการประชุมประชาคม ก่อนจบเวทีประชุมประชาคมทุกประเด็นของเรื่องที่เป็นประเด็นที่ต้องการความเห็นสำหรับเป็นข้อสรุปร่วมกัน ต้องเน้นย้ำและสร้างให้เป็นข้อตกลงร่วมกัน

๔.๒.๙ การปิดการประชุมประชาคม ถ้ามีการมอบหมายให้ผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมไปดำเนินการต่อหรือมีการนัดหมายในครั้งต่อไป ผู้ดำเนินรายการต้องแจ้งให้ผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมได้ทราบ และที่สำคัญของกระบวนการปิดประชุมประชาคม ต้องมีสร้างบรรยากาศให้เห็นคุณค่าของการเข้าร่วมประชาคมในแต่ละครั้ง โดยเชิญบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสพูดคุย ขอบคุณ และปิดการประชุม

๔.๓ หลังการจัดประชาคม

๔.๓.๑ จัดทำประกาศผลการประชุมประชาคมแจ้งให้ประชาชนทราบ

๔.๓.๒ การประชุมประเมินผลเพื่อวิเคราะห์ผลการประชุมเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

๔.๓.๓ ติดตามประเมินผลหลังการประชุม โดยการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมประชุมว่ามีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด หรือมีข้อวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องนั้นอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานต่อไปในการประชุมครั้งต่อไป หรือประกอบการดำเนินงานกรณีมีความเห็นพ้องให้ดำเนินการ

๔.๓.๔ นำผลที่เกิดขึ้นจากการประชุมประชาคมไปปฏิบัติในพื้นที่เพื่อสร้างให้เห็นถึงความจริงจังขององค์กรผู้รับผิดชอบ ในกรณีที่มีข้อตกลงว่าให้มีการดำเนินงานตามมติของการประชุมประชาคมในเรื่องนั้น

๔.๓.๕ รายงานผลการปฏิบัติตามมติที่ประชุมให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน

๕. ระบบงบประมาณสนับสนุน

๕.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำระบบงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานให้มีการประชุมประชาคมท้องถิ่น และภารกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการประชุมประชาคมท้องถิ่นให้เพียงพอต่อการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี

๕.๒ อาจมีการบูรณาการงบประมาณร่วมกันกับหน่วยงาน หรือองค์กรชุมชน องค์กรภาคธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๖. บทบาทภารกิจของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นองค์กรหลักดำเนินการให้มีการประชุมประชาคมท้องถิ่นและสนับสนุนให้ทำหน้าที่ตามขอบเขตหน้าที่อย่างเข้มแข็ง ทั้งบุคลากร วิชาการ ระบบงบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

๖.๒ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรชุมชน องค์กรศาสนา และภาคธุรกิจเอกชน ในเขตพื้นที่

๖.๑.๑ เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนกลุ่ม องค์กรต่างๆ เข้าร่วมกระบวนการประชาคม

๖.๑.๒ นำผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการประชาคมไปเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ และดำเนินการตามมติที่ประชุมประชาคมมอบหมาย หรือที่เกี่ยวข้อง

๖.๓ หน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษา

ทำหน้าที่ให้การให้ข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินงานในกระบวนการประชาคมท้องถิ่นสนับสนุน บุคลากร สถานที่และงบประมาณที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง

ส่วนที่ ๓ ปัจจัยความสำเร็จ

การจัดกระบวนการประชาคมท้องถิ่น และการนำกระบวนการประชาคมท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วมกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง เป็นช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยตรงที่เปิดให้ทุกคนเข้าถึง อย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่นที่ผ่านกระบวนการประชาคมท้องถิ่น จะนำไปสู่การแก้ปัญหาของประชาชนได้ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง

จากการศึกษาข้อมูล และการศึกษาดูงานกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบสภาเมืองขอนแก่น เทศบาลนครขอนแก่น ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ ๔๖ ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๘๒ ชุมชน เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค เป็นศูนย์กลางทางการค้าและการลงทุน การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประสบกับปัญหาความซับซ้อนทางสังคมที่มีประชากรจำนวนมากเข้ามาอยู่ในพื้นที่ ที่ผู้บริหารได้เห็นความสำคัญของการสร้างและเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานและการพัฒนาเทศบาลที่นอกเหนือจากการไปเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานสร้างการมีส่วนร่วม ในรูปแบบของ “สภาเมืองขอนแก่น” ที่วิวัฒนาการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เริ่มจากการรวมตัวกันขององค์กรภาคประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เครือข่ายความร่วมมือสร้างขอนแก่นนครน่าอยู่ และเทศบาลนครขอนแก่น ในการจัดทำแผนนครขอนแก่นน่าอยู่ โดยมีองค์กรที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกมากกว่า ๑๘๐ องค์กร การดำเนินกิจกรรมใดๆ ของเทศบาลที่มีผลกระทบต่ออย่างยิ่งต่อประชาชน เทศบาลนครขอนแก่นจะใช้กระบวนการทางสภาเมืองขอนแก่น สร้างการมีส่วนร่วมเปิดเวทีประชุมรับฟังความคิดเห็นนำไปปรับปรุงแก้ไขและสร้างประชาคมติดตลสินใจอนุมัติให้ดำเนินกิจกรรมนั้นๆ โดยให้ความสำคัญในการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นบนฐานแนวความคิดที่ว่า

๑) ประชาชนเป็นเจ้าของเมืองการใดที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนต้องถามประชาชนก่อน

๒) การเลือกตั้งไม่ใช่กระบวนการที่ประชาชนมอบอำนาจให้ผู้แทนไปตัดสินใจกระทำการใด ๆ แทน การเลือกตั้งเป็นเพียงฉันทานุมัติมอบหมายและไว้วางใจให้บุคคลหรือกลุ่มคนเข้าไปดูแลจัดการแทน

๓) เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญไม่ได้หมายความว่า การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นแล้ว ถือว่าการกระจายอำนาจสิ้นสุด แต่มีความเชื่อว่า เรื่องของการกระจายอำนาจ トラบใดก็ตามหากท้องถิ่นทำการเพียงแค่นายหน้าของประชาชนก็ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถเป็นตัวแทนจัดการแทนประชาชนได้ทุกเรื่อง

ความต่อเนื่องและความเข้มแข็งของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้รับการติดตามและให้รางวัลจากหลายองค์กร เช่น รางวัลพระปกเกล้า และรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ที่เป็นรางวัลที่ให้ความสำคัญกับความโปร่งใสในการบริหารงานและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยความสำเร็จของกระบวนการประชุมประชาคมท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญ โดย

๑.๑ ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การนำบริการสาธารณะไปสู่ประชาชนได้บรรลุสู่เป้าหมายการบริหารงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยในการประชุมประชาคมแต่ละครั้งจะต้องจัดให้มีกระบวนการเชิญประชุมอย่างหลากหลายหลายรูปแบบ วิธีการ เช่น หนังสือเชิญประชุม ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ รถประชาสัมพันธ์ หรือการใช้โทรศัพท์สายตรงถึงผู้เข้าร่วมประชุม

๑.๒ การกำหนดประเด็นเรื่องของการประชุมประชาคมท้องถิ่นนั้น มีทั้งเรื่องที่ต้องดำเนินงานเป็นประจำ และเรื่องจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินงานโดยจะต้องอยู่บนพื้นฐานความต้องการร่วมกันของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับประชาชน หรือเครือข่ายองค์กรชุมชน โดยหากเรื่องนั้นเป็นความต้องการของประชาชนโดยตรง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรีบดำเนินการโดยทันที

๒. ข้อมูลประกอบการประชุมประชาคมต้องเป็นข้อมูลที่เที่ยงตรง ไม่มีการตกแต่งข้อมูลเพื่อให้เพื่อตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือมีข้อมูลที่แสดงข้อเท็จจริงในทางตรงกันข้ามประกอบการประชุม ในกรณีที่มีการจัดทำชุดข้อมูลที่ตรงข้ามกับข้อเท็จจริง ผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการหาข้อมูลล่วงหน้าที่ทำให้ข้อมูลที่อยู่ตรงข้ามไม่มีน้ำหนักเพียงพอต่อการใช้อ้างอิงในกระบวนการประชุมประชาคม อาจต้องมีการแยกกลุ่มย่อยเพื่อหาข้อมูลที่เป็นข้อมูลร่วมกันนำเข้าประชุมประชาคมก่อน

การเตรียมข้อมูลที่เป็นคำตอบล่วงหน้าในกรณีนี้ที่ผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมแต่ละฝ่ายมีคำตอบมาล่วงหน้าชัดเจนบนฐานข้อมูลคนละชุด และข้อมูลที่ยังเป็นความขัดแย้งอาจนำไปจัดทำข้อมูลเพิ่มเติมโดยคณะทำงานงานร่วมและนำมาเข้าประชุมประชาคมในครั้งต่อไป

๓. การกำหนดผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมครอบคลุมผู้เข้าร่วม โดยการวิเคราะห์และเชิญผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมมีความครอบคลุมผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ที่แท้จริง ทั้งผู้ได้รับประโยชน์ ผู้ได้รับผลกระทบและผู้ที่ได้รับผิดชอบดำเนินงาน ทั้งนี้ต้องเปิดโอกาสในการเข้าร่วมอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน ไม่เลือกเพียงแค่ตัวแทนพวกพ้องของฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง เท่านั้น

ต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์กติกาสำหรับการเข้าร่วมเวทีประชุมประชาคมของกลุ่มองค์กรภายนอกที่จะเข้ามาให้การสนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้ชัดเจน ที่จะไม่เป็นการก่อกวนการประชุมประชาคมนั้น

๔. กระบวนการจัดประชุมประชาคมต้องเป็นธรรมและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยกระบวนการดำเนินงานในเวทีประชาคมต้องเป็นไปด้วยความจริงใจ ให้เกียรติ ปราศจากอคติต่อกัน โดยฝ่ายจัดประชุมต้องไม่มองว่าฝ่ายใดพวกตน ฝ่ายใดอยู่ตรงข้าม ให้วางอยู่บนฐานคิดที่ทุกคนคือประชาชนในองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นที่เสมอกัน ความคิดเห็นของทุกคนไม่ว่าจะยาก ดี มี จน มีความเสมอเป็นหนึ่งเท่าเทียมกัน ไม่มีความ
คิดเห็นของใครใหญ่กว่ากัน โดย

๔.๑ การจัดเวทีประชุมประชาคมต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดเหตุการณ์การเอาแพ้ เอาชนะ ในเวที
ประชุมประชาคม ที่สำคัญคือการใช้เสียงข้างมาก

๔.๒ เมื่อได้ข้อสรุปร่วมกันจากการประชุมประชาคมแล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องเอาไปดำเนินการ
ตามข้อสรุปนั้นทันที

๔.๓ ต้องมีการรายงานประชาชนถึงผลการประชุมประชาคมและผลการดำเนินงานตามมติที่ประชุม
ประชาคม

๔.๔ ต้องมีการประเมินผลการประชุมประชาคม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง
เพื่อประเมินสรุปบทเรียนเพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

.....

ภาคผนวก ๑

กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

๑.๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๓/๑ การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงานการจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเขาดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้

๑.๒ พระราชกฤษฎีกากว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ หมวด ๒ การบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

มาตรา ๗ การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวมตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ

มาตรา ๘ ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ส่วนราชการจะต้องดำเนินการโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากรัฐ และจะต้องมีแนวทางการบริหารราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดภารกิจของรัฐและส่วนราชการต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ และสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐและนโยบายของ คณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา

(๒) การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการต้องเป็นไปโดยซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้ และมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น

(๓) ก่อนเริ่มดำเนินการส่วนราชการต้องจัด ให้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลดีและผลเสียให้ครบถ้วนทุกด้าน กำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่โปร่งใส มีกลไกตรวจสอบการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนในกรณีที่ภารกิจใดจะมีผลกระทบต่อประชาชน ส่วนราชการต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจนั้น

๑.๓ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๔๕/๑ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๑.๔ พระราชบัญญัติสภาพำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๕๒

มาตรา ๖๑/๑ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๑.๕ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓(๑) และ มาตรา ๕๖(๑) กำหนดให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๑.๖ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๖ (๑๖) กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

มาตรา ๑๗ (๘) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

๑.๗ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๔ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องจัดทำแผนพัฒนา

“แผนพัฒนา” หมายความว่า รวมถึงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี

“แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา” หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

“แผนพัฒนาสามปี” หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

หมวด ๓ การจัดทำแผนพัฒนา

ข้อ ๑๖ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

(๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูล นำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนยุทธศาสตร์พัฒนาต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์พัฒนาต่อไป

ข้อ ๑๗ การจัดทำแผนพัฒนาสามปี ให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับประชาคมท้องถิ่น กำหนดประเด็นหลักการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาคมและชุมชน โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

(๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมประเด็นหลักการพัฒนา ปัญหา ความต้องการ และข้อมูลนำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปีและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีต่อไป

ภาคผนวก ๒

ตัวอย่างพื้นที่ประชาคมท้องถิ่น รูปแบบสภาเมืองขอนแก่น

กระบวนการประชาคมท้องถิ่น รูปแบบสภาเมืองขอนแก่น

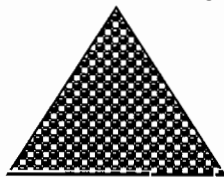
จากสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การขยายตัวของประชากรในตัวเมือง และการขยายตัวของเมือง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่ง ก่อให้เกิดความต้องการที่หลากหลายและปัญหาต่าง ๆ มากมาย ส่งผลให้วิถีชีวิตของสังคมไทยมีความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การที่จะให้ประชาชนหวังพึ่งพารัฐหรือผู้แทนของประชาชนให้เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาเพียงฝ่ายเดียวคงไม่เพียงพอ เทศบาลนครขอนแก่น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ มุมมองการสร้างวัฒนธรรมในการบริหารงานและการพัฒนาเมืองให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ให้ทันยุคและทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนผู้บริหารท้องถิ่นต้องไม่รู้สึกว่าการชนะการเลือกตั้งเข้ามาบริหารงาน เป็นกระบวนการที่ประชาชนมอบอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด สามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ หรือการกระทำใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อเมืองได้ทุกอย่างโดยลำพัง รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในองค์กร ต้องไม่รู้สึกว่าสามารถเป็นตัวแทนอย่างชอบธรรมในการจัดการแทนประชาชนได้ทุกเรื่อง ซึ่งถือเป็นวิถีทางการบริหารการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่เกิดจากอำนาจการตัดสินใจของประชาชนอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม สภาเมืองขอนแก่น ยังขาดอีกหนึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จ เนื่องจากการประชุมส่วนใหญ่ นั้น เทศบาลนครขอนแก่นจะเป็นเจ้าภาพ ถึงแม้ว่าได้เชิญชวนให้หน่วยงานอื่น ๆ ร่วมเป็นเจ้าภาพนำวาระของแต่ละหน่วยงานเข้ามานำเสนอ แต่ไม่ได้รับการตอบรับเท่าที่ควร ดังนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสานต่อกระบวนการสภาเมืองขอนแก่น ให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จอีกขั้นหนึ่ง ก็คือ การต่อยอดให้สภาเมือง เป็นพื้นที่สาธารณะที่แท้จริงของคนขอนแก่น ซึ่งไม่ว่าภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม กระทั่งกลุ่มประเทศอาเซียน ที่ต้องการขอความคิดเห็นจากสาธารณะ สามารถใช้เวทีสภาเมืองขอนแก่น เป็นพื้นที่แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาและพัฒนาเมืองสู่สากล รองรับการพัฒนาในระดับอาเซียน

แนวคิด

- ๑) ประชาชนเป็นเจ้าของเมือง การใดที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนต้องถามประชาชนก่อน
- ๒) การเลือกตั้ง ไม่ใช่กระบวนการที่ประชาชนมอบอำนาจให้ผู้แทนไปตัดสินใจกระทำการใด ๆ แทน การเลือกตั้งเป็นเพียงฉันทานุมัติมอบหมายและไว้วางใจให้บุคคลหรือกลุ่มคนเข้าไปดูแลจัดการแทน
- ๓) เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญไม่ได้หมายความว่า การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นแล้ว ถือว่าการกระจายอำนาจสิ้นสุด แต่มีความเชื่อว่า เรื่องของการกระจายอำนาจ ครอบคลุมได้ตามหากท้องถิ่นกระทำการเพียงแค่นำหน้าของประชาชนก็ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
- ๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถเป็นตัวแทนจัดการแทนประชาชนได้ทุกเรื่อง
 - ทฤษฎีสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา (ศ.นพ.ประเวศ วะสี)
 จากทฤษฎีสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา เป็นวิธีขับเคลื่อนสิ่งที่ยาก

๑. การสร้างความรู้

๒. การเคลื่อนไหวทางสังคม

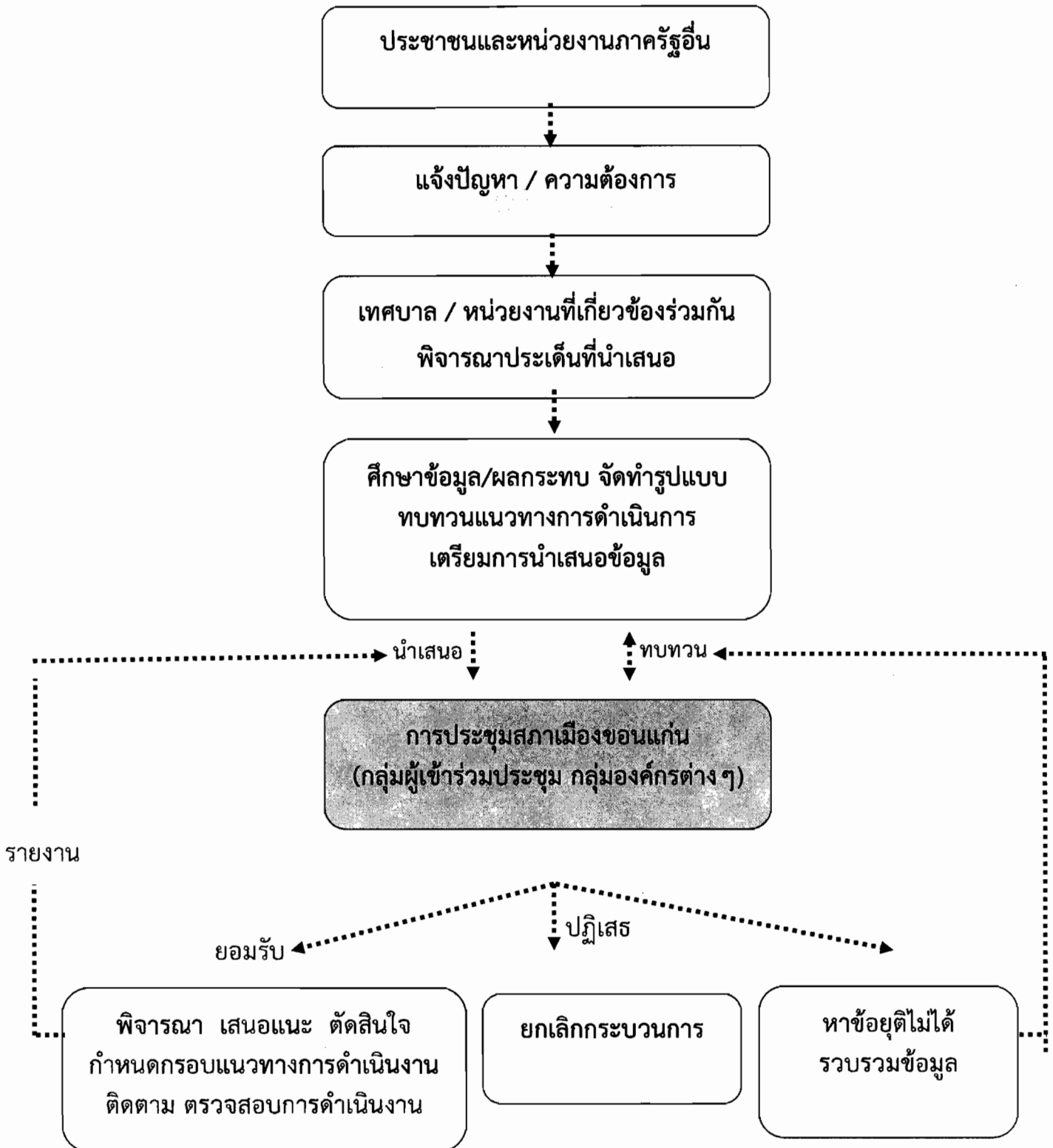
๓. อำนาจทางการเมือง

- ๑) การสร้างความรู้ หมายถึง การสร้างความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน ซึ่งเทศบาลนครขอนแก่นได้ขอความร่วมมือหน่วยงานทางวิชาการทางด้านต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดำเนินการศึกษา-วิจัยในประเด็นจะส่งผลกระทบต่อชาวเมือง และนำความรู้ที่ได้มานำเสนอในที่ประชุมสภาเมืองขอนแก่น เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริง ผลการศึกษาวิเคราะห์ เพื่อเป็นข้อมูล เป็นทางเลือกประกอบในการตัดสินใจ
- ๒) การเคลื่อนไหวทางสังคม หมายถึง การที่สังคมเข้ามาร่วมเรียนรู้ ร่วมบอกความต้องการ โดยเปิดช่องทางสภาเมืองขอนแก่น ให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกถึงการเคลื่อนไหวทางสังคมอย่างสันติ
- ๓) การเชื่อมโยงกับอำนาจรัฐ หมายถึง การเมืองซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐ ใช้ทรัพยากรของรัฐ และเป็นผู้ออกกฎหมาย เทศบาลนครขอนแก่นเชื่อว่า หากทั้งสามส่วนขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กันอย่างเชื่อมโยง ก็จะสามารถขับเคลื่อนสิ่งที่ยากได้สำเร็จ

จุดเริ่มต้นสภาเมือง

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้เกิดการรวมตัวขององค์กรภาคประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยความร่วมมือจากเครือข่ายความร่วมมือขอนแก่นนครน่ายุ่ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเทศบาลนครขอนแก่น ได้ร่วมกันจัดทำแผนขอนแก่นน่ายุ่ โดยมีผู้เข้าร่วมทำแผนจำนวน ๖ กลุ่ม คือ กลุ่มชุมชนเทศบาล กลุ่มครู-อาจารย์ กลุ่มข้าราชการและนักวิชาการ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสมาชิกสภาเทศบาล และกลุ่มชาวเมือง โดยได้มีการเสนอให้มีสภาเมือง เพื่อเป็นเวทีสำหรับประชาชนในการร่วมพัฒนาเมืองขึ้น โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้มีการสานต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวขอนแก่น โดยจัดประชุมเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม เรียกว่า “การประชุมสภาเมือง” มีองค์กรเข้าร่วมประชุมในระยะเริ่มต้นประมาณ ๓๐ องค์กร และในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นมา เทศบาลนครขอนแก่น ได้จัดให้มีการประชุมสภาเมืองขอนแก่นทุก ๓ เดือน ปัจจุบันมีสมาชิกสภาเมืองทุกภาคส่วน รวมทั้งสิ้น ๑๘๖ องค์กร โดยแบ่งเป็นกลุ่มขององค์กรเชื้อชาติ องค์กรสากล องค์กรอาชีพ องค์กรภูมิภาค องค์กรเพื่อการศึกษา องค์กรเพื่อสาธารณะประโยชน์ ชมรม ชุมชน สื่อมวลชนต่าง ๆ ตลอดจนคนที่ได้รับผลกระทบและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีสถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ

กระบวนการดำเนินงานสภาเมืองขอนแก่น

..ประชาชนรู้สึกภาคภูมิใจที่มีส่วนในการร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของเมือง เสริมสร้างสันติและสมานฉันท์ ก่อให้เกิดความรัก ความผูกพัน ความรู้สึกเป็นเจ้าของเมืองร่วมกัน..

ผลสัมฤทธิ์จากการประชุมสภาเมืองขอนแก่น

ผลจากการประชุมสภาเมืองขอนแก่น ทำให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ ที่ตรงกับความต้องการของประชาชนหรือเจ้าของเมือง เพราะประชาชนเป็นผู้คิดวางแผน กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินการเอง เกิดการยอมรับในข้อตกลงร่วมกัน ขจัดปัญหา ลดความขัดแย้ง ก่อเกิดความสงบสุขและเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน มีการติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาล มติที่ประชุมสภาเมืองขอนแก่นเป็นสิ่งที่เทศบาลยึดถือเป็นแนวทางการดำเนินงานตลอดมา

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จมาจากหลายปัจจัย ได้แก่

- ๑) อยู่ที่ความรู้สึกสำนึกในการเป็นเจ้าของร่วมกันในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาของชุมชนท้องถิ่น ไม่ปล่อยให้เป็นการของใครคนใดคนหนึ่ง
- ๒) การกำหนดโครงสร้างองค์กรรับผิดชอบในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน
- ๓) การวางแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบสานสัมพันธ์ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งการเตรียมประเด็น การประชาสัมพันธ์ การออกแบบการประชุม การนำข้อมูลสู่การวิเคราะห์และดำเนินงาน
- ๔) ใช้ความเป็นธรรมชาติ และวิถีการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมเป็นรูปแบบการดำเนินงานมากกว่ารูปแบบที่เป็นทางการโดยเน้นความเป็นอิสระ การพูดคุยในสิ่งที่ดีๆ
- ๕) เป็นพื้นที่การหาทางออกร่วมกันที่ไม่ต้องการการเอาชนะกัน เรื่องใดที่ยังมีความขัดแย้งยังไม่มีการดำเนินงานจนกว่าจะได้รับข้อยุติร่วมกัน
- ๖) ผลที่เกิดจากสภาเมืองมีการนำสู่การปฏิบัติจริง เห็นผล และมีการรายงานผลความสำเร็จต่อสาธารณชน
- ๗) ผู้เข้าร่วมเกิดความภาคภูมิใจ มีศักดิ์ศรี รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จนั้นๆ

ความยั่งยืนของสภาเมืองขอนแก่น

- ๑) สร้างสภาเมืองให้เป็นวัฒนธรรมของการดำรงอยู่ร่วมกันของชาวเมืองขอนแก่น
- ๒) มีการสืบทอดกระบวนการสู่เยาวชนรุ่นต่อไปอย่างต่อเนื่อง
- ๓) ดำรงไว้ซึ่งความเรียบง่าย สามารถตอบโจทย์ได้ โดยผู้เข้าร่วมมีศักดิ์ศรี เท่าเทียมกัน
- ๔) สร้างให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน

ตัวอย่างกระบวนการจัดประชุมสภาเมืองขอนแก่น

เรื่อง ร่วมมือ ร่วมใจ แก้ไขปัญหาจราจร

วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ ณ โรงแรมขอนแก่นโฮเทล ผู้เข้าร่วมประชุม ๕๒๐ คน

เป็นการระดมปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจราจรในเมืองขอนแก่น นำเสนอรูปแบบการจัดรถนำเที่ยว โครงการไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ๙ แห่ง รอบบึงแก่นนคร

กระบวนการดำเนินงานสภาเมือง

๑. การกำหนดประเด็นการประชุมสภาเมือง (รับทราบปัญหาและกำหนดปัญหา)

เทศบาลเปิดโอกาสรับทราบประเด็นปัญหาต่างๆ ของเมืองตลอดเวลา ทั้งที่เป็นปัญหาของหน่วยงานราชการ ปัญหาของเทศบาลนครขอนแก่น หรือปัญหาขององค์กรภาคเอกชน ประชาชนโดย

- ๑) จากเวทีประชุมร่วมกับประชาชน ชุมชน หรือหน่วยงานราชการเป็นระยะๆ
- ๒) จากการประเมินผลการทำงานของเทศบาล
- ๓) เรื่องร้องเรียนของประชาชน

ผู้บริหารเทศบาลนำประเด็นดังกล่าวข้างต้นเข้าประชุมสภาเทศบาลหรือคณะผู้บริหารเทศบาล เพื่อสร้างกระบวนการรับรู้ร่วมกันในองค์กร ทำความเข้าใจและประเมินผลกระทบอย่างรอบคอบในเรื่องนั้นๆ ก่อนการนำเข้าสู่การตัดสินใจของประชาชน

๒. การมอบหมายภารกิจ

ในกรณีที่เป็นโครงการระดับเล็กไม่มีผลกระทบต่อประชาชนมากนัก เทศบาลจะดำเนินการแก้ไขปัญหาก็ประชาชนได้ทันที กรณีที่เป็นโครงการขนาดใหญ่กระทบต่อประชาชนจำนวนมาก เทศบาลจะมอบหมายให้หน่วยงานเทศบาล หรือถ้าเป็นหน่วยงานภายนอกรับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

- ๑) จัดเตรียมข้อมูล เอกสาร และแผนการนำเสนอที่ประชาชนเข้าใจง่าย
- ๒) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดประชุมสภาเมือง ประกอบด้วย

- คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี เป็นประธานผู้อำนวยการ กองวิชาการและแผนงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่อำนวยการให้เป็นตามเป้าหมาย

- คณะกรรมการฝ่ายประสานงานด้านสถานที่ และลงทะเบียน ประกอบด้วยกลไกการทำงานของกองวิชาการและแผนงาน ทำหน้าที่ในการเตรียมการประชุมทั้งหมด

- คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่จัดเตรียมข้อมูลเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สื่อมวลชนและประชาชนรับทราบเพื่อเตรียมการเข้าร่วมประชุม

- คณะกรรมการฝ่ายเตรียมผู้เข้าร่วมประชุมและจัดส่งเอกสาร ทำหน้าที่จัดเตรียมเอกสารเชิญประชุม และประสานงานการประชุม

- คณะกรรมการฝ่ายจัดบันทึกการเสวนาประจำกลุ่มย่อยและนำเสนอข้อมูล

- คณะกรรมการฝ่ายประเมินผล ทำหน้าที่รวบรวมวิเคราะห์แบบประเมินและสรุปประเมินผล

เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการดำเนินงานต่อไป

- ๓) การกำหนดวันเวลา และสถานที่ประชุม

โดยพิจารณาจากสิ่งสำคัญ ดังนี้

- ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ติดภารกิจแต่อย่างใด สามารถอยู่ร่วมได้จนจบกระบวนการ
- กำหนดสถานที่จัดประชุม ให้มีความเหมาะสมกับขนาดของคนที่เข้าประชุม

- มีระยะเวลาล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์ก่อนการประชุม

๔) การทบทวนความพร้อมก่อนการประชุม

ก่อนการประชุมสภาเมือง ๑ สัปดาห์ ผู้บริหารเทศบาลจะประชุมเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบความพร้อมก่อนการประชุม ดังนี้

- ทำความเข้าใจรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการประชุม
- ความพร้อมในการนำเสนอข้อมูล เอกสารประกอบการประชุม

- การอำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ประชาชนที่เข้าร่วมประชุมมีความรู้สึกเป็นกันเองและกล้าแสดงออกเสนอความคิดเห็น

๕) การดำเนินการประชุม

- เชิญผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานเปิดการประชุม และแสดงความคิดเห็นเบื้องต้นในเรื่องที่ประชุม เพื่อให้เห็นความสำคัญของการประชุม

- นายกเทศมนตรีนครขอนแก่นเสนอประเด็นการประชุม
- หัวหน้าหน่วยงานรับผิดชอบชี้แจงรายละเอียดของโครงการตามประเด็นต่างๆ
- เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมเวทีสภาเมือง สอบถามทำความเข้าใจ เสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์
- เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดกรอบและแนวทางการทำงานร่วมกัน

โดยการเปิดให้แสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคล (เนื่องจากเป็นกรณีที่มีประเด็นเดียวชัดเจน) สำหรับเรื่องที่มีกิจกรรมเสนอให้พิจารณาหลายประเภทจะมีการแบ่งกลุ่มย่อยพิจารณาตามความสนใจ

- ผู้บริหารเทศบาลสรุปผลการประชุมในช่วงท้าย

๖) การนำความคิดเห็นสู่การปฏิบัติ

หลังจากการประชุมมีการดำเนินงานต่อเนื่อง ดังนี้

- ในเรื่องใดที่ประชาชนยังขาดความเข้าใจ เทศบาลจะดำเนินการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมและนำเสนอแก่ที่ประชุมในครั้งต่อไป

- ในเรื่องที่ประชุมเห็นชอบร่วมกัน เทศบาลจะรับไปดำเนินการทันที

- ในเรื่องที่ประชุมต้องการให้หยุดดำเนินการหรือมีมติให้ไปหาข้อมูลเพิ่มเติม เทศบาลจะไม่ขัดแย้งกับที่ประชุมเพื่อเป็นการให้เกิดที่ประชุม ในบางกรณีที่มีความขัดแย้งจะไม่มีมติลงประชามติ แต่เทศบาลจะนำเรื่องนั้นกลับไปหาหรือและศึกษาเพิ่มเติมต่อไปเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง

- ในเรื่องที่มีข้อยุติและต้องดำเนินการต่อ เทศบาลจะประชุมหน่วยงานเพื่อดำเนินงานตามขั้นตอนระบบงบประมาณต่อไป

ผลของการประชุมนำไปสู่ โครงการแก้ไขปัญหาการจราจรในเขตเทศบาลนครขอนแก่น กิจกรรมการจัดระเบียบรอบบริเวณสถานศึกษาและทางเท้า ประเด็นที่จอดรถ/การรับส่งนักเรียน การค้าขายบริเวณโรงเรียน/การบริหารพื้นที่ ระบบบัสเลน การจัดระเบียบจราจรหน้าวิลล่า การสร้างวินัยจราจร

ผลของการประชุมสภาเมืองเรื่อง ร่วมมือ ร่วมใจ แก้ไขปัญหาจราจร นำไปสู่กระบวนการในการแก้ไข ปัญหา โดยเทศบาลนครขอนแก่นได้จัดประชุมสภาเมืองขอนแก่นในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ โรงแรมขอนแก่นไฮเทล ผู้เข้าร่วมประชุม ๕๕๖ คน เรื่อง รายงานผลการดำเนินการด้านการแก้ไขปัญหาการจราจรที่ผ่านมาของสภาเมืองขอนแก่น โครงการแก้ไขปัญหาการจราจรในเขตเทศบาลนครขอนแก่น กิจกรรมการจัดระเบียบรอบบริเวณสถานศึกษาและทางเท้า ประเด็นที่จอดรถ/การรับส่งนักเรียน การค้าขายบริเวณโรงเรียน/การบริหารพื้นที่ ระบบบัสเลน การจัดระเบียบจราจรหน้าวิลล่า การสร้างวินัยจราจร การพิจารณาเรื่อง การทำ

ระบบเดินรถทางเดียว เส้นทางถนนพิมพสุต (ถนนหน้าเมือง ไปถนนกลางเมือง) ถนนอำมาตย์ (ถนนหลังเมือง ไปถนนเฉลิมพระเกียรติ) ถนนหน้าเมือง ไปถนนรื่นรมย์ (ซอยสัมตำอินเทอร์เน็ต) ถนนหน้าเมือง เชื่อมถนนกลางเมือง เชื่อมถนนกสิกรสำราญ เชื่อมถนนเหล่านาคี

ภาคผนวก ค

ร่างแนวทางการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ร่าง)

แนวทางการบูรณาการแผนชุมชน
สู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะนำปัญหาความต้องการของประชาชนเข้าสู่ระบบการวางแผนพัฒนาและจัดทำงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การนำแผนชุมชนที่ประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชน จัดทำขึ้นมาบูรณาการเข้ากับระบบการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และนำไปสู่การจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการในการพัฒนาของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ซึ่งที่ผ่านมายังมีอุปสรรคในการดำเนินงานทั้งในส่วนของหมู่บ้าน ชุมชน รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นผลสืบเนื่องจากการส่งเสริม สนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีความติดขัดในกลไกการดำเนินงาน

แนวทางการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการรวบรวมปัญหา ข้อจำกัดในการดำเนินงานด้านการวางแผนและการจัดทำงบประมาณที่มีแผนชุมชนเป็นฐานการดำเนินงาน มาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำไปประยุกต์ใช้เพื่อความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น โดยคณะอนุกรรมการการบริหารบุคคล การกำกับดูแล ตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จึงได้จัดทำแนวทางการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการรวบรวมปัญหา ข้อจำกัดในการดำเนินงานด้านการวางแผนและการจัดทำงบประมาณที่มีแผนชุมชนเป็นฐานการดำเนินงาน มาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำไปประยุกต์ใช้เพื่อความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลทางวิชาการและแนวทางการดำเนินงานจากเอกสารนี้จะนำไปสู่การสนับสนุนการสร้างเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ หากจะมีการนำไปใช้ในการศึกษาเพิ่มเติมในภายหน้าที่สถานการณ์การปกครองท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป ก็ยังประโยชน์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในภายหน้าได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะอนุกรรมการการบริหารบุคคล
การกำกับดูแล ตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชน
สำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ แผนชุมชนกับมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น	
๑. ความหมายและความสำคัญของแผนชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น	๑
๒. ความสัมพันธ์ของแผนชุมชนกับแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาจังหวัด	๓
ส่วนที่ ๒ การขับเคลื่อนแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
๑. กระบวนการขับเคลื่อนแผนชุมชนสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	๕
๒. กระบวนการจัดทำงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากแผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนชุมชน	๖
๓. บทบาทของหน่วยงานในการสนับสนุนกระบวนการแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นระบบ	๗
ส่วนที่ ๓ ปัญหาในการนำแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๙
ส่วนที่ ๔ แนวทางการแก้ไขปัญหาและการสนับสนุนทางนโยบาย	๑๑

ส่วนที่ ๑

แผนชุมชนกับมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

๑. ความเป็นมา

การปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยเป็นรูปแบบการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง(Decentralization) จากรัฐบาลไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆที่มีผู้บริหารและสมาชิกสภาที่มาจากตัวแทนประชาชน ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการองค์การเพื่อจัดทำบริการสาธารณะให้กับประชาชนภายใต้ขอบเขตกฎหมายที่กำหนด บนฐานความคิดการเป็นองค์กรของประชาชนที่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่และประชาชนซึ่งย่อมรู้ปัญหา ความต้องการของประชาชน และสามารถกำหนดทิศทางการกิจกรรมการพัฒนาตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากกว่าองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆในระดับพื้นที่

ในขณะเดียวกันพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีการทับเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในภูมิภาคที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติของราชการส่วนต่างๆ ของส่วนกลางในการนำนโยบายของส่วนราชการที่มาจากรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติลงสู่ประชาชนเช่นเดียวกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น เป็นกลไกสำคัญในการบริหารงาน การพัฒนา และแก้ไขปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับประชาชน โดยประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้หลายลักษณะทั้งการเลือกผู้บริหารและสมาชิกสภาเป็นตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเข้าชื่อเพื่อเสนอข้อบัญญัติต่างๆ ที่เป็นกฎหมายหรือแบบแผนปฏิบัติในระดับท้องถิ่น การเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น การให้ข้อมูลข้อคิดเห็นผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อประกอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านกระบวนการแผนชุมชน

๒. ความหมายและความสำคัญของแผนชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้แผนชุมชน เป็นกระบวนการที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่ระดับการให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ถึงการร่วมดำเนินการด้วยตนเองของประชาชนถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งซึ่งวางอยู่บนหลักคิดที่ว่า

๑) ไม่มีใครรู้ปัญหา ความต้องการในการพัฒนาดีกว่าประชาชนเจ้าของปัญหาและพื้นที่ดำเนินงาน

๒) การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาที่ถูกเสนอจากประชาชนบนฐานข้อมูลที่เป็นจริง นำไปสู่การดำเนินงานที่ตรงกับความเป็นจริง

๓) ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดเป็นไปด้วยความประหยัดและมีประสิทธิภาพ

๔) นำไปสู่การสร้างพลังเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง

แผนชุมชนคืออะไร สำคัญอย่างไรกับการพัฒนาในแต่ละระดับ

ความหมายของคำว่าแผนชุมชน มีการให้นิยามความหมายไว้สั้นบ้าง ยาวบ้างแตกต่างกัน แต่วางบนฐานของคำที่ใช้สื่อความหมายของแผนที่เกิดขึ้นจากกระบวนการที่ประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนรวมตัวกันนำข้อมูลปัญหา ความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชนของตนเองมากำหนดแนวทางการดำเนินงานที่แปลงไปสู่โครงการกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านชุมชนของตนเอง ดังจะเห็นได้จาก

เครือข่ายแผนชีวิตชุมชนพึ่งตนเอง ๔ ภาค (ขบวนการองค์กรภาคประชาชนที่ขับเคลื่อนกระบวนการแผนชุมชน) ได้ให้นิยามความหมายของแผนชีวิตชุมชนพึ่งตนเองไว้ว่า “สิ่งที่คนในชุมชนกำหนดร่วมกันในการดำเนินงานเพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาไปตามที่คนในชุมชนต้องการและสามารถแก้ไขปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกันได้”

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของคำว่าแผนชุมชน ไว้ในโครงการบูรณาการแผนชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและเอาชนะความยากจน ในปี ๒๕๔๖ ว่า หมายถึง “กิจกรรมพัฒนาที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชนที่มีการรวมตัวกันเพื่อจัดทำแผนขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง ให้เป็นไปตามที่ต้องการและสามารถแก้ไขปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกันได้ โดยคนชุมชนได้มาร่วมกันคิด ร่วมกำหนดแนวทาง และกิจกรรมการพัฒนาชุมชน โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอก ด้วยคำนึงถึงศักยภาพ ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นหลัก ”

แผนชุมชน จึงหมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการที่คนในชุมชนรวมตัวกัน นำเอาสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนทั้งข้อมูลปัญหา ความต้องการ และทรัพยากร วิถีชีวิต ภูมิปัญญา มากำหนดแนวทางการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของคนในชุมชนเพื่อสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายใต้กิจกรรมการดำเนินงานที่อยู่บนฐานของการพึ่งตนเอง และหมายความรวมถึงแผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนพัฒนาชุมชน ที่เกิดจากกระบวนการจัดทำโดยประชาชน

กระบวนการขับเคลื่อนแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นมีการให้ความสำคัญในระดับของการพัฒนาในการบริหารราชการแผ่นดินและจัดความสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวไว้ ดังจะเห็นได้จาก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๗๖ ได้กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่วนที่ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐ ไว้ในมาตรา ๘๗ โดยกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมรวมถึงการจัดบริการสาธารณะ รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. (ฉบับที่ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙)

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๘ ได้กำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจ ทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

หมวด ๑๔ ว่าด้วยเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๕๓ กำหนดว่าในการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ในกระบวนการพัฒนาประเทศที่มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรอบในการดำเนินงานซึ่งปัจจุบันอยู่ในช่วงแผน ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙) ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนามาโดยตลอดดังจะเห็นได้จาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ - ๑๑ ได้ให้ความสำคัญกับประชาชนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาโดยการยึดคนเป็นศูนย์กลาง

การพัฒนา และขับเคลื่อนโดยภาคีทุกภาคส่วนทุกชั้นตอน โดยเฉพาะแผนฯ ฉบับที่ ๑๐ ปี ช่วงปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาชุมชนและแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาให้ทุกชุมชนมีแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแผนชุมชนไปใช้ประกอบการจัดสรรงบประมาณ

ที่สำคัญในการจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น สภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะอนุกรรมการด้านการปฏิรูปการเงินการคลังท้องถิ่น ได้มีข้อเสนอให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ โดยกระบวนการในการจัดทำงบประมาณจะต้องมีลักษณะที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการที่ต้องการงบประมาณมาให้หน่วยงานในพื้นที่จัดบริการ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ว่าพื้นที่ของตนได้รับงบประมาณ โดยมีข้อเสนอในเรื่องดังกล่าวไว้ ดังนี้

๑) การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญให้กระบวนการทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/แผนชุมชนมีการใช้ข้อมูลอย่างเข้มข้น จริงจัง

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนที่มีคุณภาพ ตลอดจนการใช้ข้อมูลและกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของประชาชน เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

๓) นำข้อเสนอของชุมชนในแผนชุมชนมาพิจารณาอย่างจริงจัง เพื่อบรรจุไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณท้องถิ่น

๓. ความสัมพันธ์ของแผนชุมชนกับแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนพัฒนาจังหวัด

สำหรับความสัมพันธ์ของการพัฒนาระดับพื้นที่ มีจังหวัดเป็นขอบเขตพื้นที่การพัฒนาและแก้ไขปัญหา ระดับใหญ่ที่สุดที่ต้องเชื่อมโยงระบบการพัฒนาจากหมู่บ้าน/ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการจัดความสัมพันธ์ของกระบวนการวางแผนพัฒนาไว้ ดังนี้

การวางแผนพัฒนาในระดับหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๑๑)พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๘ ตรี กำหนดให้ในหมู่บ้านมีคณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน

การวางแผนพัฒนาในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

การวางแผนพัฒนาระดับจังหวัด ที่ต้องจัดทำยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาจังหวัด มีประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัด (ก.น.จ.) เรื่องวิธีการสำรวจความเห็นของประชาชนในท้องถิ่นข้อ ๒ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัด (ก.บ.จ.) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานอำเภอ (อ.ก.อ.) ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน โดยประสานงานกับองค์กรอื่นๆ ทุกภาคส่วนในพื้นที่อำเภอ เพื่อให้ได้ความต้องการ ศักยภาพ ความคิดเห็นของประชาชน และที่สำคัญคือให้ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จัดให้มีการสำรวจและประมวลผลความต้องการของประชาชน โดยใช้ข้อมูลจากแผนชุมชน หรือกระบวนการประชาคมชุมชน แล้วดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำข้อเสนอความต้องการของประชาชนรวมทั้งโครงการหรือแนวทางการแก้ปัญหาส่ง ก.บ.จ.

แผนชุมชนจึงเป็นฐานของการส่งต่อสภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาของประชาชน จากพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งเป็นหน่วยย่อยที่เล็กที่สุดสู่การปกครองท้องถิ่นและระบบการวางแผนพัฒนา จังหวัด

การพัฒนายกระดับให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนมีแผนชุมชนที่มีคุณภาพและเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำระบบงบประมาณของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นที่แสดงให้เห็นรูปธรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

ส่วนที่ ๒

การขับเคลื่อนแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. กระบวนการขับเคลื่อนแผนชุมชนสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

จากการถอดบทเรียนกระบวนการแผนชุมชนของบ้านไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี ๒๕๔๒ โดยมูลนิธิหมู่บ้าน ที่พบว่าแผนชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญของหมู่บ้าน/ชุมชนในการค้นหาตัวตนที่แท้จริงของตนเองจากระบบข้อมูลที่มีการวิเคราะห์ร่วมกันของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้การดำรงอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนบนฐานของการพึ่งตนเองซึ่งนำไปสู่การสร้างความสำเร็จของหมู่บ้าน/ชุมชน

ในช่วงปีระหว่างปี ๒๕๔๖ - ๒๕๔๗ รัฐบาลในขณะนั้นกำหนดให้มีนโยบายการแก้ปัญหาสังคมและความยากจน กระบวนการแผนชุมชนถูกหยิบยกมาใช้เป็นเครื่องมือการแก้ไขปัญหาความยากจนของประเทศ ภายใต้โครงการบูรณาการแผนชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและเอาชนะความยากจน โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่ได้บูรณาการความร่วมมือหน่วยงาน ไปส่งเสริมให้หมู่บ้าน ชุมชน จัดทำแผนชุมชนและบูรณาการเข้าสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สิ่งที่ได้ในขณะนั้นคือทุกหมู่บ้าน/ชุมชนมีกระบวนการจัดทำแผนชุมชนภายใต้กรอบระยะเวลาจำกัด ซึ่งบางส่วนมีคุณภาพสามารถบูรณาการเข้าสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปี ๒๕๔๗ การผลักดันแผนชุมชนเข้าสู่ระบบการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้เห็นรูปธรรมความสำเร็จ ภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กับเครือข่ายแผนแม่บทชุมชน พึ่งตนเอง ๔ ภาค และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) องค์การมหาชน ในการร่วมสร้างพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแผนชุมชนระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๒๐ ตำบลนำร่อง และขยายผลสู่ ๒,๐๐๐ ตำบล โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งยึดหลักบูรณาการคนในระดับท้องถิ่นเป็นสำคัญ ได้แก่ นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น กำนัน และแกนนำภาคประชาชน นำไปสู่การออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่กำหนดให้แผนชุมชนเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

ความพยายามในการพัฒนาระบบแผนชุมชนให้มีคุณภาพมีความต่อเนื่องเรื่อยมา แผนชุมชนถูกกำหนดให้เป็นเครื่องมือการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชุมชน ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ในปี ๒๕๕๐ ภายใต้การดำเนินงานของกระทรวงมหาดไทยโดยมีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลัก กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมที่ดิน กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สนับสนุนร่วมกับภาคีการพัฒนา และ ๓ สมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๒๑ องค์กร โดยยึดหลักการสำคัญคือใช้กระบวนการแผนชุมชนและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ปัจจุบันแผนชุมชน เครื่องมือการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของกระทรวงมหาดไทยในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ภายใต้ตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการกระทรวงมหาดไทยและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ปี ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗ โดยกำหนดให้เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบล ส่งเสริม สนับสนุน ให้หมู่บ้าน ชุมชน จัดทำ ทบทวน ปรับปรุงแผนชุมชน จัดประชุมประชาคมบูรณาการแผน

ชุมชนระดับท้องถิ่น และนำโครงการจากแผนชุมชนที่ได้จากเวทีบูรณาการระดับท้องถิ่นเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๕๖ และร้อยละ ๓๐ ในปี ๒๕๕๗ และนำโครงการจากแผนชุมชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ในปี ๒๕๕๖ และร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๕๗ เข้าบรรจุไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณท้องถิ่น

๒. กระบวนการจัดทำงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนชุมชน

๒.๑ ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการเป็นประจำทุกปี โดยในหมวด ๓ วิธีการจัดงบประมาณ ข้อ ๒๒ กำหนดให้ใช้แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ และข้อ ๒๓ กำหนดให้เจ้าหน้าที่งบประมาณเสนองบประมาณต่อผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้พิจารณาอนุมัติให้ตั้งเงินงบประมาณยอดใดเป็นงบประมาณประจำปีแล้ว ให้เจ้าหน้าที่งบประมาณจัดทำเป็นร่างงบประมาณรายจ่ายเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม

แผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นแนวทางสำคัญในการจัดทำงบประมาณท้องถิ่นในแต่ละปี

๒.๒ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นกรอบการดำเนินงานซึ่งกำหนดสาระสำคัญไว้ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนา ๓ ปี

(๒) มีกลไกการดำเนินงานประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ทำหน้าที่กำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีคณะทำงานสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกลไกการดำเนินงานที่มีภาคประชาชนร่วมเป็นกรรมการและคณะทำงาน

(๓) กำหนดให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด นโยบายผู้บริหารท้องถิ่น และแผนชุมชน

(๔) ให้มีการจัดประชุมประชาคมเพื่อให้ได้ปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน

(๕) กำหนดกระบวนการให้มีการจัดทำ ทบทวน ปรับปรุงแผนพัฒนา ๓ ปี เป็นประจำทุกปี และเสนอต่อสภาท้องถิ่นพิจารณาให้เสร็จภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ก่อนปีงบประมาณ

“แผนชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น”

๒.๓ การจัดทำแผนชุมชน

จากการที่แผนชุมชนมีจุดเริ่มต้นมาจากกระบวนการของภาคประชาชน ดังนั้นในการจัดทำแผนชุมชนจึงเป็นเรื่องของประชาชนที่ต้องทำ ซึ่งไม่มีระเบียบ กฎหมายกำหนด โดยมีกระบวนการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดปัญหา และโครงการกิจกรรมที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา ซึ่งจะมีโครงการหรือกิจกรรม ๓ ลักษณะ คือ โครงการ กิจกรรมที่ชุมชนดำเนินการเอง ชุมชนร่วมกับหน่วยงานดำเนินการ และหน่วยงานดำเนินการ

เมื่อแผนชุมชนเป็นกระบวนการของภาคประชาชน จึงไม่ได้มีการกำหนดเงื่อนไขเวลาในการจัดทำ ทบทวนปรับปรุงว่าจะต้องแล้วเสร็จในระยะเวลาใด ทำให้ในบางครั้งไม่สอดคล้องกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. บทบาทของหน่วยงานในการสนับสนุนกระบวนการแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้หน่วยงานภายในประกอบด้วยกรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

๓.๑ กำหนดแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนชุมชน สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และจังหวัดแบบบูรณาการ(หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๑.๔/ว ๘๕๖ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๓) ภายใต้นโยบายในการส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกหมู่บ้าน ชุมชน มีการจัดทำแผนชุมชนและพัฒนาคุณภาพแผนชุมชนสำหรับเป็นรากฐานและแนวทางการพัฒนาภายใต้กระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาจังหวัด ด้วยการบูรณาการการทำงานร่วมกันโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง ประชาชนเป็นศูนย์กลางการดำเนินงาน โดยมีแนวทาง ดังนี้

๑) ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรอำนวยการบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำและทบทวน ปรับปรุงแผนชุมชนระดับหมู่บ้าน/ชุมชน และตำบล โดยมีคณะทำงานระดับตำบลที่มีหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงานบูรณาการกำหนดการจัดทำกลไกการดำเนินงานและรูปแบบของแผนชุมชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาจัดตั้งงบประมาณในการสนับสนุนให้เกิดกระบวนการจัดทำ ทบทวน ปรับปรุงแผนชุมชนเป็นประจำทุกปี โดยอาจพิจารณาอุดหนุนงบประมาณให้กับ คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน ดำเนินการแทนได้

๓) ให้ส่วนราชการที่มีภารกิจเกี่ยวข้องในการสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนในระดับท้องถิ่นให้ ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒ กำหนดแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานในระดับนโยบาย เรื่องการบูรณาการการขับเคลื่อนแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๓/ ๑๒๗๐ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓) เพื่อแก้ปัญหาความซ้ำซ้อนของระยะเวลา งบประมาณ รูปแบบการดำเนินงานโดยมอบหมายให้ทุกหน่วยงานในระดับพื้นที่บูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานกลางในการบูรณาการ กรมการปกครองเป็นหน่วยงานหลักในการทำความเข้าใจและชักจูงแนวทางปฏิบัติในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการสร้างความเข้าใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา วิทยาการกระบวนการและระบบการรับรองมาตรฐานแผนชุมชน โดยมีแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

๑) กลไกการจัดทำ ปรับปรุง ทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน/ คณะกรรมการชุมชนเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน

๒) ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรอำนวยการบูรณาการส่งเสริม

ส่วนที่ ๓

ปัญหาในการนำแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ถึงแม้ว่าในการดำเนินงานที่ผ่านมา จะได้มีการพยายามผลักดันแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้แผนชุมชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนภารกิจสำคัญของประเทศ ซึ่งนำไปสู่การกำหนดบทบาทการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ แต่ในระดับพื้นที่แผนชุมชน จากหมู่บ้าน ชุมชน ยังมีจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งความสำเร็จในเรื่องดังกล่าวมีปัญหาโดยสรุป ดังนี้

๑. ปัญหาในระดับนโยบาย

๑.๑ นโยบายของภาครัฐไม่มีความต่อเนื่องในการส่งเสริม สนับสนุนให้มีกระบวนการจัดทำ ปรับปรุงและพัฒนาแผนชุมชนให้มีคุณภาพครบทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ส่งผลให้บางหมู่บ้าน/ชุมชน ไม่มีแผนชุมชน และแผนชุมชนที่ไม่มีคุณภาพ

๑.๒ นโยบายของภาครัฐไม่เชื่อมต่อบริบทงบประมาณกับแผนชุมชน โดยในบางโครงการที่มี งบประมาณส่งตรงสู่หมู่บ้าน/ชุมชน ไม่เน้นการต่อเชื่อมกับแผนชุมชน ส่งผลกระทบโดยตรงทำให้ประชาชนไม่ เห็นความสำคัญของแผนชุมชน

๑.๓ หน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ไม่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ต่างคนต่างทำตามนโยบายของแต่ละหน่วยงาน ในบางครั้งเกิดการทับซ้อนกระบวนการทำงาน ในระดับหมู่บ้าน ชุมชน

๑.๔ ไม่มีมาตรการในการควบคุม กำกับดูแล การไม่จัดทำและนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

๒. ปัญหาในระดับพื้นที่

๒.๑ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนชุมชน

(๑) คณะกรรมการหมู่บ้าน กรรมการชุมชน และผู้นำชุมชน ผู้เก็บข้อมูลขาดความรู้ และเทคนิคในการเก็บข้อมูล นำไปสู่ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง และเวลาจัดทำไม่ ตรงกันกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๒) ขาดผู้นำทางความคิด ผู้นำจิตอาสา ในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

(๓) ขาดการสนับสนุนงบประมาณและความรู้ในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

(๔) ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ไม่สนใจเข้าร่วมประชุมประชาคมโดยมี ข้อจำกัดในการประกอบอาชีพ ไม่มีเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้าร่วมประชุมที่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นไม่สามารถจ่ายให้ได้เนื่องจากไม่มีระเบียบรองรับ

(๕) ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของกระบวนการจัดทำแผนชุมชน คิดว่าเป็นเรื่อง ของกรรมการชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) บุคลากรที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน ผู้นำชุมชน ขาดกระบวนการเรียนรู้ในการจัดทำแผนชุมชน

(๗) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่นำแผนชุมชนไปบูรณาการกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

๒.๒ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑) การเสนอโครงการ กิจกรรมของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมประชาคมปล่อยให้เป็นที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน

(๒) การให้ข้อมูลจากปัญหา ความต้องการจากผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นข้อมูลจากความรู้สึกที่ไม่สะท้อนสภาพปัญหาอย่างแท้จริง

(๓) เน้นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าการพัฒนาด้านอื่นๆ

(๔) ประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นปล่อยให้เป็นที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน และผู้นำ

(๕) ขาดการนำแผนชุมชนมาวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหา นำไปสู่การนำโครงการจากแผนชุมชนมาเย็บเล่มเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี

(๖) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในกระบวนการวางแผนใช้วิธีแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

(๗) การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสามปีไปสู่การจัดทำงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ จะมีการคัดเลือกโครงการเฉพาะหมู่บ้าน/ชุมชน ที่เป็นพื้นที่ฐานเสียงเป็นส่วนใหญ่

(๘) ข้อเสนอแนะทางปฏิบัติจากหน่วยงานส่วนกลางมีการเปลี่ยนแปลงไม่ต่อเนื่อง

(๙) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณจำกัด ไม่เพียงพอต่อการนำไปสู่การปฏิบัติได้ทั้งหมด

จะเห็นได้ว่าปัญหาในการนำแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้มีข้อจำกัดอยู่เพียงที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ข้อจำกัดพื้นฐานยังคงอยู่ที่ตัวคุณภาพแผนที่ทำอย่างไรจะเป็นแผนของประชาชนที่มีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปปฏิบัติได้ ข้อจำกัดที่สำคัญประการต่อมาคือระบบกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นจะมีกลไกวิธีการบูรณาการแผนชุมชนเข้าสู่ระบบการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งไม่ใช่เป็นอำนาจการตัดสินใจเฉพาะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

ส่วนที่ ๔

แนวทางการแก้ไขปัญหาและการสนับสนุนทางนโยบาย

จากปัญหาที่เกิดขึ้น กระบวนการในการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทั้งสิ่งเป็นผลกระทบจากนโยบาย และกลไกการดำเนินงานในระดับพื้นที่ แต่การบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเรื่องการจัดการในระดับพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลสำเร็จ โดยภาครัฐทำหน้าที่ปรับแก้ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

๑. การแก้ปัญหาการจัดทำแผนชุมชน

๑.๑ พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน ผู้นำชุมชน ให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำ ทบทวน ปรับปรุงแผนชุมชน

๑.๒ สร้างกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งจากแผนชุมชนให้กับ คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน ผู้นำชุมชน และประชาชนจิตอาสา

๑.๓ หมู่บ้าน/ชุมชน ต้องมีข้อมูลที่สามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการในการพัฒนา เช่น ข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.๒ ค) หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอื่นๆ ของหมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๔ สนับสนุนงบประมาณอุดหนุนให้ทุกหมู่บ้าน /ชุมชน สำหรับการจัดทำ ทบทวน ปรับปรุง แผนชุมชน เป็นประจำต่อเนื่องทุกปี

๑.๕ ให้หมู่บ้าน/ชุมชน กำหนดรูปแบบ วิธีการและกระบวนการจัดทำแผนชุมชนของตนเอง โดยต้องนำข้อมูลจากหมู่บ้าน/ชุมชน มาวิเคราะห์ให้เห็นปัญหาและความต้องการในการพัฒนา

๑.๖ จัดทำข้อกำหนดของหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ทุกหน่วยงานที่มีงบประมาณดำเนินงานในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ต้องดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมจากแผนชุมชน เท่านั้น

๒. การแก้ปัญหาในการนำแผนชุมชนบูรณาการเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น

๒.๑ มีคณะทำงานระดับท้องถิ่นในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำแผนชุมชน ทำหน้าที่บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งการกำหนดแผนดำเนินงาน และสนับสนุนการทำงานร่วมกัน

๒.๒ การนำแผนชุมชนเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องมาจากกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจากหมู่บ้าน/ชุมชน ไม่ใช่การนำโครงการจากหมู่บ้านมาเย็บเล่มเรียงกัน

๒.๓ ใช้กระบวนการประชาคมท้องถิ่น เป็นพื้นที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับองค์กรภาคประชาชนที่มีความพร้อม ในการทำหน้าที่บูรณาการข้อมูลปัญหา และการพัฒนาในระดับท้องถิ่น

๒.๔ ใช้กระบวนการประชาคมท้องถิ่น เป็นพื้นที่กำหนดแนวทางการจัดท่างบประมาณ รายจ่ายประจำปีท้องถิ่นก่อนเสนอผู้บริหารและสภาท้องถิ่น

๓. การสนับสนุนทางนโยบาย

๓.๑ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ แผนพัฒนาหมู่บ้าน/แผนชุมชน และการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๑) ทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมพัฒนาแผนชุมชนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดในฐานะผู้กำกับ ดูแล ในส่วนภูมิภาค

๒) ดำเนินการให้คณะกรรมการหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน จัดทำ ทบทวน พัฒนาคุณภาพ แผนชุมชน เป็นประจำทุกปี และกำหนดเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๓) ดำเนินการพัฒนาและสนับสนุนระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนชุมชน ให้กับคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน

๒) ส่งเสริม สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความสามารถในการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น ดังนี้

(๑) พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร สมาชิกสภา บุคลากรท้องถิ่น คณะกรรมการชุมชน ให้มีความเข้าใจ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของแผนพัฒนาทั้งแผนชุมชนและแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๒) ให้เทศบาลที่ไม่มีสภาพการเป็นหมู่บ้านและไม่มีคณะกรรมการหมู่บ้าน ดำเนินการให้คณะกรรมการชุมชนจัดทำ ทบทวน พัฒนาคุณภาพแผนชุมชนทุกชุมชน เป็นประจำทุกปี

(๓) ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นทั้งใน ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำงบประมาณ

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการวัดความสำเร็จในการดำเนินงานของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดทุกจังหวัด และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี

๓.๒ กำหนดให้มีระบบงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งการพัฒนาศักยภาพผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน บุคลากรในระดับพื้นที่

การแก้ไขปัญหาในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้แผนชุมชนเป็นเครื่องมือการดำเนินงาน ไม่สามารถแก้ได้ที่จุดใดจุดหนึ่ง หากแต่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะได้มากำหนดแนวทางและแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน และที่สำคัญคือจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

ภาคผนวก ง

มาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น
(ระดับพื้นฐาน)

มาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น (ระดับพื้นฐาน)

The standard indicators participation of people in local government.

(SIPPLoG)

(๑๐ ตัวชี้วัด ๖๐คะแนน)

๑. ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน และเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการให้ข้อมูลต่อประชาชนอย่างถูกต้อง ทัวถึง และทันต่อสถานการณ์ (๓ ตัวชี้วัด)

๑.๑ อปท. มีช่องทางที่หลากหลายในการให้ข้อมูลข่าวสารเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

- ๑) มีบอร์ดสำหรับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของ อปท. ในหมู่บ้าน/ชุมชน
- ๒) มีช่องทางการจัดส่งหนังสือราชการ ประกาศ จดหมายข่าว วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน
- ๓) มีหอกระจายข่าว หรือเสียงตามสาย
- ๔) มีการจัดตั้งหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ผ่านรถกระจายเสียง
- ๕) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เว็บไซต์

เกณฑ์การให้คะแนน (๖ คะแนน)

() มีการดำเนินการ	๒ ข้อ ได้ ๑
() มีการดำเนินการ	๓ ข้อ ได้ ๒
() มีการดำเนินการ	๔ ข้อ ได้ ๔
() มีการดำเนินการ	๕ ข้อ ได้ ๖

๑.๒ อปท. มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กลุ่มเป้าหมายได้ทราบในข้อมูลข่าวสารหรือกิจกรรมการดำเนินงานสาธารณะต่างๆ อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันกาล

- ๑) มีการจัดทำบัญชีกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในงานพัฒนาของ อปท. ทั้งในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน และระดับตำบล หรือระดับ อปท.
- ๒) มีกลไกการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่จะเผยแพร่
- ๓) มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของ อปท. ในหมู่บ้าน/ชุมชน และสำนักงาน อปท.
- ๔) มีการจัดส่งหนังสือราชการ ประกาศ จดหมายข่าว วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนไปเผยแพร่ อย่างน้อยปีละ ๖ ครั้ง
- ๕) มีการสื่อสารข้อมูลผ่านหอกระจายข่าว เสียงตามสาย หรือระบบการกระจายเสียงอื่นๆ
- ๖) มีการสื่อสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบันผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เว็บไซต์ หรือระบบออนไลน์หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๗) มีการเผยแพร่รายงานประจำปีแสดงรายรับ - รายจ่ายและผลการดำเนินงานของ อปท. เป็นประจำทุกปี

๘) มีการสื่อสารข้อมูลที่มีเงื่อนไขดำเนินงานเป็นการล่วงหน้าอย่างน้อย ๗ วัน

เกณฑ์การให้คะแนน (๖ คะแนน)

() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ ได้ ๑
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๒ ได้ ๒
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๕ ได้ ๔
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๘ ได้ ๖

๑.๓ อปท. มีการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการข้อมูล และรับข้อมูลข่าวสารจากประชาชน

- ๑) มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบข้อมูล
- ๒) มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานเป็นประจำ
- ๓) มีเอกสารข้อมูลตามรายการที่กำหนดและเป็นปัจจุบันที่ประชาชนสามารถร้องขอได้และได้รับการตอบสนองทันที
- ๔) มีการอบรมให้ความรู้บุคลากรของ อปท. เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๕) มีการอบรมหรือให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๖) มีบริการอินเทอร์เน็ต/Wifi สำหรับให้บริการประชาชนทั่วไป และระบบบริการข้อมูลสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ

๗) มีการจัดเก็บข้อมูลจำนวนผู้มารับบริการและสรุปผลเสนอผู้บริหาร

เกณฑ์การให้คะแนน (๖ คะแนน)

() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๒ ได้ ๑
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๓ ได้ ๒
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๕ ได้ ๔
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๗ ได้ ๖

๒. ระดับการร่วมแสดงความคิดเห็นของประชาชน (Consult) เป็นการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อปท. อย่างเป็นทางการ และไม่ใช่วางการ โดย อปท. มีการนำข้อคิดเห็นนั้นไปประกอบการตัดสินใจดำเนินงาน

๒.๑ อปท. มีช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงได้อย่างน้อย ๓ ช่องทางและมีการสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเสนอผู้บริหาร

- ๑) มีการรับฟังความเห็นของประชาชนผ่านระบบการยื่นข้อร้องเรียน การสำรวจความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะทางเอกสาร
- ๒) มีการรับฟังความเห็นของประชาชนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๓) มีการรับฟังความเห็นของประชาชนผ่านการประชุมหรือกระบวนการประชาคมท้องถิ่น
- ๔) มีการสรุปความคิดเห็นของประชาชนเสนอผู้บริหารเป็นประจำทุกครั้งที่มีการรับฟังความคิดเห็น

เกณฑ์การให้คะแนน (๖ คะแนน)

() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ ได้ ๑
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๒ ได้ ๒
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๓ ได้ ๔
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๔ ได้ ๖

๒.๒ อปท. มีการเผยแพร่ข้อมูลที่ได้รับจากการแสดงความคิดเห็น และผลการดำเนินงานที่เกิดจากการแสดงความคิดเห็นไปสู่การบริหาร การพัฒนา และแก้ไขปัญหาท้องถิ่นให้ประชาชนได้ทราบ

๑) อปท. มีการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนสรุปและเผยแพร่ให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียทราบ ภายใน ๑๕ วัน หลังจากมีการแสดงความคิดเห็น

๒) อปท. มีการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนและกำหนดกิจกรรมจากความคิดเห็นเสนอให้ผู้บริหาร อปท. ทราบ

๓) อปท. มีกิจกรรมที่เกิดจากการนำความคิดเห็นของประชาชนมาดำเนินงาน

๔) อปท. เผยแพร่ผลการดำเนินงานจากกิจกรรมที่มาจากความคิดเห็นของประชาชนให้ประชาชนทราบ โดยตอบไปยังผู้เสนอความเห็น และประชาชนทั่วไป

เกณฑ์การให้คะแนน (๖ คะแนน)

() มีการดำเนินการ ข้อ ๑ ได้ ๑

() มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๒ ได้ ๒

() มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๓ ได้ ๔

() มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๔ ได้ ๖

๓. ระดับการร่วมตัดสินใจ (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ มีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างจริงจัง และจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในเรื่องนั้นๆ โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานโครงการ โดย อปท. อำนวยความสะดวก และยอมรับข้อเสนอแนะและการตัดสินใจนั้น

๓.๑ อปท. มีคณะกรรมการ หรือคณะทำงานที่มีประชาชนผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ หรือคณะทำงานในสัดส่วนที่มีผลต่อการตัดสินใจของ อปท. ในเรื่องนั้นๆ

๑) อปท. มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่มีประชาชนผู้มีส่วนได้เสียร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน อย่างน้อย ๔ คณะกรรมการหรือคณะทำงาน

๒) คณะกรรมการหรือคณะทำงานมีจำนวนประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในสัดส่วนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินงานของ อปท. โดยมีสัดส่วนประชาชนหญิงชายใกล้เคียงกัน

๓) มีการประชุมคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่มีประชาชนผู้มีส่วนได้เสียร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานอย่างต่อเนื่อง หรือปีละอย่างน้อย ๔ ครั้ง

๔) มีกิจกรรมที่สามารถแสดงให้เห็นได้ว่าเกิดขึ้นจากผลการประชุมของคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่มีประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย

เกณฑ์การให้คะแนน (๖ คะแนน)

() มีการดำเนินการ ข้อ ๑ ได้ ๑

() มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๒ ได้ ๒

() มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๓ ได้ ๔

() มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๔ ได้ ๖

๓.๒ มีการจัดประชุมประชาคม หรือสนับสนุนภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจัดประชุมประชาคมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสาธารณะของ อปท. หรือการแก้ไขปัญหาของ อปท.

- ๑) เทศบาล อบต. มีการจัดประชุมประชาคมหรือสนับสนุนให้หมู่บ้าน/ชุมชน จัดประชุมประชาคมทบทวนปรับปรุงแผนชุมชน
 อบจ. สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจัดประชุมประชาคมในระดับพื้นที่เพื่อทบทวนปัญหา ความต้องการในการพัฒนา หรือดำเนินงานพัฒนาทักษะความรู้ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน
- ๒) อปท. มีการจัดประชุมประชาคมหรือสนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจัดประชุมประชาคมระดับท้องถิ่นเพื่อบูรณาการแผนชุมชนเข้าสู่ระบบการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ๓) การจัดประชุมประชาคมเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของประชาคมท้องถิ่น โดยประชาชนได้รับความสะดวกอย่างเสมอภาค
- ๔) มีการนำผลที่ได้จากการประชุมประชาคมมากำหนดเป็นโครงการการและบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐
- ๕) มีการนำโครงการที่ได้จากการประชุมประชาคมในแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี

เกณฑ์การให้คะแนน (๖ คะแนน)

- () มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๒ ได้ ๑
- () มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๓ ได้ ๒
- () มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๔ ได้ ๔
- () มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๕ ได้ ๖

๓.๓ อปท. มีการให้ความสำคัญในกระบวนการประชาคมท้องถิ่น

- ๑) มีการตั้งงบประมาณในการประชุมประชาคมท้องถิ่นในกิจกรรมที่มากกว่าการจัดทำทบทวนแผนชุมชนและแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ๒) มีการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นในกิจกรรมที่มากกว่าการจัดทำทบทวนแผนชุมชนและแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ๓) ในการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นมีการปรึกษาหารือร่วมกับภาคประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๔) ได้กำหนดให้ผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมมีองค์ประกอบจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในจำนวนที่เหมาะสม
- ๕) การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นมีการนำเสนอข้อมูลที่ครบถ้วนและมีการรับฟังความคิดเห็นอย่างทั่วถึง เพียงพอ
- ๖) มีการสรุปผลการจัดประชุมประชาคมและแจ้งให้ประชาชนทราบโดยเร็ว

เกณฑ์การให้คะแนน (๖ คะแนน)

- () มีการดำเนินการ ข้อ ๑ ได้ ๑
- () มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๒ ได้ ๒
- () มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๔ ได้ ๔
- () มีการดำเนินการ ข้อ ๑ - ๖ ได้ ๖

๔. ระดับการร่วมปฏิบัติ (Collaborate) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นหุ้นส่วนเข้าร่วมในการดำเนินงานกับ อปท. ในกิจกรรมการจัดบริการสาธารณะและเป็นภาคีการดำเนินงานร่วมกัน

๔.๑ อปท. สนับสนุนประชาชนให้มีการรวมกลุ่มกิจกรรมการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาในลักษณะอาสาสมัครที่หลากหลาย

- ๑) อปท. มีกระบวนการ รูปแบบ วิธีการ ในการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมในลักษณะอาสาสมัคร
- ๒) มีการรวมกลุ่มกิจกรรมอาสาสมัครใน อปท. ที่หลากหลาย
- ๓) มีกิจกรรมรูปธรรมที่เกิดจากการดำเนินงานของกลุ่มอาสาสมัครจากการส่งเสริมสนับสนุน ของ อปท.
- ๔) กลุ่มกิจกรรม อาสาสมัคร มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายความร่วมมือ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์การให้คะแนน (๖ คะแนน)

() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑	ได้ ๑
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๒	ได้ ๒
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๓	ได้ ๔
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๔	ได้ ๖

๔.๒ อปท. มีกิจกรรมการพัฒนาที่มีการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง อปท. กับประชาชนหรือหมู่บ้าน/ชุมชน ที่เกี่ยวข้อง

- ๑) มีโครงการในแผนชุมชนที่หมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการด้วยตนเองหรือดำเนินการร่วมกับ อปท.
- ๒) มีการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาที่หมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการด้วยตนเองหรือดำเนินการร่วมกับ อปท.
- ๓) อปท. มีการอุดหนุนงบประมาณให้หมู่บ้าน/ชุมชน หรือกลุ่มองค์กรภาคประชาชน ดำเนินการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน
- ๔) อปท. ให้การสนับสนุนหรือสมทบงบประมาณกับกองทุนภาคประชาชน

เกณฑ์การให้คะแนน (๖ คะแนน)

() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑	ได้ ๑
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๒	ได้ ๒
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๓	ได้ ๔
() มีการดำเนินการ	ข้อ ๑ - ๔	ได้ ๖

.....

๓ ๓

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

อารีรัตน์ ๑๖/๓

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ด้วยประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือขออนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลและตอบประเด็นข้อซักถามของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งประธานสภาพิจารณาแล้ว จึงได้อนุญาตตามข้อบังคับ ข้อ ๕๘ จำนวน ๒ ท่าน คือ

๑. นายสุขุมพร ลิมไทย รองประธานอนุกรรมการการบริหารงานบุคคล การกำกับดูแลตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป อดีตผู้ว่าราชการจังหวัด

๒. นายกฤษดา สมประสงค์ เลขานุการประจำคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น เป็นนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ขอเชิญผู้มีรายชื่อดังกล่าวเข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมนะครับ และขอเชิญคณะกรรมการประจำที่นะครับ คณะนี้จะดูอาวุโสเยอะหน่อย ยกเว้นท่านประธาน สำหรับในวันนี้จะมีผู้นำเสนอและชี้แจงในนามของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นนะครับ -----

ท่านแรกก็คือ ท่านนินนาท ชลิตานนท์ ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปกครองท้องถิ่น อดีตปลัดกรุงเทพมหานคร ๒. ท่านรัชชชัย เทอดเผ่าไทย ประธานอนุกรรมการการบริหารงานบุคคล การกำกับดูแล ตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดนระศรีบ ส่วนรายชื่อผู้ชี้แจง เมื่อสักครู่นี้ได้อนุญาตให้ผู้ชี้แจงคือ ท่านสยมพร และท่านกฤษดา ก็ได้แจ้งไปแล้ว ขอเชิญท่านประธานกรรมการนระศรีบ ท่านนินนาท ชลิตานนท์ ครบ

นางนินนาท ชลิตานนท์ (ประธานกรรมการ) : กราบเรียน ท่านประธานสภาที่เคารพและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดิฉัน นินนาท ชลิตานนท์ ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น วันนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นขออนุญาตนำเสนอ รายงานผลการศึกษาอีก ๑ เรื่อง ซึ่งเป็นผลการศึกษาของคณะอนุกรรมการ คณะที่ ๒ เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ก็คงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อย่างมีการพัฒนา โดยเฉพาะเรื่องของท้องถิ่นนี้ บ้านเรามีท้องถิ่นที่ดูแลพี่น้องประชาชนกว่า ๗,๕๐๐ แห่งทั่วประเทศ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งคะ เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นได้เคยนำเสนอไปแล้วมีอยู่ ๒ เรื่องนะคะ คือเรื่องของการเปิดโอกาสให้พี่น้องประชาชนนั้นเข้าชื่อเพื่อเสนอให้ท้องถิ่นออกข้อบัญญัติให้ กับเรื่องของการเข้าชื่อกันเพื่อจะขอให้ท้องถิ่นได้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นกับผู้บริหารท้องถิ่นได้ แต่ ๒ เรื่องนั้นเป็นเรื่องเฉพาะ เป็นกระบวนการเฉพาะ แต่ในวันนี้การนำเสนอเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นจะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปนอกเหนือจากเรื่องดังกล่าวนะคะ ซึ่งคณะกรรมการจะนำเสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วมของพี่น้องประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในรูปของประชาคมท้องถิ่นว่าควรจะมีแนวทางดำเนินการอย่างไร จะทำให้การดำเนินการในเรื่องนี้นั้นเข้มแข็ง ยั่งยืนและพัฒนา นอกจากนั้นจะมีแนวทางอย่างไรที่จะทำให้พี่น้องประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้มีส่วนร่วมในการเสนอขอ บประมาณไปใช้พัฒนาในพื้นที่ รายละเอียดต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องที่ทางท่านประธาน

๓๕

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

วีรพร ๑๗/๒

ธวัชชัย เทอดเผ่าไทย ซึ่งเป็นประธานอนุกรรมการ คณะที่ ๒ ขออนุญาตเป็นผู้นำเสนอ
ขออนุญาตท่านประธานค่ะ กราบขอบพระคุณค่ะ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านธวัชชัย เทอดเผ่าไทย ประธานอนุกรรมการการบริหารงาน
บุคคล การกำกับดูแล ตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับท้องถิ่นรูปแบบ
ทั่วไปนะคะ และประธานได้อนุญาตให้นำเสนอแผ่นภาพเพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint)
นะคะ เชิญครับ

นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธาน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทุกท่าน
กระผม นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ลำดับที่ ๗๑
ขออนุญาตเรียนชี้แจงสรุปความเป็นมา กรอบการพิจารณา ปัญหา และสาระสำคัญของ
รายงานประเด็นการปฏิรูป การแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานเพื่อสร้างและส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล ดังนี้ครับ

(เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการเปิดพรีเซนเทชัน (Presentation))

นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย (กรรมการ) : ความเป็นมาของการปรับปรุง
แก้ไข การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและการปกครองได้มีการกำหนดเป็น
แนวนโยบายของรัฐอย่างต่อเนื่อง โดยมีความชัดเจนนับแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งได้บัญญัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมให้ข้อมูล
ตัดสินใจ ติดตาม ตรวจสอบ ถอดถอนผู้ทุจริต ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ต่อมารัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้ามามีส่วนร่วม
ของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐ โดยในส่วนของ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วม
ของประชาชน -----

มาตรา ๘๗ ให้รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนา ทั้งในระดับชาติ ในระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดบริการสาธารณะ รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มาตรา ๒๘๗ ประชาชนในท้องถิ่นยังมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย

นอกจากนี้ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. (ฉบับลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙) ได้กำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในหลายมาตรา โดยมาตรา ๗๘ กำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข แล้วก็มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการตัดสินใจทางการเมืองและการอื่นใดที่อาจจะมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ปัจจุบันยังมีปัญหาอยู่ รวมทั้งเห็นความจำเป็นในการที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย รูปแบบ กลไก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงได้จัดทำแผนปฏิรูปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น กรอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการก็ได้ดำเนินการพิจารณาวิธีการปฏิรูปด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้ครับ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ฉบับลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙) ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๒๗๔/๒๕๕๔ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการลงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล สภาพปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

จากรายงานการศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิรูปการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น ของคณะกรรมการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น สภาปฏิรูปแห่งชาติ รวมทั้งความคิดเห็น ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดทิศทางการปฏิรูปและ แก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็นปัญหา รับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และ ประสบการณ์ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ตลอดจนประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิรูปให้เป็นไปด้วย ความรอบคอบ นำเกณฑ์การวัดการบริหารจัดการภาครัฐหรือพีเอ็มคิวเอ (PMQA) ด้านการมีส่วนร่วมระดับพื้นฐาน ๔ ระดับ เกณฑ์ประเมินท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ด้านการบริหารจัดการ แล้วก็หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหาร ราชการแบบมีส่วนร่วมของ ก.พ.ร. มาเป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐานกลางตัวชี้วัด นำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาทั้งหมดมาประมวลผล เพื่อกำหนดวิธีการในการปฏิรูปเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับปัญหาเรื่องของการมีส่วนร่วมนั้น แม้การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีกฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สามารถดำเนินการได้ ในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ แล้ว และมีการสนับสนุนส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการ แต่ก็ยังคงมีปัญหาปรากฏให้เห็นอย่างน้อย ๒ ประการนะครับ

ประการแรก ก็คือโครงสร้างทางกฎหมายยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนอย่างเพียงพอ ก็คือเรื่องของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านของการกำกับตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ได้กำหนดสัดส่วนของจำนวนผู้มีสิทธิที่เข้าชื่อถอดถอนแล้วก็สัดส่วนของ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนมีจำนวนมาก แล้วก็ส่งผลให้การ ใช้ สิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลงคะแนนเพื่อถอดถอนนั้นเกิดขึ้นได้น้อยมาก

ประการที่ ๒ ก็คือบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น มีการกำหนดจำนวนผู้เข้าชื่อในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ค่อนข้างสูง และราษฎรผู้เข้าชื่อต้องร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วย

ประการที่ ๓ ก็คือบทบัญญัติแห่งกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีข้อกำหนดไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กลไกวิธีการ และกระบวนการให้ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การเปิดเผยข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น การจัดให้มีการออกเสียงลงประชามติ และการรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ โดยในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕/๑ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๕๐ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๙/๑ ได้กำหนดไว้เพียงให้การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบนั้นต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผล การปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์วิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดเท่านั้น

ประการที่ ๔ เรื่องของปัญหาก็คือกลไกการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ประชาคมท้องถิ่นซึ่งเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านมายังไม่มีรูปแบบขององค์ประกอบและกลไกวิธีการดำเนินงานที่เป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง เป็นเพียงกระบวนการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้

๓๙

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

นวพร ๑๙/๒

บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฝ่ายเดียวเท่านั้น และยังไม่มี ความชัดเจนในการจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามกระบวนการ ประชาคมท้องถิ่น การบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่นำปัญหาความต้องการของประชาชนไปจัดทำเป็นโครงการ กิจกรรมใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน เข้าสู่ระบบการวางแผนพัฒนา และการจัดทำ งบประมาณเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ มีเทศบาล องค์การบริหาร ส่วนตำบล จำนวน ๖,๒๒๐ แห่งจากทั้งหมด ๗,๘๕๓ แห่ง หรือร้อยละ ๘๐ นำโครงการ กิจกรรมจากแผนชุมชนจำนวนร้อยละ ๓๐ เข้าสู่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และมี โครงการกิจกรรมจากแผนชุมชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นร้อยละ ๒๐ เท่านั้นที่จะนำไปสู่ การจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเห็นได้ว่าระบบงบประมาณของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน อย่างแท้จริง

อีกประการหนึ่งก็คือมาตรฐานกลางนะครับ การวัดการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ซึ่งที่ผ่านมาไม่ได้กำหนดให้มีตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการปกครองท้องถิ่นที่มีความครอบคลุมในทุกบทบาท การดำเนินงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ไม่ทราบว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วหรือไม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด บุคลากรท้องถิ่นไม่มีมาตรฐานกลางในการปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วมทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างชัดเจน ดังนั้นทางคณะกรรมการสิทธิร ับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นจึงเห็นว่าเพื่อให้การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน จำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายและกลไกในการขับเคลื่อนในเรื่องนี้ โดยมีประเด็นการปฏิรูป สารสำคัญ ๖ ประเด็นนะครับ โดยแบ่งออกเป็นด้านกฎหมาย ๓ ประเด็น

ประเด็นแรก การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒

ประเด็นที่ ๒ ก็คือปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งท่านประธานกรรมการได้เรียนให้ที่ประชุมได้ทราบแล้วว่า ๒ เรื่องนี้ทางคณะกรรมการได้นำเสนอผ่านที่ประชุมไปเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๙ ซึ่งผมจะขออนุญาตไม่กล่าวในรายละเอียดในเรื่องนี้

สำหรับในประเด็นที่ ๓ นั้นก็คือการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น โดยการเพิ่มทบัญญัติหมวดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ในร่างประมวลกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในหมวดดังกล่าวก็จะมีกำหนดสาระสำคัญการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ ไว้ดังนี้ครับ ก็คือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น แล้วก็ผู้บริหารท้องถิ่นต้องเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ซึ่งเป็นหลักการที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้บุคคลและชุมชนมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในเรื่องต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างน้อยเมื่อจะดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้คือ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมเสนอของบประมาณรายจ่าย การประชุมสภาท้องถิ่น เป็นต้น กำหนดวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการของท้องถิ่น เช่น การเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบ การแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ การสอบถามความคิดเห็นของประชาชน การลงประชามติ การเข้ารับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น การเข้าร่วมในฐานอนุกรรมการ กรรมการและคณะทำงาน วิธีการอื่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดโดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยกระบวนการประชาคมท้องถิ่น แล้วก็หากมีความจำเป็นต้องจัดทำประชามติในเรื่องใดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำประชามติรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดลงมติทั้งหมด เว้นแต่กรณีส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ

หรือหน่วยงานอื่นของรัฐขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประชาคมติ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการออกเสียงประชาคมติ

สำหรับประเด็นในเรื่องนี้ที่ ๓ ประเด็นนี้ครับ ก็ขออนุญาตเป็นการนำเรียน ที่ประชุมเพื่อโปรดทราบนะครับ เพื่อให้เห็นรายละเอียดในภาพรวมของการปฏิรูป ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านกฎหมาย เมื่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำร่างประมวลกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแล้วเสร็จก็จะได้นำเสนอในรายละเอียดให้ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศพิจารณาต่อไป

สำหรับด้านกลไกขับเคลื่อนอีก ๓ ประเด็นนั้นก็คือประเด็นแรก ต้องสร้างความเข้มแข็งให้ประชาคมท้องถิ่น โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานประชาคมท้องถิ่น ซึ่งเป็นการพัฒนา จากกลไกเชิงอำนาจในทางปฏิบัติให้เป็นพื้นที่ในการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ประชาคม มาร่วมกันคิดกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ระดับการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารสู่การร่วมแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการดำเนินการร่วมกันด้วยความเห็นพ้องต้องกันที่สอดคล้องกันในบริบทของสังคมไทย โดยมีหลักการสำคัญในเรื่องของ การประชาคมท้องถิ่นดังนี้ครับ ประชาคมท้องถิ่นจะเป็นการเน้นกระบวนการเคลื่อนไหว ของภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมต่อปัญหาสาธารณะที่เกี่ยวข้อง แล้วก็มีผลกระทบ ในท้องถิ่นโดยผ่านกลไกของผู้แทนกลุ่มต่าง ๆ และเครือข่ายของกลุ่มที่มีความหลากหลาย โดยเป็นการรวมตัวแบบไม่เป็นทางการ จากประเด็นปัญหาในท้องถิ่นที่ประชาชน มีความคิดเห็นร่วมกันในแต่ละเรื่อง -----

บทบาทของประชาคมท้องถิ่นจะไม่แทรกแซงการใช้อำนาจบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ทำหน้าที่สะท้อนปัญหาความต้องการข้อเสนอแนะของภาคประชาชนเกี่ยวกับปัญหาสาธารณะในท้องถิ่นต่อฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการ ซึ่งจะแตกต่างจากสมัชชาพลเมืองที่สภาปฏิรูปแห่งชาติได้ศึกษาไว้ รูปแบบของประชาคมท้องถิ่นต้องมีได้หลากหลายระดับ ตั้งแต่ประชาคมตำบล ประชาคมเมือง ประชาคมจังหวัด เป็นรูปแบบที่ไม่ตายตัว แต่เป็นแนวทางที่แต่ละท้องถิ่นสามารถนำไปพิจารณาปรับใช้ให้เหมาะสม โดยองค์ประกอบของประชาคมท้องถิ่นต้องมีลักษณะที่ทำให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนที่เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานในพื้นที่อย่างสมดุล ก็ประกอบด้วยฝ่ายบริหารและสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายปกครองท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายนักวิชาการและผู้ทรงภูมิปัญญา ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ฝ่ายองค์กรชุมชน องค์กรศาสนา กลุ่มอาชีพ กลุ่มสถานภาพ ซึ่งมีผู้สูงอายุ เยาวชนและผู้พิการ ด้อยโอกาส และภาคธุรกิจเอกชนในพื้นที่ และส่วนสุดท้ายก็คือฝ่ายหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องที่จะมีการจัดประชาคมท้องถิ่น การดำเนินงานของประชาคมท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญกับขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานทั้ง ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการประชุม ขั้นตอนการจัดประชุม และขั้นตอนหลังจัดประชุมประชาคม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีการติดตามประเมินผลการจัดเวทีประชาคมด้วย กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสามารถเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของประชาคมท้องถิ่นได้อย่างจริงจัง โดยมีระเบียบและกฎหมายรองรับอย่างน้อย ๒ ประการ ได้แก่

ประการแรก การกำหนดแนวทางปฏิบัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของประชาคมท้องถิ่นได้ โดยออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยเพื่อการนี้

ประการที่ ๒ การกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในร่างประมวลกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามกระบวนการประชาคมท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่น

๔๓

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

นำพร ๒๑/๒

กำหนดบทบาทการสนับสนุนการดำเนินงานโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน องค์กรชุมชน ภาคเอกชนทำหน้าที่ขับเคลื่อน กระบวนการประชาคมให้ประสบผลสำเร็จ โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษาสนับสนุน ข้อมูลองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปแล้วนะครับ ก็คือการจัดทำเวทีประชาคมท้องถิ่นให้ประสบผลสำเร็จจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วยนะครับ โดยต้องคำนึงถึงหลักคิดแนวทางประชาคมท้องถิ่นก็ถือเป็นกระบวนการที่ขับเคลื่อน เคลื่อนไหวโดยภาคประชาชน ผ่านกลไก ผู้แทนกลุ่มแล้วก็เครือข่ายกลุ่มที่หลากหลาย แล้วก็เป็นการรวมตัวกันแบบไม่เป็นการนะครับ รวมตัวจากแนวความคิดเห็นร่วมกันในแต่ละเรื่อง เพื่อสะท้อนปัญหาให้กับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วก็บทบาทของประชาคมท้องถิ่นนั้นจะต้องสะท้อน ปัญหาความต้องการ ข้อเสนอแนะของภาคประชาชนเกี่ยวกับปัญหาสาธารณะในท้องถิ่น ต่อฝ่ายบริหาร เพื่อประกอบการพิจารณา โดยที่จะไม่เข้าไปแทรกแซงการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร มีการทำประชาคมในหลายระดับ สามารถประยุกต์ได้ตามความเหมาะสม กระบวนการประชาคมท้องถิ่น เริ่มจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเสนอแนะปัญหา การเสนอความต้องการผ่านแผนชุมชนและงบประมาณท้องถิ่น ติดตามประเมินผล การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำประชาพิจารณ์และการจัดทำประชาคมติ ปัจจัยความสำเร็จของการจัดประชุมประชาคมจะอยู่ที่องค์กร อันแรกเลยอยู่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญ และข้อมูลการประชุมประชาคม ที่ถูกต้อง เทียงตรง ทันสมัย ครอบคลุมทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องและต้องให้ความเท่าเทียมกันกับทุกกลุ่ม โดยฝ่ายผู้จัดนั้นต้องวางตัวเป็นกลางอย่างแท้จริง แล้วก็มีการนำไปปฏิบัติตามมติที่ประชุมที่ไม่มีความขัดแย้งและติดตามประเมินผล เรื่องที่ควรจัดประชุมประชาคม ได้แก่ การติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การใช้จ่ายงบประมาณประจำปี เรื่องที่เป็นกฎเกณฑ์กติกา ขอความร่วมมือข้อคิดเห็นที่เป็นนโยบาย สาธารณะในการอยู่ร่วมกัน หรือทำงานร่วมกันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อาจจะทำในเรื่องของตำบลปลอดเหล้า หมู่บ้านชุมชนปลอดยาเสพติด ท้องถิ่นไร้ขยะ เป็นต้น

เรื่องที่เป็นผลกระทบต่อการพัฒนาหรือปัญหาที่มาจากภายนอก เรื่องที่อาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การแบ่งเขตชุมชน การก่อตั้งฝายกั้นลำน้ำ แล้วก็เรื่องอื่น ๆ ที่ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วก็ผู้ปกครองท้องถิ่น องค์กร ชุมชน หรือร่วมกันว่าควรจะจัดเวทีประชาคม การจัดทำเวทีประชาคมนั้นจะต้องระมัดระวังนะครับ ไม่ให้เกิดเหตุการณ์เอาแพ้อาชนะกันในเวทีประชุมประชาคม ที่สำคัญคือการใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจ แล้วก็ให้ใช้เวลาและเหตุผล เป็นเครื่องพิสูจน์ การทำประชาคมท้องถิ่นจะเป็นรูปแบบที่สนองต่อบทบาทนโยบายรัฐบาล ในเรื่องของประชารัฐ แล้วก็เสริมสร้างความปรองดองสามัคคีของคนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในประเด็นที่ ๒ ต้องมีการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำ แนวทางการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุน การนำแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีสาระสำคัญคือ การแสดงให้เห็นความสำคัญในการที่ต้องใช้แผนชุมชนที่สะท้อนปัญหาความต้องการของ ประชาชนอย่างแท้จริง เป็นฐานของการวางแผนพัฒนาในระดับท้องถิ่นและระดับอื่น ๆ ที่สูงขึ้น ระบบความสัมพันธ์ของแผนชุมชนกับการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และการแก้ไขปัญหาความยากจนตามนโยบายของรัฐบาล กลไกการเชื่อมต่อ แผนชุมชนกับกระบวนการจัดทำแผนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้แผนชุมชนเป็น ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นแนวทาง ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สะท้อนปัญหา อุปสรรคในทางนโยบายและทางปฏิบัติต่อการนำโครงการกิจกรรมที่มีอยู่ในแผนชุมชน สู่การจัดทำแผนพัฒนาและระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด แนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนให้กระบวนการ ขับเคลื่อนแผนชุมชนสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในเรื่องของการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่นนั้น เรื่องนี้ทางกระทรวงมหาดไทยได้สนับสนุนจัดทำระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งได้กำหนดสาระสำคัญเอาไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนา ๓ ปี มีกลไกก็ต้องมีคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ทำหน้าที่กำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีคณะทำงานสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกที่มีภาคประชาชนร่วมเป็นกรรมการ และเป็นคณะทำงานอยู่ด้วย การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด แล้วก็นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งแผนชุมชน แล้วก็จัดให้มีการประชุมประชาคมเพื่อให้ได้ปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน ชุมชน กำหนดให้มีการจัดทำ ทบทวน ปรับปรุง พัฒนาแผน ๓ ปี เป็นประจำทุกปี เสนอต่อสภาท้องถิ่นภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายนของทุกปีก่อนปีงบประมาณ นอกจากนี้ทางกระทรวงมหาดไทยยังได้กำหนดในเรื่องของแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมเพื่อไปสนับสนุนในเรื่องของการจัดทำแผนชุมชนก็คือสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจะเป็นหน่วยงานกลางในการบูรณาการ กรมการปกครองก็จะเป็นหน่วยงานหลักที่จะไปช่วยเหลือในเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนา หมู่บ้าน ชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเขาจะทำหน้าที่ในเรื่องของการเสริมสร้างความเข้าใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วก็กรมพัฒนาชุมชนก็จะเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาวิทยาการ กระบวนการและระบบการรับรองมาตรฐานแผนชุมชน

สำหรับในประเด็นสุดท้ายนะครับ ประเด็นที่ ๓ ก็เพื่อให้การดำเนินการตามกลไกขับเคลื่อนใน ๒ ประเด็นแรกที่ผมได้เรียนให้ที่ประชุมได้ทราบนะครับ ได้เป็นไปอย่างต่อเนื่องแล้วก็มีประสิทธิภาพ -----

คณะกรรมการฯ ขัดเคื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นจึงได้กำหนดให้มีการจัดทำมาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นเป็นตัวชี้วัดการพัฒนาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่พัฒนามาจากตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย และยังไม่มี ความครบถ้วนสมบูรณ์นำมาปรับปรุงจัดระบบให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีสาระสำคัญคือ

กำหนดเป็นเกณฑ์ขั้นพื้นฐานการวัดการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการให้ผ่านเกณฑ์ดังกล่าว กำหนดมีจำนวน ๑๐ ตัวชี้วัด ๔ ระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ตั้งแต่ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมี ๓ ตัวชี้วัด ระดับการร่วมแสดงความคิดเห็นของประชาชนมี ๒ ตัวชี้วัด ระดับการร่วมตัดสินใจมี ๓ ตัวชี้วัด และระดับการร่วมปฏิบัติหรือร่วมดำเนินการมี ๒ ตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดย่อยในแต่ละระดับจะมีกิจกรรมย่อยลงไปอีก ๕๑ กิจกรรม ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีการกำหนดคะแนนสำหรับจำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการผ่านเกณฑ์ไว้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการผ่านเกณฑ์ทั้งหมดจึงจะถือว่ามี การดำเนินงานผ่านการส่งเสริมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นพื้นฐาน

กล่าวโดยสรุปนะครับว่าเรื่องที่คณะกรรมการฯ เสนอต่อสภาฯ ขัดเคื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อขอความเห็นชอบในวันนี้ก็จะมีอยู่ด้วยกัน ๓ เรื่อง ก็คือเรื่องแนวทางการดำเนินงานประชาคมท้องถิ่น เรื่องแนวทางการบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น และเรื่องมาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ส่วนการเพิ่มบทบัญญัติหมวดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นลงในร่างประมวลกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทางคณะกรรมการฯ จะได้นำเสนอต่อสภาฯ ขัดเคื่อนการปฏิรูปในโอกาสต่อไป

แล้วก็ในส่วนของเรื่องนี้คณะกรรมการฯ ก็ขอเรียนว่าเรื่องที่เสนอขอความเห็นชอบทั้ง ๓ เรื่องนี้จะเป็นการปฏิรูปที่สามารถดำเนินการได้ทันทีหรือเป็นควิกวิน (Quick win) นะครับ ซึ่งครอบคลุมในทุกพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ๗,๘๕๓ แห่ง ซึ่งเป็นการปฏิรูปที่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ ซึ่งในรายละเอียดนั้นได้จัดทำเป็น

เอกสารประกอบอยู่ในภาคผนวกซึ่งได้แจกจ่ายในเอกสารของทุกท่านแล้ว แล้วก็ในส่วนของการดำเนินงานปฏิรูปในเรื่องของการมีส่วนร่วม ผมอยากจะขออนุญาตเรียนนะครับว่าการที่ให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมนั้นมีหลายเรื่อง แต่สิ่งที่ทางคณะกรรมการเห็นว่า ในทั้งหมด ๖ ประเด็นเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดนะครับ ต้องทำใน ๖ เรื่องให้ผ่านก่อน เมื่อ ๖ เรื่องผ่านแล้วเรื่องอื่น ๆ ก็จะเป็นเรื่องที่ย่างเข้ามา เพราะตอนนี้ที่สำคัญที่สุดก็คือเราไปดูแล้วประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะทางท้องถิ่นก็ติดขั้นตอนกฎเกณฑ์อะไรต่าง ๆ ที่จะไปสนับสนุนภาคเอกชน เราก็ได้ดำเนินการแก้ไขในจุดนี้ แล้วก็พยายามเพิ่มเป็นเรื่องของการบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการในการที่จะให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งถ้าเราทำในตัวควิกวิน (Quick win) ตัวนี้ได้แล้วการมีส่วนร่วมด้านอื่น ๆ ก็จะเข้ามา นะครับ

กระผมในฐานะของประธานอนุกรรมการก็พร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ แล้วก็สิ่งใดที่เป็นข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์ก็ขออนุญาต ยินดีที่จะน้อมรับไปดำเนินการต่อ หากที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบแล้วก็จะได้ส่งให้คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแล้วก็ส่งเรื่องดังกล่าวให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการต่อไปครับ ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านรัชชัย เทอดเผ่าไทย นะครับ เมื่อคณะกรรมการได้นำเสนอรายงานเป็นที่เรียบร้อยแล้วนะครับ ต่อไปก็ขอเชิญท่านสมาชิกได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นท่านละไม่เกิน ๑๐ นาทีนะครับ ขณะนี้มีผู้แจ้งความจำนงมา ๑ ท่านนะครับ ก็คือท่านเพิ่มพงษ์ เชาวลิต ครับ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ขอเชิญครับ

นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต : กราบเรียนประธาน สปท. ที่เคารพนะครับ กระผมเพิ่มพงษ์ เชาวลิต สปท. หมายเลข ๑๑๐ ก่อนอื่นต้องขออนุญาตที่จะชื่นชมข้อเสนอของคณะกรรมการชุดนี้เป็นอย่างมากนะครับ เพราะว่าเท่าที่ได้ศึกษาและได้อ่านมาถือว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แล้วก็ถ้าสามารถทำได้ผมคิดว่าในเรื่องของรากฐานประชาธิปไตยของเราสามารถจะดำเนินไปได้อย่างมาก ที่จริงเรื่องที่คณะกรรมการเสนอเป็นพื้นฐานมาก ๆ นะครับ แล้วก็การสร้างความตื่นตัวให้กับประชาชนไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเริ่มจากการเมืองเสมอไป แต่ถามว่าถ้าเริ่มจากกระบวนการที่เป็นประโยชน์กับเขาจับต้องได้แล้วมีการรวมกลุ่มกันตรงนี้จะเห็นประโยชน์อย่างมาก ซึ่งผมคิดว่าข้อเสนออันนี้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างสูงครับ ผมมีข้อสังเกตอยู่ ๓-๔ ประเด็นในเรื่องนี้เพื่อจะให้การนำเสนอมีความสมบูรณ์มากขึ้น

เรื่องแรกก็เห็นด้วยกับกรรมการในการเสนอเรื่องข้อกฎหมาย เพราะว่าเท่าที่ได้อ่านดูจากประเด็นปัญหาที่ท่านเสนอมาประเด็นทางกฎหมายของเรายังเป็นเรื่องยาก แล้วก็ยังเป็นข้อจำกัดอย่างมากที่จะทำให้การขับเคลื่อนของประชาชนสามารถเป็นไปได้ตรงนี้ก็เห็นพ้อง ผมคงไม่มีปัญหาอะไรเรื่องประเด็นข้อกฎหมาย เพราะท่านเองคงรู้สำคัญอยู่แล้ว

ประเด็นที่ ๒ ที่เป็นเรื่องมีความสำคัญมาก คือกระบวนการสร้างจิตสำนึกของภาคส่วนในเรื่องของการมีส่วนร่วมจริง ๆ ตรงนี้เป็นเรื่องที่ ๒ เป็นเรื่องใหญ่ ประเด็นเรื่องกฎหมายเป็นการเปิดประตูเพื่อจะเข้าไปสู่กระบวนการขับเคลื่อนให้เป็นประโยชน์ แต่กระบวนการสร้างจิตสำนึกเป็นจิตวิญญาณนะครับ ถ้าตรงนี้ไม่ได้ทำหรือไม่มีผมคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะไม่เกิดประโยชน์นะครับ ขณะนี้เราต้องยอมรับว่าหลาย ๆ ประเด็นของประชาชนส่วนใหญ่อาจจะไม่มีความตื่นตัวคือเฉย ๆ ต่อปัญหาหลาย ๆ เรื่อง แล้วก็ถ้าเราไปดูจากต่างประเทศที่เขาเจริญเติบโตในเรื่องปัญหานี้ ประเด็นสาธารณะของประชาชนในประเทศต่าง ๆ เขามีส่วนร่วมมากนะครับ การสร้างประเด็นสาธารณะที่มีส่วนร่วมตั้งแต่แรกตรงนั้นละครับคือรากฐานของประชาธิปไตย เมื่อเขาารู้สึกว่าเขามีสิทธิ รัชชาสิทธิ คุณผลประโยชน์ของเขาเองตั้งแต่ตัวเองจนถึงสังคมรอบข้างมันจะนำไปสู่กระบวนการเติบโตทางการเมืองโดยที่เราไม่จำเป็นต้องสร้างอะไรเลย เพราะฉะนั้นกระบวนการสร้างจิตสำนึกเป็นเรื่องใหญ่ท่านจะสร้างอย่างไรที่ให้ประชาชน

รู้สึกว่าการบวนการสร้างมีส่วนร่วมแบบนี้เป็นเรื่องดีสำหรับเขาเอง อันนี้คือประเด็นที่ ๒ ซึ่งผมคิดว่าจะต้องทำอย่างไร

อันที่ ๓ ผมเห็นด้วยอันหนึ่งคือการขับเคลื่อนควรต้องมีประเด็นนะครับ การกำหนดประเด็นสาธารณะที่จะต้องเข้าไปสู่การขับเคลื่อนตรงนี้เป็นเรื่องมีความสำคัญ ผมคิดว่าการสร้างความตื่นตัวของประชาชนเองอาจจะไม่มีความจำเป็นจะต้องเริ่มจากประเด็นทางการเมืองเสมอไป เพราะจริง ๆ แล้วการคิดในประเด็นทางการเมืองหลายเรื่อง ที่มากเกินไปอาจจะทำให้การตื่นตัวของประชาชนจะข้ามขั้นตอน มันมีประเด็นสาธารณะหลายเรื่องที่อยู่ในปัจจุบันนี้ท้องถิ่น หรือประชาชนในท้องถิ่นควรจะได้รับทราบ ควรจะได้รู้ ควรจะได้แสดงความคิดเห็น ควรจะได้มีส่วนร่วม ตรงนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ ประเด็นสาธารณะอย่างไบบ้าง ซึ่งอันนี้เราคงต้องมีการพูดคุยเป็นเรื่องของท้องถิ่นเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความยากจนก็ดี เรื่องการพัฒนาก็ดี เรื่องแหล่งน้ำก็ดี เรื่องของขยะก็ดี หลายเรื่องที่เป็นเรื่องประเด็นสาธารณะที่เป็นปัญหาของประชาชน ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของพื้นที่ตรงนี้จำเป็นต้องร่วมกัน เพราะฉะนั้นการที่เรากำหนดประเด็นสาธารณะที่จะทำให้ประชาชนขับเคลื่อนได้ตรงนี้จะทำให้เรื่องนี้จะเป็ประโยชน์อย่างยิ่ง ผมคิดว่าก็คงเสนอประเด็นตรงนี้จะขับเคลื่อนอะไรเราก็ไปตามกระบวนการครับ ประเด็นทางการเมืองก็เป็นอีกประเด็นหนึ่ง แต่ว่ากระบวนการที่จับต้องได้ของเขา ชีวิตของประชาชนอาจจะไม่จำเป็นเรื่องการเมืองอย่างเดียว แต่ประเด็นที่ความทุกข์ความร้อน ความยากความจนของเขาอันนี้เป็นประเด็นที่เขาสนใจอย่างยิ่ง อันนี้คือเป็นเรื่องที่สำคัญ

อันที่ ๔ ก็คือในเรื่องของกระบวนการ กระบวนการที่ทำให้เกิดกระบวนการในการขับเคลื่อน ผมมีข้อสังเกตหลายครั้งว่าหลายประเด็นสาธารณะของเรา ประชาชนอาจจะไม่ค่อยเห็นด้วย สมมุติว่าไม่ได้ตื่นตัว -----

แต่หลายกลุ่มที่เราารู้สึกว่ามีการขับเคลื่อนจากการตื่นตัวของประชาชนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตามแต่ ปรากฏว่าบางทีอาจจะไม่ค่อยได้ยอมรับฟังความเห็นอื่นที่มีความแตกต่าง ตรงนี้จะเป็นเรื่องใหญ่มาก ท่านสังเกตได้ประเด็นสาธารณะหลายเรื่อง คนที่ได้รับความเดือดร้อนตรงนั้นอาจจะไม่ได้ฟังความเห็นอะไรเลยก็ได้ ผมไม่ได้หมายความว่า เขาจะถูกหรือผิด แต่บางทีกระบวนการในการให้ข้อมูลเป็นหลายเรื่อง หลายเรื่องที่เป็น การพิจารณาจากรัฐเข้าไป บางทีอาจจะข้อมูลเป็นตรงกันข้าม เป็นขาวเป็นดำไปเลย อันนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นความตื่นตัวของประชาชน มีบางส่วนที่มีความโน้มเอียงในหลายเรื่อง ถ้าเราจัดการไม่ดี การไปสู่การที่ขาดการรับฟังความเห็นที่แตกต่างตรงนี้จะ เป็นเรื่องสำคัญ กระบวนการขับเคลื่อนตรงนี้จะ เป็นเรื่องที่เราคงต้องมีการกำหนด เมื่อเราทำให้ ประชาชนมีความรู้สึก ว่า ประเด็นสาธารณะนี้สำคัญ มีกระบวนการกติกาอย่างไรบ้าง สิ่งสำคัญ คือ กติกานะครับ กติกา ซึ่งกติกานี้เป็น เรื่องใหญ่มาก กติกาบางส่วนเป็นข้อกำหนด แต่บางส่วนเป็นรากฐานจิตสำนึก ตรงนี้ผมคิดว่าหลายเรื่องในบ้านเรา ของเราอาจจะไม่มี กติกาคนใช้ กติกาอาจจะเลยเถิดไป คนที่รับกติกาไม่ยอมรับกติกาตรงนี้ทำให้ ประชาธิปไตย ของบ้านเรามันไปไม่ได้ดีเท่าที่ควร รากฐานความคิดตรงนี้ที่เราไม่สามารถที่จะตรงนี้ได้ ถ้าเราสังเกตดูการแข่งขันกีฬาทั่วโลก แม้การตัดสินไม่ถูกต้องเท่าไร แต่เขายอมรับกติกา ตรงนี้ ถ้าสามารถสร้างได้มันจะเป็นรากฐานประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และเราจะไม่เกิดเรื่อง อย่างที่เราเกิดกันมาในช่วงที่ผ่านมา เพราะทุกคนมีความตรงนี้แล้วนะครับ กระบวนการ ตรงนี้ผมคิดว่ามันมี ๒ ส่วนที่มีความสำคัญ อันที่ ๑ ถ้าเราจะทำกระบวนการตรงนี้ ความเป็น วิทยากรกระบวนการเป็น เรื่องที่จำเป็นต้องมี ผมคิดว่าผมเองโดยส่วนตัวได้ผ่านกระบวนการ มีส่วนร่วมของประชาชนในหลาย ๆ เรื่อง การที่ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวนอกจาก การเปิดระเบียบกฎหมายแล้ว อันที่ ๒ คือตัวที่กระตุ้นให้เกิดความตื่นตัว ตัวกระตุ้น อันดับแรกก็คือวิทยากรกระบวนการ ซึ่งคณะกรรมการชุนนี้ได้พูดตรงนี้แล้ว แต่วิทยากร กระบวนการจะต้องพัฒนาคุณภาพอย่างไรที่ไม่ให้ไปครอบประชาชน ตรงนี้เป็นเรื่องใหญ่ ผมว่าความจำเป็นในการพัฒนากระบวนการ ผมว่าก็ไม่ได้เป็นเรื่องเหนือปากว่าแรงมาก นะครับ กระทรวงมหาดไทยหลายหน่วยมีหน่วยงานทำอยู่แล้ว แต่ว่าวิทยากรกระบวนการ ต้องมีความชัดเจนในเรื่องนี้

อันที่ ๒ ก็คือข้อมูลความรู้ ถ้าเราสามารถให้ประเด็นสาธารณะที่เป็นข้อมูลความรู้ได้ตรงนี้มันก็จะประโยชน์อย่างยิ่งในการทำงานนะครับ

ประเด็นสุดท้ายที่อยากขอเสนออีกนิดหนึ่ง คือการทำแผนชุมชน ผมคิดว่าการทำแผนชุมชนเป็นเรื่องที่สำคัญมาก แล้วก็เป็นการพัฒนาขั้นรากฐานจริง ๆ นะครับ เท่า ๆ ที่ฟังดูจากกรรมาธิการแถลงมา การนำแผนชุมชนไปใช้ของท้องถิ่นยังค่อนข้างน้อย ตรงนี้ผมคิดว่าเราคงมี ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ ก็คือทำแผนชุมชนอย่างไรที่เป็นแผนชุมชนจริง ๆ สะท้อนความต้องการของประชาชนจริง ๆ มีกระบวนการจัดทำที่เป็นประโยชน์จริง ๆ อันนี้คือเรื่องแรกนะครับ ผมคิดว่ากระทรวงมหาดไทย ถ้ามีแผนชุมชนอยู่แล้ว เราคงต้องไปตรวจสอบดูแผนชุมชน ณ ปัจจุบัน มันเป็นแผนแบบฟอร์มเมต (Format) ธรรมดา หรือเป็นแผนที่สะท้อนความต้องการของประชาชนจริง ๆ ตรงนี้จะดูได้ไม่ยากนะครับ ถ้าเป็นแผนที่สะท้อนความต้องการจริง ๆ อันนั้นเราสามารถดำเนินงานพัฒนาต่อไปได้ แต่ถ้าเป็นแผนทำเพื่อให้ถูกต้องตามฟอร์มเมต (Format) ของทางราชการ ตรงนี้กระบวนการจัดทำใหม่ควรจะต้องมีนะครับ อันนี้อันแรก อันที่ ๒ เมื่อเราได้แผนชุมชนที่เป็นความต้องการของประชาชนจริง ๆ แล้วต้องมีการกำหนดชัดเจนว่าองค์กรส่วนท้องถิ่นต้องรับแผนนี้เข้าไปจัดทำ จะกำหนดเป็นข้อกำหนด ข้อจำกัดต่าง ๆ อะไรก็ว่ากันไปนะครับ ผมคิดว่าตรงนี้เราต้องบีบตรงนี้ให้ได้ ไม่ใช่เฉพาะท้องถิ่นอย่างเดียวเท่านั้น หน่วยราชการส่วนกลางที่มีส่วนร่วมกับประชาชนต้องเอาแผนนี้ไปทำ ถ้าเราทำตรงนี้ได้การพัฒนาของชุมชนมันจะเป็นไปได้ และสิ่งที่ยากจะเห็นมากก็คือแผนชุมชนนี้เป็นตัวกลางของการพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง เพราะขณะนี้การพัฒนาของหน่วยงานส่วนกลางจะลงไปเป็นแห่ง ๆ การประสานงานกันค่อนข้างน้อย ทำอย่างไรเมื่อเรามีแผนชุมชน และเสนอขึ้นไปแล้ว ทั้งท้องถิ่นและหน่วยงานส่วนกลางที่มีงบประมาณลงชุมชน ควรจะบูรณาการกันอย่างชัดเจน และสามารถพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง -----

ผมว่าถ้าเราทำได้แบบนี้ รากฐานของประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นอย่างชัดเจนแน่นอน ขออนุญาตที่จะชื่นชมแล้วก็ให้ข้อสังเกตจากข้อเสนอของคณะกรรมการการชู้ตนี้ด้วยนะครับ และถือว่าเป็นข้อเสนอที่เป็นประโยชน์จริง ๆ ที่ท่านได้มีการเสนอเรื่องนี้ขึ้นมา ผมคิดว่า ถ้าเราเสนอเรื่องนี้ผ่านรัฐบาลแล้ว รัฐบาลเห็นชอบแล้ว น่าจะเป็นกระบวนการขับเคลื่อน ในท้องถิ่นทั่วประเทศอย่างเป็นเรื่องเป็นราว ผมคิดว่าถ้าเราทำได้ตรงนี้มันเป็นกระบวนการ ขับเคลื่อนที่พร้อมไป แล้วก็เป็กรากฐานของการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความเป็น ประชาธิปไตยระดับชุมชนอย่างแท้จริง ผมอยากให้เราคิดต่อนิดหนึ่งว่ากระบวนการ ขับเคลื่อนจะเป็นอย่างไร ถ้าเราไปเฉย ๆ กันไปทุกอย่างมันก็จบบันเจียบ ๆ แต่ถ้าเราทำ กระบวนการขับเคลื่อนที่ดีว่าสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอเรื่องนี้ไปสู่รัฐบาล รัฐบาลขับเคลื่อนตรงนี้เป็นกรวางรากฐานประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ผมว่าถ้าทำได้ขนาดนี้ เราสามารถจะเห็นหน้าเห็นหลังในกระบวนการปฏิรูปประเทศไทยครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณครับ ความจริงเรียนเพิ่มเติมนะครับ เผอิญเกี่ยวข้องกับในส่วนของ การประสานความร่วมมือ ซึ่งเมื่อวานนี้ช่วงเช้าที่ผมได้ไปประชุมกับท่านรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย ก็ได้มีการพูดถึงการร่วมขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะขณะนี้ เราได้เดินทางไปสู่การให้ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งตามหลักที่ท่านประธานกรรมการขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น ท่านนิพนธ์ และคณะกรรมการ และอนุกรรมการได้วางหลักไว้ คือเรื่องของการเพิ่มอำนาจประชาชน การมีส่วนร่วมของ ประชาชน เพราะถือว่าเป็นรากฐานสำคัญที่สุดของประชาธิปไตย และเป็นองค์กร บริหารการพัฒนาในพื้นที่ เพราะฉะนั้นการสื่อสารสร้างความเข้าใจ ขณะนี้เราได้ส่งรายงาน ความคืบหน้าแผนปฏิรูปด้านต่าง ๆ ทุกสัปดาห์ผ่านท่านผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วก็ลงไปถึง หมู่บ้านชุมชน ๗๐,๐๐๐ กว่าหมู่บ้านชุมชน ก็เดือนกว่าแล้ว ซึ่งท่านรัฐมนตรีก็กรุณาว่า นอกจากนั้นแล้วส่งมาให้ท่านด้วย ท่านจะได้เอาเข้าที่ประชุมส่วนราชการทุกเช้าวันพุธ ที่กระทรวงมหาดไทย ก็จะได้กำกับแล้วก็ประเมินผลด้วยว่าภายใต้ความร่วมมือระหว่าง กระทรวงมหาดไทยกับทาง สปท. ได้ดำเนินการในเรื่องของข้อมูลข่าวสารการสื่อสารลงไป ตามเป้าหมายที่ตั้งกันไว้หรือไม่

๕๓

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

จงถนอม ๒๖/๒

๒. ก็คือว่าในส่วนเรื่องของประชาคมได้พูดคุยกันชัดเจนแล้วว่า ขณะนี้ทางรัฐบาลโดยนโยบายท่านนายกรัฐมนตรี แล้วก็โดยท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ก็เดินหน้าในแนวทางประชารัฐ ทางกระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นแอเรียเบส (Area based) ก็ได้เข้ารับผิดชอบในเรื่องนี้ แล้วก็มีการตั้งกรรมการประชารัฐ ๑๒ คณะ แล้วตอนนี้จะมีระดับจังหวัด ซึ่งหากว่าใช้ชื่อให้สอดคล้องกัน ที่เราปรึกษาหารือกัน มีประชาคมประชารัฐตำบล ประชาคมประชารัฐอำเภอ ประชาคมประชารัฐจังหวัด ตรงนี้ ก็จะเป็นส่วนที่สอดคล้องต้องกันอย่างที่ท่านได้อธิบาย แล้วก็ในระหว่างการปรับปรุง ท่านประธานกรรมการ หรือท่านประธานอนุกรรมการก็สามารถปรึกษาหารือ ท่านรัฐมนตรีว่าการ ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการได้อยู่แล้ว โดยเฉพาะทุกเช้าวันจันทร์ ที่กระทรวง

นอกจากนั้นแล้ว ก็คือในประเด็นของความเป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อน คงไม่ต้องรอให้เราหมดอายุ นะครับ วัตถุประสงค์ของเราคือปฏิรูปให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด บนการมีส่วนร่วมมากที่สุด บนความร่วมมือระหว่างประชารัฐ บนพื้นฐานของภาครัฐ ภาคเอกชน ก็เลยเรียนประกอบในส่วนนี้ เพราะว่าเมื่อวานนี้ก็ได้มีการไปหารือท่านรัฐมนตรี ท่านกระตือรือร้นมากนะครับ ท่านก็เชิญมาว่าขอพบเพื่อหารือความร่วมมือ ก็ทำอย่างนี้ครับ แล้วท่านแนะนำว่าไปทุกกระทรวงเลย ขนาดเรามีประชุม ๓ ฝ่ายทุกวันพุธที่ทำเนียบรัฐบาลแล้ว ก็เห็นว่าการขับเคลื่อนออกไป ประสานงานออกไปนี้ครับ คือสิ่งที่สำคัญมาก จะได้เดินหน้าไปพร้อม ๆ กัน ก็เลยเรียนเพิ่มเติมในส่วนนี้

ยังมีอีก ๒ ท่าน ที่แสดงความจำนง มีท่านศุภจิต นาครทรรพ ประธาน กรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน อดีตปลัดกระทรวงพลังงาน และอดีต สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ หลังจากนั้นก็จะต่อด้วยท่านดอกเตอร์ถวิลวดี บุรีกุล เป็นท่านสุดท้ายตามรายชื่อขณะนี้ ขอเชิญท่านศุภจิตครับ

นายคุรุจิต นาครทรรพ : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ กระผม คุรุจิต นาครทรรพ ก็ต้องขอขอบคุณคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นที่ผลิตรายงานที่ดีมากในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกระผมได้อ่านดูแล้วก็ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ใน ๓ เรื่องหลัก พร้อมทั้งแนวทางที่เสนอแนะในการแก้ปัญหาหรือขับเคลื่อน

เรื่องแรกก็คือเรื่องของโครงสร้างทางกฎหมาย ก็เสนอให้มีการเพิ่มหมวดว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในประมวลกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งก็ประกอบด้วยสาระสำคัญของการมีส่วนร่วม หลัก ๆ ก็คือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ ระบุเรื่องที่สำคัญที่ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วม ระบุวิธีการมีส่วนร่วม และกระบวนการการมีส่วนร่วม ก็ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูล การแสดงความคิดเห็น การสอบถามความคิดเห็น หรือการเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรืออนุกรรมการ หรือคณะทำงานต่าง ๆ รวมทั้งชี้แนะว่า สปท. ก็ควรจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณในการมีส่วนร่วมต่าง ๆ เหล่านี้

เรื่องที่ ๒ ก็คือเรื่องของกลไกการขับเคลื่อน ก็นำเสนอแนวคิดที่มาจากเรื่องของสมัชชาพลเมือง โดยให้จัดตั้งประชาคมท้องถิ่นที่เน้นการรวมตัวและมีส่วนร่วมแบบไม่เป็นทางการ มีกลุ่มคนจากหลายภาคส่วนสามารถแสดงความคิดเห็นในปัญหาสาธารณะของท้องถิ่น แต่ก็มีเงื่อนไขว่าต้องไม่แทรกแซงอำนาจของฝ่ายบริหารของ สปท. แล้วก็ระบุว่า สปท. ก็ควรจะเข้าไปสนับสนุนการดำเนินงานของประชาคมท้องถิ่นนี้ ทั้งในเรื่องงบประมาณหรือระเบียบต่าง ๆ ให้มีแผนบูรณาการกับแผนชุมชนและงบประมาณของท้องถิ่นให้สอดคล้องกัน ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ดีนะครับ

อีกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องของตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วม กำหนดมาตรฐานกลางต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการวัดความสำเร็จของการมีส่วนร่วมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

ท่านประธานครับ โดยภาพรวมนี้ผมก็เห็นด้วย โอเค (Okay) กับรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นนะครับ ก็อยากจะมียอดคอมเมนต์ (Comment) เล็ก ๆ น้อย ๆ ฝากไปว่าหลักการสำคัญของการมีส่วนร่วมก็คือต้องมีองค์ความรู้ก่อนนะครับ แล้วก็มีการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง กระทรวงมหาดไทยผมว่าเขาเรียกว่า

มีข้อมูล จปฐ. หรือ กชช. อะไรนี่นะครับ แล้วก็มีการจัดทำกระบวนการที่ถูกต้อง มีเงื่อนไขเวลาในการจัดทำแผนชุมชน แม้ว่าแผนชุมชนในปัจจุบันยังไม่มีระเบียบ หรือกฎหมายรองรับ หรือรูปแบบที่ชัดเจน แต่การให้ สปท. เปิดให้มีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนก็เป็นเรื่องที่ดี ก็ควรจะสนับสนุน ผมก็อยากจะฝากว่าในพื้นที่ของ สปท. ทั้งหลายทั่วประเทศนี้ มันก็อาจจะมีสถาบันจัดการองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เรียกว่า โนว์เลดจ์แมนเนจเมนต์ (Knowledge Management) หรือ โนว์เลดจ์เฮาส์ (Knowledge Houses) อยู่ในสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น เช่น มหาวิทยาลัยในพื้นที่ หรือสถาบันการศึกษาที่อาจจะเรียกว่าเป็นคอมมูนิตีคอลเลจ (Community College) อยู่ในภูมิภาคมาเป็นพี่เลี้ยงให้กับ สปท. ในการจัดทำแผนชุมชนและเรื่องของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมนี้ถ้ามีรวมเฉย ๆ ด้วยอารมณ์แต่ไม่มีความรู้มันก็ไม่เกิดประโยชน์ มันต้องร่วมโดยมีความรู้ มีความรู้ก่อนว่า เป็นอย่างไร แล้วก็มีความอยากเห็นว่าจะพัฒนาไปอย่างไรและมาเถียงกันได้นะครับ แผนชุมชนก็ควรจะเป็นแผนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพก็หมายความว่า เป็นแผนที่มีความคุ้มค่า ไม่ใช่ใช้งบประมาณแบบตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ หรือใช้แบบเบี้ยหัวแตกไม่เกิดประโยชน์อะไร แล้วก็ที่สำคัญก็ควรจะสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และสามารถเป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาความยากจน -----

หรือเป็นข้อมูลที่จะใช้ในการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น จาก อบจ. จากกองทุนหมู่บ้านที่มาจากส่วนกลาง หรือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ หรือในเรื่องของพลังงาน ชุมชนไหนมีโรงไฟฟ้าก็อาจจะไปขอรับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้าก็ได้ ถ้าแผนนั้นมันมีเมอริต (Merit) ในตัวของมันเอง

สิ่งที่ผมเห็นด้วยอีกประการหนึ่ง ก็คือการที่เสนอให้นำแผนชุมชนไปประกอบในการจัดสรรงบประมาณของ อบต. แต่ละแห่ง ซึ่งเท่าที่ทราบมี อบต. ที่ทำอย่างนี้ไม่ถึง ๒๐ เปอร์เซนต์

อีกเรื่องหนึ่งที่ยอยากจะฝากไปก็คือบทบาทของ อบจ. หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดนะครับ อบจ. จริง ๆ เขาไม่มีพื้นที่ปฏิบัติการในชุมชนอะไรต่าง ๆ เพราะเป็นพื้นที่ของเทศบาลกับ อบต. แต่ อบจ. มีเงิน อบจ. มีเงิน มีพลัง เพราะฉะนั้นแผนชุมชนใน อบต. บางแห่งที่มันเหลือกำลังมันก็ควรจะผ่องถ่ายให้ อบจ. เอาเงินมาช่วยสนับสนุนทำโครงการใหญ่ ๆ หรือบางเรื่องถ้าเป็นการลงประชามติประชาคมในชุมชนในเรื่องของการจัดแผนชุมชน อบต. เขาก็ไม่มีกำลังที่จะทำได้นะครับ อบจ. ก็น่าจะมาช่วยสนับสนุนก็จะเป็นเรื่องที่ดี

อีกเรื่องหนึ่งที่ยอยากจะฝากไปก็คือบทบาทของราชการจากส่วนกลางรวมทั้งภาคประชาสังคมจากส่วนกลาง เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน หรือสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ก็สามารถจะไปช่วยกำกับดูแลหรือสนับสนุนชุมชนในการจัดทำแผนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งดูแลเรื่องงบประมาณจัดสรรงบประมาณ ออกกฎระเบียบให้เอื้อ กรมการพัฒนาชุมชนก็สนับสนุนข้อมูล จปฐ. อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ครับ และกระบวนการที่ถูกต้องในการจัดทำแผน ส่วนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนก็เข้ามาช่วยเป็นพี่เลี้ยงให้องค์กรสภาชุมชนที่เกิดแล้วมีส่วนร่วมมากขึ้น และเต็มรูปแบบมากขึ้น

อีกเรื่องหนึ่งคือในเรื่องของประชาคมท้องถิ่น ผมก็เห็นด้วยที่ยอยากให้หลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิเกษียณแล้วไปอยู่ต่างจังหวัด ข้าราชการเก่าก็เป็นผู้มีภูมิปัญญามาสะท้อนความคิดเห็นนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่นและการดำรงชีวิต แต่ก็มีเงื่อนไขครับ ที่ท่านระบุไว้ว่าไม่แทรกแซงการทำงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งอันนี้ไม่ซำก็เร็วมันก็คงจะต้องมี

๕๗

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

พุทธชาติ ๒๘/๒

การกระทบกันบ้างครับ เพราะมันไปวิจารณ์เขาว่าคุณทำอย่างนี้ไม่ถูกนะ ก็ต้องหาจุดบาลานซ์ (Balance) ที่ดีว่าจะทำอย่างไรนะครับ ซึ่งท่านก็ได้เสนอไปแล้วนะครับ พ.ร.บ. ถอดถอนสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในชั้นแรกนะครับ

และอีกเรื่องหนึ่ง การมีส่วนร่วม ก็ต้องไม่ลืมของผู้มีหน้าที่หลักตามกฎหมาย หรือเป็นตัวแทนของประชาชนตามกฎหมาย ก็คือสมาชิกสภาจังหวัด สจ. หรือสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งเขาเลือกไป เราอย่าไปลืมเขานะครับ เห็นว่าเขาไม่มีคุณค่า เป็นการเมืองก็ไม่ดีไปหมดอะไรนี้ ก็ต้องให้เขามามีส่วนร่วมด้วย เพราะจริง ๆ เขาจะต้องเป็นผู้แทนที่จะต้องรู้ความต้องการของชุมชนนะครับ

ขอบเขตของประชาคมอีกอันหนึ่ง ในการจัดทำแผนหรือมีส่วนร่วมก็ต้องมาดูว่ามันจะจำกัดอยู่เฉพาะ อบต. นี้แล้วคนนอก อบต. มาแสดงความคิดเห็นได้หรือเปล่า เพราะบางทีชนชยะข้ามมานี้มันก็ส่งกลิ่นเหม็นหลาย อบต. หรือควันมันก็เผาหญ้าเผาอะไร มันก็กระเด็นไปอีกต่างตำบลต่างหมู่บ้านได้ เพราะฉะนั้นขอบเขตหรือว่าประชาคมที่ว่าจะมีส่วนร่วมมันขนาดไหน

แล้วก็เรื่องสุดท้ายที่อยากจะฝากไปก็คือเรื่องของกลไกภายใต้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งก็มีอยู่แล้วนะครับ มีมาเป็นเวลาหลายปีแล้วให้มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล ซึ่งมีภารกิจหลาย ๆ ประการ เช่น อนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

ซึ่งท่านก็น่าจะหาวิธีที่จะบูรณาการให้สภาองค์กรชุมชนตามกฎหมายนี้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนชุมชน มันก็จะดี ไม่เกิดการซ้ำซ้อนและไปตั้งอีกเวทีหนึ่งก็จะเป็นประโยชน์นะครับ เพราะปัจจุบันก็ทราบมาว่ามีการขอจัดแจ้งสภาองค์กรชุมชนอยู่ถึง ๔,๙๐๐ กว่าแห่งแล้ว เพราะฉะนั้นกฎหมายก็ให้อำนาจ สปท. ที่จะสนับสนุนสภาองค์กรชุมชนในเรื่องงบประมาณได้ ก็อยากจะฝากท่านดูในเรื่องประเด็นเหล่านี้ด้วย ในหลักการก็เห็นด้วยกับรายงานของท่านนะครับ ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญท่านถวิลวดี บุรีกุล ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติและอดีตรองอธิการบดีกระทรวงวัฒนธรรม นะครับ เชิญครับ

นางถวิลวดี บุรีกุล : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน ถวิลวดี บุรีกุล สมาชิกหมายเลข ๖๑ นะคะ ก่อนอื่นดิฉันต้องขอขอบคุณคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศชุดนี้ เพราะว่าเรื่องที่ท่านกำลังเสนอนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่เรา กำลังจะปฏิรูปให้เกิดประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และเป็นประชาธิปไตยฐานราก เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีบทบาทในการดูแลพื้นที่ของเขา โดยเริ่มต้นจากชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นการเดินทางมาแล้วก็ดิฉันต้องขอขมนะคะ เพราะว่าสิ่งที่ท่านนำเสนอถือว่าเป็นนิมิตหมายที่ดีที่จะทำให้เกิดศักราชใหม่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะนำไปสู่การสร้างโอกาสได้มากขึ้นให้กับภาคประชาชน ดิฉันมีประเด็นเล็กน้อยนะคะ ในเรื่องของการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่สำคัญ การมีส่วนร่วมเป็นการกระจายโอกาส เพราะฉะนั้นโอกาสนี้จะกระจายจริงหรือไม่จริงมันขึ้นอยู่กับกลไกที่เราจะสร้างให้เกิดขึ้น แล้วในร่างเอกสารของท่านนี้นะคะ ท่านก็ได้สร้างกลไก เสนอกลไกหลายเรื่องนะคะ ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องของการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นมักจะเป็นเรื่องของการขาดคุณอำนวย คุณอำนวยในนี้หมายถึงผู้เอื้อกระบวนการ ซึ่งในนี้ท่านพูดถึงเรื่องของการทำกระบวนการด้วยว่าจะต้องทำอะไรบ้าง รวมทั้งมีตัวแบบของหลายที่มาให้ดูด้วยนะคะ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือเรามักจะมีแต่คุณอำนาจ ทำอย่างไรเราถึงจะเปลี่ยนคุณอำนาจให้เป็นคุณอำนวยที่จะเอื้อกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำได้ไม่ยาก

เพียงแต่สร้างศักยภาพให้กับพวกเขา รวมทั้งมีภาคประชาชนหลายภาคส่วนที่สามารถที่จะเข้ามาร่วมในกระบวนการเหล่านี้ได้นะคะ แล้วก็เวลาที่จัดเราก็คงจะต้องจัดในเวลาที่เหมาะสมสะดวก อย่างนี้เป็นต้นนะคะ นั่นคือประเด็นแรก

ส่วนประเด็นต่อมาก็คือประเด็นที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมได้ก็คงเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของพวกเขา เป็นเรื่องของการจะตัดสินใจแล้วพวกเขาได้รับผลกระทบ หรือเป็นเรื่องเพื่อบ้าน เพื่อเมือง เพื่อชุมชนของพวกเขา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่สำคัญแล้วหลายครั้งที่ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องตัดสินใจ แต่ว่าการตัดสินใจหลายครั้งก็เกิดผลกระทบกับประชาชนโดยภาพรวม แม้กระทั่งประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงนะคะ เพราะฉะนั้นคำว่า ผู้มีส่วนได้เสีย จึงมีความสำคัญมาก ตรงนี้ข้าราชการท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น จะต้องตระหนักให้มากกว่าใครคือผู้มีส่วนได้เสียลำดับที่ ๑ ลำดับที่ ๒ และผู้สนใจทั่วไป ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้เชิญเข้ามาสู่กระบวนการ มิเช่นนั้นแล้วกระบวนการมีส่วนร่วมที่จัดโดยท้องถิ่นก็จะมีแต่ผู้ที่เห็นด้วย แต่ผู้ที่เห็นต่างมักจะไม่ได้รับเชิญเข้ามา และนอกจากนี้ผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่สามารถที่จะเข้ามาสู่กระบวนการได้ก็ไม่มีโอกาสนั้นเลย เมื่อเป็นเช่นนี้เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญที่จะต้องพิจารณานะคะ

เงื่อนไขข้อแรกคืออิสรภาพของทุกคนที่สามารถที่จะตัดสินใจได้ว่าจะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม และเมื่อถึงเวลาหนึ่งเวลาผ่านไปเขาสามารถที่จะเข้าร่วมได้เมื่อข้อมูลข่าวสารได้เผยแพร่ไปเรื่อย ๆ ทำอย่างไรถึงจะให้ไปถึงวันนั้น ไม่ใช่แค่ตัดสินใจตอนนี้และไม่รับฟัง เพิ่มเติมได้นะคะ

นอกจากนี้เรื่องของความเสมอภาค ซึ่งตรงนี้ดิฉันยังไม่เห็นเรื่องของการพัฒนาศักยภาพให้ทุกคนเกิดความเสมอภาคกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ในการเข้าถึงการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นนะคะ ทำอย่างไรท้องถิ่นถึงจะพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้สามารถที่เข้าสู่กระบวนการนี้ได้ เพราะบางทีดิฉันพูดบ่อย ๆ คือจัดเวลาราชการดีกว่าจัดเวลาราชการ จัดในพื้นที่ที่ประชาชนที่เขาสะดวกมากกว่าในพื้นที่ที่ข้าราชการสะดวก บางทีท่านก็ต้องคำนึงถึงคนเปิดจะว่างไหม แต่ประชาชนเขาไม่ว่างตามนั้น อะไรอย่างนี้นะคะ เพราะฉะนั้นการเอาตัวอย่างมาเป็นเรื่องที่ดี แต่ว่าบางตัวอย่างในนี้อาจจะไม่สะดวกสำหรับประชาชนก็ได้นะคะ เช่น ในนี้เขียนว่าคนมาเปิดจะต้องเป็นผู้ว่าอะไรอย่างนี้นะคะ ถ้าผู้ว่าไม่สะดวกแล้วประชาชนทั่วไปเป็นคนเปิดเองได้ไหม อะไรอย่างนี้นะคะ

นอกจากนี้ประเด็นอีกเรื่องหนึ่งคือการมีส่วนร่วมตรงนี้ที่สำคัญ ดิฉันอยากที่จะให้เพิ่มแล้วเขียนไฮไลต์ (Highlight) ไว้เยอะ ๆ ก็คือเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ ซึ่งจะไปเสริมกับการมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาชุมชน แผนพัฒนาจังหวัดที่เรากำลังจะเน้นในเรื่องของแอเรียเบส (Area based) ประชากรรัฐอะไรพวกนี้ทำอย่างไรถึงจะให้ลิงก์ (Link) และเชื่อมกัน ที่สำคัญที่สุดคือการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณนั้นจะทำอย่างไรให้เป็นจริง คือเวทีที่จัดขึ้นไปเรื่อย ๆ ก็ไปฟังแต่สุดท้ายคนที่นั่งทำแผนนะคะ ก็เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนนั่งทำกับปลัดเสียงของประชาชนขาดหายไป แล้วจะทำอย่างไร ประชาชนเขาจะติดตามผลจากการจัดเวทีนั้นได้อย่างไร อันนี้ก็ประเด็นนะคะ ทำอย่างไรถึงจะไฮไลต์ (Highlight) ออกมาเลย ซึ่งนานาสากลเขาก็มีเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณเยอะแยะแล้วนะคะ

นอกจากนี้ประเด็นที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือในนี้ยังพูดถึงเรื่องของประชาคมท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจ แต่เรื่องของการมีส่วนร่วมมันมีหลายรูปแบบมาก อย่ายึดมั่นยึดติดกับแค่ประชาคมท้องถิ่น ท่านยังพูดไม่ใช่สมัชชา ดิฉันคิดว่าเรื่องของการมีส่วนร่วมจะเป็นรูปแบบไหนก็ได้แล้วแต่จะเรียกกัน แต่ว่าเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับพื้นที่ เหมาะสมกับเวลา เหมาะสมกับสถานการณ์ แล้วประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เพราะว่าเรื่องของการมีส่วนร่วมมันมีเสาหลักอยู่ว่า เราจะทำกระบวนการนี้เพื่อวัตถุประสงค์อะไร เราจะทำกระบวนการนี้กับกลุ่มไหนและในเวลาไหน จะใช้เทคนิคอะไร ตรงนี้ก็ต้องมีการออกแบบ ซึ่งไม่ใช่วัน ไชล์ ฟิตส์ ออล (One size fits all) หรือว่ารูปแบบเดียวใช้ได้กับทุกเรื่อง แล้วในประชาคมท้องถิ่นจะต้องมีบุคคลเหล่านี้ ๑ ๒ ๓ ๔ ซึ่งมันค่อนข้างจะแข็งตัวมากเลยนะคะ แล้วสุดท้ายมันจะเป็นชนชั้นนำในท้องถิ่น แต่ว่าชนชั้นล่างไม่ได้มีโอกาสเข้ามาจะทำอย่างไร อะไรอย่างนี้นะคะ ท่านมีกองทุนบทบาทสตรีอะไร ดิฉันคิดว่าคนที่ไม่ได้อยู่ในกองทุนนั้นก็ยังมีเยอะแยะ จะทำอย่างไรให้มันมีความยืดหยุ่นได้ตรงนี้ เพราะว่าดูไปดูมามันจะแข็งตัว ดิฉันก็ชื่นชมในเรื่องของสิ่งที่ท่านทำ แต่ว่าไม่อยากจะให้มันแข็งตัวจนคนที่ไม่ได้อยู่ในองคาพยพเหล่านั้นเข้าไม่ถึงและเข้าไม่ได้ หรือว่ากระบวนการมีส่วนร่วมมันจะเป็นการเร่งรัดเกินไปด้วยกลุ่มคนพวกนี้แล้วมาสร้างความชอบธรรมแล้วคนที่เห็นต่างก็จะมีโอกาสนะคะ จะทำอย่างไร

นอกจากนี้สิ่งที่ต้องการจะพูดต่อไปก็คือ เรื่องของการอยากที่จะให้ท้องถิ่น ได้เปิดโอกาสเขาเรียก โอเพนสเปซ (Open space) ให้ประชาชนคิดเองได้ ไม่ต้องให้เริ่มจาก ท้องถิ่นเสมอไป ทำอย่างไรถึงจะให้พื้นที่ตรงนั้นได้มากขึ้นเรื่อย ๆ นะคะ แล้วก็มาตรา ๑๑ ในนี้เขียนไว้เรื่องของการลงประชามติ ดิฉันถือว่าเรื่องของการลงประชามติก็เป็นเรื่องสำคัญ ที่สามารถจะจัดให้มีได้ ในนี้ก็ยังคงพูดถึงเรื่องของการลงประชามติ ไม่ใช่เป็นเรื่องของการบังคับ เสมอไปอาจจะเป็นการปรึกษาหารือก็ได้ แต่ก่อนที่จะมีการลงประชามติ อยากจะให้มีการเน้นย้ำว่าจะต้องใช้เวลา จะต้องมีการมีข้อมูลข่าวสารที่ให้กับประชาชนอย่างถูกต้อง เพียงตรง ทันทกาล พอเพียง เข้าใจได้ง่าย ไม่มีค่าใช้จ่ายมาเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้น จะทำอย่างไร ซึ่งอยู่ ๆ อะอะก็จะลงประชามติ เพราะว่าท่านนายกหรือผู้บริหารท้องถิ่น อาจจะไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองก็เอาลงประชามติก็แล้วกัน แล้วสุดท้ายผู้ที่มา ลงประชามติอาจจะลงประชามติโดยไม่มีข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น เพราะฉะนั้นจะต้องมี วิจารณ์ญาณและไตร่ตรอง หรือดีกว่าไหมถ้าจะใช้กระบวนการอื่น เช่น กระบวนการ ประชาเสวนาหาทางออกร่วมกัน หรือมีการเสวนากันฟังกันก่อนแล้วมีข้อมูลข่าวสาร แล้วนำไปสู่หาทางเลือกทางออกร่วมกัน เช่น จะทิ้งขยะ ปัญหาคือไม่ใช่ว่าจะสร้างหรือไม่สร้างเตาเผาขยะ หรือจะทำที่ทิ้งขยะหรือไม่ทำ แต่ปัญหาคือการจัดการขยะจะจัดการ อย่างไร หรือแม้กระทั่งเรื่องของการจัดการทรัพยากรน้ำจะจัดการกันอย่างไร แล้วมีทางเลือก อย่างไรบ้าง ทางเลือกที่ ๑ คือทำเตาเผา ทางเลือกที่ ๒ คือทำที่ฝังกลบ ทางเลือกที่ ๓ คือ การลดขยะ แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อด้อยแล้วจะต้องแลกด้วยอะไร เพราะฉะนั้นแต่ละคน ก็จะได้มาพิจารณากัน ถ้าเลือกทางนี้ฉันจะได้อะไร ฉันจะเสียอะไร แล้วใครจะต้องได้รับการเยียวยาบ้าง แล้วในที่สุดก็จะพูดคุยกันเยี่ยงมนุษย์ แล้วก็ใช้ปัญญา แล้วก็หาทางออกได้ แทนที่จะหย่อนบัตรแล้วสุดท้าย ๔ วินาทีนั้นมันทำให้บางกลุ่มรู้สึกเสียใจ เพราะว่า ๔๙ แพ้ ๕๑ สุดท้ายนี้ขยะก็ไม่ได้ไปทิ้งในที่ที่เราลงประชามติว่าเราจะทำ เพราะว่ามันก็จะเกิด เคส (Case) ว่าไม่อยากจะให้สิ่งเหล่านั้นอยู่ข้างบ้านตัว ดิฉันว่าไหมถ้ามีกระบวนการอื่น มาก่อน แล้วค่อยไปลงประชามติก็ได้ นะคะ มิฉะนั้นก็ไปไม่ถึงจุดหมาย แล้วก็มันเกิดการแพ้ชนะ ซึ่งตรงนี้จะต้องให้ทางผู้ปกครองท้องถิ่นมีความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้มากขึ้น -----

เพื่อไม่ให้เอะอะก็เกิดปรากฏการณ์หมู่ ๒ ถึงหมู่ ๕ พวกมันลงประชามติเอาขยะมาทิ้งไว้ที่ หมู่ ๑ นะคะ แต่สุดท้ายก็ไปทิ้งไม่ได้เพราะว่าผู้นำหมู่ ๑ ก็จะต้องมายื่นขวางแล้วก็ถ้าขยะเข้ามาเมื่อไรก็จะยิ่งลื้อเมื่อนั้นเพราะว่าเขาไม่เห็นด้วยตั้งแต่แรก อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้น การตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่นมีความสำคัญมาก

นอกจากนี้ประเด็นในเรื่องของการมีส่วนร่วมควรจะต้องครอบคลุมไปถึง ประเด็นเรื่องของผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เพราะว่าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการ ในการพิจารณาอีไอเอ (EIA) หรือรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วยคนหนึ่งในกรณี ที่มีโครงการเกิดขึ้นในพื้นที่ของเขา เมื่อเป็นเช่นนี้จะทำอย่างไรให้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ จะรับรู้แทนที่จะให้ผู้บริหารท้องถิ่นตัดสินใจแต่เพียงลำพังและสุดท้ายเกิดปัญหาขยะ ตรงนี้ ดิฉันก็อยากจะให้มีประเด็นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยนะคะ

สุดท้ายดิฉันก็อยากจะสรุปว่าประเด็นที่ท่านเสนอนี้เป็นเรื่องที่ดีมากแล้วก็ อยากจะสนับสนุน แล้วก็ขอตอบท้ายด้วยคำว่า ท่านเดินมาถูกทางแล้ว ท่านริเริ่มจากรากหญ้า เร่งศึกษาจากชุมชน เรียนรู้จากใจคน รับรู้คนคิดอะไร ร้องรับความต้องการ ไม่หักหาญ ซึ่งน้ำใจ ประชาไม่झेโพร์ ต้องก้าวไปคู่เคียงกัน ขอขอบคุณค่ะ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณครับ ยังมีอีก ๑ ท่านนะครับ เป็นท่านสุดท้ายตามรายชื่อ นะครับ แต่ว่าฝากกรมการช่วยดูนิดหนึ่งเรื่องแผนพัฒนาตำบล ๓ ปีครับ ฝากไปดูหน่อยว่ามันสั้นไปหน่อยหรือเปล่า หรือว่าตามเดิมเขากำหนดไว้แบบนี้ลองไปดูนิดหนึ่ง เพราะว่าวันนี้เราพูด ถึงยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ทั้งระดับชาติ ระดับจังหวัด ท้องถิ่นก็ควรเอาตรงนี้แล้วก็ทำ ๕ ปี ๕ ปี คือให้มันเป็นแพลตฟอร์ม (Platform) เดียวกันทั้งประเทศในการขับเคลื่อน สำหรับ ท่านสุดท้ายคือท่านสุรินทร์ จิรวินิชย์ อดีตเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมและอดีต รองปลัดกระทรวงแรงงานนะครับ ท่านได้ขออนุญาตในการนำเสนอเพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) ตามข้อบังคับ ซึ่งประธานอนุญาตนะครับ ขอเชิญครับ

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม สุรินทร์ จิรวินิชย์ สมาชิกสภา สปท. เพื่อนสมาชิก สปท. ที่เคารพทุกท่าน ผมอ่านรายงาน ของท่านเป็นปีนี้นะครับ ด้วยความชื่นชม จริง ๆ ผมอ่านแค่หน้า ๒ แล้วผมก็บอกว่า ผมเห็นชอบแล้วนั่งลงเลยได้ แต่ว่าถ้าทำอย่างนั้นเขาจะบอกว่า อาจจะไม่ได้เรื่อง หน้า ๒

๖๓

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

วีรพร ๓๑/๒

ท่านเขียนไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่บนแนวคิดพื้นฐาน ข้อที่ ๑ ข้อเดียวผมถึงบางอ้อเลย ข้อที่ ๑ ท่านบอกว่าไม่มีใครรู้ปัญหาความต้องการในการพัฒนาดีกว่าประชาชนเจ้าของปัญหาและพื้นที่ดำเนินการ ท่านครับ พออ่านข้อ ๒ การแก้ปัญหาการใช้งบประมาณ การสร้างความเข้มแข็ง ข้อ ๔ ท่านครับ นี่คือหลักของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่คิดว่ามั่นใจว่าประชาชนเป็นใหญ่ในแผ่นดิน แต่ไม่ใช่เป็นใหญ่ในแผ่นดินทั้งประเทศนะ ไม่ใช่ เขาก็ต้องเป็นใหญ่ในพื้นที่ของเขา ปัญหาของเขาเขาต้องแก้ไขด้วยตัวของเขาเองนะครับ ทีนี้ถามว่าแล้วผมนำเสนออะไรเพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) ท่านดูภาพที่ ๑ ครับ

(เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการเปิดพรีเซนเทชัน (Presentation))

นายสุรินทร์ จิรวชิษฐ์ : ท่านครับ ท่านเห็นภาพนี้ไหมครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ท่านสุรินทร์ครับ เหนียวท่านยื่นมากระทบหันหน้าครับ ผมก็อนุโลม เพราะฉะนั้นพอมาดูรายละเอียดไปหน้าที่ ๑ เป็นรูปสุนัขไล่ต้อนฝูงแกะ แต่ว่าหน้าที่ ๒ ผมขออนุญาตดึงออกนะครับ

นายสุรินทร์ จิรวชิษฐ์ : ได้ครับ ยินดีครับ คืออย่างนี้ครับ ภาพที่ ๑ ท่านเคยได้ยินภาษิตที่ว่า ฝูงสัตว์ต้องต้อน ท่านทำอย่างไร ไม่ว่าจะสัตว์ประเภทไหนมันก็ไม่เข้าคอกตามที่ท่านต้องการ เขาก็จะต้องต้อนใช้คนต้อนไม่ไหว เขาใช้หมาหรือใช้เด็ยนี้สุนัขที่แสนรู้ฝูงคนต้องนำ ถ้าเราได้ผู้นำที่ดีมีคุณธรรม มีความรู้คนก็จะเดินตาม ท่านจะเห็นว่า ผมอธิบายโดยไม่มีรูปก็ได้ครับ เราจะทำกิจกรรมอะไรก็ตาม เช่น ในท้องสนามหลวงสวดมนต์ที่ไหน ๆ ก็ตามเวียนเทียนจะต้องมีผู้นำใช้ไหมครับ ผู้นำถือเทียน -----

ผู้นำนั้นจะเป็นใครก็ได้ นำไปและทุกคนก็จะเดินตามทำในสิ่งที่ดี ๆ เวลาไปปลูกป่า เดี่ยวท่าน
 คูต่อไปครับ ถ้ามองว่าถ้าไม่มีผู้นำคนจะไปไหน ไปปลูกป่า ก็ต้องมีผู้นำ ท่านจะสร้างฝาย
 ท่านจะทำอะไรก็แล้วแต่เถอะที่ไม่ต้องใช้เครื่องจักรเครื่องมือมากมายนัก ก็จะต้องนำ
 เพราะฉะนั้นผู้นำสำคัญมาก โดยเฉพาะผู้นำในท้องถิ่นต้องได้รับการคัดสรรจากคนที่ดี
 มีความรู้ นะครับ ผมจึงกราบเรียนว่าที่ผมนำรูปมาให้ดูนั้นไม่ใช่เป็นรูปที่คิดว่าอะไรก็ได้
 ผมไปสรรหามาเลยว่าจะใช้หรือไม่ ท่านปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นเช่นนี้ คนมีจิตวิญญาณ มีความรู้
 เพราะฉะนั้นการจะนำเขาได้คุณต้องศึกษาเขา ต้องชี้ทางสว่างให้เขาว่าถ้าผมนำไป
 ทางนี้แล้ว ท่านเดินตามแล้วนี้รับรองไม่เข้รอกเข้พง แล้วท่านก็จะประสบความสำเร็จ
 ไปสวรรค์ด้วยกันนะครับ

นอกจากนั้นท่านยังเขียนไว้ในหน้า ๘ อีกว่ามีเกณฑ์ชี้วัด ๑๐ ตัวชี้วัด
 ๔ ระดับ คือหมายถึงว่าท่านกำลังจะทำให้มันมีการรู้สึกว่าจะต้องมีเคพีไอ (KPI) ถ้าถามผมนะ
 ต้องมีเคพีไอ (KPI) ว่าถ้าท่านจะเข้ามาเป็นนายก อบต. นายกเทศบาล ถ้าถามผมนะ
 คุณต้องบอกกับประชาคมว่าคุณจะทำอะไร ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ แล้วไปอัดเทปไว้เลยว่าท่านทำ
 ตามนั้นไหม ภายใน ๔ ปี ท่านทำตามนี้ไหม ถ้าท่านทำตามนี้ วัดได้เป็นรูปธรรม ท่านก็สอบผ่าน
 แต่ที่หาเสียงอยู่แถว ๆ บ้านผม อบต. ชอนน้อย ที่เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ก็พูด พูด พูด เสร็จแล้ว
 ก็ไม่มีใครไปดูหรอกว่าพูดนั้นเป็นอย่างไร เป็นรูปธรรมไหม แล้วก็เลือกเหมือนกับท่านสมาชิก
 สักครู่ที่ว่าใช้วินาทีสุดท้ายลงหย่อนบัตรแล้วจบนะครับ แล้วจบ แล้วก็ ๔ ปีก็รับกรรมไป
 ไม่ว่าจะเรียกอะไร กรุงเทพมหานคร หรือพัทยา หรือเทศบาล

ต่อไปครับ ท่านเห็นไหมครับ ถ้ามองว่าถ้าไม่มีคนนำกวาดลานวัดเชื่อหรือว่า
 เขาจะมาพร้อมเพรียงกัน มันต้องบอกมากกว่ากวาดลานวัดด้วยกัน มาทำสาธารณประโยชน์
 ด้วยกัน ทีนี้ผมมารูปร่างเลย รูปม็อบ (Mob) นะครับ ต่อไปอีกรูปหนึ่งครับ รูปม็อบ (Mop)
 นี้ะครับ ผมอยากจะเรียนถามว่าท่านไปดูในเดลินิวส์หน้า ๑ วันนี้ จะเห็นชัดเจนเลยว่า
 มีภาพคนจะไปรุมประชาทัณฑ์ชายคนหนึ่งที่เขาไปตาคอคุณครูสาว เขามาไม่ได้นัดหมายกันครับ
 ถูกไหมครับ แต่มีจิตร่วมกันว่าฉันทเกลียดคนอย่างนี้นะ แต่อย่างนี้เราให้เขาทำต่อไปไม่ได้
 ถ้าเราสามารถทำให้คนในท้องถิ่นมีความคิดร่วมกันโดยไม่ต้องนำผมว่าสุดยอด ต้องสุดยอด
 เลยนะ ก็ฝากกรรมการสื่อไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้วยแล้วกันครับ

ต่อไปครับ นี่เทศบาลเมืองน่าน รูปธรรมตามที่ท่านกำลังจะนำเสนอ ที่ผ่านมาก็คือเราเห็นรูปอย่างนี้ผมไม่สามารถเข้าไปภายในพื้นที่เขาได้ เพราะว่าผมไปวันเสาร์ อาทิตย์ ก็ถ่ายแต่ข้างนอกมาครับ ผมเลยกราบเรียนท่านด้วยความเคารพว่าการที่จะพัฒนา อปท. ได้ ท่านต้องพยายามให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด และไม่จำเป็นว่าปลัดเทศบาล หรือนายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรีต้องเป็นผู้นำ ประชาชนคนหนึ่งลุกขึ้นมาบอกว่านี่ต้องทำเรื่องนี้สิครับ ผู้บริหารที่ดีต้องฟังเป็นเหตุเป็นผลไหม ถ้าดีทำได้เลย และถือว่าเป็นผลงานของผู้บริหาร ถ้าเราทำได้อย่างนั้นปุ๊บก็คือรับฟังเสียงสวรรค์แม้แต่เสียงเดียวของประชาชน ผมคิดว่าที่ผมนำเสนอมาให้ท่านฟังนี้ก็ถือว่าผมอยากให้เห็นก่อนจะนำเข้าสู่ตำแหน่ง เขาจะต้องมีแผนว่าเขาจะทำอะไรให้เป็นรูปธรรม แผนพัฒนาคน พัฒนาสิ่งปลูกสร้าง ร้อยแปดจิปาละ อนาคตพยพในพื้นที่ให้มันดีกว่าเก่าอย่างไร -----

แล้วก็มีตัวชีวิต และเสร็จแล้วก็วัดผล ทุกที่ถ้าทำอย่างนี้ ผมคิดว่าใน ๘,๐๐๐-๙,๐๐๐ อบต. จะดีวันดีคืน

สุดท้ายผมขอกราบน้อมนำพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์ปัจจุบัน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ถ้าประชาชนไม่เข้าใจ ไม่เข้าถึง พัฒนา ผมว่าท่านจะไปหา เขาเรียกอะไร ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นไม่ว่าที่ไหนก็ตามเถอะ ไปไม่รอดละครับ เพราะฉะนั้น ทำอย่างไรถึงจะให้ประชาชนเข้าใจ เข้าถึงว่าเราจะพัฒนาอะไรในพื้นที่ แล้วจะเกิดประโยชน์ ต่อเขาอย่างไร แล้วจะเกิดประโยชน์ต่อลูกหลานในอนาคตอย่างไร ผมก็กราบเรียนท่านด้วยความเคารพว่า ขอให้เน้นเรื่องการวัดผลก่อนเข้า หลังเข้า แล้วก็คิดถึงประชาชนทุกหมู่เหล่า เป็นเสียงสวรรค์ กราบขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : เมื่อสมาชิกได้อภิปรายพอสมควรนะครับ ถ้าไม่มีผู้แสดงความจำนงเพิ่มเติม ผมขอปิดการอภิปรายนะครับ ต่อไปขอเชิญท่านประธานกรรมการ หรือกรรมการ หรือผู้ชี้แจงได้ตอบข้อซักถามของสมาชิก ขอเชิญครับ

นางนินนาท ชลิตานนท์ (ประธานกรรมการ) : ดิฉันขออนุญาต ท่านประธาน กราบขอบพระคุณท่านผู้อภิปรายทั้ง ๔ ท่าน ไม่ว่าจะเริ่มตั้งแต่ท่านเพิ่มพงษ์ ท่านศุรุจิต ท่านถวิลวดี และท่านสุรินทร์ ขออภัยที่ต้องเอ่ยนาม ดิฉันคิดว่าท่านทั้งหลาย เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมเช่นเดียวกับที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปกครองท้องถิ่นนั้นได้นำเสนอ แต่เรื่องการมีส่วนร่วมของพี่น้องประชาชนในบ้านเรา ดิฉันต้องกราบเรียนว่า พุดกันมานาน แต่จริง ๆ แล้วถ้าจะทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ นั้นคงเป็นเรื่องใหม่ที่เราจะต้องฝึกฝน แล้วก็ฝึกฝนทั้งคนในภาครัฐ ฝึกฝนทั้งพี่น้องประชาชน ฝึกฝนคนในภาครัฐก็คือท่านที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลาย เพราะว่าตอนนี้เรากำลังพูดถึงการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น รวมทั้งฝึกฝนจิตสำนึกอย่างที่ท่านต้องการ ให้เกิดขึ้นในหมู่ของพี่น้องประชาชนด้วยว่าจะมาร่วมกันอย่างไร จึงจะถือว่าการมีส่วนร่วมนั้นเกิดผลสำเร็จต่อผลประโยชน์ในท้องถิ่น ต่อผลประโยชน์ของสังคม และต่อผลประโยชน์ของชาติเพิ่มเป็นลำดับขึ้น ๆ ไป ดังนั้นในการนำเสนอท่านทั้งหลายคงจะเห็นว่า สิ่งที่คุณะกรรมการได้นำเสนอนั้นเราพยายามจะนำเสนอว่าแนวทางในการดำเนินการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือเป็นหน้าที่ของตัวเองที่จะถือว่าเป็นบทบาท ถือเป็นหน้าที่

ที่จะต้องช่วยกันผลักดันแล้วคอยกระตุ้นให้พี่น้องประชาชนนั้นเข้ามามีส่วนร่วม และในการเข้ามามีส่วนร่วมนี้ ก่อนที่จะให้ท่านเข้ามามีส่วนร่วม ท่านต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเขา ให้เขาได้รับทราบให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และโดยเฉพาะประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของเขาก็ต้องพยายามเชิญชวนให้เขามามีส่วนร่วม แล้วโดยเฉพาะการให้ความรู้กับพี่น้องประชาชนทั้งหลาย ซึ่งก็คือการพัฒนา ทั้งพัฒนาทั้งตัวเอง พัฒนาทั้งพี่น้องประชาชนด้วยกันก็ต้องทำร่วมกันไป เรื่องอย่างนี้ก็คงต้องค่อย ๆ ฝึก ค่อย ๆ ทำกันไป ซึ่งในการนำเสนอในครั้งนี้นอกจากจะเสนอแนวทางในการดำเนินงานแล้ว แล้วก็เสนอแนวทางในการบูรณาการแผนกัน และสุดท้ายคืออยากเห็นท้องถิ่นทุก ๆ ท้องถิ่นต้องทำเป็นหน้าที่ที่ต้องทำนี้ก็มีตัวชี้วัดว่าท่านทำหรือเปล่า ซึ่งเรื่องเหล่านี้ถ้าเราเริ่มต้น คือขณะนี้ในท้องถิ่นเขาก็มีบ้าง แต่ว่าไม่ได้เข้มแข็ง การมีส่วนร่วมของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นนั้น ไม่ได้เข้มแข็งทุกท้องถิ่น แต่คณะกรรมการหวังว่าการนำเสนอสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะสร้างความเข้มแข็ง ค่อย ๆ เพิ่มมากขึ้น ๆ ไปในอนาคตโดยเริ่มต้นจากเรื่องเหล่านี้ และที่สำคัญก็คือว่าพยายามที่จะให้ภาครัฐให้ความสนใจ เมื่อเชิญชวนพี่น้องประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการแล้วจะต้องมีงบประมาณสนับสนุนด้วย ซึ่งท่านอนุ ๒ ท่านก็ได้นำเสนอไปแล้ว เพราะฉะนั้นดิฉันถือว่าทุกถ้อยคำที่ท่านได้กรุณาอภิปรายฝากไว้ทั้งสนับสนุนแล้วก็เป็นข้อสังเกต ข้อคิดเห็นนั้นคณะกรรมการของเราจะรีบไปที่จะไปเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ถ้าหากทางอนุ ๒ ท่าน ประธานหรือว่าเจ้าหน้าที่มีอะไรที่จะเพิ่มเติม ดิฉันขออนุญาตท่านประธานให้มีโอกาสเพิ่มเติมค่ะ ขอบพระคุณค่ะ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านประธานอนุกรรมการชี้แจงเพิ่มเติมครับ

นายรัชชชัย เทอดเผ่าไทย (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานและที่ประชุม สปท. ทุกท่านนะครับ ในส่วนของข้อเสนอแนะของแต่ละท่านที่ได้เสนอมา ผมก็เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีแล้วก็มีประโยชน์อย่างยิ่ง ผมขออนุญาตตอบในประเด็นบางประเด็นนะครับ ในเรื่องของการสร้างจิตสำนึกหรือการทำอย่างไรที่ให้ภาคประชาชนนั้นเข้ามามีส่วนร่วม อันนี้ผมขออนุญาตกราบเรียนนะครับว่า ในเรื่องของการมีส่วนร่วมนั้นเรากำลังถึงปัญหาของภาคประชาชนนะครับว่าสาเหตุที่ภาคประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะอะไร เราได้กำหนด มันมีสาเหตุหลาย ๆ ประการนะครับ เช่น การไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารแต่ไม่เพียงพอไม่ทั่วถึงหรือเท่าเทียมกันทุกกลุ่มทุกองค์กรนะครับ รวมทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ แล้วก็การที่ประชาชนไม่เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของตนเองว่ามีบทบาทต่อการพัฒนาท้องถิ่นมากน้อยแค่ไหน คิดแต่เพียงว่ามีผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจากคัดเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ แล้วก็เพียงพอครับ

ประเด็นที่ ๓ ก็คือการไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหลาย ๆ กิจกรรมที่จำเป็นจะต้องร่วมมือกัน โดยอาจเป็นเพราะเงื่อนไขข้อจำกัดด้านเวลาที่จะอาจจะไม่ตรงกัน หรือบางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน แล้วก็การที่ประชาชนปฏิเสธไม่เข้าไปมีส่วนร่วมด้วยในเหตุผลต่าง ๆ เช่น ไม่มีเวลา ต้องทำมาหากิน หารายได้ให้ตนเองแล้วก็ครอบครัว ซึ่งในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่ผมได้เรียนให้ทราบนี้ก็คือเป็นประเด็นที่เราไปสรุปมาว่าขณะนี้ปัญหาของการมีส่วนร่วมนั้นมีอะไรบ้าง ทีนี้ในการทำการมีส่วนร่วมผมก็คิดว่าคงจะเอาทุกภาคส่วนให้ทุกคนมา ผมคิดว่าคงเป็นไปได้นะครับ ก็คงจะต้องอาจจะเป็นตัวแทนกลุ่มหรือผู้ที่สนใจหรืออะไรต่าง ๆ เราเอาเขาเข้ามา แต่ที่จากประสบการณ์ที่ผ่านมาก็คือว่าส่วนใหญ่พี่น้องประชาชน ผมยกตัวอย่างเช่น เรื่องของการจัดทำแผนชุมชน ส่วนใหญ่เวลาเขาเข้ามาจะมาเสนอโน้นเสนอนี้ เสร็จแล้วสิ่งที่เขาเสนอมานั้นไม่ได้รับการนำไปดำเนินการ ครั้งแรกนี่ก็ไม่ใช่ไรก็เดี๋ยวลองเสนอครั้งที่ ๒ ลองเสนอครั้งที่ ๓ แล้วก็ไม่เห็นความสำเร็จ เขาก็เบื่อเขาก็ไม่ยอมมา แล้วมันก็ไม่มีความบังคับที่เขาจะต้องไปดำเนินการหรืออะไรต่าง ๆ

ซึ่งในส่วนนี้เราก็ได้นำเอาประเด็นปัญหาต่าง ๆ เอามาแล้วก็มาประมวลในเรื่องของการแก้ไข แล้วก็คิดว่าเราเริ่มต้นเพิ่มความเข้มของการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชน ผมก็คิดว่าจากนี้ไปเมื่อได้ดำเนินการตามอันนี้แล้ว การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนก็คงจะดีขึ้น แล้วก็จะเป็นการเสริมสร้างจิตวิญญาณ แล้วก็พี่น้องประชาชนเมื่อเข้ามาร่วมในเรื่องภาคต่าง ๆ ได้แล้วเขาก็จะสามารถนั้นได้

แล้วอีกอันหนึ่งก็คือในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เขาอยากจะเข้ามาดูในเรื่องของการให้มีส่วนร่วมของภาคประชาชน บางที่เขาติดขัดด้วยเรื่องระเบียบคือไม่ได้ไปกำหนดระเบียบว่าให้เขาสามารถเบิกจ่ายเงินในเรื่องของการที่จะไปสนับสนุนองค์กรต่าง ๆ ในการเข้ามาจัดทำประชาคมหรือการมีส่วนร่วมอะไรในเรื่องต่าง ๆ เขาก็เบิกไม่ได้ เมื่อเบิกไม่ได้ปีมันก็เป็นปัญหาว่าการจัดประชุมหรืออะไรต่าง ๆ นี่มันก็จะปัญหาเราก็พยายามไปดูในเรื่องของประเด็นปัญหาต่าง ๆ แล้วก็ขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่มันเป็นตัวขัดขวางให้มันลดน้อยไปหรือหมดไปในที่สุด เพื่อที่จะให้การเข้ามามีส่วนร่วมของพี่น้องประชาชนได้อย่างดียิ่งนะครับ

สำหรับในเรื่องของการกำหนดประเด็นสาธารณะ เราก็ให้เขาดูได้ทุกเรื่อง ทั้งเรื่องที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและเรื่องที่เขาคิดว่าในอนาคตมันก็ควรจะต้องมาพูดมาคุยกันนะครับ เขาก็สามารถจัดเวทีมาได้เลย แล้วก็การคิดคงไม่ใช่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้คิดเองคงไม่ใช่ครับ ทุกภาคส่วนใครก็ได้ที่คิดในเรื่องสาธารณะหรือเรื่องท้องถิ่นของตัวเองก็เอามาสามารถมาพูดมาคุยได้ แล้วเรื่องไหนที่เป็นปัญหาท้องถิ่นของตัวเองก็สามารถเอาเข้ามาได้หมดเลย ทุกคนครับมีสิทธิแล้วก็เข้ามานั้นได้

สำหรับในเรื่องของภาคประชาชนที่ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นต่างแล้วก็ไม่ยอมรับฟังอะไรเลยก็คือเมื่อไม่เห็นด้วยก็จะไม่เห็นด้วยตลอด อันนี้เป็นเรื่องปกตินะครับ อันนี้เราต้องมีใจเป็นกลางและต้องมีใจเป็นธรรม ก็คือหมายความว่าคือการรับฟังความคิดเห็นทุกคนมีสิทธิมีความเห็นต่าง -----

แต่ว่าสิ่งที่จะต้องทำก็คือจะต้องมานั่ง มาพูดมาคุยกัน แล้วก็ทำความเข้าใจกัน เมื่อการทำความเข้าใจได้ข้อยุติแล้วถึงค่อยดำเนินการ ซึ่งในส่วนนี้ที่ผมได้กราบเรียนไว้แล้วว่าเราจะไม่เอาการลงมติมาเป็นตัวตัดสินในเรื่องของการที่จะทำโน่นหรือทำนี่ เพราะว่าการลงประชามติอะไรต่าง ๆ คงจะต้องผ่านหลายกระบวนการมานะครับ คงจะต้องผ่านหลายกระบวนการและคงจะต้องมีการพูดคุยอะไรต่าง ๆ เพราะถึงแม้จะลงประชามติหรืออะไรต่าง ๆ ไปแล้วมันก็ยังทำไม่สำเร็จนะครับอันนี้ ซึ่งตัวนี้เราก็ได้พยายามนั้นแล้วก็ระบุลงไปแนวทางปฏิบัติไว้แล้ว

สำหรับในส่วนในเรื่องวิทยากรกระบวนการนะครับว่าจะต้องไม่ไปครอบประชาชน ซึ่งตัวนี้ทางคณะอนุกรรมการเองก็เป็นห่วงนะครับ แต่ว่าในส่วนผมเองที่อยู่กระทรวงมหาดไทยแล้วก็กำลังทำในเรื่องนี้อยู่ที่เห็นว่าขณะนี้กระทรวงมหาดไทยก็เน้นย้ำมาโดยตลอดนะครับว่าเจ้าหน้าที่มีแค่เป็นคุณอำนวยนะครับ คอยอำนวยความสะดวกนะครับ ไม่สามารถที่จะเข้าไปกำหนดว่าคนนั้นจะต้องทำอย่างนี้ คนนี้จะต้องทำอย่างนั้นอะไรต่าง ๆ คงไม่ได้นะครับ

แล้วก็สำคัญที่สุดก็คือในเรื่องของการจัดทำแผนชุมชนนะครับ ที่ท่านบอกว่ามันจะไปเชื่อมกับเครือข่ายของแผนอื่น ๆ ได้อย่างไร จะไปทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือในส่วนของส่วนราชการอื่น ๆ หรือในส่วนของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ผมขออนุญาตกราบเรียนนะครับว่าในเรื่องของความสำคัญของแผนชุมชน อันนี้การจัดทำแผนเราพูดไว้ชัดเจนเลยนะครับว่าไม่มีใครรู้ปัญหาความต้องการดีกว่าประชาชนเจ้าของพื้นที่

การแก้ไขปัญหาและพัฒนา การพัฒนาที่เสนอจากประชาชนเราถือว่าเป็นข้อเท็จจริงนะครับ คือเกาฏุกที่คัน แล้วก็ทำให้งบประมาณแก้ปัญหาได้ตรงจุด แล้วก็มีความประหยัด มีประสิทธิภาพ แล้วก็ทำให้ชุมชนนั้นเกิดความเข้มแข็ง และสิ่งที่สำคัญก็คือกระทรวงมหาดไทยได้มีระเบียบว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี ๒๕๔๘ ซึ่งกำหนดสาระสำคัญไว้ครับว่า การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด นโยบายผู้บริหารท้องถิ่น แผนชุมชน ซึ่งในส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ผมขออนุญาตกราบเรียนนะครับว่าในเรื่องของการจัดทำแผนชุมชนนั้นคือเราให้พี่น้องประชาชนไปจัดทำแผนขึ้นมา และเมื่อแผนชุมชนนั้น

เข้ามาแล้วก็จะนำไปสู่การบรรจุลงในแผนท้องถิ่น ที่นี้ในเรื่องของการพิจารณาแผนคือในส่วนของแผนชุมชนบางที่บางท้องถิ่นมีความเข้าใจไม่ถูกต้อง คิดว่าแผนชุมชนนั้นสามารถของประมาณได้เฉพาะของแผนท้องถิ่นได้อย่างเดียว ซึ่งในส่วนของการจัดทำแผนชุมชนเราสามารถเสนอได้หลากหลาย แต่การเสนอได้หลากหลายมันก็มีกฎเกณฑ์ มีระเบียบของการที่เราจะไปเสนอขอในส่วนอื่นนะครับ อันนี้ผมขออนุญาตพูดในส่วนของท้องถิ่นก่อน แผนชุมชนที่ออกมาแล้วเป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือเป็นไปตามแผนงานอะไรต่าง ๆ ของท้องถิ่นแล้วนี่ก็สามารถเสนอเข้ามาสู่ท้องถิ่นได้ ท้องถิ่นก็จะมาดูว่าโครงการไหนที่มันสำคัญแล้วเขาก็มีแนวว่าเขาอยากจะทำในส่วนนี้อยู่ แล้วก็ตรงนี้เป็นความเดือดร้อนของภาคประชาชนก็จะมาบรรจุลงในแผน แต่ถ้าในกรณีที่มีงบประมาณไม่เพียงพอก็จะเสนอขอรับการสนับสนุนไปที่ท้องถิ่นที่ใหญ่ขึ้นได้ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งในส่วนนี้ก็ดำเนินการในขั้นตอนนี้

สำหรับในส่วนของแผนชุมชนที่ไปเชื่อมต่อกับแผนจังหวัดและแผนกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ นะครับ อันนี้หมายความว่าแผนชุมชนนั้นจะต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์วิธีการ แล้วก็เงื่อนไขที่ทางส่วนกลางได้กำหนดมาว่าในปีงบประมาณแผ่นดินที่จะสนับสนุนลงมาสู่ของแผนจังหวัดหรือแผนกลุ่มจังหวัดจะเน้นในเรื่องไหน อย่างไร ถ้าแผนชุมชนนั้นสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมที่แจ้งลงมา อันนี้ท้องถิ่นก็สามารถที่จะเอาแผนตัวนี้ของชุมชนมาบรรจุลงในแผนท้องถิ่นก่อน แล้วก็เอาแผนของท้องถิ่นตัวนี้ไปเสนอขอรับการสนับสนุนไปใส่เข้าไปในแผนอำเภอ นะครับ และจากแผนอำเภอ ก็ไปเสนอสู่แผนจังหวัด ซึ่งในแผนจังหวัดนี้ก็จะเป็นบูรณาการกับแผนทั้งของจังหวัดเองกับกลุ่มจังหวัด แล้วก็แผนของในส่วนของส่วนราชการต่าง ๆ นะครับ ซึ่งตัวนี้มันจะไปได้หลากหลาย แต่นี้เป็นกระบวนการของขั้นตอนของการจัดทำแผน ผมก็คิดว่าในส่วนของการจัดทำแผนท้องถิ่นก็รับรู้อยู่แล้วนะครับ แต่คิดว่าเราคงจะไปเพิ่มความเข้มข้นให้เขา รู้ดีกว่าในส่วนของการเสนอเขาควรจะเสนอแบบไหน อย่างไร เพื่อให้แผนชุมชนต่าง ๆ ที่พี่น้องประชาชนเสนอมานี้สามารถสัมฤทธิ์ผล -----

และเมื่อแผนชุมชนนั้นสามารถสัมฤทธิ์ผลแล้วผมก็คิดว่าประชาชนเมื่อเขาคิดมาแล้วและความคิดเขานั้นสำเร็จ ผมก็คิดว่าประชาชนเขาคงอยากจะคิดตลอดและคิดอยู่เรื่อย ๆ เพื่อความสำเร็จของท้องถิ่นเขา แล้วก็ในเรื่องของการจัดทำเวทีประชาคม เราคงจะได้ให้ทุกหน่วยนะครับ ทุกหน่วยต้องมาร่วมกัน ที่กำหนดไว้ว่ามีทุกภาคส่วนใน ๕ ภาคส่วนต้องเข้ามาร่วม ไม่ว่าจะเป็นส่วนไหนของทางที่ท่านเสนอไว้ว่าองค์กรชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมนี้เข้ามาได้เลยนะครับ ไม่มีปัญหา เพราะว่าเรากำหนดไว้แล้วว่า ผู้ที่จะเข้ามาเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องมีใครบ้าง อะไร อย่างไรบ้างนะครับ

สำหรับในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนะครับ ก็คงจะไปกำหนดอีกว่าในส่วนนี้เขาก็จะต้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องของการดำเนินการในส่วนนี้ เพราะต่อไปผมก็คิดว่าการจัดสรรงบประมาณในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดก็อาจจะลดลง เพื่อเอาเงินในส่วนที่ลดลงไปเพิ่มให้กับหน่วยปฏิบัติการ ก็คือในส่วนของเทศบาลอย่าให้ลืมน้ำที่หลักของ สจ. สท. ที่จะให้เข้ามามีส่วนร่วม อันนี้ก็ได้กำหนดไว้แล้วใน ๕ ภาคส่วน ซึ่งในส่วนของ สจ. สท. ก็จะมาอยู่ในภาคส่วนของผู้บริหารท้องถิ่นกับสมาชิกสภาท้องถิ่นนะครับ

ในส่วนของท่านอาจารย์ถวิลวดีนะครับ ขออนุญาตเอ่ยนามนะครับ ในส่วนนี้ก็อยากจะเรียนอาจารย์ไว้ด้วยว่า ส่วนใหญ่กรอบแนวความคิดอะไรต่าง ๆ ก็ใช้หลักการและแนวคิดของอาจารย์ถวิลวดีมาใส่ไว้เยอะเลยนะครับ เพราะรู้ว่าอาจารย์เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญด้านนี้แล้วก็ก็เป็นคนที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจจริงในการที่จะให้ภาคประชาชนนั้นเป็นใหญ่ แล้วก็เข้ามามีส่วนร่วมของราชการนะครับ เวลาจัดก็คงจะเอาที่ประชาชนสะดวก เพราะว่าถ้าเราเอาเวลาที่ประชาชนไม่สะดวก ไปถึงไม่มีคนมานั่งฟังเราก็พูดไม่ออกนะครับ เพราะว่าในส่วนของอยู่ภูมิภาค เพราะชาวบ้านพอกินอาหารเย็นเสร็จก็ต้องดูละครก่อนนะครับ เพราะฉะนั้นเราจะไปเราต้องไปหลังที่มีละคร หรือว่าอาจจะต้องให้เขามาประชุมแต่อย่างที่ผมกราบเรียนข้างต้นว่าเขาคงมาได้ไม่หมดทุกคนนะครับ ก็คงจะมาได้เฉพาะเป็นส่วน ๆ ซึ่งในส่วนนี้ผมก็คิดว่าท้องถิ่นเขาจะมีการตั้งผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มอะไรต่าง ๆ ไว้เรียบร้อยแล้วนะครับ ก็คงจะคัดในส่วนนี้มา รวมตลอดถึงผู้ที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมในการทำในส่วนนี้ ซึ่งการจัดเวทีประชาคมนั้นเราจะไม่ใช่เป็นรูปแบบของความแข็งตัว ก็จะเป็นการพบปะแบบไม่เป็นทางการนะครับ และมาพบปะมาพูดคุย ค่อยๆ เรื่องนะครับ

๗๓

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

ศรัณรัตน์ ๓๖/๒

ที่เป็นปัญหาและไม่เป็นปัญหา แต่ว่าเป็นสิ่งที่คนในท้องถิ่น หรือในชุมชน หรือในอะไรต่าง ๆ มีความเห็นร่วมกันว่าควรเอาเรื่องนี้เข้ามาสู่เวทีประชาคมนะครับ ในส่วนนี้ผมก็คิดว่าเราก็พยายามจะดูในหลากหลายนะครับ แต่ว่าเราก็คิดว่าในส่วนการมีส่วนร่วม ในประเด็นทั้ง ๓ ประเด็นที่เสนอเข้ามา ถ้าเราทำใน ๓ ประเด็นนี้สำเร็จก็จะทำให้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนก็คงจะมีความเข้มแข็งมากขึ้นครับ ขออนุญาตกราบเรียนเพียงเท่านี้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณครับ เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงาน เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นแล้วนะครับ ท่านกษิตซักถามประเด็นเฉพาะที่กรรมาธิการไม่ได้ตอบนะครับ

นายกษิต ภิรมย์ : ก็ขอขอบพระคุณครับท่านประธาน ผม กษิต ภิรมย์ สปท. ลำดับที่ ๗ ผมไม่ได้ร่วมอภิปรายด้วย แต่เพื่อจะได้เสริมการทำงานของคณะกรรมการว่าด้วยเรื่องของการมีส่วนร่วม สิ่งที่ผมจะเล่าให้ฟังคงจะเป็นประโยชน์นะครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ท่านกษิตครับ คือท่านเข้าใจนะครับ ผมจะอนุญาตหลังจากที่มีมติได้ไหมครับ เพราะว่าตรงนั้นจะเป็นข้อสังเกตเพิ่มเติมได้ แต่ว่าเมื่อผมได้ประกาศว่าปิดอภิปรายแล้วก็จะลงมติ หลังจากนั้นก็จะอนุญาตให้ท่านฝากข้อสังเกตนะครับ ก่อนที่จะลงมติในรายงานเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นนะครับ ผมจะขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อนนะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุม)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านสมาชิกเสียบัตรแสดงตน

(สมาชิกทำการเสียบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : อย่าลืมกดปุ่มด้วยนะครับ ยังมีสมาชิกทยอยเข้ามาอย่างต่อเนื่องนะครับ ขณะนี้ยังทยอยเดินมาเรื่อย ๆ ท่านสมาชิกครับ เดี่ยวผ่านการพิจารณาเรื่องนี้แล้ว ก่อนปิดประชุมมีสมาชิกหลายท่านโทรศัพท์มา ไลน์ (Line) มาส่วนตัวอยากให้ผมชี้แจง ประเด็นเหตุการณ์เมื่อวานนี้ แล้วก็เนื่องจากข่าวหน้าหนังสือพิมพ์วันนี้เกิดภาพลักษณ์ ที่กระทบต่อ สปท. อย่างมาก เพราะฉะนั้นก็อยากจะตอบสนองด้วยการชี้แจงสั้น ๆ ครับ เอาเฉพาะประเด็นเพื่อให้เกิดข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเท่านั้นเอง ได้แสดงตนครบถ้วนนะครับ เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้เข้าประชุม ๑๗๐ ท่านนะครับ เป็นอันว่าครบองค์ประชุม นะครับ

ต่อไปผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นชอบกับรายงาน เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นหรือไม่ ซึ่งหากเห็นชอบคณะกรรมการจะได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกไปปรับปรุงก่อนที่จะส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปนะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปเป็นการลงมติตามข้อบังคับ ข้อ ๖๐ นะครับ ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน ผู้ใดเห็นชอบโปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ผู้ใดไม่เห็นชอบโปรดกดปุ่มไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียงโปรดกดปุ่ม งดออกเสียงครับ ขอเชิญท่านสมาชิกได้ใช้สิทธิลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : สมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนบ้างไหมครับ ถ้ามีขอเชิญออกเสียงลงคะแนน ถ้าไม่มีขอปิดการลงคะแนนนะครับ ขอทราบผลการลงคะแนนครับ ผลการลงคะแนนเสียงเป็นดังนี้ครับ จำนวนผู้เข้าประชุม ๑๗๐ ท่าน เห็นด้วย ๑๖๘ ท่าน ไม่เห็นด้วย ไม่มี งดออกเสียง ๒ ท่านนะครับ ไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มีนะครับ

เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการจะได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกไปปรับปรุงก่อนที่จะส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปนะครับ จบการพิจารณารายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นแล้วนะครับ ขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้มาชี้แจงนะครับ

ต่อไปเป็นการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ สืบเนื่องจากการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ ได้ยืนและยกมือขึ้น)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ยังไม่อนุญาตนะครับ ปฏิบัติตามข้อบังคับด้วยครับ กรุณานั่งลง เรื่องสืบเนื่องจากการประชุมเมื่อวานนี้นะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : คุณเสรีครับ ปฏิบัติตามข้อบังคับ ประธานยังไม่อนุญาตประธานยังแจ้งไม่เสร็จครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ผมประท้วงตามข้อบังคับครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ขอเชิญครับ ประท้วงเรื่องอะไรครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานครับ ผมประท้วงตามข้อบังคับ เนื่องจากท่านประธานบอกว่าวาระอื่น ๆ ก็คือวาระที่ให้สมาชิกเสนอความเห็น

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ขออนุญาตครับ ท่านเสรีเดี๋ยวสักครู่ครับ ผมจะอนุญาต เผอิญเมื่อสักครู่นี้

๗๗

สปท. ๓๔/๒๕๕๙

ธนัชญา ๓๗/๔

ผมข้ามขั้นตอนไปนิดเดียว หลังการลงมติได้แจ้งไว้ล่วงหน้าแล้วว่าท่านกษิตจะฝากข้อสังเกตสำหรับรายงานฉบับนี้ เชิญท่านกษิตก่อนครับ เดี่ยวต่อด้วยท่านเสรี

นายกษิต ภิรมย์ : ขอบพระคุณครับท่านประธาน ผม กษิต ภิรมย์ ขอขอบคุณกรรมาธิการด้วยนะครับ รอสัก ๒ นาที ผมพูดภายใน ๒ นาที ผม กษิต ภิรมย์ สปท. อันดับที่ ๗ ครับ คือการมีส่วนร่วมในความเป็นไปในเรื่องการบริหารเมืองนั้นมันโยงเป็นสำคัญอย่างมากกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประมุขนะครับ เพราะฉะนั้นการที่กรรมาธิการได้เสนอแล้วก็ได้ผ่านมติของ สปท. ที่จะให้มีการแก้ไขกฎหมายของการมีส่วนร่วมนั้นก็เป็นเรื่องของกลไกทางกฎหมายนะครับ แต่ว่ามันต้องวิ่งคู่ขนานไปกับการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตย แล้วการเป็นเจ้าของอำนาจของประชาชน -----

- ๓๘/๑

เพราะฉะนั้นกรรมาธิการของท่านกับของฝ่ายกระผมนำโดยท่านเสรีคงจะต้องทำงานเป็นคู่แฝดนะครับ เพราะว่าถ้าจะมีแค่โครงสร้างทางด้านกฎหมายเป็นกายไม่มีการพัฒนาจิตใจของเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองคงจะไปไม่ได้ ผมอยากจะขอตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ กับอันที่ ๒ ก็คือว่าเมื่อ ๒ สัปดาห์ที่แล้ว ผมได้นำคณะของผมไปพบกับปลัดกระทรวงมหาดไทย ท่านอธิบดีกรมการปกครอง และก่อนหน้านั้นก็ได้พบกับท่านอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แล้วก็ได้รับการตอบรับที่ดีจากกระทรวงมหาดไทยว่าเราจะวิ่งไปด้วยกันในการที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุก ๆ ระดับ โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นแผนงานของฝ่ายปกครองท้องถิ่น การใช้งบประมาณ ซึ่งที่จริงแล้วในเรื่องของการกระจายอำนาจมา ๒๐ ปี มันเป็นสามัญสำนึกเป็นคอมมอนเซนส์ (Common sense) ที่นายก อบต. อบจ. นายกเทศมนตรี จะทำหรือไม่ทำอะไรควรจะทำหรือประชาชนมาตั้งแต่ต้นแล้ว ไม่ใช่หลบ ๆ ซ่อน ๆ แล้วก็ใช้งบประมาณที่ไม่ถูกต้องแล้วก็มี การทุจริตมากมาย ก็หวังว่า ๒ คณะกรรมาธิการของเราคงจะได้ทำงานร่วมกันในเรื่องของการให้ความรู้ทางด้านกฎหมายที่จะเสนอให้มีการออกกฎหมาย กับอันที่ ๒ คือการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง ก็ขอขอบคุณท่านประธานที่ได้กรุณาให้ผมได้ร่วมชี้แจงนี้ด้วย ขอขอบคุณมากครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ท่านกรรมาธิการรับไปนะครับ เชิญท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานครับ เรื่องอื่น ๆ ก็สืบเนื่องจากที่ท่านประธานได้พูดเมื่อสักครู่ว่าจะชี้แจงข้อเท็จจริงในการประชุมกันเมื่อวาน ผมก็ต้องหารือกับท่านประธานก่อน เพื่อให้มีความชัดเจนว่าท่านประธานชี้แจงได้ไม่เป็นอะไร ตามสิทธิของท่านประธาน แต่ชี้แจงแล้วท่านประธานต้องให้โอกาสสมาชิกได้อภิปรายอย่าปิดอย่างเมื่อวาน ก็คือเมื่อวานผมก็ยกมือหลังจากที่ท่านประธานได้พูดเสร็จ แต่ก็ถูกปิดไป วันนี้ถ้าท่านประธานพูดแล้ว ก็ขอให้สมาชิกท่านอื่นได้มีโอกาสพูดด้วยนะครับ ก็เป็นไปตามนี้ก็ตกลงตามนี้อ่าปิดก่อนโดยสมาชิกไม่มีโอกาสได้พูด ขอขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ไม่มีปัญหาหรอกครับท่าน ขอให้เคารพที่ประชุมของเรา แล้วก็ผมจะอนุญาตตามที่ท่านเสรีเสนอแนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ ผมประท้วงท่านประธานครับ ท่านประธานใช้คำว่า ต้องเคารพ ทุกคนเคารพอยู่แล้วครับ ถ้าท่านประธานพูดแบบนี้เหมือนคนอื่นไม่เคารพนะครับ ท่านประธานเป็นประธานต้องอย่าพูดว่าสมาชิกนะครับ เริ่มได้เลยครับ เชิญครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ไม่เป็นอะไรครับ ท่านเฉลิมชัย เชิญครับ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม : ขอขอบคุณท่านประธานครับ เฉลิมชัย เครื่องงาม สมาชิก สปท. หมายเลข ๓๑ ท่านประธานครับ ถ้าเมื่อไรที่เข้าสู่วาระที่ท่านประธานจะมีการชี้แจง และตามที่ท่านเสรีได้นำเสนอว่าให้สมาชิกมีสิทธิที่จะอภิปรายเพิ่มเติมได้ด้วยนั้น ผมขออนุญาตเสนอให้เป็นการประชุมลับ เพราะเรื่องนี้มันน่าจะเป็นการประชุมปรึกษาหารือกันภายในของสมาชิกกันเอง ผมเกรงว่าสิ่งที่เรากำลังจะดำเนินการต่อไปในวาระที่ท่านประธานจะชี้แจงนั้นมันจะเป็นการโต้ตอบกันไปมาหรืออะไรก็แล้วแต่ซึ่งมันจะเป็นภาพพจน์ที่ออกไปสู่ภายนอกไม่ดี เข้าใจว่าเวลานี้สื่อก็พยายามที่จะขอความเห็นในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นผมขออนุญาตตามข้อบังคับการประชุม ข้อ ๑๙ เสนอให้เป็นการประชุมลับเพื่อเป็นการพิจารณาภายในของเราเท่านั้นเอง ซึ่งตามข้อบังคับการประชุมนั้นต้องมีคะแนนเสียงรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของที่ประชุม เพราะฉะนั้นผมขออนุญาตสมาชิกทุกท่านช่วยกรุณาสันับสนุนประเด็นที่ผมขอเสนอให้เป็นการประชุมลับโดยการยกมือสนับสนุนผม ขอขอบคุณครับ ขอเสียงรับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : มีผู้รับรองถูกต้องนะครับ เมื่อมีผู้รับรอง เราต้องถามมติเพื่อให้ได้เสียงเกินหนึ่งในสี่เป็นเช่นนั้นไหมครับเจ้าหน้าที่ หรือว่าเพียงแค่เสียงรับรอง ดูการยกมือโดยประมาณการก็น่าจะเกินหนึ่งในสี่ เพราะฉะนั้นก็ขอเป็นการประชุมลับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตครับ ขอประท้วงข้อวินิจฉัยของท่านประธานนะครับ ผม เสรี สุวรรณภานนท์ ในฐานะสมาชิก สปท. ขอประท้วงเรื่องที่ท่านประธานวินิจฉัยว่ามองด้วยสายตาแล้วได้ครบหนึ่งในสี่นะครับ ผมว่าน่าจะไม่ถึงด้วยซ้ำไป อย่างไรก็ตามท่านประธานต้องลงมติให้ชัดเจนว่าตกลงแล้วการจะใช้ข้อบังคับข้อดังกล่าวถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ต้องได้รับเสียงจาก สปท. จริง ๆ ครับ ขอขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ผมถามเจ้าหน้าที่หน่วยครับ มี ๒ ทางครับ คือเมื่อมีผู้เสนอมามีการรับรองแล้วก็ต้องถามมติว่าได้หนึ่งในสี่หรือไม่ ให้เป็นการประชุมลับ อันนี้ก็เป็นกระบวนการหนึ่ง ๒. ก็คือว่าปิดประชุมแล้ว แล้วก็เป็นการประชุมภายใน ซึ่งก็ไม่มีภาพถ่ายทอต่ออยู่แล้วจะเป็นวิธีที่หลังได้ไหมครับ ก็จะไม่ต้องบันทึกในรายงานประชุมเพราะว่าเป็นเรื่องที่ชี้แจงและหารือภายในกัน ถ้าเป็นเช่นนั้นนะครับ ผมขอตัดสติใจแล้วกันนะครับ วันนี้หมดระเบียบวาระการประชุมแล้วนะครับ ขอขอบคุณสมาชิก ขอปิดประชุมครับ และเดี่ยวขอประชุมภายในกันครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๔๒ นาฬิกา

บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙

วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

๑. รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

มีสมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๕๒ คน

หมายเหตุ ปัจจุบันมีสมาชิกฯ ทั้งหมด จำนวน ๒๐๐ คน กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกฯ
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ = ๑๐๐ คน

- เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ โดยให้คณะกรรมการนำความเห็น
และข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๔๐	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑	เสียง
งดออกเสียง	๑๒	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	ไม่มี	

๒. รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครอง
ท้องถิ่น เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

มีสมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๗๐ คน

- เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ โดยให้คณะกรรมการนำความเห็น
และข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๖๘	เสียง
ไม่เห็นชอบ	ไม่มี	
งดออกเสียง	๒	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	ไม่มี	

Sire 11/๒๓๐/๖

(นางสายทิพย์ เชาวลิตถวิล)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่
เลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สำนักกรรมการประชุมและชวเลข

กลุ่มงานรายงานการประชุม

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๓, ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๑๐

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๒

www.parliament.go.th

เรื่อง

วันที่ 05 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 10:46

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 152

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง
(การตรวจสอบองค์ประชุม)

หน้า 1 / 1.244

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
1		พลโท กมล สุวภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
2		นายกฤษฎา จินะวิจารณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
3		พลโท กฤษณะ บวรรัตนรักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
4		นายกสิทธ์ สารสิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
5		นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
6		นายกษิตศ อชาชวนคุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
7		นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
8		นางกอบกุล อภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
9		นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
10		นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
11		นายเกรียงยศ สุดลาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
12		พลเรือเอก ไกรฐ วัฒนธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
13		นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
14		พลอากาศเอก ขวัญชัย เขียมรักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
15		นายเข้มชัย ชูติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
16		พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
17		พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
18		พลเอก คณิต อุทิศสาร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
19		นายคณิตสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
20		พลอากาศเอก คราทิพย์ ฤกษ์ธร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
21		นายคำคุณ สิริสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
22		นายศุภจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
23		พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
24		นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
25		พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
26		พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสถุน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
27		นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
28		นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
29		นายเฉลิมพล ประทีปะวงนิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
30		นายเฉลิมศักดิ์ อปสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
31		พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรพิพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
32		นายชัย ชิดชอบ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
33		พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
34		นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
35		นายชาลี เอียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
36		พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
37		นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
38		นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
39		นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
40		พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
41		พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
42		นายธำรงบุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
43		พลเอก ฐิติวัฒน์ กำลังเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
44		นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
45		พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
46		นายณัฐฐ์ ขพานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
47		นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
48		นายดุสิต สีสากิ์พิพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
49		นายเดชาภักดิ์ ณ สงขลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
50		นายตระกูล วินิจนัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
51		พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
52		พลอากาศเอก ทวีเด่น อังคฺุสิงห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
53		นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
54		นายธงชัย ลีอดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
55		พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
56		นายธเนศพล ธนบุญวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
57		ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
58		พลเอก ธวัช จารุกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
59		นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
60		นายธวัชชัย พักอังกูร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
61		พลเอก รัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
62		นายธานินทร์ ณะเอม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
63		พลตำรวจโท ธีรจิตร อุดมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
64		พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
65		นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
66		นายนิกร จำง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
67		นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
68		นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
69		นายบัญชา ปรมีศนาภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
70		พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
71		นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
72		พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
73		นายประกาศ คงเอียด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
74		นายประมนต์ สุธีวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
75		ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
76		นายประยูร เขียววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
77		นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
78		พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
79		นางปัทมา เรียงวิศิษฎ์สกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
80		นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
81		นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐมาตุภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
82		นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
83		นายพงศ์ศักดิ์ สัมสันต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
84		นายพนม ศรีศิลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
85		นายพรชัย ตระกูลวราภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
86		คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
87		พลเอก พนล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
88		พลเรือเอก พะจุนด์ ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
89		พลตำรวจตรี พิสิทธิ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
90		นายเพิ่มพงษ์ ชาวลิศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
91		พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
92		พลเอก ภูติศ ทัดตียโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
93		พลอากาศเอก มนัส ภูษจร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
94		นายมนู เลียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
95		นางมิ่งขวัญ วิทยารังษฤชดี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
96		นางเมธินี เทพมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
97		พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
98		พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
99		พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
100		นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
101		นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
102		พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
103		พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
104		นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
105		พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
106		นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
107		นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
108		พลเอก วัฒนา สรรพานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
109		นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
110		นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
111		นายวัลลภ พริ้งพงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
112		พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
113		นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
114		นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
115		นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
116		นายจิรวรรณ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
117		พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
118		นายไวกุณฑท์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
119		นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
120		นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
121		พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
122		นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
123		นายสมชาย พุฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
124		พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
125		นายสมเดช นิลพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
126		นายสมพงษ์ สระแก้ว	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
127		พลเอก สรวาภูมิ ชลชอยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
128		นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
129		พลตรี สิริระวีดิษฐ์ นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
130		พันเอก สุชาติ จันทร์โชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
131		นายสุนชัย คำคุณเศรษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
132		นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
133		นายสุรินทร์ จิรวินิชย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
134		พลเรือเอก สุรินทร์ เริงอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
135		นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
136		พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
137		นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
138		นายเสรี อติภัทระ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
139		นายอโณทัย ฤทธิบัญญัติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
140		พลอากาศเอก อนาวิน อิมมย์รัตน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
141		พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
142		นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
143		นายอภิชาติ จงสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
144		พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
145		พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
146		นางอรมน ททรัพย์วิธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
147		นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
148		นายอลงกรณ์ wayดว	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
149		นายอับดุลฮาติม มินซาร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
150		พลตำรวจโท อาจิม โชติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
151		นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
152		พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

เรื่อง

วันที่ 05 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 10:47

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 153

เห็นด้วย 140

ไม่เห็นด้วย 1

งดออกเสียง 12

ไม่ลงคะแนนเสียง 0

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง
เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ โดยให้
คณะกรรมการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ
ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีหรือ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

หน้า 1 / 1.245

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	1	พลโท กมล สุวภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
2	2	นายกฤษฎา จินะวิจารณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
3	3	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
4	4	นายกลินท์ สารสิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
5	5	นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
6	6	นายกษิตศ อชวคุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
7	7	นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
8	8	นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
9	10	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
10	11	นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
11	12	นายเกรียงยศ สุดลาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
12	13	พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
13	14	นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
14	15	พลอากาศเอก ขวัญชัย เขี่ยมรักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
15	16	นายเข้มชัย ชูติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
16	17	พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
17	18	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
18	19	พลเอก คณิต อุทิศสาร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
19	20	นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
20	21	พลอากาศเอก คราทิพย์ ภูมูชว ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
21	22	นายคำคุณ สิริสัมพันธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
22	23	นายคุรุจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
23	25	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
24	26	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง

ลำดับที่		ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
25	27 พลเอก จีระ โคมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
26	28 พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสุกน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
27	29 นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
28	30 นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
29	31 พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
30	32 นายเฉลิมพล ประทีปวงนิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
31	33 นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
32	34 พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรพิพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
33	35 นายชัย ชิดชอบ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
34	36 พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
35	37 นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
36	38 นายชาติ เขียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
37	39 พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
38	40 นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
39	41 นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
40	42 นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
41	43 พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
42	45 พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
43	46 นายฐาปบุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
44	47 พลเอก ชูติวัฒน์ กำลิ่งเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
45	48 นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
46	49 พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
47	51 นายณัฐ ชพานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
48	52 นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
49	54 นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
50	56 นายเดชาภิววัฒน์ ณ สงขลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
51	57 นายตระกูล วิจิฉัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
52	58 พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
53	62 พลอากาศเอก ทวีเด่น อังคุลีจันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
54	63 นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
55	65 นายธงชัย ลืออดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
56	67 พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
57	68	นายธเนศพล ธนบุญยวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
58	69	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
59	70	พลเอก ธวัช จารุกุลดี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
60	71	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
61	72	นายธวัชชัย พักอังกูร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
62	73	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
63	74	นายธานินทร์ ณะเฒ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
64	75	พลตำรวจโท ธีรจิตร อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
65	77	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
66	78	นางนรรัตน์ พิมพ์เสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
67	79	นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
68	80	นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
69	82	นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
70	83	นายบัญญัติ ปรมัตถนาภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
71	84	พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
72	85	นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
73	86	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
74	88	นายประกาศ คงเอียด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
75	89	นายประมนต์ สุธีวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
76	90	ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
77	91	นายประยูร เขียววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
78	94	นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
79	95	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
80	96	นางปัทมา เรียงวิเศษกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
81	97	นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
82	98	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
83	99	นายปิติพงศ์ พิ้งบุญ ณ ออยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
84	101	นายพงศ์ศักดิ์ สุขสันต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
85	102	นายพนม ศรีศิลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
86	103	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
87	104	คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
88	106	พลเอก พนล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
89	108	พลเรือเอก พระจุนด์ร ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
90	109	พลตำรวจตรี พิสิทธิ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
91	110	นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
92	112	พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
93	113	พลเอก ภูติศ ทัดตียโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
94	114	พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
95	115	นายมนู เสียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
96	116	นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤษดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
97	117	นางเมธินี เทพมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
98	118	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
99	119	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
100	120	พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
101	121	นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
102	122	นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
103	123	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
104	124	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
105	127	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
106	130	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
107	131	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
108	133	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
109	134	พลเอก วัฒนา สรรพานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
110	136	นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
111	137	นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
112	138	นายวัลลภ พริ้งพงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
113	139	พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
114	143	นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
115	144	นายวินุชย์ สงวนพงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
116	146	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
117	147	นายวิวรรณ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
118	148	พลเอก วุฒินันท์ สีลายุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
119	149	นายไวกุณฑท์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
120	151	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
121	153	นายสภิตย์ ลิ้มพงศ์พันธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
122	154	พลเรือเอก สติรพันธ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
123	156	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
124	158	นายสมชาย พงศ์กัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
125	159	พลโท สมชาย ลั่นประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
126	160	นายสมเดช นิลพันธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
127	161	นายสมพงษ์ สระแก้ว	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
128	163	พลเอก สุรานุชิต ชลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
129	165	นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
130	167	wan? สิริวิตร นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
131	169	พันเอก สุชาติ จันทร์โชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
132	170	นายสุนชัย คำบุญเศรษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
133	171	นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
134	173	นายสุรินทร์ จิรวินิจ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
135	174	พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
136	175	นายสุวัฒน์ จิราพันธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
137	176	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
138	177	นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
139	178	นายเสรี อติภัทระ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
140	179	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
141	180	พลอากาศเอก อนาวิน จิรมย์รัตน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
142	181	พลเรือเอก อนุทัย รัตตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
143	182	นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
144	184	นายอภิชาติ จงสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
145	185	พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
146	187	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
147	188	นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
148	189	นายอรุณ จิรขวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
149	190	นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
150	193	นายอัปศุลาธิม มินซาร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
151	195	พลตำรวจโท อาจิด ไซตวงค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
152	199	นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
153	200	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาวดลย์รัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

เรื่อง

วันที่ 05 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 12:31

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม

170

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการปกครองท้องถิ่น (การตรวจสอบองค์ประชุม)

หน้า 1 / 1,246

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
1		พลโท กมล สุวภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
2		นายกฤษฎา จีนะวิจารณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
3		พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
4		นายกสินท์ สารสิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
5		นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
6		นายกษิตศ. อาชวคุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
7		นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
8		นางกอบกุล อากาศรณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
9		นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
10		นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
11		นายเกรียงยศ สุดลาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
12		พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
13		นายชวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
14		พลอากาศเอก ชวัญชัย เขียมรักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
15		นายเข้มชัย ชุตินวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
16		พทพ คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
17		พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
18		พลเอก คณิต อุทิศสาร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
19		นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
20		พลอากาศเอก คราทิพย์ ภูญธร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
21		นายคำคุณ สิทธิสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
22		นายครุจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
23		พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
24		นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
25		พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
26		พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสฤณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
27		นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
28		นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
29		พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
30		นายเฉลิมพล ประทีปะวงนิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
31		นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
32		พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรทรัพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
33		นายชัย ชิดชอบ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
34		พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
35		นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
36		นายชาลี เอียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
37		พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
38		นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
39		นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
40		นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
41		พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
42		พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวิมล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
43		พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
44		นายฐาปนุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
45		พลเอก สุติวัจน์ กำลังเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
46		นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
47		พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
48		พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
49		นายณัฐฐ์ ขพานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
50		นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
51		นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
52		นายเดชาภิวัดมณี ณ สงขลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
53		นายตระกูล วินิจฉัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
54		พลตำรวจโท ดรีทศ รณฤทธิวิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
55		นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
56		นางถวิลวดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
57		พลอากาศเอก ทวีเดนศ อังสุสิงห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
58		นายทวีศักดิ์ กอนันตกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
59		นายธงชัย ลีออดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
60		พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
61		นายธเนศพล ธนบุญวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
62		ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
63		พลเอก ธวัช จารุกุลส์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
64		นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
65		นายธวัชชัย พักอังกูร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
66		พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
67		นายธานินทร์ ณะเฒ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
68		พลตำรวจโท ธีรจิตร ฤกษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
69		พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
70		นางนรรัตน์ พิมพ์เสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
71		นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
72		นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
73		พลอากาศเอก นรินทร์ ยัมสรवल	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
74		นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
75		นายบัญชา ปรมีศนากภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
76		พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
77		นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
78		พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
79		นายประภาศ คงเอียด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
80		นายประมนต์ สุธีวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
81		ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
82		นายประยูร เขียววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
83		นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
84		พลเอก ปราการ ชลยุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
85		นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
86		พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
87		นางปัทมา เขียววิเศษกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
88		นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
89		นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
90		นายพนม ศรีศิลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
91		นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
92		คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
93		พลเอก พหล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
94		พลเรือเอก พระจุนธร ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
95		นายเพิ่มพงษ์ เขาวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
96		นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
97		พลเอก ภิรมย์ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
98		พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
99		พลอากาศเอก มนต์ รูปขจร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
100		นายมนู เลียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
101		นางมิ่งขวัญ วิชยารังษยชาติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
102		นางเมธินี เทพมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
103		พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
104		พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
105		พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
106		นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
107		พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
108		พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
109		นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
110		พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
111		พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
112		นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
113		พลโท วราร์ บุญญะสิทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
114		นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
115		พลอากาศเอก จักร มณีชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
116		นายวันชัย สักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
117		นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
118		นายวัลลภ พริ้งพวง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
119		พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
120		พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
121		นายวินัย ตະห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
122		นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
123		นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
124		นายวิวรรณ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
125		พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
126		นายไวภูณชท์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
127		นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
128		นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
129		นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
130		พลเรือเอก สกักรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
131		นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
132		นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
133		นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
134		นายสมชาย พฤษภูมิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
135		พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
136		นายสมเดช นิลพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
137		นายสมพงษ์ สระกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
138		พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
139		พลโท สสิน ทองภักดี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
140		นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
141		นายสันตศักย์ จรูญงามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
142		พลตรี สิริวัตร์ นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
143		พันเอก สุชาติ จันทร์โชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
144		นายสุนชัย คำคุณเศรษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
145		นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
146		นายสุรินทร์ จิรวินิชย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
147		พลเรือเอก สุรินทร์ เจริญอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
148		นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
149		พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
150		นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
151		นายเสรี อดิภัทระ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
152		นายอินทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
153		พลอากาศเอก อนาวิน อิมอรรถกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
154		พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
155		นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
156		นายอภิชาติ จงสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
157		พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
158		นายอภิวัฒน์ ชื่อธามวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
159		พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
160		นางอรมน ททรัพย์ทวีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
161		นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
162		นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
163		ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
164		นายอัครินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
165		นายอัปดุลฮาติม มินซาร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
166		พลตำรวจโท อาจิดน ไชติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
167		พลตำรวจโท อำนวย นิมมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
168		นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
169		นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
170		พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

เรื่อง

วันที่ 05 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 12:32

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 170

เห็นด้วย 168

ไม่เห็นด้วย 0

งดออกเสียง 2

ไม่ลงคะแนนเสียง 0

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการปกครองท้องถิ่น

เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ โดยให้
คณะกรรมการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของ
สมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี
เพื่อดำเนินการต่อไป

หน้า 1 / 1.247

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	1	พลโท กมล สุวภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
2	2	นายกฤษฎา จินะวิจารณ์ะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
3	3	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
4	4	นายกสินท์ สารสิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
5	5	นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
6	6	นายกษิติศ อาชวคุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
7	7	นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
8	8	นางกอบกุล อภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
9	10	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
10	11	นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
11	12	นายเกรียงยศ สุดลาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
12	13	พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
13	14	นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
14	15	พลอากาศเอก ขวัญชัย เอี่ยมรักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
15	16	นายเข้มชัย ชูติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
16	17	พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
17	18	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
18	19	พลเอก คณิต อุทิศสาร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
19	20	นายคณิตสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
20	21	พลอากาศเอก คราทิพย์ ภูษธร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
21	22	นายคำคุณ สิทธิสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
22	23	นายครูจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
23	25	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
24	26	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
25	27	พลเอก จีระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
26	28	พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
27	29	นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
28	30	นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
29	31	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
30	32	นายเฉลิมพล ประทีปะวณิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
31	33	นายเฉลิมศักดิ์ ออบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
32	34	พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรชพันธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
33	35	นายชัย ชิดชอบ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
34	36	พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
35	37	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
36	38	นายชาลี เอียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
37	39	พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
38	40	นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
39	41	นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
40	42	นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
41	43	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
42	44	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวุฒิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
43	45	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
44	46	นายธำมรงค์ ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
45	47	พลเอก สุติวัฒน์ กำลังเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
46	48	นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
47	49	พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
48	50	พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
49	51	นายณัฐชัย ชพานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
50	52	นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
51	54	นายดุสิต ลีลาภัทรพันธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
52	56	นายเดชาภักดิ์ วัฒนสงขลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
53	57	นายตระกูล วินิจฉัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
54	58	พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
55	59	นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
56	61	นางฉวีลดา บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
57	62	พลอากาศเอก ทวีเดเนศ อังคุสิงห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
58	63	นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
59	65	นายธงชัย ลีอดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
60	67	พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
61	68	นายธเนศพล ธนบุญวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
62	69	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
63	70	พลเอก ธวัช จารุกุลส	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
64	71	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
65	72	นายธวัชชัย พักอังกูร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
66	73	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
67	74	นายธานีินทร์ ณะเฒ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
68	75	พลตำรวจโท ธีรจิตรี อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
69	77	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
70	78	นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
71	79	นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
72	80	นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
73	81	พลอากาศเอก นรินทร์ ยัมสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
74	82	นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
75	83	นายบัญญัติ ปรมีศณาภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
76	84	พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
77	85	นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
78	86	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
79	88	นายประภาศ คงเอียด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
80	89	นายประมนต์ สุธีวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
81	90	ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
82	91	นายประยูร เขียววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
83	92	นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
84	93	พลเอก ปภากร ชลยุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
85	94	นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
86	95	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
87	96	นางปัทมา เขียววิเศษกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
88	97	นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
89	98	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐ์บาทูกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
90	102	นายพนม ศรีศิลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
91	103	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
92	104	คุณหญิงพรทิพย์ ใจจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
93	106	พลเอก พหล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
94	108	พลเรือเอก พระจุนด์น์ ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
95	110	นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
96	111	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
97	112	พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
98	113	พลเอก ภูดิศ ทัดตียโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
99	114	พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
100	115	นายมนู เสียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
101	116	นางมิ่งขวัญ วิชารังสฤษฎ์ดี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
102	117	นางเมธินี เทพมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
103	118	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
104	119	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
105	120	พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
106	121	นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
107	123	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
108	124	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
109	127	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
110	128	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
111	130	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
112	131	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
113	132	พลโท วรานันท์ บุญญะสิทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
114	133	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
115	135	พลอากาศเอก วัธน มณีน้อย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
116	136	นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
117	137	นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
118	138	นายวัลลภ พริ้งพงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
119	139	พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
120	141	พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
121	143	นายวินัย ตะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
122	144	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
123	146	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
124	147	นายจิรวัฒน์ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
125	148	พลเอก วุฒินันท์ สิลายุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
126	149	นายไวกุณฑิ์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
127	151	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
128	152	นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
129	153	นายสตีลย์ ลิมพงค์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
130	154	พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
131	155	นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
132	156	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
133	157	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
134	158	นายสมชาย พุฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
135	159	พลโท สมชาย ลั่นประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
136	160	นายสมเดช นิลพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
137	161	นายสมพงษ์ ธรรมะกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
138	163	พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
139	164	พลโท สสิน ทองภักดี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
140	165	นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
141	166	นายสันตศักดิ์ จรุงงามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
142	167	พลตรี สิริวิตรี นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
143	169	พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
144	170	นายสุนชัย คำภูณเศรษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
145	171	นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
146	173	นายสุรินทร์ จิรวินิชย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
147	174	พลเรือเอก สุรินทร์ เริงอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
148	175	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
149	176	พลตำรวจโท สุวิระ ทวงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
150	177	นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
151	178	นายเสรี อติภัทระ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
152	179	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
153	180	พลอากาศเอก อนาวิน อิมอรรถกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
154	181	พลเรือเอก อรุณ รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
155	182	นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
156	184	นายอภิชาติ จงสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
157	185	พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
158	186	นายอภิรักษ์ ชื่อธนาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
159	187	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
160	188	นางอรมน ททรัพย์วีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
161	189	นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
162	190	นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
163	191	ศาสตราจารย์อิตรา ศานติศาสน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
164	192	นายอักรินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
165	193	นายอัชฎฮาติม มินซาร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
166	195	พลตำรวจโท อาจิด ไชติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
167	197	พลตำรวจโท อำนวย นิมมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
168	198	นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
169	199	นายอุทัย เลานวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
170	200	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙

วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

รายนามคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา นางบุษกร อัมพรประภา รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
นางวัชรวิมล ฝ้ายทอง ผู้อำนวยการสำนักgrayงาน
การประชุมและชวเลข

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

นางบังอร วิบูลโกศล ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานชวเลข ๑
นางเยาวเรศ นवलสกุล เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส
นางนทลี พจน์ปฏิญญา เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส
นางจิรภา เตี่ยสกุล เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส
นางสาวณภาดา สัตตวัตรกุล เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส

ผู้จัดรายงานการประชุม

นางสาวหทัยกาญจน์ คงแก้ว นางสาวอารีรัตน์ พัฒนโสภณพงค์
นางวีรพร นุชบางเคียน นางดรุณี จันทพันธ์
นางนภาพร อินทร์เขียว นางศิริพร ดีภาพ
นางนำพร ชมพูทอง นางสาวธัญญา สายบุตร
นางสาวภริญา สุประดิษฐ์ นางจินตนา เจริญสุข
นางจงถนอม ศรีธนูมาศ นางสาวประภาลักษณ์ ปุณบุตรดา
นางพุทธชาติ บุญเจริญฤทธิ์ นางสาวศรัณรัตน์ เรืองจันทร์

ผู้ควบคุมระบบสนับสนุนการจัดทำรายงานการประชุม

นางรภััสสา เพ็ชรนิล

กลุ่มงานชวเลข ๑

สำนักgrayงานการประชุมและชวเลข

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก
 รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
 ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙
 วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
 โดยคณะกรรมการติดตามตรวจสอบรายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
 ในคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
ก.พ.ร.	คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	
กกต.	คณะกรรมการการเลือกตั้ง	
กชช.	คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ	
กรธ.	กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ	
กรม.	คณะรัฐมนตรี	
คสช.	คณะรักษาความสงบแห่งชาติ	
จปฐ.	ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน คือ ข้อมูลในระดับครัวเรือนที่แสดงถึงสภาพความจำเป็นของคนในครัวเรือนด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ว่า คนควรจะมีคุณภาพชีวิตในเรื่องนั้น ๆ	ศูนย์ สารสนเทศ เพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ	
ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	
สจ.	สมาชิกสภาจังหวัด	
สท.	สมาชิกสภาเทศบาล	
สนช.	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
สปช.	สภาปฏิรูปแห่งชาติ	
สปท.	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล	
อปท.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
EIA	การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) หมายถึง การใช้หลักวิชาการในการทำนายหรือคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและทางลบของการดำเนินโครงการพัฒนา ที่จะมีผลต่อสิ่งแวดล้อมในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางทรัพยากรธรรมชาติ ทางเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อจะได้หาทางป้องกันผลกระทบในทางลบที่อาจเกิดขึ้นให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดในขณะเดียวกันก็มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถฟื้นคืนกลับมาได้อย่างมีประโยชน์ มีประสิทธิภาพสูงสุด และคุ้มค่าที่สุด	สรุปจาก Web site : สำนักวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม (สวพ.) สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
IUU	การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated)	Web site : กรมประมง
KPI	ดัชนีชี้วัดผลงานหรือความสำเร็จของงาน (Key Performance Indicator : KPI)	
PMQA	การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA)	http://www.opdc.go.th
TRIPs	ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs)	

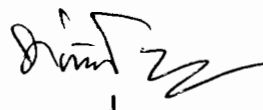
รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ตรวจแล้ว เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ และสภาได้มีมติรับรองรายงานการประชุม ในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

จึงขอลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๓๔

ร้อยเอก

(ทินพันธุ์ นาคะตะ)

ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ